

ALGEMENE INSPECTIE
VAN DE FEDERALE POLITIE EN VAN DE LOKALE POLITIE

**Extern toezicht op de politie:
vandaag en morgen?**

Resultaten interne en externe bevraging 2022

**Exemplaar
Maart 2023**

**Directie
Audit en Inspectie**

INHOUD

TABELLENLIJST	3
MANAGEMENTSUMMARY	5
1. INLEIDING	9
2. DOELSTELLING EN METHODOLOGIE VAN DE SURVEY.....	10
2.1. Doelstelling.....	10
2.2. Begrippenkader	10
2.3. Methodologische aspecten	11
3. RESPONS.....	14
3.1. Interne bevraging (N: 53)	14
3.2. Externe bevraging (N: 260).....	14
4. RESULTATEN VAN DE INTERNE BEVRAGING (N=53)	15
4.1. Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving	15
4.2. Organisatie en structuur van het externe politietoezicht	18
4.3. Bevoegdheden en opdrachten van een extern toezichtsorgaan op de politie	22
4.4. Klachtenmechanisme	29
4.5. Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie.....	33
4.6. In een notendop.....	36
5. RESULTATEN VAN DE EXTERNE BEVRAGING (N = 260)	38
5.1. Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving.....	38
5.2. Organisatie en structuur van het externe politietoezicht	41
5.3. Bevoegdheden en opdrachten van een extern toezichtsorgaan op de politie	45
5.4. Klachtenmechanisme	51
5.5. Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie.....	55
5.6. In een notendop.....	58
6. DE RESULTATEN VAN DE INTERNE EN EXTERNE BEVRAGING NAAST ELKAAR GELEGD	61
6.1. Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving	61
6.2. Organisatie en structuur van het externe politietoezicht	64
6.3. Bevoegdheden en opdrachten van een extern toezichtsorgaan op de politie	68
6.4. Klachtenmechanisme	74
6.5. Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie.....	77
7. SLOTBESCHOUWINGEN.....	80
BIJLAGE	87
Bijlage 1: Grafische voorstelling van de kwantitatieve resultaten van de medewerkers- en externe stakeholdersbevraging van de Algemene Inspectie	87

TABELLENLIJST

<i>Tabel 1 Intern 'Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving'</i>	15
<i>Tabel 2 Intern 'Voorwaarden onpartijdig en onafhankelijk toezicht'</i>	17
<i>Tabel 3 Intern 'Statuut leden extern toezichtsorgaan'</i>	18
<i>Tabel 4 Intern 'Scenario's betreffende het bestaan van meerdere toezichtsorganen'</i>	19
<i>Tabel 5 Intern 'Scenario betreffende 1 centraal en autonoom extern toezichtsorgaan'</i>	20
<i>Tabel 6 Intern 'Regionalisering en extern politietoezicht'</i>	20
<i>Tabel 7 Intern 'Regionalisering en extern politietoezicht federaal'</i>	20
<i>Tabel 8 Intern 'De oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie'</i>	21
<i>Tabel 9 Intern 'Dwingend karakter'</i>	22
<i>Tabel 10 Intern 'Sanctionering'</i>	23
<i>Tabel 11 Intern 'Opdrachten en taken van een extern toezichtsorgaan'</i>	24
<i>Tabel 12 Intern 'Impact op politiebeleid en optimalisatie'</i>	28
<i>Tabel 13 Intern 'Uniforme en afdwingbare klachtenreglementering'</i>	29
<i>Tabel 14 Intern 'Centraal klachtenbeheer en beeldvorming'</i>	30
<i>Tabel 15 Intern 'Melding en klachtenafhandeling'</i>	31
<i>Tabel 16 Intern 'Stellingen betreffende de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie'</i>	33
<i>Tabel 17 Intern 'Politiekorpsen en -diensten regelmatig door de Algemene Inspectie doorlichten'</i>	34
<i>Tabel 18 Extern 'Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving'</i>	38
<i>Tabel 19 Extern 'Voorwaarden onpartijdig en onafhankelijk toezicht'</i>	40
<i>Tabel 20 Extern 'Statuut leden extern toezichtsorgaan'</i>	41
<i>Tabel 21 Extern 'Scenario's betreffende het bestaan van meerdere toezichtsorganen'</i>	42
<i>Tabel 22 Extern 'Scenario betreffende 1 centraal en autonoom extern toezichtsorgaan'</i>	43
<i>Tabel 23 Extern 'Regionalisering en extern politietoezicht'</i>	43
<i>Tabel 24 Extern 'Regionalisering en extern politietoezicht federaal'</i>	43
<i>Tabel 25 Extern 'De oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie'</i>	44
<i>Tabel 26 Extern 'Dwingend karakter'</i>	45
<i>Tabel 27 Extern 'Sanctionering'</i>	46
<i>Tabel 28 Extern 'Opdrachten en taken van een extern toezichtsorgaan'</i>	47
<i>Tabel 29 Extern 'Impact op politiebeleid en optimalisatie'</i>	50

Tabel 30 Extern 'Uniforme en afdwingbare klachtenreglementering'	52
Tabel 31 Extern 'Centraal klachtenbeheer en beeldvorming'	53
Tabel 32 Extern 'Melding en klachtenafhandeling'	54
Tabel 33 Extern 'Stellingen betreffende de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie'	55
Tabel 34 Extern 'Politiekorpsen en -diensten regelmatig door de Algemene Inspectie doorlichten'	57
Tabel 35 Intern & Extern 'Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving'	61
Tabel 36 Intern & Extern 'Top 5 voorwaarden onpartijdig en onafhankelijk toezicht'	63
Tabel 37 Intern & Extern 'Statuut leden extern toezichtsorgaan'	63
Tabel 38 Intern & Extern 'Scenario's AS IS en TO BE'	65
Tabel 39 Intern & Extern 'Regionalisering en extern politietoezicht'	66
Tabel 40 Intern & Extern 'De oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie'	66
Tabel 41 Intern & Extern 'Dwingend karakter'	68
Tabel 42 Intern & Extern 'Sanctionering'	69
Tabel 43 Intern & Extern 'Opdrachten en taken van een extern toezichtsorgaan'	70
Tabel 44 Intern & Extern 'Impact op politiebeleid en optimalisatie'	73
Tabel 45 Intern & Extern 'Uniforme en afdwingbare klachtenreglementering'	74
Tabel 46 Intern & Extern 'Centraal klachtenbeheer en beeldvorming'	75
Tabel 47 Intern & Extern 'Melding en klachtenafhandeling'	76
Tabel 48 Intern & Extern 'Stellingen betreffende de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie'	78
Tabel 49 Intern & Extern 'Politiekorpsen en -diensten regelmatig door de Algemene Inspectie doorlichten'	79

MANAGEMENTSUMMARY

Extern toezicht op de politie: vandaag en morgen?

De kerntaak van een extern toezichtsorgaan is erop toezien dat de politie haar maatschappelijke rol als handhaver en dienstverlener in onze democratische samenleving opneemt. Door te onderzoeken, te informeren, te rapporteren over wat goed gaat, waar het beter kan of waar er risico's zijn en zo nodig te interveniëren, willen de externe toezichthouders bijdragen aan een legitieme politie en aan het publiek vertrouwen.

Daarom lanceerde de Algemene Inspectie half mei 2022 een bevraging binnen haar eigen rangen, maar ook extern zoals bij de geïntegreerde politie, de politiebeleidsverantwoordelijken en politieoverheden en andere toezichthouders.

De hamvraag hierbij was *“hoe kan een toezichtsorgaan, onafhankelijk en onpartijdig van de politie, bijdragen tot een verbeterde politiewerking en een integere politie ten dienste van de burger?”*

73 medewerkers van de Algemene Inspectie en 260 externe respondenten waren bereid de online-survey in te vullen en deelden hun standpunten, indrukken en perceptie hierover.

De notie “extern politietoezicht” in beeld

9 op de 10 respondenten geloven dat het externe toezicht op de politie ertoe bijdraagt dat de politiediensten de democratische waarden respecteren. De meerderheid van de respondenten antwoordt positief op de vraag of een extern toezichtsorgaan, binnen de grenzen van zijn bevoegdheidsdomein adviezen, aanbevelingen en voorstellen moet uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties.

Volgens de respondenten zijn er wel wat voorwaarden verbonden om de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de externe toezichthouders te garanderen, zo nodig te versterken. In essentie komt het er op neer om de samenstelling, de opdrachten, de bevoegdheden van een extern toezichtsorgaan duidelijk vast te leggen in een regelgevend kader. De leden van een extern toezichtorgaan moeten alle bevoegdheden hebben om een onafhankelijk en doeltreffend onderzoek te kunnen uitvoeren én objectief en neutraal te handelen en op te treden. De instroom van medewerkers vanuit de geïntegreerde politie zelf is niet meteen een bezwaar. Gevraagd naar hun voorstellen wijzen respondenten op de noodzaak van een divers rekruterings- en selectiebeleid en het belang van een integriteitstoetsing, zowel bij de indiensttreding als tijdens de loopbaan van de leden van een extern toezichtsorgaan.

Met het oog op visie en beleid vinden we een groot draagvlak voor een permanente beleidsreflectie over de toekomst van het externe toezicht op de politie.

De organisatie en de structuur van het externe politietoezicht: vandaag en morgen?

Het huidige landschap is zeer divers en we vinden een tendens terug dat meerdere naast elkaar bestaande externe toezichtsorganen als niet optimaal wordt beoordeeld. Ook wanneer wordt gevraagd naar mogelijke toekomstige scenario's, waarbij meerdere toezichtsorganen onafhankelijk en naast elkaar blijven bestaan maar zich specialiseren in een bepaald werkdomein, vinden we eenzelfde mening bij de respondenten terug.

In de praktijk is het verschil tussen externe toezichthouders die gelijk(w)aardige bevoegdheden hebben en opdrachten uitvoeren, niet voldoende duidelijk. Er blijkt een grote bereidheid bij de respondenten om te durven nadenken over een reorganisatie en herstructurering van het huidige politietoezicht. Ongeveer 8 op de 10 respondenten staan open voor de inrichting van één centraal en autonoom extern toezichtsorgaan, met verschillende afdelingen en expertisedomeinen. Ook voor de oprichting van één tuchtorgaan, dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politiemedewerkers zijn betrokken en in voorkomend geval ook over de tuchtstraf wordt beslist, is er een openheid.

Het in verbinding staan en partnerschap met de academische wereld blijkt volgens de respondenten een belangrijk speerpunt waar de externe toezichthouders in de toekomst moeten op inzetten.

De bevoegdheden en opdrachten van een extern toezichtsorgaan

Een groot deel van de respondenten menen dat 3 taken en opdrachten prioritair en essentieel (need to do) moeten zijn inzake het externe politietoezicht. Het gaat dan over:

- de onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Konings of een onderzoeksrechter (opsporings- en gerechtelijke onderzoeken);
- de onderzoeken van organisatorische mankementen en structurele disfuncties in een politiedienst en dus de werking van een politiekorps of -dienst doorlichten (door middel van inspectie, thematisch onderzoek of audit);
- het verstrekken van adviezen inzake politionele deontologie, integriteit en ethiek.

De respondenten zijn ook geneigd om bepaalde taken en opdrachten als niet-prioritair en niet-essentieel (nice to do), of als geen opdracht (not to do) van een controleorgaan te benoemen, wat de noodzaak aan een te voeren kerntakendebat alsmaar onderstreept.

De respondenten aanvaarden dat de aanbevelingen een dwingend karakter moeten hebben voor de politie en hun verantwoordelijken en dat een extern toezichtsorgaan dwingende instructies ter verbetering van de werking en organisatie moeten kunnen geven. Maar wanneer gevraagd wordt of een externe toezichthouder ook moeten kunnen sanctioneren, zijn de respondenten kritischer en minder bereid.

Het is opmerkelijk dat de respondenten erop vertrouwen dat de impact van een extern toezichtsorgaan op de integriteit van het politieambt sterk is.

De klachtafhandeling en het klachtenbeheer

Dat het klachtenmechanisme een belangrijke hoeksteen is van het externe politietoezicht wordt bevestigd. Zo vinden 9 op de 10 respondenten dat een uniforme klachtenreglementering de te volgen procedures voor iedereen transparant zou maken. Er is een draagvlak om een afdwingbare klachtenprocedure in een wet of een koninklijk besluit te vertalen en na te denken over de inrichting en de organisatie van een uniek klachtenmeldpunt.

Aan de politiediensten moet de verplichting worden opgelegd om elke ontvangen klacht te registreren in één elektronisch informatiesysteem voor een globaal en centraal klachtenbeheer, zodat een extern toezichtsorgaan aan beeldvorming kan doen, risico's kan detecteren en maatregelen kan vooropstellen om te voorkomen dat bepaalde situaties zich in de toekomst herhalen. Te trekken lessen uit klachten of uit aanbevelingen van onderzoeken van een extern toezichtsorgaan moeten bijdragen tot de ontwikkeling van nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies met het oog op een verbetering.

Mening over de Algemene Inspectie?

De Algemene Inspectie wordt vertrouwd. Zowel de medewerkers als de externe respondenten ervaren onze organisatie als een extern toezichtsorgaan, onpartijdig en onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie. De perceptie leeft bij de respondenten dat de Algemene Inspectie impact heeft op de verbetering van de politie, haar werking en de integriteit van haar leden.

Evenwel delen zowel de medewerkers als de stakeholders hun mening waar het beter en anders kan. De externe stakeholders blijken genuanceerder in hun visie en kritischer wanneer ze worden bevraged over de verenigbaarheid van bepaalde taken en reglementaire opdrachten van de Algemene Inspectie en de notie 'extern toezicht'.

Ter afronding

Ongetwijfeld is over "het externe toezicht op de politie: vandaag en morgen" nog niet het laatste woord gezegd of geschreven. De Algemene Inspectie breekt vooral een lans om met de resultaten van dit perceptieonderzoek verder aan de slag te gaan. Onafgezien van methodologische beperkingen bij deze bevraging blijkt het draagvlak groot, sterker nog, er is een verwachting om te durven nadenken over de toekomst van het externe toezicht op de politiediensten. De meningen, indrukken en standpunten van de respondenten zijn een waardevolle inspiratiebron om verder in dialoog met de stakeholders te gaan en met focusgroepen aan de slag te gaan. Een dergelijke beleidsreflectie ligt meteen in het verlengde van de door de minister van Binnenlandse Zaken gelanceerde Staten-Generaal van de politie. Toekomstige evoluties in het politielandschap kunnen immers een impact hebben op de toekomst van het democratische toezicht op de politie.

Net zoals voor elke organisatie dient ook de Algemene Inspectie in een continu veranderende samenleving, haar eigen lerend vermogen en veerkracht te stimuleren om als huis van expertise nog beter te kunnen aansluiten bij de gerechtvaardigde verwachtingen van haar medewerkers en stakeholders. In essentie gaat het hier dan om de legitimiteit van een extern toezichtsorgaan.

Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie
Extern toezicht op de politie: vandaag en morgen?
Resultaten interne en externe bevraging 2022

In elk geval lijkt het de Algemene Inspectie zeer nuttig te zijn om, samen met de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie, over de toekomst van het externe toezicht op de politiediensten, met andere toezichtsorganen¹ en hun overheden, overleg te plegen. Vanuit de gerechtvaardigde verwachtingen van de burger is het belangrijk om het vertrouwen in haar politie en het democratisch toezicht erop te versterken.

Hoofdcommissaris Johan De Volder
Adjunct-Inspecteur-generaal

1ste Hoofdcommissaris Thierry Gillis
Inspecteur-generaal

¹ Zoals daar onder meer zijn: het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten en het Controleorgaan op de politionele informatie, beide behorend tot de parlementaire controle. De Algemene Inspectie is alvast de mening toegedaan dat alle protagonisten hieromtrent hun mening moeten kunnen geven.

1. INLEIDING

Met de Staten-Generaal van de Politie (SEGPOL)² werd anno 2021 het startschot gegeven om de uitdagingen van de politie in beeld te brengen. **Nadenken over de toekomst** van de politie maakt de reflectie over het externe politietoezicht bijzonder interessant én noodzakelijk. De uitdagingen van de politie zijn immers ook de uitdagingen van een extern toezichtsorgaan, dat wil bijdragen, middels controle en toezicht, aan een kwaliteitsvolle politie ten dienste van de burger en de maatschappij.

In het raam van artikel 5 van de Wet op de Algemene Inspectie van 15 mei 2007³ en in uitvoering van het actieplan dat jaarlijks door de directie Audit en Inspectie wordt voorgesteld aan de bevoegde ministers⁴, werd in de loop van 2022 een bevraging van diverse belanghebbenden gerealiseerd over dit centrale thema. De **hamvraag** hierbij was: hoe kan een toezichtsorgaan, onpartijdig en onafhankelijk van de politie, bijdragen tot een integere politie ten dienste van de burger en een verbeterde politiewerking?

Dit naslagwerk is een **beschrijvende weergave van de resultaten** van de door de Algemene Inspectie gerealiseerde online bevraging. Het is een overwegend **kwantitatief rapport** dat de meningen en de percepties weergeeft van de respondenten over de huidige situatie van het extern toezicht op de politie (*AS IS*) en een wenselijke toekomstige situatie (*TO BE*).

De resultaten zullen bijgevolg benut kunnen worden om de **beleidsreflectie** over het externe toezicht op de politie op gang te trekken en een visie te ontwikkelen. Daarnaast is het ook de taak van de Algemene Inspectie om, op basis van deze informatiegaring, als toezichtsorgaan verder te kunnen groeien als huis van expertise en beter te kunnen aansluiten bij de verwachtingen van de medewerkers van de Algemene Inspectie en haar stakeholders.

² <https://www.besafe.be/nl/staten-generaal-van-de-politie-0>.

³ Wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten, *BS* 15 juni 2007.

⁴ Koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de werking en het personeel van de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie, *BS* 18 augustus 2001.

2. DOELSTELLING EN METHODOLOGIE VAN DE SURVEY

2.1. DOELSTELLING

De survey is geïnspireerd en gebaseerd op een beknopt onderzoek van relevante bronnen, zoals het van toepassing zijnde reglementaire kader inzake het externe toezicht op de politie en bevindingen van **het Vast Comité P** naar aanleiding van een Europese benchmark inzake politietoezicht⁵. Ook documenten van **de Raad van Europa** die een basiskader vormen voor de organisatie van controleorganen op de politie werden geraadpleegd.⁶ De sedert 2019 **gepubliceerde visiedocumenten**⁷, waarbij de mandaathouders van de Algemene Inspectie telkens reflecteren op de maatschappelijke uitdagingen en de gevolgen daarvan voor het politiewerk, inspireerden eveneens bij de opmaak van de vragenlijst.

De bedoeling van deze bevraging is om **de standpunten en de meningen over de huidige of reële situatie (AS IS) en een toekomstige of gewenste situatie (TO BE) in kaart** te brengen. Dit **perceptieonderzoek** sluit meteen aan bij een recente wetenschappelijke vaststelling dat er nood is aan een denkoefening over *“hoe we de evaluatie van de werking van het toezicht beter kunnen uitvoeren en daar vervolgens concrete stappen in te zetten”*⁸.

De bevragingresultaten zijn dus een **informatiebron**, naast andere, voor **een te voeren beleidsreflectie** over de rol van externe toezichtsorganen in een democratische samenleving. Welke kernopdrachten moet een extern toezichtsorgaan vervullen? Kan een extern toezichtsorgaan helpen om het vertrouwen tussen de burger en de politie te verhogen? Hoe kan de Algemene Inspectie als toezichtsorgaan verder evolueren en dient zij haar beleid in de toekomst bij te stellen. Hoe kan verder gewerkt worden aan een transparant en toegankelijk toezicht, of nog synergie tussen de verschillende toezichtsorganen worden gefaciliteerd?

2.2. BEGRIPPENKADER

Toezicht, onpartijdig en onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie, heeft tot doel om zowel de burger, de politieoverheden als de medewerkers, de redelijke zekerheid te geven dat klachten, aantijgingen en organisatiedisfuncties naar behoren worden afgehandeld en/of aangepakt, met het oog op **een gelijkwaardige en legitieme politiezorg**.

⁵ <https://comitep.be/document/onderzoeksrapporten/2020-01-10%20Benchmark%20NL%20synopsis.pdf>.

⁶ <https://rm.coe.int/090000168091084d#:~:text=Le%20Code%20europ%C3%A9en%20d'%C3%A9thique%20de%20la%20police%20a%20pour,par%20la%20Convention%20europ%C3%A9enne%20des> en <https://rm.coe.int/police-oversight-mechanisms-in-the-coe-member-states/16807175dd>.

⁷ <https://www.aigpol.be/aigpol/nl/downloads/opiniestukken-van-de-aig>.

⁸ A. VERHAEGE, Y. FEYS en A. STEVENS, Versnipperd toezicht? De evolutie van het toezicht op de politie in België, in: PANOPTICON 43, Maklu, januari 2022, pagina 46.

Voor de bevraging werd een **extern toezichtsorgaan** gedefinieerd “als een organisatie die buiten de hiërarchie van de politie staat en ressorteert onder één van de democratische machten, zijnde de wetgevende, de uitvoerende of de rechterlijke macht”. **Toezicht houden** is de kern van een extern toezichtsorgaan en moet onderscheiden worden van taken en opdrachten die tot de verantwoordelijkheid van de organisatie zelf behoren (bijvoorbeeld intern toezicht, interne audit, management van medewerkers, middelen en processen...). Het interne toezicht van een organisatie staat hier dus los van en behoort tot de verantwoordelijkheid van de politieleiding zelf.

Door deze ruime definiëring van het concept ‘extern toezicht’ komen meerdere aspecten in aanmerking om te bevragen.

Zo is deze online survey gedifferentieerd naar **4 algemene thema’s**:

- het externe politietoezicht in onze democratische samenleving;
- de organisatie en de structuur van het externe politietoezicht;
- de bevoegdheden en opdrachten van een extern toezichtsorgaan;
- de klachtenafhandeling en het klachtenbeheer.

Dit laatste algemene thema gaat niet over strafrechtelijke klachten of tuchtinbreuken, wel over het klachtenmechanisme ingeval van grieven van onder meer burgers en derden die verband houden met de uitoefening van het politieambt en/of betrekking hebben op een politiemedewerker of politiedienst.

Op het einde wordt de mening van de respondenten⁹ bevroegd inzake **de organisatie en de werking van de Algemene Inspectie**¹⁰ zelf. Informatie, standpunten en voorstellen door de respondenten genoteerd in de open rubrieken, worden eveneens verwerkt in dit beschrijvend rapport.

Gegeven de specifieke niche van het toezicht onafhankelijk van de politiediensten zelf, is bij wijze van **voorbeeld als referentiepunt**¹¹ voor de respondent verwezen naar enkele Belgische externe toezichtsorganen op de politie.

2.3. METHODOLOGISCHE ASPECTEN

De bevraging is thematisch opgebouwd met **vragen en/of stellingen en vaste antwoordalternatieven**. Er werd de voorkeur gegeven aan een 4-puntschaal. Er was geen neutrale antwoordcategorie mogelijk om de respondenten zoveel mogelijk stelling te laten nemen. Met het oog op afwisseling is bij een reeks vragen een continuüm aangeboden, waarbij de respondenten zich konden situeren of positioneren. Elk thema of onderdeel werd afgesloten met een open rubriek. Zo kon de respondent bijkomend een duiding, een mening, persoonlijke indruk of commentaar noteren.

⁹ Bij de beschrijving van de resultaten van de interne bevraging worden met ‘medewerkers’, de interne respondenten bedoeld. Bij de beschrijving van de resultaten van de externe bevraging worden met ‘stakeholders’, de externe respondenten bedoeld en dus geen leden van de Algemene Inspectie.

¹⁰ Dit betreft een 5de thema van de survey.

¹¹ De respondent kon voorafgaand aan het invullen van de bevraging weblinken naar de diverse bronnen consulteren zoals het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten of Comité P, het Controleorgaan op de politionele informatie of COC, de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie of Algemene Inspectie of AIG.

Dit surveyonderzoek is een **perceptieonderzoek**, een momentopname van meningen en denkprocessen van de respondenten. De bevraging is niet op te vatten als een academisch onderzoek en er zijn ook methodologische beperkingen. Een bevraging is en blijft een perceptiemeting en gaat over het detecteren van standpunten en indrukken van de respondenten die niet altijd eenduidig, minder uitgesproken, zelfs genuanceerder en vaak ook ambigue zijn. Een kwantitatieve bevragingmethode sluit dus eerder aan bij het verzamelen en genereren van subjectieve cijfergegevens. Bijgevolg kan een responsbias (of vertekening) niet worden uitgesloten (bijvoorbeeld sociaal wenselijke antwoorden). Evenmin is deze bevraging op te vatten als een afspiegeling van een bepaalde populatie of gebaseerd op een steekproefmethode.

Er werd geopteerd voor een **digitale enquête**, omwille van de gebruiksvriendelijkheid, de geringe tijdsinvestering (op korte tijd kunnen veel mensen worden bereikt) en de geautomatiseerde dataverzameling. Gedurende de maanden februari tot en met april 2022 werd de survey, zowel in het Frans als in het Nederlands, ontwikkeld en vorm gegeven door middel van de applicatie Microsoft Forms. In de eerste helft van de maand mei 2022 werd deze vragenlijst zowel inhoudelijk als technisch getest.

Eens gevalideerd, liep de survey **intern** de Algemene Inspectie van 16 mei 2022 tot en met 3 juni 2022. Tijdens de periode van 30 mei 2022 tot en met 15 juli 2022 werd de survey per mail verstuurd naar de **externe stakeholders**, met de vraag om deze zelf in te vullen en om deze mail integraal te verspreiden naar andere **sleutelfiguren** binnen de eigen organisatie.

Het invullen van de bevraging was volledig vrijwillig. De bevraging werd anoniem uitgevoerd door middel van de applicatie (Microsoft Forms) in de Cloud omgeving van de 'organisatie' geïntegreerde politie, die voldoet aan de strengste **internationale veiligheidsnormen**¹². De Algemene Inspectie verzekert de globale en vertrouwelijke verwerking van de resultaten.

De **berekening van de bevragingresultaten**¹³ werd geautomatiseerd met de applicatie Microsoft Excel. In de tabellen vermelden we zowel de absolute cijfers als percentages, met andere woorden: we verhouden het aantal eenheden in een bepaalde cel steeds ten opzichte van het totaal aantal eenheden van de respondentengroep¹⁴. Dit principe hanteren we zowel bij de beschrijving van de interne als de externe bevragingresultaten. Zo kunnen we de meningen van de medewerkers van de Algemene Inspectie en deze van de externe stakeholders ook naast elkaar stellen.

Dit rapport is **driedelig** opgebouwd.

In een eerste en tweede deel onderscheiden we de beschrijving van de resultaten van de medewerkersbevraging en deze van de externe stakeholders. De resultaten worden overwegend uitgedrukt in percentages, zonder deze te generaliseren, te interpreteren of te verklaren.

¹² Voor meer informatie kan u volgende link raadplegen: <https://docs.microsoft.com/nl-be/compliance/regulatory/offering-home>.

¹³ Uitgezonderd de open vragen.

¹⁴ N intern: 53 respondenten en N extern: 260.

Om een logica te behouden in **delen 1 en 2** zijn grotendeels volgende **principes** toegepast bij de **beschrijving van de resultaten**:

- de resultaten van de antwoordcategorieën worden **logisch gegroepeerd**, zoals bijvoorbeeld 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord' of 'eerder akkoord tot helemaal akkoord';
- een resultaat dat gelijk is aan of groter dan 50% en kleiner dan 65% is een **kleine meerderheid**;
- een resultaat dat gelijk is aan of groter dan 65% en kleiner dan 90% is een **grote meerderheid**;
- een resultaat dat gelijk is aan of groter is dan 90 % is een **uitgesproken meerderheid**;
- **verdeelde resultaten** worden specifiek belicht.

In een **derde onderdeel** worden overwegend de antwoordpercentages van de interne en externe bevragingresultaten globaal naast elkaar gelegd. Hiervoor worden voor elke respondentengroep de percentagecijfers van de antwoordschalen 'helemaal niet akkoord' en 'eerder niet akkoord' samengeteld, idem voor de percentagecijfers van de antwoordschalen 'eerder akkoord' en 'helemaal akkoord'.

De **grafische voorstellingen** van de bevragingresultaten kan de lezer terugvinden in **bijlage 1**.

3. RESPONS

3.1. INTERNE BEVRAGING (N: 53)

Alle 73 medewerkers van de Algemene Inspectie hadden de primeur om de digitale survey in te vullen. In totaal hebben 53 medewerkers (73%) de enquête volledig ingevuld.

Quasi iedereen gaf aan de externe toezichtsorganen, evenals hun bevoegdheden en opdrachten te kennen.

3.2. EXTERNE BEVRAGING (N: 260)

Op basis van een stakeholderanalyse is de digitale survey verstuurd naar externe belanghebbenden. Zoals eerder vermeld, zijn deze potentiële respondenten via mail verzocht om zelf de bevraging in te vullen en om ook sleutelfiguren binnen de eigen organisatie te sensibiliseren om deel te nemen. Dit betekent dat, hoewel theoretisch een idee van de externe populatie kon worden gevormd, de externe respons afhankelijk was van het doorsturen van de bevraging.

In het totaal hebben 260 respondenten de enquête volledig ingevuld, die onder meer volgende hoedanigheden bekleden: mandaathouder en lid van de lokale en van de federale politie, mandaathouder en lid van een extern toezichtsorgaan, bestuurlijke overheid (regionaal, provinciaal en lokaal niveau), parketmagistraat (eerste aanleg en Hof van beroep), lid van een overheidsdienst, een onafhankelijke publiekrechtelijke instantie of de academische wereld, voorzitter van een syndicale organisatie.

Een uitgesproken meerderheid (237 of 91%) van de respondenten geeft aan de externe toezichtsorganen te kennen. 212 respondenten (81%) stellen kennis te hebben over de bevoegdheden en opdrachten van deze toezichthouders. 140 (54%) respondenten hebben Vlaanderen als ambtsgebied, 72 (28%) Wallonië, 31 (12%) Brussel Hoofdstedelijk Gewest en 17 (6%) België. 199 (76%) respondenten zijn eerder in contact geweest met de Algemene Inspectie, onder meer naar aanleiding van een individueel onderzoek, een inspectie, een audit, een statutaire aangelegenheid.

4. RESULTATEN VAN DE INTERNE BEVRAGING (N=53)

In dit beschrijvend onderdeel worden een aantal resultaten van de bevraging van de medewerkers van de Algemene Inspectie overzichtelijk weergegeven en besproken op basis van supra aangehaalde principes. In een afsluitende rubriek worden de meest in het oog springende resultaten hernomen.

Zoals hoger verduidelijkt, betreft de interne respons, de perceptie, standpunten en meningen van 53 medewerkers van de Algemene Inspectie (N = 53 = 100%).

4.1. NOTIE: EXTERN POLITIETOEZICHT IN ONZE DEMOCRATISCHE SAMENLEVING

4.1.1. ALGEMEEN

Aan de hand van vier stellingen is algemeen gepeild naar de mening van de medewerkers over hun invulling van de notie “extern politietoezicht in onze democratische samenleving”.

Tabel 1 Intern ‘Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving’.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 1: Ik geloof dat extern toezicht op de politie er toe bijdraagt dat de politiediensten de democratische waarden respecteren.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	3	6%
	Eerder akkoord	10	19%
	Helemaal akkoord	40	75%
	N =	53	100%
Stelling 2: Ik vind dat iedere macht (de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht) haar eigen extern toezicht op de politie moet kunnen uitoefenen.	Helemaal niet akkoord	7	13%
	Eerder niet akkoord	14	26%
	Eerder akkoord	13	25%
	Helemaal akkoord	19	36%
	N =	53	100%
Stelling 3: Binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, moet een extern toezichtsorgaan adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	1	2%
	Eerder akkoord	10	19%
	Helemaal akkoord	42	79%
	N =	53	100%
Stelling 4: Ik vind dat een permanente beleidsreflectie over de toekomst van het externe toezicht op de politie noodzakelijk is met het oog op visie en beleid, of zoals nu bijvoorbeeld de Staten-Generaal Politie uitvoert inzake de toekomst van de politie.	Helemaal niet akkoord	1	2%
	Eerder niet akkoord	5	9%
	Eerder akkoord	14	26%
	Helemaal akkoord	33	62%
	N =	53	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat voor **twee van de vier stellingen een uitgesproken meerderheid** van de medewerkers telkens 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' is.

Zo gelooft 94% van de medewerkers dat **het externe toezicht op de politie ertoe bijdraagt dat de politiediensten de democratische waarden respecteren**. 75% van de medewerkers is 'helemaal akkoord'.

Daarnaast meent 98% van medewerkers dat een extern toezichtsorgaan, binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, **adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag moet uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties**. Een grote meerderheid van de medewerkers (79%) geeft aan 'helemaal akkoord' te zijn.

Naar analogie van de Staten-Generaal Politie inzake de toekomst van de politie, vindt 88% van de medewerkers dat een **permanente beleidsreflectie over de toekomst van het externe toezicht** op de politie noodzakelijk is met het oog op visie en beleid. 62% van de medewerkers geeft aan 'helemaal akkoord' te zijn.

De meningen van de medewerkers zijn verdeeld of **iedere macht** (de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht) **haar eigen externe toezicht op de politie** moet kunnen uitoefenen. 39% van de medewerkers geeft aan 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord' te zijn en 61% 'eerder akkoord tot helemaal akkoord'. Het aantal medewerkers dat 'eerder niet akkoord' is en 'eerder akkoord' is, houdt gelijke tred.

4.1.2. CRITERIA

Bij de peiling naar criteria die belangrijk zijn om een '**onpartijdig en onafhankelijk**' toezicht te kunnen garanderen, werden 9 voorwaarden, geïnspireerd op een aantal normen vooropgesteld door de Raad van Europa, op een antwoordschaal van 'onbelangrijk tot zeer belangrijk' aan de respondenten voorgelegd.

Tabel 2 Intern 'Voorwaarden onpartijdig en onafhankelijk toezicht'.

Voorwaarden	Gemiddelde score (op 10)
Voorwaarde 1: Een extern toezichtsorgaan moet los / apart staan van de hiërarchie van de federale en van de lokale politie.	9.72
Voorwaarde 2: Een extern toezichtsorgaan moet onder de leiding staan van personen die niet behoren tot de politie.	4.83
Voorwaarde 3: Een extern toezichtsorgaan is onpartijdig en onafhankelijk door objectief en neutraal op te treden en te handelen.	9.68
Voorwaarde 4: Een extern toezichtsorgaan is slechts onafhankelijk als het noch van het parlement, noch van een minister, noch van een gerechtelijke overheid afhangt.	5.09
Voorwaarde 5: Een extern toezichtsorgaan moet enkel worden gefinancierd door de overheid.	7.81
Voorwaarde 6: De samenstelling , de opdrachten , de bevoegdheden en het bevoegdheidsgebied van een extern toezichtsorgaan moeten duidelijk omschreven zijn in regelgeving.	9.57
Voorwaarde 7: De leden van een extern toezichtsorgaan moeten beschikken over alle bevoegdheden om een eerlijk, onafhankelijk en doeltreffend onderzoek te kunnen uitvoeren en toegang hebben tot alle informatie binnen een reglementair kader (onder andere tot alle politionele databanken).	9.74
Voorwaarde 8: Een extern toezichtsorgaan moet op eigen initiatief, open en actief communiceren over bijvoorbeeld uitgevoerde opdrachten, gedane aanbevelingen...	8.21
Voorwaarde 9: Een extern toezichtsorgaan moet ook worden gecontroleerd .	8.62

Op basis van de berekening van het rekenkundig gemiddelde is de top **5 van de voorwaarden** voor de medewerkers om het toezicht, onpartijdig en onafhankelijk van de federale en de lokale politie te waarborgen:

1. De leden van een extern toezichtsorgaan moeten beschikken over alle bevoegdheden (voorwaarde 7: gemiddelde score 9,74/10);
2. Een extern toezichtsorgaan moet los/apart staan van de hiërarchie geïntegreerde politie (voorwaarde 1: gemiddelde score 9,72/10);
3. Extern toezicht moet objectief en neutraal optreden en handelen (voorwaarde 3: gemiddelde score 9,68/10);
4. Duidelijke omschrijving in regelgeving van de samenstelling, opdrachten, bevoegdheden en bevoegdheidsgebied van een extern toezichtsorgaan (voorwaarde 6: gemiddelde score 9,57/10)
5. Een extern toezichtsorgaan moet ook worden gecontroleerd (voorwaarde 9: gemiddelde score 8,62/10).

De **voorwaarden** waarop de medewerkers zich het **laagst positioneren**, zijn 'een extern toezichtsorgaan moet onder de leiding staan van personen die niet behoren tot de politie' (voorwaarde 2: gemiddelde score 4,83/10) en 'het slechts onafhankelijk zijn van een extern toezichtsorgaan als het noch van het parlement, noch van een minister, noch van een gerechtelijke overheid afhangt' (voorwaarde 4: gemiddelde score 5,09/10).

Betreffende het **statuut van de leden** van een **extern toezichtsorgaan** werden twee stellingen voorgelegd aan de medewerkers.

Tabel 3 Intern 'Statuut leden extern toezichtsorgaan'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
De leden van een extern toezichtsorgaan mogen niet afkomstig zijn van de federale of lokale politie.	Helemaal niet akkoord	36	68%
	Eerder niet akkoord	16	30%
	Eerder akkoord	0	0%
	Helemaal akkoord	1	2%
	N =	53	100%
De leden werkzaam in een extern toezichtsorgaan kunnen gedurende hun verdere loopbaan niet terug naar de politie.	Helemaal niet akkoord	24	45%
	Eerder niet akkoord	15	28%
	Eerder akkoord	12	23%
	Helemaal akkoord	2	4%
	N =	53	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat een uitgesproken meerderheid van de medewerkers (98%) het oneens is met de stelling dat **leden** van een **extern toezichtsorgaan niet afkomstig** mogen zijn van de **federale of lokale politie**. 68% van de medewerkers geven uitdrukkelijk aan hier 'helemaal niet akkoord' mee te zijn.

De mening van de medewerkers dat **leden** werkzaam in een **extern toezichtsorgaan gedurende** hun verdere **loopbaan niet terug** zouden kunnen **naar de politie**, geeft enigszins een verdeeld beeld. Een grote meerderheid van de medewerkers (73%) is het oneens met deze stelling, 45% van de medewerkers heeft 'helemaal niet akkoord' aangeduid.

4.2. ORGANISATIE EN STRUCTUUR VAN HET EXTERNE POLITIETOEZICHT

Het huidige landschap inzake het externe toezicht is divers. In ons land bestaan **meerdere externe toezichtsorganen** die onafhankelijk van de politie en van elkaar, gelijk(w)aardige bevoegdheden¹⁵ hebben en opdrachten uitvoeren en waken over het optimaliseren van het functioneren van de federale politie en van de lokale politie.

4.2.1. EXTERN TOEZICHTSORGAAN: MEERDERE OF 1 CENTRAAL

Wat de organisatie en de structuur van het externe toezicht betreft, worden hierna de standpunten van de medewerkers weergegeven over zowel (a) de huidige reële situatie (*AS IS*) als (b) een toekomstige gewenste of mogelijke situatie (*TO BE*). Verschillende scenario's werden in dit verband bevraged.

¹⁵ De tekst van het protocolakkoord tot regeling van de informatie-uitwisseling en de samenwerking tussen het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en de Algemene Inspectie bepaalt hierover onder punt 1.3.a) 'basisprincipes' dat "ondanks hun verschillende specifieke kenmerken, beschikken het Comité P en de AIG over soms gelijkwaardige bevoegdheden, ...".

Op een reeks stellingen die uitgaan van de actuele Belgische realiteit, met name **het bestaan van meerdere toezichtsorganen** met volheid van bevoegdheid in toepassing van een wettelijk kader, zijn de meningen van de medewerkers verdeeld over de bevrageerde scenario's.

Tabel 4 Intern 'Scenario's betreffende het bestaan van meerdere toezichtsorganen'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 1: Ik vind meerdere naast elkaar bestaande externe toezichtsorganen goed.	Helemaal niet akkoord	14	26%
	Eerder niet akkoord	18	34%
	Eerder akkoord	19	36%
	Helemaal akkoord	2	4%
	N =	53	100%
Stelling 3: Ik vind dat er meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan, waarvan één extern toezichtsorgaan enkel bevoegd is voor alle (strafrechtelijke en niet-strafrechtelijke) klachten waarin leden van de politie betrokken zijn.	Helemaal niet akkoord	7	13%
	Eerder niet akkoord	23	43%
	Eerder akkoord	16	30%
	Helemaal akkoord	7	13%
	N =	53	100%
Stelling 4: Ik vind dat er meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan, waarvan één extern toezichtsorgaan enkel bevoegd is om inspecties, audits en thematische onderzoeken uit te voeren.	Helemaal niet akkoord	9	17%
	Eerder niet akkoord	21	40%
	Eerder akkoord	22	42%
	Helemaal akkoord	1	2%
	N =	53	100%
Stelling 5: Ik sta open voor het behoud van verschillende externe organen die toezicht houden op de politie, op voorwaarde dat er op het terrein wordt samengewerkt (gemengde onderzoeksteams, gezamenlijke inspecties).	Helemaal niet akkoord	6	11%
	Eerder niet akkoord	25	47%
	Eerder akkoord	18	34%
	Helemaal akkoord	4	8%
	N =	53	100%
Stelling 6: Ik sta open voor het behoud van verschillende externe organen die toezicht houden op de politie, op voorwaarde dat de taken zeer strikt worden gescheiden .	Helemaal niet akkoord	5	9%
	Eerder niet akkoord	27	51%
	Eerder akkoord	14	26%
	Helemaal akkoord	7	13%
	N =	53	100%

Inzake **alle bevrageerde scenario's (AS IS en TO BE)**, kunnen we **algemeen** uit de tabel aflezen dat er **telkens** ongeveer een **60-40 verhouding**, waarbij 60% van de medewerkers 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord' is.

Verdeelde resultaten vallen op bij stelling 1 (AS IS) waar ongeveer evenveel medewerkers 'eerder niet akkoord' en 'eerder akkoord' zijn met **meerdere naast elkaar bestaande externe toezichtsorganen**.

Ook bij stelling 4 (TO BE) inzake het scenario van het kunnen bestaan van **meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar, maar waarvan één** enkel orgaan bevoegd is voor inspecties, audits en thematische onderzoeken', zien we dezelfde nuancering.

De mening van de medewerkers werd ook gevraagd inzake een centraal en autonoom toezichtsorgaan met verschillende afdelingen en expertisedomeinen.

Tabel 5 Intern 'Scenario betreffende 1 centraal en autonoom extern toezichtsorgaan'.

Stelling	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 2: Ik sta open voor één centraal en autonoom extern toezichtsorgaan, met verschillende afdelingen en expertisedomeinen (bijvoorbeeld gerechtelijk onderzoek, inspectie, audit, toezicht op Data Protection & Privacy...).	Helemaal niet akkoord	3	6%
	Eerder niet akkoord	10	19%
	Eerder akkoord	20	38%
	Helemaal akkoord	20	38%
	N =	53	100%

Uit de tabel lezen we af dat een grote meerderheid van de medewerkers (76%) **open** staat voor **1 centraal en autonoom extern toezichtsorgaan** met verschillende afdelingen en expertisedomeinen. Evenveel medewerkers zijn 'eerder akkoord' en 'helemaal akkoord'.

4.2.2. REGIONALISERING

Inzake een mogelijk toekomstig scenario van regionalisering van de politie stelden zich twee vragen met betrekking tot de organisatie van het externe politietoezicht.

Tabel 6 Intern 'Regionalisering en extern politietoezicht'.

Vraag	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Moet volgens u in geval van regionalisering van de politie het externe politietoezicht federaal zijn?	Ja	38	72%
	Neen	15	28%
	N =	53	100%

In geval van regionalisering van de politie stellen 38 medewerkers dat het **externe politietoezicht federaal** moet zijn. Een grote meerderheid hiervan (zoals af te lezen is in tabel 7) vindt dat in voorkomend geval het externe politietoezicht **door één enkel federaal toezichtsorgaan** moet worden uitgeoefend.

Tabel 7 Intern 'Regionalisering en extern politietoezicht federaal'.

Vraag	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
In geval van regionalisering van de politie waarbij het externe politietoezicht federaal moet zijn, moet dit volgens u dan door één enkel federaal toezichtsorgaan worden uitgeoefend?	Ja	29	76%
	Neen	9	24%
	N =	38	100%

4.2.3. SPECIFIEKE ORGANEN VOOR TUCHT EN OPSPORINGSONDERZOEKEN

De vraag werd gesteld aan de medewerkers in welke mate ze akkoord zijn met de oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie.

Tabel 8 Intern 'De oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Ik vind dat één tuchtorgaan (tuchtrechtbank) moet worden opgericht dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politie-medewerkers betrokken zijn en in voorkomend geval ook over de tuchtstraf beslist.	Helemaal niet akkoord	2	4%
	Eerder niet akkoord	6	11%
	Eerder akkoord	22	42%
	Helemaal akkoord	23	43%
	N =	53	100%
Voor de opsporingsonderzoeken onder leiding van een parketmagistraat en gerechtelijke onderzoeken onder leiding van een onderzoeksrechter en waarbij leden van de politie zijn betrokken, dient binnen de FOD Justitie, één specifieke (recherche)-onderzoekseenheid opgericht te worden.	Helemaal niet akkoord	7	13%
	Eerder niet akkoord	14	26%
	Eerder akkoord	20	38%
	Helemaal akkoord	12	23%
	N =	53	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat een grote meerderheid van de medewerkers (85%) 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' is met de oprichting van één **tuchtorgaan** (tuchtrechtbank) dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politiemedewerkers betrokken zijn én in voorkomend geval ook over de tuchtstraf beslist. Het aantal medewerkers dat hetzij 'eerder akkoord', hetzij 'helemaal akkoord' aangeeft, houdt quasi gelijke tred.

De meningen van de medewerkers zijn verdeeld inzake de wenselijkheid van de oprichting van één **specifieke (recherche)-onderzoekseenheid binnen de FOD Justitie** voor de opsporingsonderzoeken onder leiding van een parketmagistraat en gerechtelijke onderzoeken onder leiding van een onderzoeksrechter en waarbij leden van de politie zijn betrokken. De verhouding tussen 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord' en 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' is 40%-60% .

4.2.4. SAMENWERKING MET ANDERE BELANGHEBBENDEN

Inzake de samenwerking tussen een extern controleorgaan dat toezicht houdt op de politie en diverse belanghebbenden geeft een grote meerderheid (77%) van de medewerkers de voorkeur aan een **partnerschap met de academische wereld**. Samenwerking met de burger, onafhankelijke publiekrechtelijke instanties (zoals FIRM, UNIA en MYRIA) en maatschappelijk middenveldorganisaties (zoals Forum Etnisch-Culturele Minderheden, Vlaams Jeugdraad) wordt door telkens 64% van de medewerkers belangrijk geacht.

Enkele medewerkers hebben nog de volgende mogelijke partners specifiek gesuggereerd: binnen- en buitenlandse politiediensten; Group of States against Corruption (GRECO); de 3 machten; de Federale Politieraad; de politiescholen...

4.3. BEVOEGDHEDEN EN OPDRACHTEN VAN EEN EXTERN TOEZICHTSORGAAN OP DE POLITIE

Binnen het Belgische regelgevende kader werden een aantal uitgangspunten bepaald met betrekking tot het externe toezicht op de politie. De ambitie van een extern toezichtsorgaan is bijdragen tot een integere en legitieme politie, of nog een politie die de mensenrechten zelf respecteert en doet respecteren. In toepassing van hun respectieve wetgeving hebben externe toezichtsorganen in sommige gevallen zowel identieke en gelijk(w)aardige als exclusieve bevoegdheden, opdrachten en taken.

4.3.1. DWINGEND KARAKTER

Middels onderzoeken en aanbevelingen over zowel de globale werking van de politiediensten als de uitoefening van het politieambt beoogt een extern toezichtsorgaan impact te hebben op de optimalisatie van de politie, de werking en het professioneel handelen van haar medewerkers.

Twee stellingen werden voorgelegd aan de medewerkers om hun standpunt te kennen inzake het verlenen van een dwingend karakter aan aanbevelingen en instructies van een extern toezichtsorgaan met het oog op de optimalisatie van de politie.

Tabel 9 Intern 'Dwingend karakter'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
De aanbevelingen van een extern toezichtsorgaan met het oog op het verbeteren van de organisatie en werking van de politie moeten een dwingend karakter hebben voor de politie en hun verantwoordelijken.	Helemaal niet akkoord	3	6%
	Eerder niet akkoord	3	6%
	Eerder akkoord	33	62%
	Helemaal akkoord	14	26%
	N =	53	100%
Ik vind dat een extern toezichtsorgaan naast aanbevelingen, ook dwingende instructies aan een politiekorps of -dienst moet kunnen geven met het oog op de optimalisatie van de werking en organisatie.	Helemaal niet akkoord	2	4%
	Eerder niet akkoord	4	8%
	Eerder akkoord	30	57%
	Helemaal akkoord	17	32%
	N =	53	100%

Uit de tabel lezen we af dat een grote meerderheid (88%) van de medewerkers 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' is dat de **aanbevelingen** van een extern toezichtsorgaan een dwingend karakter moeten hebben voor de politie en hun verantwoordelijken. 62% van de medewerkers geeft aan 'eerder akkoord' te zijn.

Naast aanbevelingen vindt een grote meerderheid (89%) van de medewerkers ook dat een extern toezichtsorgaan dwingende **instructies** aan een politiekorps of -dienst moet kunnen geven met het oog op de optimalisatie van de werking en organisatie. 57% van de medewerkers is 'eerder akkoord'.

4.3.2. SANCTIONERING

De meningen van de medewerkers zijn verdeeld of **een extern toezichtsorgaan al dan niet moet kunnen sanctioneren**.

Tabel 10 Intern 'Sanctionering'.

Stelling	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Ik vind dat een extern toezichtsorgaan ook moet kunnen sanctioneren (bijvoorbeeld administratieve boetes opleggen).	Helemaal niet akkoord	10	19%
	Eerder niet akkoord	18	34%
	Eerder akkoord	15	28%
	Helemaal akkoord	10	19%
	N =	53	100%

We lezen af uit de tabel dat een kleine meerderheid van de medewerkers (53%) 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord' is dat een extern toezichtsorgaan moet kunnen sanctioneren, 34% van de medewerkers geven aan 'eerder niet akkoord' te zijn.

47% van de medewerkers geeft aan 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' te zijn dat een extern toezichtsorgaan ook moet kunnen sanctioneren, 28% is 'eerder akkoord'.

4.3.3. NAAR DE KERN VAN EXTERN POLITIETOEZICHT

Dit onderdeel geeft de meningen en de standpunten van de medewerkers weer wat de bevoegdheden, opdrachten en taken van externe toezichthouders betreft. Geïnspireerd op de Belgische regelgeving van externe toezichthouders werden 22 opdrachten en taken opgesteld met het oog op een positionering aan de hand van 3 vaste antwoordcategorieën.

De tabel op de volgende pagina's geeft de standpunten van de medewerkers weer over (a) de prioritaire en essentiële taken van het externe toezicht (need to do), (b) de taken met een indirecte impact en zijnde niet-prioritair (nice to do) en (c) de oneigenlijke opdrachten (not to do) van een extern toezichtsorgaan.

Daarnaast lijsten we ook per categorie ('need to do', 'nice to do' en 'not to do') telkens de 5 meest aangeduide taken en opdrachten op (rangschikking op basis van percentages).

Tabel 11 Intern 'Opdrachten en taken van een extern toezichtsorgaan'.

Opdrachten en taken	Prioritair Essentieel	Niet-prioritair Niet-essentieel	Geen Oneigenlijk
	≥ 50% van de respondenten	≥ 50% van de respondenten	≥ 50% van de respondenten
	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten
	N = 53	N = 53	N = 53
Opdracht/taak 1: Onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Konings of een onderzoeksrechter (opsporings- en gerechtelijke onderzoeken).	89%	9%	2%
Opdracht/taak 2: Afhandelen van individuele (niet-strafrechtelijke en niet-tuchtrechtelijke) klachten van onder meer burgers en derden over de politie en haar leden.	38%	40%	23%
Opdracht/taak 3: Onderzoeken naar de wettelijke en correcte uitvoering van politieactiviteiten door medewerkers met het oog op individuele sanctionering (onderzoeken tuchtrechtelijke feiten) waarin politiemedewerkers betrokken zijn.	57%	32%	11%
Opdracht/taak 4: Onderzoeken van organisatorische mankementen en structurele disfuncties in een politiedienst en dus de werking van een politiekorps of -dienst doorlichten (door middel van inspectie, thematisch onderzoek of audit).	85%	15%	0%
Opdracht/taak 5: Onderzoeken van de kwaliteit van de klachtenbehandeling en het klachtenbeheer door de politiekorpsen en -diensten.	64%	32%	4%
Opdracht/taak 6: Onderzoeken van beroepen wanneer een klager niet tevreden is over de manier waarop het politiekorps of de politiedienst intern een klacht heeft behandeld en onderzocht.	43%	49%	8%
Opdracht/taak 7: Adviezen verstrekken aan politieoverheden en andere belanghebbenden inzake politionele deontologie, integriteit en ethiek .	74%	25%	2%
Opdracht/taak 8: Jaarlijks een integraal beeld op haar website publiceren waarbij de prestaties van de politiediensten worden getoetst aan de criteria efficiëntie, effectiviteit en legitimiteit.	43%	47%	9%
Opdracht/taak 9: In real time en proactief toezicht op het terrein doen (bijvoorbeeld bij opsluiting van personen, bij de uitvoering van een ordedienst of een politieactie, bij de gedwongen terugkeer van te verwijderen personen...).	58%	34%	8%
Opdracht/taak 10: In een politiekorps of -dienst financiële audits uitvoeren en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten.	19%	47%	34%

Opdrachten en taken (vervolg)	Prioritair Essentieel	Niet-prioritair Niet-essentieel	Geen Oneigenlijk
	≥ 50% van de respondenten	≥ 50% van de respondenten	≥ 50% van de respondenten
	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten
	N = 53	N = 53	N = 53
Opdracht/taak 11: Evalueren hoe een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt en opvolgen van de implementatie van de aanbevelingen.	43%	55%	2%
Opdracht/taak 12: Bijdragen aan het bepalen van nationale (kwantitatieve én kwalitatieve) standaarden en normen met betrekking tot de politie om een minimale gelijkwaardige en legitieme dienstverlening aan de bevolking te garanderen.	62%	34%	4%
Opdracht/taak 13: Opvolgen van het integriteitsbeleid van de politiediensten.	66%	25%	9%
Opdracht/taak 14: Zetelen in een selectiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	60%	34%	6%
Opdracht/taak 15: Zetelen in een evaluatiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	58%	36%	6%
Opdracht/taak 16: Zowel zetelen in de selectiecommissie als in de evaluatiecommissie voor een mandaatfunctie bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	62%	32%	6%
Opdracht/taak 17: Zetelen in een jury betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het directiebrevet dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie.	36%	47%	17%
Opdracht/taak 18: Zetelen in een tuchtraad die de beroepen behandelt, ingediend door politieleden, tegen voorstellen van zware tuchtstraffen.	62%	30%	8%
Opdracht/taak 19: Voorzitten van een deontologische commissie inzake het politieambt.	64%	30%	6%
Opdracht/taak 20: Zetelen in een raad van beroep waar dossiers worden behandeld van leden van de politie die als evaluatie een onvoldoende hebben gekregen over hun professioneel functioneren.	53%	34%	13%
Opdracht/taak 21: Zetelen in een paritaire commissie waar dossiers worden behandeld van kandidaat-leden van het operationeel kader van de politiediensten waartegen een beslissing van ongeschiktheid tot benoeming werd genomen of waarbij de stageperiode negatief werd beoordeeld.	49%	36%	15%
Opdracht/taak 22: Zetelen in een commissie waar de kwaliteit van de politieopleidingen wordt geëvalueerd .	72%	23%	6%

50% of meer van de medewerkers beschouwt **15 van de 22 opdrachten en taken** als **prioritair en essentieel** van een extern toezichtsorgaan om maximaal impact te hebben op de politie. 1/3 of meer, maar minder dan 50%, van de medewerkers beoordeelt **6 andere** taken en opdrachten als eveneens 'need to do'.

12 van de 22 opdrachten worden door meer dan 1/3 van de medewerkers evenwel aangeduid als taken met een **indirecte impact** en zijnde **niet-prioritair en niet-essentieel** voor een extern toezichtsorgaan. **Eén hiervan**, met name het evalueren hoe een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt en opvolgen van de implementatie van de aanbevelingen, wordt door 55% van de medewerkers als 'nice to do' gescoord.

Een gering aantal medewerkers positioneert de voorgelegde opdrachten en taken **als een oneigenlijke taak** (not to do). Enkel 'het uitvoeren van financiële audits en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten' wordt door meer dan 1/3 medewerkers (34%) aangeduid als **geen taak** voor een extern controleorgaan.

De **5 meest aangehaalde prioritaire en essentiële opdrachten en taken**, die volgens de medewerkers tot de kern van het externe toezicht behoren en impact generen op de politie (need to do) zijn:

1. onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Koning of een onderzoeksrechter (opdracht/taak 1: 47/53 of 89%);
2. onderzoeken van organisatorische mankementen en structurele disfuncties in een politiedienst en dus de werking van een politiekorps of -dienst doorlichten (door middel van inspectie, thematisch onderzoek of audit (opdracht/taak 4: 45/53 of 85%);
3. adviezen verstrekken aan politieoverheden en andere belanghebbenden inzake politionele deontologie, integriteit en ethiek (opdracht/taak 7: 39/53 of 74%);
4. zetelen in een commissie waar de kwaliteit van de politieopleidingen wordt geëvalueerd. (opdracht/taak 22: 38/53 of 72%);
5. opvolgen van het integriteitsbeleid van de politiediensten (opdracht/taak 13: 35/53 of 66%).

De **5 meest aangehaalde taken met indirecte impact**, en voor de medewerkers zijnde **niet-prioritair en niet-essentieel** (nice to do) voor een extern toezichtsorgaan zijn:

1. evalueren hoe een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt en opvolgen van de implementatie van de aanbevelingen (opdracht/taak 11: 29/53 of 55%);
2. onderzoeken van beroepen wanneer een klager niet tevreden is over de manier waarop het politiekorps of de politiedienst intern een klacht heeft behandeld en onderzocht (opdracht/taak 6: 26/53 of 49%);
3. jaarlijks een integraal beeld op haar website publiceren waarbij de prestaties van de politiediensten worden getoetst aan de criteria efficiëntie, effectiviteit en legitimiteit (opdracht/taak 8: 25/53 of 47%);
4. zetelen in een jury betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het directiebrevet dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie. (opdracht/taak 17: 25/53 of 47%);

5. in een politiekorps of -dienst financiële audits uitvoeren en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten (opdracht/taak 10: 25/53 of 47%).

De **5 meest aangehaalde oneigenlijke taken**, zijnde **geen taak** voor een extern controleorgaan (not to do), door de medewerkers, zijn:

1. in een politiekorps of -dienst financiële audits uitvoeren en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten (opdracht/taak 10: 18/53 of 34%);
2. afhandelen van individuele (niet-strafrechtelijke en niet-tuchtrechtelijke) klachten van onder meer burgers en derden over de politie en haar leden. (opdracht/taak 2: 12/53 of 23%);
3. zetelen in een jury betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het directiebrevet dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie. (opdracht/taak 17: 9/53 of 17%);
4. zetelen in een paritaire commissie waar dossiers worden behandeld van kandidaat-leden van het operationeel kader van de politiediensten waartegen een beslissing van ongeschiktheid tot benoeming werd genomen of waarbij de stageperiode negatief werd beoordeeld. (opdracht/taak 21: 8/53 of 15%);
5. zetelen in een raad van beroep waar dossiers worden behandeld van leden van de politie die als evaluatie een onvoldoende hebben gekregen over hun professioneel functioneren. (opdracht/taak 20: 7/53 of 13%).

4.3.4. IMPACT OP POLITIEBELEID EN OPTIMALISATIE

Bij de peiling naar de veronderstelde impact van een extern controleorgaan op het politiebeleid en de optimalisatie van de politiediensten, zijn 7 algemene stellingen aan de medewerkers voorgelegd om te scoren op een 10-puntsschaal van 'geen impact tot zeer grote impact'. Op basis van de gemiddelde scores komen we tot volgende inzichten.

Tabel 12 Intern 'Impact op politiebeleid en optimalisatie'.

Stellingen	Gemiddelde score (op 10)
Stelling 1: Een extern toezichtsorgaan draagt er toe bij dat de kwaliteit van het interne onderzoek door de politie naar niet-integer handelen en optreden wordt verbeterd.	7.26
Stelling 2: Een extern toezichtsorgaan zorgt ervoor dat de tuchtoverheden hun disciplinaire bevoegdheden daadwerkelijk uitvoeren.	6.70
Stelling 3: Een extern toezichtsorgaan draagt middels aanbevelingen in onderzoeksrapporten bij tot het identificeren van problemen en risico's binnen een politiekorps of -dienst.	7.87
Stelling 4: Een extern toezichtsorgaan draagt middels het delen van de onderzoeksbevindingen en aanbevelingen bij tot een verhoogd vertrouwen van de burger in de politie.	7.62
Stelling 5: Een extern toezichtsorgaan slaagt erin een bijdrage te leveren aan de optimalisatie van de federale politie en van de lokale politie door het aanreiken van denkpistes met het oog op verbetering en/of bijsturing.	7.75
Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan draagt ertoe bij dat de politieoverheden de nodige maatregelen nemen (bijvoorbeeld regelgeving, beleidsplan, bijsturing processen en procedures, individuele maatregelen tegen een medewerker...).	7.28
Stelling 7: Toezicht, onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie, draagt bij tot de integriteit van het politieambt .	8.51

De medewerkers schatten een **zeer grote impact** in van een extern controleorgaan op het **bijdragen tot de integriteit van het politieambt** (stelling 7: gemiddelde score 8,51/10).

Daarnaast heeft, volgens de medewerkers, een extern toezichtsorgaan een **grote impact** op het politiebeleid en de optimalisatie van de politiediensten dankzij:

- het bijdragen middels aanbevelingen in onderzoeksrapporten tot het identificeren van problemen en risico's binnen een politiekorps of –dienst (stelling 3: gemiddelde score 7,87/10);
- erin te slagen een bijdrage te leveren aan de optimalisatie van de geïntegreerde politie door het aanreiken van denkpistes met het oog op verbetering en/of bijsturing (stelling 5: gemiddelde score 7,75/10);
- het bijdragen tot een verhoogd vertrouwen van de burger in de politie middels het delen van de onderzoeksbevindingen en aanbevelingen (stelling 4: gemiddelde score 7,62/10);
- ertoe bij te dragen dat de politieoverheden de nodige maatregelen nemen (stelling 6: gemiddelde score 7,28/10);
- ertoe bij te dragen dat de kwaliteit van het interne onderzoek door de politie naar niet-integer handelen en optreden wordt verbeterd (stelling 1: gemiddelde score 7,26/10).

De impact van een toezichtsorgaan om de tuchtoverheden hun disciplinaire bevoegdheden daadwerkelijk te laten uitvoeren, wordt gemiddeld **het minst ingeschat** (stelling 2: gemiddelde score 6,70/10).

4.4. KLACHTENMECHANISME

Het klachtenmechanisme is een **belangrijke hoeksteen** van het toezicht op de politie. Wat het beheer, de coördinatie en de melding en de afhandeling van klachten en grieven betreft, werd aan de hand van 12 stellingen vooral gepeild naar een toekomstige gewenste en mogelijke situatie (TO BE).¹⁶

4.4.1. UNIFORME EN AFDWINGBARE KLACHTENREGLEMENTERING

Drie van de twaalf stellingen behandelen de uniforme en afdwingbare klachtenreglementering.

Tabel 13 Intern 'Uniforme en afdwingbare klachtenreglementering'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 7: Een uniforme klachtenreglementering zorgt dat het voor iedereen, met name de klager, de politie en het externe toezichtsorgaan zelf, duidelijk is welke procedure moet gevolgd worden.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	2	4%
	Eerder akkoord	20	38%
	Helemaal akkoord	31	58%
	N =	53	100%
Stelling 2: Ik meen dat de klachtenprocedure afdwingbaar moet worden middels een duidelijke reglementering (wet of een koninklijk besluit).	Helemaal niet akkoord	1	2%
	Eerder niet akkoord	6	11%
	Eerder akkoord	26	49%
	Helemaal akkoord	20	38%
	N =	53	100%
¹⁹ Stelling 10: Ik vind dat een klager het recht moet hebben om een nazicht of een controle (2de lezing) aan te vragen bij een extern toezichtsorgaan wanneer hij of zij niet tevreden is over de manier waarop de politiedienst intern de klacht heeft behandeld en onderzocht.	Helemaal niet akkoord	5	9%
	Eerder niet akkoord	10	19%
	Eerder akkoord	28	53%
	Helemaal akkoord	10	19%
	N =	53	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat een uitgesproken meerderheid van de medewerkers (96%) het eens is dat een **uniforme klachtenreglementering** voor iedereen, met name de klager, de politie en het externe toezichtsorgaan zelf, er voor zorgt dat duidelijk is welke procedure moet gevolgd worden (stelling 7). 58% van de medewerkers geeft aan 'helemaal akkoord' te zijn.

Een grote meerderheid van de medewerkers (87%) meent eveneens dat de **klachtenprocedure afdwingbaar** moet worden, middels een duidelijke reglementering in een wet of een koninklijk besluit (stelling 2). Bijna de helft van de medewerkers is 'eerder akkoord'.

Een grote meerderheid (72%) van de medewerkers vindt ook dat een klager het recht moet hebben om een **nazicht of een controle** (2de lezing) aan te vragen bij een extern toezichtsorgaan, wanneer hij

¹⁶ Zie voetnoten 4 en 5 onder meer de bevindingen naar aanleiding van een Europese benchmark en het kader hierover aangereikt door de Raad van Europa hebben hierbij geïnspireerd.

of zij niet tevreden is over de manier waarop de politiedienst intern de klacht heeft behandeld en onderzocht (stelling 10). Iets meer dan de helft van de medewerkers is 'eerder akkoord'.

4.4.2. CENTRAAL KLACHTENBEHEER EN BEELDVORMING

Vier van de twaalf stellingen betreffen de noodzaak aan een centraal klachtenbeheer en de beeldvorming.

Tabel 14 Intern 'Centraal klachtenbeheer en beeldvorming'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 5: Aan de politiediensten moet de verplichting worden opgelegd om elke ontvangen klacht te registreren in één elektronisch informatiesysteem voor een globaal en centraal klachtenbeheer zodat een extern toezichtsorgaan aan beeldvorming kan doen, risico's kan detecteren en maatregelen kan vooropstellen om te voorkomen dat bepaalde situaties zich in de toekomst herhalen.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	0	0%
	Eerder akkoord	13	25%
	Helemaal akkoord	40	75%
	N =	53	100%
Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan bepaalt mee de informatie en de vaste gegevens die een klachtendossier moet bevatten met het oog op een globale kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	1	2%
	Eerder akkoord	26	49%
	Helemaal akkoord	26	49%
	N =	53	100%
Stelling 8: Ik vind dat te trekken lessen uit klachten of aanbevelingen uit onderzoeken van een extern toezichtsorgaan moeten bijdragen tot de ontwikkeling van nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies met het oog op een verbetering.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	1	2%
	Eerder akkoord	23	43%
	Helemaal akkoord	29	55%
	N =	53	100%
Stelling 3: Het vertrouwen van de burger in de politie en het externe toezicht erop wordt versterkt met de publicatie van concrete (geanonimiseerde) klachtencasussen en het gegeven gevolg .	Helemaal niet akkoord	3	6%
	Eerder niet akkoord	13	25%
	Eerder akkoord	27	51%
	Helemaal akkoord	10	19%
	N =	53	100%

Uit de tabel lezen we af dat alle medewerkers 'eerder akkoord tot helemaal akkoord zijn' om aan de politiediensten de verplichting op te leggen om elke ontvangen klacht te **registreren in één elektronisch informatiesysteem** voor een globaal en centraal klachtenbeheer met het oog op beeldvorming, risicodetectie en beheersingsmaatregelen om te voorkomen dat bepaalde situaties zich in de toekomst herhalen (stelling 5). Een grote meerderheid (75%) van de medewerkers is hiermee 'helemaal akkoord'.

Om een kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming te realiseren, zijn alle medewerkers, uitgezonderd één, er ook mee akkoord dat een extern toezichtsorgaan **de informatie en de vaste gegevens** die een klachtendossier moet bevatten, mee moet kunnen bepalen (stelling 6). Het aantal medewerkers dat hetzij ‘helemaal akkoord’, hetzij ‘eerder akkoord’ aangeeft, houdt gelijke tred.

Alle medewerkers, uitgezonderd één, vinden verder dat de **te trekken lessen** uit klachten of de **aanbevelingen** uit onderzoeken van een extern toezichtsorgaan, moeten bijdragen tot de **ontwikkeling van nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies** (stelling 8). 55% van de medewerkers is ‘helemaal akkoord’.

Een grote meerderheid van de medewerkers (70%) meent dat het vertrouwen van de burger in de politie en het externe toezicht erop wordt versterkt door **de publicatie van concrete (geanonimiseerde) klachtencasussen en het gegeven gevolg** (stelling 3). 51% van de medewerkers is hiermee ‘eerder akkoord’.

4.4.3. MELDING EN KLACHTENAFHANDELING

Vijf van de twaalf stellingen hebben betrekking op het melden en afhandelen van klachten.

Tabel 15 Intern ‘Melding en klachtenafhandeling’.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 1: Ik ben voorstander van één uniek meldpunt voor klachten over de politie en haar medewerkers, waarbij een ondersteunende externe dienst (back-office) bepaalt en opvolgt welke klacht door welke dienst wordt behandeld.	Helemaal niet akkoord	3	6%
	Eerder niet akkoord	4	8%
	Eerder akkoord	14	26%
	Helemaal akkoord	32	60%
	N =	53	100%
Stelling 9: Onder bepaalde omstandigheden moet de burger bij een extern toezichtsorgaan terecht kunnen voor een voorafgaand advies met betrekking tot het indienen van zijn of haar klacht over de politie.	Helemaal niet akkoord	9	17%
	Eerder niet akkoord	9	17%
	Eerder akkoord	25	47%
	Helemaal akkoord	10	19%
	N =	53	100%
Stelling 4: Klachtenafhandeling moet in principe plaatsvinden binnen het korps of dienst waar de feiten zich hebben voorgedaan.	Helemaal niet akkoord	6	11%
	Eerder niet akkoord	19	36%
	Eerder akkoord	21	40%
	Helemaal akkoord	7	13%
	N =	53	100%
Stelling 11: Ik vind dat bemiddeling tussen de klager en de betrokken politiemedewerker formeel moet voorzien zijn als afhandelingsmogelijkheid in de klachtenprocedure.	Helemaal niet akkoord	4	8%
	Eerder niet akkoord	9	17%
	Eerder akkoord	25	47%
	Helemaal akkoord	15	28%
	N =	53	100%
Stelling 12: Bemiddeling is in principe de verantwoordelijkheid van de dienst waar het probleem zich voordoet.	Helemaal niet akkoord	2	4%
	Eerder niet akkoord	21	40%
	Eerder akkoord	21	40%
	Helemaal akkoord	9	17%
	N =	53	100%

We lezen af uit de tabel dat een grote meerderheid (86%) van de medewerkers 'eerder tot helemaal' voorstander is van **één uniek meldpunt voor klachten** over de politie en haar medewerkers, waarbij een ondersteunende externe dienst (back-office) bepaalt en opvolgt welke klacht door welke dienst wordt behandeld (stelling 1). 60% van de medewerkers is hiermee 'helemaal akkoord'.

Verdeelde bevragingresultaten worden genoteerd inzake het verlenen van een **voorafgaand advies, onder bepaalde omstandigheden, aan een burger om al dan niet klacht in te dienen** (stelling 9). 1/3 van de medewerkers (34%) is hiermee 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord'. En bijna de helft is 'eerder akkoord'.

Of de **klachtenafhandeling** moet plaatsvinden **binnen het korps of dienst** waar de feiten zich hebben voorgedaan, zijn de meningen eveneens verdeeld (stelling 4). 47% van de medewerkers geeft aan hiermee 'helemaal niet tot eerder niet akkoord te zijn. Bijna evenveel medewerkers geven aan 'eerder niet akkoord' en 'eerder akkoord' te zijn.

Hoewel 3/4 van de medewerkers vindt dat **bemiddeling** tussen de klager en de betrokken politiemedewerker formeel moet voorzien zijn als **afhandelingsmogelijkheid** in de klachtenprocedure (stelling 11), zijn de meningen meer verdeeld of deze bemiddeling in principe de **verantwoordelijkheid** is van de dienst waar het probleem zich voordoet (stelling 12).

47% van de medewerkers is 'eerder akkoord' dat bemiddeling tussen de klager en de betrokken politiemedewerker formeel moet voorzien zijn als afhandelingsmogelijkheid in de klachtenprocedure (stelling 11).

Het aantal medewerkers dat 'eerder niet akkoord' en 'eerder akkoord' is dat de bemiddeling in principe de **verantwoordelijkheid** is van de dienst waar het probleem zich voordoet, houdt gelijke tred (stelling 12).

4.5. ALGEMENE INSPECTIE VAN DE FEDERALE POLITIE EN VAN DE LOKALE POLITIE

Dit laatste onderdeel herneemt de resultaten van de medewerkersbevraging over de richting die de Algemene Inspectie verder moet uitgaan als 'huis van expertise'. De perceptie en standpunten van de medewerkers over onder meer de opdrachten, werking, dienstverlening, onderzoeksrapporten, visieteksten, communicatie zijn waardevolle informatie met het oog op de groei van de organisatie en beleidsbepaling.

4.5.1. ALGEMEEN

Aangaande de Algemene Inspectie werden zes stellingen voorgelegd aan de medewerkers.

Tabel 16 Intern 'Stellingen betreffende de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 1: De werkdomeinen en activiteiten van de Algemene Inspectie beantwoorden aan datgene wat van een extern toezichtsorgaan wordt verwacht.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	2	4%
	Eerder akkoord	36	68%
	Helemaal akkoord	15	28%
	N =	53	100%
Stelling 2: De AIG is transparant over haar werking, onderzoeken en activiteiten.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	8	15%
	Eerder akkoord	26	49%
	Helemaal akkoord	19	36%
	N =	53	100%
Stelling 3: Ik ervaar de AIG als een extern toezichtsorgaan, onpartijdig en onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	5	9%
	Eerder akkoord	21	40%
	Helemaal akkoord	27	51%
	N =	53	100%
Stelling 4: Ik vind het belangrijk dat de AIG het organisatiebeheersingssysteem binnen een politiekorps of -dienst en de wijze waarop de leidinggevenden hun rol opnemen, evalueert.	Helemaal niet akkoord	1	2%
	Eerder niet akkoord	2	4%
	Eerder akkoord	18	34%
	Helemaal akkoord	32	60%
	N =	53	100%
Stelling 5: Ik vind het feit dat de AIG zetelt in organen die statutaire aspecten van het politieambt behandelen (zoals bijvoorbeeld weigering van toetreding bij de politie; negatieve beoordeling van een stage; aanrekening van de syndicale uren; weigering van verloven en beroepen inzake evaluatie van een personeelslid) verenigbaar met extern toezicht .	Helemaal niet akkoord	2	4%
	Eerder niet akkoord	12	23%
	Eerder akkoord	24	45%
	Helemaal akkoord	15	28%
	N =	53	100%
Stelling 6: Ik geloof dat de AIG een impact heeft op de verbetering van de politie , haar werking en de integriteit van haar leden.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	4	8%
	Eerder akkoord	31	58%
	Helemaal akkoord	18	34%
	N =	53	100%

Algemeen kunnen we uit de tabel aflezen dat telkens een grote tot uitgesproken meerderheid van de medewerkers 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' is met de stellingen die werden voorgelegd over de Algemene Inspectie.

Zo is een uitgesproken meerderheid van de medewerkers (96%) 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' dat de **werkdomeinen en activiteiten** van de Algemene Inspectie beantwoorden aan datgene van wat een extern toezichtsorgaan wordt verwacht. 68% van de medewerkers is hiermee 'eerder akkoord'.

Of dat de Algemene Inspectie **transparant** is **over** haar **werking**, daar is 85% van de medewerkers 'eerder akkoord tot helemaal akkoord'. 49% van de medewerkers is 'eerder akkoord'.

Een uitgesproken meerderheid van de medewerkers (91%) ervaart de Algemene Inspectie als **onpartijdig en onafhankelijk van de geïntegreerde politie**. Iets meer dan de helft van de medewerkers is hiermee 'helemaal akkoord'.

Ook vindt een uitgesproken meerderheid van de medewerkers (94%) het belangrijk dat de AIG het **organisatiebeheersingssysteem** binnen een politiekorps of -dienst en de wijze waarop de leidinggevenden hun rol opnemen, evalueert. 60% van de medewerkers is hiermee 'helemaal akkoord'.

Inzake de **verenigbaarheid van extern toezicht met het zetelen** van de Algemene Inspectie **in organen die de statutaire aspecten** van het politieambt **behandelen**, blijken de meningen van de medewerkers in het algemeen meer verdeeld. 45% van de medewerkers is hiermee 'eerder akkoord'.

Een uitgesproken meerderheid van de medewerkers (92%) gelooft dat de Algemene Inspectie **impact heeft op de verbetering van de politie, haar werking** en de **integriteit van haar leden**'. 58% van de medewerkers geeft aan hiermee 'eerder akkoord' te zijn.

4.5.2. NEW WAY OF INSPECTORATE

Aan de medewerkers werd de vraag voorgelegd of dat de Algemene Inspectie regelmatig en gestructureerd politiediensten en -korpussen moet doorlichten en moet evolueren naar een nieuwe methodologische aanpak. In dit verband werd gerefereerd aan het Engelse systeem van 'police, efficiency, effectiveness and legitimacy (PEEL) inspections'.

Tabel 17 Intern 'Politiekorpsen en -diensten regelmatig door de Algemene Inspectie doorlichten'.

Vraag	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Bent u voorstander dat de AIG de politiekorpsen en -diensten regelmatig en gestructureerd doorlicht, waarbij hun prestaties en resultaten worden afgetoetst aan nationale normen en standaarden en het doorlichtingsrapport ook wordt gepubliceerd?	Ja	44	83%
	Neen	9	17%
	N =	53	100%

De grote meerderheid van de medewerkers (83%) is voorstander dat de Algemene Inspectie de politiekorpsen en -diensten **regelmatig en gestructureerd doorlicht**, waarbij hun prestaties en resultaten worden afgetoetst aan nationale normen en standaarden en het doorlichtingsrapport ook wordt gepubliceerd.

4.5.3. ORGANISATIE EN WERKING ALGEMENE INSPECTIE

In dit onderdeel worden de **meningen, standpunten en voorstellen**, genoteerd door de **medewerkers** in de **open rubrieken** van de survey, gesynthetiseerd weergegeven.

Meerwaarde – sterke punten?

Als troeven worden in het **algemeen** door de medewerkers ervaren **(a)** de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de Algemene Inspectie tegenover zowel de federale als de lokale politie; **(b)** de in-house opgebouwde kennis en de expertise over de politiepraktijk en **(c)** de impact op een verbeterde werking van de politie.

Verbeterpunten – taken en opdrachten verenigbaar met elkaar?

Algemeen wordt gerefereerd naar **(a)** een achterhaald reglementair kader van de Algemene Inspectie en **(b)** het niet bindend karakter van onder meer aanbevelingen en/of adviezen. **(c)** Taken die verband houden met statutaire aspecten worden ervaren als capaciteitsintensief, eerder dan bij te dragen tot de missie en visie van de Algemene Inspectie.

Specifiek inzake **de eigen werking** van de Algemene Inspectie wordt de aandacht gevestigd voor **(a)** een verbetering van de interne processen; **(b)** het streven naar administratieve vereenvoudiging, **(c)** een meer transversale werking; **(d)** de interne communicatie en **(e)** proactief meer inzetten op specialisatie en terreinwerk.

Vanuit een **externe oriëntering** wordt gewezen op het belang van **(a)** het imago van de organisatie om als aantrekkelijke organisatie een antwoord te kunnen bieden aan de uitstroom en meer zichtbaar en aanspreekbaar te zijn voor de stakeholders; **(b)** meer slagkracht aan de gedeconcentreerde posten van de Algemene Inspectie en **(c)** meer transparantie middels publicatie van opiniestukken en rapporten.

Effectiever en efficiënter werken – waar meer op inzetten in de toekomst?

Om effectiever en efficiënter te werken, reiken de medewerkers meerdere **verbetervoorstellen** aan, zoals **(a)** de noodzaak aan een kerntakendebat en prioritering en **(b)** het aanbieden van een gelijkmatig dienstenaanbod over het Belgische grondgebied. **(c)** De optimalisatie van de interne werking door een verbetering van de ondersteunende processen (PLIF) en **(d)** het inzetten op kennis en expertise door zowel vorming, training en opleiding van de medewerkers als kennisbeheer en -borging.

(e) Concrete voorstellen voor een aanpassing van het reglementaire kader van de Algemene Inspectie hebben onder andere te maken met de toegankelijkheid van alle politionele databanken.

4.6. IN EEN NOTENDOP

Hierna volgt een korte weergave van de meningen, standpunten en indrukken die het meest in het oog springen bij de bevraging van de medewerkers.

Toezicht op de politie, kern van het externe toezicht in onze democratische samenleving?

De medewerkers geloven dat het toezicht, onafhankelijk van de federale en lokale politie, ertoe **bijdraagt** dat de politiediensten de **democratische waarden respecteren**. De **impact** van een extern controleorgaan op de **integriteit** van het **politieambt** wordt het grootst ingeschat.

Onpartijdig en onafhankelijk toezicht?

Voor de medewerkers moet aan de volgende voorwaarden voldaan zijn om de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van een extern toezichtsorgaan te garanderen:

- het **objectief en neutraal** optreden en handelen;
- het **los / apart staan van de hiërarchie** van de federale en van de lokale politie;
- het **duidelijk omschrijven** van de **samenstelling**, de **opdrachten**, de **bevoegdheden** en het **bevoegdheidsgebied** binnen een reglementair kader, in het bijzonder **toegang** hebben tot **alle informatie**.

Het toekomstige gewenste landschap inzake het externe toezicht?

De meeste medewerkers staan open voor:

- **1 centraal en autonoom** extern toezichtsorgaan met verschillende afdelingen en expertisedomeinen;
- de oprichting van **één tuchtorgaan** (tuchtrechtbank) dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politiemedewerkers betrokken zijn én in voorkomend geval ook over de tuchtstraf beslist;
- **1 enkel federaal toezichtsorgaan** in geval van regionalisering van de politie;
- de **samenwerking** met **academische wereld**.

Rol en opdrachten van een extern toezichtsorgaan?

Het merendeel van de medewerkers meent dat een extern toezichtsorgaan **adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag** moet uitbrengen **aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties**. De **aanbevelingen en instructies** met het oog op de optimalisatie van de werking en organisatie moeten een **dwingend karakter** hebben voor de politie en hun verantwoordelijken.

Het **strafrechtelijk onderzoek** ten laste van leden van de politieorganisatie is volgens de medewerkers een **prioritaire en essentiële opdracht**.

Het **evalueren** hoe een politiekorps of -dienst de **risicobeheersing** aanpakt, beschouwen zij als een **niet-prioritaire en niet-essentiële taak**. **Financiële audits** uitvoeren en het **beheer** van de **ontvangen dotaties** of **subsidies doorlichten**, is volgens de medewerkers **geen taak** voor een extern controleorgaan.

Het **afkomstig zijn** van de federale of lokale **politie** mag **geen beletsel** zijn voor een ambt bij een extern toezichtsorgaan.

Klachtenmechanisme, een belangrijke hoeksteen van het toezicht op de politie?

Het merendeel van de medewerkers vindt dat:

- een **uniforme klachtenreglementering** ervoor zorgt dat duidelijk is welke procedure moet worden gevolgd;
- de verplichting moet worden opgelegd om elke ontvangen klacht te registreren in **één elektronisch informatiesysteem** voor een globaal en centraal klachtenbeheer;
- een **extern toezichtsorgaan** de informatie en de **vaste gegevens** die een **klachtendossier** moet bevatten, **mee** moet kunnen **bepalen**;
- naast de realisatie van een kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming, **de te trekken lessen** uit klachten of de aanbevelingen uit onderzoeken moeten **bijdragen** tot de ontwikkeling van **nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies**;
- **één uniek meldpunt** nodig is voor klachten over de politie en haar medewerkers, waarbij een ondersteunende externe dienst (back-office) bepaalt en opvolgt welke klacht door welke dienst wordt behandeld;
- de **bemiddeling** tussen de klager en de betrokken politiemedewerker **formeel** moet voorzien zijn als **afhandelingsmogelijkheid** in de **klachtenprocedure**.

Hoe beschouwen de medewerkers de Algemene Inspectie?

De **werkdomeinen** en de **activiteiten** van de Algemene Inspectie beantwoorden volgens het gros van de medewerkers aan datgene wat van een extern toezichtsorgaan wordt verwacht.

Zij ervaren hun organisatie als:

- **onpartijdig en onafhankelijk** van de geïntegreerde politie;
- **impact hebbende** op de verbetering van de politie, haar werking en de integriteit van haar leden;

De **evaluatie** van het **organisatiebeheersingssysteem** binnen een politiekorps of -dienst en de wijze waarop de **leidinggevenden** hun **rol opnemen**, vinden de meeste medewerkers een **belangrijke opdracht** van de Algemene Inspectie. Zij zijn voorstander dat de Algemene Inspectie de politiekorpsen en -diensten **regelmatig en gestructureerd doorlicht**, waarbij hun prestaties en resultaten worden afgetoetst aan nationale normen en standaarden en het doorlichtingsrapport **ook** wordt **gepubliceerd**.

De medewerkers beschrijven **diverse sterke punten en verbeterpunten** inzake de organisatie en de werking van de Algemene Inspectie, evenals suggesties waar de Algemene Inspectie **meer op kan inzetten in de toekomst**.

5. RESULTATEN VAN DE EXTERNE BEVRAGING (N = 260)

In dit tweede beschrijvende onderdeel worden de resultaten van de bevraging van de externe stakeholders van de Algemene Inspectie overzichtelijk weergegeven en ook besproken op basis van supra aangehaalde principes. In een afsluitende rubriek worden eveneens een aantal resultaten in een notendop hernomen.

Zoals supra verduidelijkt, betreft de externe respons, de perceptie, standpunten en meningen van 260 externe belanghebbenden van de Algemene Inspectie (N = 260 = 100%).

5.1. NOTIE: EXTERN POLITIETOEZICHT IN ONZE DEMOCRATISCHE SAMENLEVING

5.1.1. ALGEMEEN

Aan de hand van vier stellingen is algemeen gepeild naar de mening van de externe belanghebbenden over hun invulling van de notie “extern politietoezicht in onze democratische samenleving”.

Tabel 18 Extern ‘Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving’.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 1: Ik geloof dat extern toezicht op de politie er toe bijdraagt dat de politiediensten de democratische waarden respecteren.	Helemaal niet akkoord	3	1%
	Eerder niet akkoord	6	2%
	Eerder akkoord	68	26%
	Helemaal akkoord	183	70%
	N =	260	100%
Stelling 2: Ik vind dat iedere macht (de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht) haar eigen extern toezicht op de politie moet kunnen uitoefenen.	Helemaal niet akkoord	39	15%
	Eerder niet akkoord	80	31%
	Eerder akkoord	71	27%
	Helemaal akkoord	70	27%
	N =	260	100%
Stelling 3: Binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, moet een extern toezichtsorgaan adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties.	Helemaal niet akkoord	3	1%
	Eerder niet akkoord	7	3%
	Eerder akkoord	91	35%
	Helemaal akkoord	159	61%
	N =	260	100%
Stelling 4: Ik vind dat een permanente beleidsreflectie over de toekomst van het externe toezicht op de politie noodzakelijk is met het oog op visie en beleid, of zoals nu bijvoorbeeld de Staten-Generaal Politie uitvoert inzake de toekomst van de politie.	Helemaal niet akkoord	3	1%
	Eerder niet akkoord	20	8%
	Eerder akkoord	120	46%
	Helemaal akkoord	117	45%
	N =	260	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat voor **drie van de vier stellingen een uitgesproken meerderheid** van de externe belanghebbenden telkens ‘eerder akkoord tot helemaal akkoord’ is.

Zo gelooft 96% van de externe belanghebbenden dat **het externe toezicht op de politie ertoe bijdraagt dat de politiediensten de democratische waarden respecteren**. Een grote meerderheid van de externe belanghebbenden (70%) geeft aan ‘helemaal akkoord’ te zijn.

Daarnaast meent 96% van externe stakeholders dat een extern toezichtsorgaan, binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, **adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag moet uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties**. 61% van de externe belanghebbenden geeft aan ‘helemaal akkoord’ te zijn.

Naar analogie van de Staten-Generaal Politie inzake de toekomst van de politie, vindt 91% van de externe belanghebbenden dat een **permanente beleidsreflectie over de toekomst van het externe toezicht** op de politie noodzakelijk is met het oog op visie en beleid. Het aantal externe stakeholders dat ‘eerder akkoord’ is en ‘helemaal akkoord’ is, houdt gelijke tred.

De meningen van de externe stakeholders zijn verdeeld of **iedere macht** (de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht) **haar eigen externe toezicht op de politie** moet kunnen uitoefenen. 46% van de externe belanghebbenden geeft aan ‘helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord’ te zijn en 54% ‘eerder akkoord tot helemaal akkoord’. Het aantal externe stakeholders dat ‘eerder akkoord’ is en ‘helemaal akkoord’ is, houdt gelijke tred.

5.1.2. CRITERIA

Bij de peiling naar criteria die belangrijk zijn om een ‘**onpartijdig en onafhankelijk**’ toezicht te kunnen garanderen, werden 9 voorwaarden, geïnspireerd op een aantal normen vooropgesteld door de Raad van Europa, op een antwoordschaal van ‘onbelangrijk tot zeer belangrijk’ aan de respondenten voorgelegd.

Tabel 19 Extern 'Voorwaarden onpartijdig en onafhankelijk toezicht'.

Voorwaarden	Gemiddelde score (op 10)
Voorwaarde 1: Een extern toezichtsorgaan moet los / apart staan van de hiërarchie van de federale en van de lokale politie.	8.95
Voorwaarde 2: Een extern toezichtsorgaan moet onder de leiding staan van personen die niet behoren tot de politie.	6.08
Voorwaarde 3: Een extern toezichtsorgaan is onpartijdig en onafhankelijk door objectief en neutraal op te treden en te handelen.	9.37
Voorwaarde 4: Een extern toezichtsorgaan is slechts onafhankelijk als het noch van het parlement, noch van een minister, noch van een gerechtelijke overheid afhangt.	5.83
Voorwaarde 5: Een extern toezichtsorgaan moet enkel worden gefinancierd door de overheid.	8.52
Voorwaarde 6: De samenstelling , de opdrachten , de bevoegdheden en het bevoegdheidsgebied van een extern toezichtsorgaan moeten duidelijk omschreven zijn in regelgeving.	9.41
Voorwaarde 7: De leden van een extern toezichtsorgaan moeten beschikken over alle bevoegdheden om een eerlijk, onafhankelijk en doeltreffend onderzoek te kunnen uitvoeren en toegang hebben tot alle informatie binnen een reglementair kader (onder andere tot alle politionele databanken).	8.95
Voorwaarde 8: Een extern toezichtsorgaan moet op eigen initiatief, open en actief communiceren over bijvoorbeeld uitgevoerde opdrachten, gedane aanbevelingen...	8.70
Voorwaarde 9: Een extern toezichtsorgaan moet ook worden gecontroleerd .	8.98

Op basis van de berekening van het rekenkundig gemiddelde is de **top 5 van de voorwaarden** voor de externe stakeholders om het toezicht, onpartijdig en onafhankelijk van de federale en de lokale politie te waarborgen:

1. Duidelijke omschrijving in regelgeving van de samenstelling, opdrachten, bevoegdheden en bevoegdheidsgebied van een extern toezichtsorgaan (voorwaarde 6: gemiddelde score 9,41/10)
2. Extern toezicht moet objectief en neutraal optreden en handelen (voorwaarde 3: gemiddelde score 9,37/10);
3. Een extern toezichtsorgaan moet ook worden gecontroleerd (voorwaarde 9: gemiddelde score 8,98/10);
4. en 5. Een extern toezichtsorgaan moet los/apart staan van de hiërarchie geïntegreerde politie (voorwaarde 1: gemiddelde score 8,95/10)
 en
 De leden van een extern toezichtsorgaan moeten beschikken over alle bevoegdheden (voorwaarde 7: gemiddelde score 8,95/10).

De **voorwaarden** waarop de externe stakeholders zich het **laagst positioneren** zijn 'het slechts onafhankelijk zijn van een extern toezichtsorgaan als het noch van het parlement, noch van een minister, noch van een gerechtelijke overheid afhangt' (voorwaarde 4: gemiddelde score 5,83/10) en 'een extern toezichtsorgaan moet onder de leiding staan van personen die niet behoren tot de politie' (voorwaarde 2: gemiddelde score 6,08/10).

Betreffende het **statuut van de leden** van een **extern toezichtsorgaan** werden twee stellingen voorgelegd aan de externe stakeholders.

Tabel 20 Extern 'Statuut leden extern toezichtsorgaan'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling: De leden van een extern toezichtsorgaan mogen niet afkomstig zijn van de federale of lokale politie.	Helemaal niet akkoord	109	42%
	Eerder niet akkoord	102	39%
	Eerder akkoord	37	14%
	Helemaal akkoord	12	5%
	N =	260	100%
Stelling: De leden werkzaam in een extern toezichtsorgaan kunnen gedurende hun verdere loopbaan niet terug naar de politie.	Helemaal niet akkoord	105	40%
	Eerder niet akkoord	97	37%
	Eerder akkoord	34	13%
	Helemaal akkoord	24	9%
	N =	260	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat een grote meerderheid van de externe belanghebbenden (81%) het oneens is met de stelling dat **leden** van een **extern toezichtsorgaan niet afkomstig** mogen zijn van de **federale of lokale politie**. Het aantal externe stakeholders dat 'helemaal niet akkoord' is en 'eerder niet akkoord' is met deze stelling, houdt quasi gelijke tred.

Ook een grote meerderheid van de externe stakeholders (77%) is 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord' dat **leden** werkzaam in een **extern toezichtsorgaan gedurende** hun verdere **loopbaan niet terug** zouden kunnen **naar de politie**. Ook hier houdt het aantal externe stakeholders dat 'helemaal niet akkoord' is en 'eerder niet akkoord' is, quasi gelijke tred.

5.2. ORGANISATIE EN STRUCTUUR VAN HET EXTERNE POLITIETOEZICHT

Het huidige landschap inzake het externe toezicht is divers. In ons land bestaan **meerdere externe toezichtsorganen** die onafhankelijk van de politie en van elkaar, gelijk(w)aardige bevoegdheden¹⁷ hebben en opdrachten uitvoeren en waken over het optimaliseren van het functioneren van de federale politie en van de lokale politie.

5.2.1. EXTERN TOEZICHTSORGAAN: MEERDERE OF 1 CENTRAAL

Wat de organisatie en de structuur van het externe toezicht betreft, worden hierna de standpunten van de externe belanghebbenden weergegeven over zowel (a) de huidige reële situatie (*AS IS*) als (b) een toekomstige gewenste of mogelijke situatie (*TO BE*). Verschillende scenario's werden in dit verband bevraged.

¹⁷ De tekst van het protocolakkoord tot regeling van de informatie-uitwisseling en de samenwerking tussen het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en de Algemene Inspectie bepaalt hierover onder punt 1.3.a) 'basisprincipes' dat "ondanks hun verschillende specifieke kenmerken, beschikken het Comité P en de AIG over soms gelijkwaardige bevoegdheden, ...".

Tabel 21 Extern 'Scenario's betreffende het bestaan van meerdere toezichtsorganen'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 1: Ik vind meerdere naast elkaar bestaande externe toezichtsorganen goed.	Helemaal niet akkoord	65	25%
	Eerder niet akkoord	127	49%
	Eerder akkoord	60	23%
	Helemaal akkoord	8	3%
	N =	260	100%
Stelling 3: Ik vind dat er meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan, waarvan één extern toezichtsorgaan enkel bevoegd is voor alle (strafrechtelijke en niet-strafrechtelijke) klachten waarin leden van de politie betrokken zijn.	Helemaal niet akkoord	53	20%
	Eerder niet akkoord	113	43%
	Eerder akkoord	77	30%
	Helemaal akkoord	17	7%
	N =	260	100%
Stelling 4: Ik vind dat er meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan, waarvan één extern toezichtsorgaan enkel bevoegd is om inspecties, audits en thematische onderzoeken uit te voeren.	Helemaal niet akkoord	53	20%
	Eerder niet akkoord	124	48%
	Eerder akkoord	72	28%
	Helemaal akkoord	11	4%
	N =	260	100%
Stelling 5: Ik sta open voor het behoud van verschillende externe organen die toezicht houden op de politie, op voorwaarde dat er op het terrein wordt samengewerkt (gemengde onderzoeksteams, gezamenlijke inspecties).	Helemaal niet akkoord	65	25%
	Eerder niet akkoord	108	42%
	Eerder akkoord	64	25%
	Helemaal akkoord	23	9%
	N =	260	100%
Stelling 6: Ik sta open voor het behoud van verschillende externe organen die toezicht houden op de politie, op voorwaarde dat de taken zeer strikt worden gescheiden .	Helemaal niet akkoord	61	23%
	Eerder niet akkoord	116	45%
	Eerder akkoord	65	25%
	Helemaal akkoord	18	7%
	N =	260	100%

Voor stelling 1, die naar de mening peilt over de actuele situatie, vindt zelfs 74% van de externe stakeholders het **naast elkaar bestaan van meerdere toezichtsorganen** niet goed.

Op de reeks stellingen die uitgaan van mogelijke toekomstige scenario's over het **naast elkaar bestaan van meerdere toezichtsorganen** met volheid van bevoegdheid in toepassing van een wettelijk kader, zijn de meningen van de externe stakeholders verdeeld.

Inzake **vier** (respectievelijk stellingen 3, 4, 5 en 6) **van de vijf bevroegde scenario's** zien we **telkens** ongeveer een **65-35 verhouding**, waarbij 65% van de externe respondenten aangeven 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord' te zijn. De meningen van de externe belanghebbenden over de stellingen 3 en 4 zijn genuanceerd, in die zin dat telkens ongeveer 1/3de aangeeft 'eerder akkoord' te zijn.

De mening van de externe stakeholders werd ook gevraagd inzake een centraal en autonoom toezichtsorgaan met verschillende afdelingen en expertisedomeinen.

Tabel 22 Extern 'Scenario betreffende 1 centraal en autonoom extern toezichtsorgaan'.

Scenario	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 2: Ik sta open voor één centraal en autonoom extern toezichtsorgaan, met verschillende afdelingen en expertisedomeinen (bijvoorbeeld gerechtelijk onderzoek, inspectie, audit, toezicht op Data Protection & Privacy...).	Helemaal niet akkoord	8	3%
	Eerder niet akkoord	31	12%
	Eerder akkoord	116	45%
	Helemaal akkoord	105	40%
	N =	260	100%

We lezen uit de tabel af dat een grote meerderheid van de externe belanghebbenden (85%) **open** staat voor **1 centraal en autonoom extern toezichtsorgaan** met verschillende afdelingen en expertisedomeinen. Ongeveer evenveel externe stakeholders zijn 'eerder akkoord' en 'helemaal akkoord'.

5.2.2. REGIONALISERING

Inzake een mogelijk toekomstig scenario van regionalisering van de politie stelden zich twee vragen met betrekking tot de organisatie van het externe politietoezicht.

Tabel 23 Extern 'Regionalisering en extern politietoezicht'.

Vraag	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Moet volgens u in geval van regionalisering van de politie het externe politietoezicht federaal zijn?	Ja	138	53%
	Neen	122	47%
	N =	260	100%

In geval van regionalisering van de politie stelt een kleine meerderheid van de externe belanghebbenden (53%) dat het **externe politietoezicht federaal** moet zijn. Een grote meerderheid hiervan (zoals af te lezen is in tabel 24) vindt dat in voorkomend geval het externe politietoezicht **door één enkel federaal toezichtsorgaan** moet worden uitgeoefend.

Tabel 24 Extern 'Regionalisering en extern politietoezicht federaal'.

Vraag	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
In geval van regionalisering van de politie waarbij het externe politietoezicht federaal moet zijn, moet dit volgens u dan door één enkel federaal toezichtsorgaan worden uitgeoefend?	Ja	114	83%
	Neen	24	17%
	N =	138	100%

5.2.3. SPECIFIEKE ORGANEN VOOR TUCHT EN OPSPORINGSONDERZOEKEN

De vraag werd gesteld aan de externe stakeholders in welke mate ze akkoord zijn met de oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie.

Tabel 25 Extern 'De oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling: Ik vind dat één tuchtorgaan (tuchtrechtbank) moet worden opgericht dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politie-medewerkers betrokken zijn en in voorkomend geval ook over de tuchtstraf beslist.	Helemaal niet akkoord	30	12%
	Eerder niet akkoord	45	17%
	Eerder akkoord	105	40%
	Helemaal akkoord	80	31%
	N =	260	100%
Stelling: Voor de opsporingsonderzoeken onder leiding van een parketmagistraat en gerechtelijke onderzoeken onder leiding van een onderzoeksrechter en waarbij leden van de politie zijn betrokken, dient binnen de FOD Justitie, één specifieke (recherche)-onderzoekseenheid opgericht te worden.	Helemaal niet akkoord	32	12%
	Eerder niet akkoord	67	26%
	Eerder akkoord	110	42%
	Helemaal akkoord	51	20%
	N =	260	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat een grote meerderheid van de externe stakeholders (71%) te vinden is voor de oprichting van **één tuchtorgaan** (tuchtrechtbank) dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politiemedewerkers betrokken zijn én in voorkomend geval ook over de tuchtstraf beslist.

De meningen van de externe belanghebbenden zijn verdeeld inzake de wenselijkheid van de oprichting van **één specifieke (recherche)-onderzoekseenheid binnen de FOD Justitie** voor de opsporingsonderzoeken onder leiding van een parketmagistraat en gerechtelijke onderzoeken onder leiding van een onderzoeksrechter en waarbij leden van de politie zijn betrokken. De verhouding tussen 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord' en 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' is ongeveer 40%-60%

5.2.4. SAMENWERKING MET ANDERE BELANGHEBBENDEN

Inzake de samenwerking tussen een extern controleorgaan en diverse belanghebbenden geeft een grote meerderheid (78%) van de externe belanghebbenden de voorkeur aan een **partnerschap met de academische wereld**. Samenwerking met de onafhankelijke publiekrechtelijke instanties (zoals FIRM, UNIA en MYRIA), de burger en maatschappelijk middenveldorganisaties (zoals Forum Etnisch-Culturele Minderheden, Vlaams Jeugdraad) werd door respectievelijk 70%, 64% en 64% van de externe belanghebbenden belangrijk geacht.

Enkele externe belanghebbenden hebben nog de volgende mogelijke partners specifiek gesuggereerd: de geïntegreerde politie (en meer bepaald de diensten intern toezicht, de politiescholen, de syndicaten...); de 3 machten (zeker de magistratuur); de administratieve overheden; de andere controle- en auditdiensten (binnen- en buitenlandse)...

5.3. BEVOEGDHEDEN EN OPDRACHTEN VAN EEN EXTERN TOEZICHTSORGAAN OP DE POLITIE

Binnen het Belgische regelgevende kader werden een aantal uitgangspunten bepaald met betrekking tot het externe toezicht op de politie. De ambitie van een extern toezichtsorgaan is bijdragen tot een integere en legitieme politie, of nog een politie die de mensenrechten zelf respecteert en doet respecteren. In toepassing van hun respectieve wetgeving hebben externe toezichtsorganen in sommige gevallen zowel identieke en gelijk(w)aardige als exclusieve bevoegdheden, opdrachten en taken.

5.3.1. DWINGEND KARAKTER

Middels onderzoeken en aanbevelingen over zowel de globale werking van de politiediensten als de uitoefening van het politieambt beoogt een extern toezichtsorgaan impact te hebben op de optimalisatie van de politie, de werking en het professioneel handelen van haar medewerkers.

Twee stellingen werden voorgelegd aan de externe stakeholders om hun standpunt te kennen inzake het verlenen van een dwingend karakter aan aanbevelingen en instructies van een extern toezichtsorgaan met het oog op de optimalisatie van de politie.

Tabel 26 Extern 'Dwingend karakter'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling: De aanbevelingen van een extern toezichtsorgaan met het oog op het verbeteren van de organisatie en werking van de politie moeten een dwingend karakter hebben voor de politie en hun verantwoordelijken.	Helemaal niet akkoord	20	8%
	Eerder niet akkoord	94	36%
	Eerder akkoord	122	47%
	Helemaal akkoord	24	9%
	N =	260	100%
Stelling: Ik vind dat een extern toezichtsorgaan naast aanbevelingen, ook dwingende instructies aan een politiekorps of -dienst moet kunnen geven met het oog op de optimalisatie van de werking en organisatie.	Helemaal niet akkoord	30	12%
	Eerder niet akkoord	79	31%
	Eerder akkoord	118	46%
	Helemaal akkoord	32	12%
	N =	259 ¹⁸	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat de meningen van de externe stakeholders verdeeld en minder uitgesproken zijn.

Het aantal externe stakeholders dat hetzij 'helemaal niet akkoord', hetzij 'helemaal akkoord' aangeeft, houdt bij de twee stellingen telkens gelijke tred.

36% van de externe belanghebbenden is 'eerder niet akkoord' dat de **aanbevelingen** van een extern toezichtsorgaan **een dwingend karakter** moeten hebben voor de politie en hun verantwoordelijken. 47% van de externe stakeholders geeft aan 'eerder akkoord' te zijn.

31% van de externe stakeholders is 'eerder niet akkoord' dat een extern toezichtsorgaan **dwingende instructies** aan een politiekorps of -dienst moet kunnen geven met het oog op de optimalisatie van de werking en organisatie. 46% van de externe stakeholders geeft aan 'eerder akkoord' te zijn.

¹⁸ Bij deze stelling hebben 259 van de 260 respondenten een keuze in de FORMS aangeduid.

5.3.2. SANCTIONERING

De meningen van de externe stakeholders zijn eveneens verdeeld of **een extern toezichtsorgaan al dan niet moet kunnen sanctioneren**.

Tabel 27 Extern 'Sanctionering'.

Stelling	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling: Ik vind dat een extern toezichtsorgaan ook moet kunnen sanctioneren (bijvoorbeeld administratieve boetes opleggen).	Helemaal niet akkoord	89	34%
	Eerder niet akkoord	76	29%
	Eerder akkoord	73	28%
	Helemaal akkoord	20	8%
	N =	258 ¹⁹	100%

Een kleine meerderheid van de externe belanghebbenden (63%) vindt niet dat een **extern toezichtsorgaan moet kunnen sanctioneren**. 34% geeft aan 'helemaal niet akkoord' te zijn.

Het aantal externe stakeholders dat 'eerder niet akkoord' is en 'eerder akkoord' is, houdt gelijke tred.

5.3.3. NAAR DE KERN VAN EXTERN POLITIETOEZICHT

Dit onderdeel geeft de meningen en de standpunten van de externe stakeholders weer wat de bevoegdheden, opdrachten en taken van externe toezichthouders betreft. Geïnspireerd op de Belgische regelgeving van externe toezichthouders werden 22 opdrachten en taken opgesteld met het oog op een positionering aan de hand van 3 vaste antwoordcategorieën.

De tabel op de volgende pagina geeft de standpunten van de externe stakeholders weer over (a) de prioritaire en essentiële taken van het externe toezicht (need to do), (b) de taken met een indirecte impact en zijnde niet-prioritair (nice to do) en (c) de oneigenlijke opdrachten (not to do) van een extern toezichtsorgaan.

Daarnaast lijsten we ook per categorie ('need to do', 'nice to do' en 'not to do') telkens de 5 meest aangeduide taken en opdrachten op (rangschikking op basis van percentages).

¹⁹ Bij deze stelling hebben 258 van de 260 respondenten een keuze in de FORMS aangeduid.

Tabel 28 Extern 'Opdrachten en taken van een extern toezichtsorgaan'.

Opdrachten en taken	Prioritair Essentieel	Niet-prioritair Niet-essentieel	Geen Oneigenlijk
	≥ 50% van de respondenten	≥ 50% van de respondenten	≥ 50% van de respondenten
	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten
	N = 53	N = 53	N = 53
Opdracht/taak 1: Onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Konings of een onderzoeksrechter (opsporings- en gerechtelijke onderzoeken).	80%	13%	7%
Opdracht/taak 2: Afhandelen van individuele (niet-strafrechtelijke en niet-tuchtrechtelijke) klachten van onder meer burgers en derden over de politie en haar leden.	46%	40%	14%
Opdracht/taak 3: Onderzoeken naar de wettelijke en correcte uitvoering van politieactiviteiten door medewerkers met het oog op individuele sanctionering (onderzoeken tuchtrechtelijke feiten) waarin politiemedewerkers betrokken zijn.	49%	39%	12%
Opdracht/taak 4: Onderzoeken van organisatorische mankementen en structurele disfuncties in een politiedienst en dus de werking van een politiekorps of -dienst doorlichten (door middel van inspectie, thematisch onderzoek of audit).	65%	32%	3%
Opdracht/taak 5: Onderzoeken van de kwaliteit van de klachtenbehandeling en het klachtenbeheer door de politiekorpsen en -diensten.	45%	49%	6%
Opdracht/taak 6: Onderzoeken van beroepen wanneer een klager niet tevreden is over de manier waarop het politiekorps of de politiedienst intern een klacht heeft behandeld en onderzocht.	55%	37%	9%
Opdracht/taak 7: Adviezen verstrekken aan politieoverheden en andere belanghebbenden inzake politionele deontologie, integriteit en ethiek .	55%	40%	5%
Opdracht/taak 8: Jaarlijks een integraal beeld op haar website publiceren waarbij de prestaties van de politiediensten worden getoetst aan de criteria efficiëntie, effectiviteit en legitimiteit.	35%	56%	8%
Opdracht/taak 9: In real time en proactief toezicht op het terrein doen (bijvoorbeeld bij opsluiting van personen, bij de uitvoering van een ordedienst of een politieactie, bij de gedwongen terugkeer van te verwijderen personen...).	28%	46%	27%
Opdracht/taak 10: In een politiekorps of -dienst financiële audits uitvoeren en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten.	28%	41%	32%

Opdrachten en taken (vervolg)	Prioritair Essentieel	Niet-prioritair Niet-essentieel	Geen Oneigenlijk
	≥ 50% van de respondenten	≥ 50% van de respondenten	≥ 50% van de respondenten
	1/3 of meer van de respondenten	1/3 of meer van de respondenten	1/3 of meer van de respondenten
	N = 53	N = 53	N = 53
Opdracht/taak 11: Evalueren hoe een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt en opvolgen van de implementatie van de aanbevelingen.	25%	59%	16%
Opdracht/taak 12: Bijdragen aan het bepalen van nationale (kwantitatieve én kwalitatieve) standaarden en normen met betrekking tot de politie om een minimale gelijkwaardige en legitieme dienstverlening aan de bevolking te garanderen.	40%	47%	13%
Opdracht/taak 13: Opvolgen van het integriteitsbeleid van de politiediensten.	40%	52%	8%
Opdracht/taak 14: Zetelen in een selectiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	25%	41%	35%
Opdracht/taak 15: Zetelen in een evaluatiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	26%	43%	31%
Opdracht/taak 16: Zowel zetelen in de selectiecommissie als in de evaluatiecommissie voor een mandaatfunctie bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	23%	40%	38%
Opdracht/taak 17: Zetelen in een jury betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het directiebrevet dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie.	15%	42%	43%
Opdracht/taak 18: Zetelen in een tuchtraad die de beroepen behandelt, ingediend door politieleden, tegen voorstellen van zware tuchtstraffen.	45%	33%	22%
Opdracht/taak 19: Voorzitten van een deontologische commissie inzake het politieambt.	33%	51%	15%
Opdracht/taak 20: Zetelen in een raad van beroep waar dossiers worden behandeld van leden van de politie die als evaluatie een onvoldoende hebben gekregen over hun professioneel functioneren.	30%	43%	27%
Opdracht/taak 21: Zetelen in een paritaire commissie waar dossiers worden behandeld van kandidaat-leden van het operationeel kader van de politiediensten waartegen een beslissing van ongeschiktheid tot benoeming werd genomen of waarbij de stageperiode negatief werd beoordeeld.	20%	42%	38%
Opdracht/taak 22: Zetelen in een commissie waar de kwaliteit van de politieopleidingen wordt geëvalueerd .	33%	48%	19%

50% of meer van de externe stakeholders beschouwt **4 van de 22 opdrachten en taken** als **prioritair en essentieel** van een extern toezichtsorgaan om maximaal impact te hebben op de politie. 1/3 of meer, maar minder dan 50%, van de externe stakeholder beoordeelt **9 andere** taken en opdrachten als eveneens 'need to do'.

Eveneens **4 van de 22 opdrachten en taken** wordt door 50% of meer van de externe belanghebbenden beschouwt als taken met een **indirecte impact** en zijnde **niet-prioritair en niet-essentieel** voor een extern toezichtsorgaan. 1/3 of meer, maar minder dan 50%, van de externe belanghebbenden beoordeelt **16 andere** taken en opdrachten als 'nice to do'.

1/3 of meer, maar minder dan 50%, van de externe belanghebbenden beschouwt **4 van de 22 opdrachten en taken** als **oneigenlijke** of **geen taak** voor een extern controleorgaan (not to do).

De **5 meest aangehaalde prioritaire en essentiële opdrachten en taken**, die volgens de externe belanghebbenden tot de kern van het externe toezicht behoren en impact generen op de politie (need to do) zijn:

1. onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Koning of een onderzoeksrechter (opdracht/taak 1: 207/260 of 80%);
2. onderzoeken van organisatorische mankementen en structurele disfuncties in een politiedienst en dus de werking van een politiekorps of -dienst doorlichten (door middel van inspectie, thematisch onderzoek of audit (opdracht/taak 4: 169/260 of 65%);
3. en 4. onderzoeken van beroepen wanneer een klager niet tevreden is over de manier waarop het politiekorps of de politiedienst intern een klacht heeft behandeld en onderzocht (opdracht/taak 6: 142/260 of 55%)
en
adviezen verstrekken aan politieoverheden en andere belanghebbenden inzake politionele deontologie, integriteit en ethiek (opdracht/taak 7: 144/260 of 55%);
5. onderzoeken naar de wettelijke en correcte uitvoering van politieactiviteiten door medewerkers met het oog op individuele sanctionering (onderzoeken tuchtrechtelijke feiten) waarin politimedewerkers betrokken zijn (opdracht/taak 3: 128/260 of 49%).

De **5 meest aangehaalde taken met indirecte impact**, en voor de externe stakeholders zijnde **niet-prioritair en niet-essentieel** (nice to do) voor een extern toezichtsorgaan zijn:

1. evalueren hoe een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt en opvolgen van de implementatie van de aanbevelingen (opdracht/taak 11: 153/260 of 59%);
2. jaarlijks een integraal beeld op haar website publiceren waarbij de prestaties van de politiediensten worden getoetst aan de criteria efficiëntie, effectiviteit en legitimiteit (opdracht/taak 8: 146/260 of 56%);
3. opvolgen van het integriteitsbeleid van de politiediensten (opdracht/taak 13: 136/260 of 52%);
4. voorzitten van een deontologische commissie inzake het politieambt (opdracht/taak 19: 133/260 of 51%);
5. onderzoeken van de kwaliteit van de klachtenbehandeling en het klachtenbeheer door de politiekorpsen en -diensten (opdracht/taak 5: 128/260 of 49%).

De **5 meest aangehaalde oneigenlijke taken**, zijnde **geen taak** voor een extern controleorgaan (not to do), door de externe belanghebbenden, zijn:

1. zetelen in een jury betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het directiebrevet dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie. (opdracht/taak 17: 112/260 of 43%);
2. en 3. zetelen zowel in de selectiecommissie als in de evaluatiecommissie voor een mandaatfunctie bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...). (opdracht/taak 16: 98/260 of 38%)
 en
 zetelen in een paritaire commissie waar dossiers worden behandeld van kandidaat-leden van het operationeel kader van de politiediensten waartegen een beslissing van ongeschiktheid tot benoeming werd genomen of waarbij de stageperiode negatief werd beoordeeld. (opdracht/taak 21: 99/260 of 38%)
4. zetelen in een selectiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...). (opdracht/taak 14: 90/260 of 35%);
5. in een politiekorps of -dienst financiële audits uitvoeren en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten (opdracht/taak 10: 82/260 of 32%).

5.3.4. IMPACT OP POLITIEBELEID EN OPTIMALISATIE

Bij de peiling naar de veronderstelde impact van een extern controleorgaan op het politiebeleid en de optimalisatie van de politiediensten, zijn 7 algemene stellingen aan de externe stakeholders voorgelegd om te scoren op een 10-puntsschaal van 'geen impact tot zeer grote impact'. Op basis van de gemiddelde scores komen we tot volgende inzichten.

Tabel 29 Extern 'Impact op politiebeleid en optimalisatie'.

Stellingen	Gemiddelde score (op 10)
Stelling 1: Een extern toezichtsorgaan draagt er toe bij dat de kwaliteit van het interne onderzoek door de politie naar niet-integer handelen en optreden wordt verbeterd.	7.17
Stelling 2: Een extern toezichtsorgaan zorgt ervoor dat de tuchtoverheden hun disciplinaire bevoegdheden daadwerkelijk uitvoeren.	6.28
Stelling 3: Een extern toezichtsorgaan draagt middels aanbevelingen in onderzoeksrapporten bij tot het identificeren van problemen en risico's binnen een politiekorps of -dienst.	7.53
Stelling 4: Een extern toezichtsorgaan draagt middels het delen van de onderzoeksbevindingen en aanbevelingen bij tot een verhoogd vertrouwen van de burger in de politie.	6.93
Stelling 5: Een extern toezichtsorgaan slaagt erin een bijdrage te leveren aan de optimalisatie van de federale politie en van de lokale politie door het aanreiken van denkpistes met het oog op verbetering en/of bijsturing.	6.90
Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan draagt ertoe bij dat de politieoverheden de nodige maatregelen nemen (bijvoorbeeld regelgeving, beleidsplan, bijsturing processen en procedures, individuele maatregelen tegen een medewerker...).	6.75
Stelling 7: Toezicht, onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie, draagt bij tot de integriteit van het politieambt .	7.83

De externe stakeholders schatten een **zeer grote impact** in van een extern controleorgaan op het **bijdragen tot de integriteit van het politieambt** (stelling 7: gemiddelde score 7,83/10).

Daarnaast heeft, volgens de externe stakeholders, een extern toezichtsorgaan een **grote impact** op het politiebeleid en de optimalisatie van de politiediensten dankzij:

- het bijdragen middels aanbevelingen in onderzoeksrapporten tot het identificeren van problemen en risico's binnen een politiekorps of –dienst (stelling 3: gemiddelde score 7,53/10);
- ertoe bij te dragen dat de kwaliteit van het interne onderzoek door de politie naar niet-integer handelen en optreden wordt verbeterd (stelling 1: gemiddelde score 7,17/10);
- het bijdragen tot een verhoogd vertrouwen van de burger in de politie middels het delen van de onderzoeksbevindingen en aanbevelingen (stelling 4: gemiddelde score 6,93/10);
- erin te slagen een bijdrage te leveren aan de optimalisatie van de GPI door het aanreiken van denkpistes met het oog op verbetering en/of bijsturing (stelling 5: gemiddelde score 6,90/10);
- ertoe bij te dragen dat de politieoverheden de nodige maatregelen nemen (stelling 6: gemiddelde score 6,75/10);

Of een toezichtsorgaan ervoor zorgt dat de tuchtoverheden hun disciplinaire bevoegdheden daadwerkelijk uitvoeren, werd gemiddeld **het minst ingeschat** (stelling 2: gemiddelde score 6,28/10).

5.4. KLACHTENMECHANISME

Het klachtenmechanisme is een **belangrijke hoeksteen** van het toezicht op de politie. Wat het beheer, de coördinatie en de melding en de afhandeling van klachten en grieven, werd aan de hand van 12 stellingen vooral gepeild naar een toekomstige gewenste en mogelijke situatie (TO BE).²⁰

²⁰ Zie voetnoten 4 en 5, onder meer de bevindingen naar aanleiding van een Europese benchmark en het kader hierover aangereikt door de Raad van Europa hebben hierbij geïnspireerd.

5.4.1. UNIFORME EN AFDWINGBARE KLACHTENREGLEMENTERING

Drie van de 12 stellingen behandelen de uniforme en afdwingbare klachtenreglementering.

Tabel 30 Extern 'Uniforme en afdwingbare klachtenreglementering'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 7: Een uniforme klachtenreglementering zorgt dat het voor iedereen, met name de klager, de politie en het externe toezichtsorgaan zelf, duidelijk is welke procedure moet gevolgd worden.	Helemaal niet akkoord	2	1%
	Eerder niet akkoord	14	5%
	Eerder akkoord	121	47%
	Helemaal akkoord	123	47%
	N =	260	100%
Stelling 2: Ik meen dat de klachtenprocedure afdwingbaar moet worden middels een duidelijke reglementering (wet of een koninklijk besluit).	Helemaal niet akkoord	19	7%
	Eerder niet akkoord	60	23%
	Eerder akkoord	124	48%
	Helemaal akkoord	57	22%
	N =	260	100%
Stelling 10: Ik vind dat een klager het recht moet hebben om een nazicht of een controle (2de lezing) aan te vragen bij een extern toezichtsorgaan wanneer hij of zij niet tevreden is over de manier waarop de politiedienst intern de klacht heeft behandeld en onderzocht.	Helemaal niet akkoord	26	10%
	Eerder niet akkoord	49	19%
	Eerder akkoord	118	45%
	Helemaal akkoord	67	26%
	N =	260	100%

Uit de tabel kunnen we aflezen dat een uitgesproken meerderheid van de externe stakeholders (94%) het eens is dat een **uniforme klachtenreglementering** voor iedereen, met name de klager, de politie en het externe toezichtsorgaan zelf, er voor zorgt dat duidelijk is welke procedure moet gevolgd worden (stelling 7). Het aantal externe stakeholders dat aangeeft 'eerder akkoord' en 'helemaal akkoord te zijn, is quasi gelijk .

Een grote meerderheid (70%) van de externe stakeholders meent eveneens dat de **klachtenprocedure afdwingbaar** moet worden, middels een duidelijke reglementering in een wet of een koninklijk besluit (stelling 2).

Ook een grote meerderheid (71%) van de externe stakeholders meent dat een klager het recht moet hebben om **een nazicht of een controle (2de lezing)** aan te vragen bij een extern toezichtsorgaan, wanneer hij of zij niet tevreden is over de manier waarop de politiedienst intern de klacht heeft behandeld en onderzocht (stelling 10).

5.4.2. CENTRAAL KLACHTENBEHEER EN BEELDVORMING

Vier van de twaalf stellingen betreffen de noodzaak aan een centraal klachtenbeheer en de beeldvorming.

Tabel 31 Extern ‘Centraal klachtenbeheer en beeldvorming’.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 5: Aan de politiediensten moet de verplichting worden opgelegd om elke ontvangen klacht te registreren in één elektronisch informatiesysteem voor een globaal en centraal klachtenbeheer zodat een extern toezichtsorgaan aan beeldvorming kan doen, risico's kan detecteren en maatregelen kan vooropstellen om te voorkomen dat bepaalde situaties zich in de toekomst herhalen.	Helemaal niet akkoord	4	2%
	Eerder niet akkoord	19	7%
	Eerder akkoord	119	46%
	Helemaal akkoord	118	45%
	N =	260	100%
Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan bepaalt mee de informatie en de vaste gegevens die een klachtendossier moet bevatten met het oog op een globale kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming.	Helemaal niet akkoord	2	1%
	Eerder niet akkoord	27	10%
	Eerder akkoord	161	62%
	Helemaal akkoord	70	27%
	N =	260	100%
Stelling 8: Ik vind dat te trekken lessen uit klachten of aanbevelingen uit onderzoeken van een extern toezichtsorgaan moeten bijdragen tot de ontwikkeling van nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies met het oog op een verbetering.	Helemaal niet akkoord	0	0%
	Eerder niet akkoord	7	3%
	Eerder akkoord	153	59%
	Helemaal akkoord	100	38%
	N =	260	100%
Stelling 3: Het vertrouwen van de burger in de politie en het externe toezicht erop wordt versterkt met de publicatie van concrete (geanonimiseerde) klachtencasussen en het gegeven gevolg .	Helemaal niet akkoord	28	11%
	Eerder niet akkoord	77	30%
	Eerder akkoord	117	45%
	Helemaal akkoord	38	15%
	N =	260	100%

Een uitgesproken meerderheid van de stakeholders (91%) is akkoord om aan de politiediensten de verplichting op te leggen om elke ontvangen klacht te registreren in **één elektronisch informatiesysteem** voor een globaal en centraal klachtenbeheer, zodat een extern toezichtsorgaan aan beeldvorming kan doen, risico's kan detecteren en maatregelen kan vooropstellen om te voorkomen dat bepaalde situaties zich in de toekomst herhalen (stelling 5). Het aantal externe stakeholders dat hetzij 'eerder akkoord', hetzij 'helemaal akkoord' aangeeft, houdt gelijke tred.

Met het oog op een globale kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming is een grote meerderheid van de stakeholders (89%) akkoord dat een extern toezichtsorgaan **de informatie en de vaste gegevens** die een klachtendossier moet bevatten, mee moet kunnen bepalen (stelling 6). 62% van de externe belanghebbenden geeft aan 'eerder akkoord' te zijn.

Uit de tabel lezen we af dat alle stakeholders, uitgezonderd zeven, vinden dat de te trekken lessen uit klachten of de aanbevelingen uit onderzoeken van een extern toezichtsorgaan, moeten bijdragen tot de **ontwikkeling van nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies** (stelling 8). 59% geeft aan 'eerder akkoord' te zijn met de stelling.

De meningen van de externe stakeholders zijn verdeeld of dat het vertrouwen van de burger in de politie en het externe toezicht erop wordt versterkt door **de publicatie van concrete (geanonimiseerde) klachtencasussen en het gegeven gevolg** (stelling 3). Een kleine meerderheid (60%) geeft aan ‘eerder akkoord tot helemaal akkoord’ te zijn.

5.4.3. MELDING EN KLACHTENAFHANDELING

Vijf van de twaalf stellingen hebben betrekking op het melden en afhandelen van klachten.

Tabel 32 Extern ‘Melding en klachtenafhandeling’.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 1: Ik ben voorstander van één uniek meldpunt voor klachten over de politie en haar medewerkers, waarbij een ondersteunende externe dienst (back-office) bepaalt en opvolgt welke klacht door welke dienst wordt behandeld.	Helemaal niet akkoord	13	5%
	Eerder niet akkoord	40	15%
	Eerder akkoord	101	39%
	Helemaal akkoord	106	41%
	N =	260	100%
Stelling 9: Onder bepaalde omstandigheden moet de burger bij een extern toezichtsorgaan terecht kunnen voor een voorafgaand advies met betrekking tot het indienen van zijn of haar klacht over de politie.	Helemaal niet akkoord	28	11%
	Eerder niet akkoord	54	21%
	Eerder akkoord	132	51%
	Helemaal akkoord	46	18%
	N =	260	100%
Stelling 4: Klachtenafhandeling moet in principe plaatsvinden binnen het korps of dienst waar de feiten zich hebben voorgedaan.	Helemaal niet akkoord	26	10%
	Eerder niet akkoord	74	28%
	Eerder akkoord	120	46%
	Helemaal akkoord	40	15%
	N =	260	100%
Stelling 11: Ik vind dat bemiddeling tussen de klager en de betrokken politiemedewerker formeel moet voorzien zijn als afhandelingsmogelijkheid in de klachtenprocedure.	Helemaal niet akkoord	23	9%
	Eerder niet akkoord	51	20%
	Eerder akkoord	126	48%
	Helemaal akkoord	60	23%
	N =	260	100%
Stelling 12: Bemiddeling is in principe de verantwoordelijkheid van de dienst waar het probleem zich voordoet.	Helemaal niet akkoord	23	9%
	Eerder niet akkoord	77	30%
	Eerder akkoord	121	47%
	Helemaal akkoord	39	15%
	N =	260	100%

Inzake 3 (respectievelijk de stellingen 1, 9 en 11) van de 5 bevroegde scenario's heeft een grote meerderheid van de externe belanghebbenden aangegeven ‘eerder akkoord tot helemaal akkoord’ te zijn.

Een kleine meerderheid van de externe respondenten vindt dat de **klachtenafhandeling binnen het korps of dienst** waar de feiten zich hebben voorgedaan, dient plaats te vinden (stelling 4 – 61%). Evenals dat bemiddeling in principe de **verantwoordelijkheid** is van de dienst waar het probleem zich voordoet (stelling 12 – 62%).

5.5. ALGEMENE INSPECTIE VAN DE FEDERALE POLITIE EN VAN DE LOKALE POLITIE

Dit laatste onderdeel herneemt de resultaten van de externe bevraging over de richting die de Algemene Inspectie verder moet uitgaan als **'huis van expertise'**. De perceptie en standpunten van de externe belanghebbenden over onder meer de opdrachten, werking, dienstverlening, onderzoeksrapporten, visieteksten, communicatie zijn waardevolle informatie met het oog op de groei van de organisatie en beleidsbepaling.

5.5.1. ALGEMEEN

Aangaande de Algemene Inspectie werden zes stellingen voorgelegd aan de externe stakeholders.

Tabel 33 Extern 'Stellingen betreffende de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie'.

Stellingen	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Stelling 1: De werkdomeinen en activiteiten van de Algemene Inspectie beantwoorden aan datgene wat van een extern toezichtsorgaan wordt verwacht.	Helemaal niet akkoord	11	4%
	Eerder niet akkoord	43	17%
	Eerder akkoord	191	73%
	Helemaal akkoord	15	6%
	N =	260	100%
Stelling 2: De AIG is transparant over haar werking, onderzoeken en activiteiten.	Helemaal niet akkoord	14	5%
	Eerder niet akkoord	69	27%
	Eerder akkoord	148	57%
	Helemaal akkoord	29	11%
	N =	260	100%
Stelling 3: Ik ervaar de AIG als een extern toezichtsorgaan, onpartijdig en onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie.	Helemaal niet akkoord	13	5%
	Eerder niet akkoord	44	17%
	Eerder akkoord	144	55%
	Helemaal akkoord	59	23%
	N =	260	100%
Stelling 4: Ik vind het belangrijk dat de AIG het organisatiebeheersingssysteem binnen een politiekorps of -dienst en de wijze waarop de leidinggevenden hun rol opnemen, evalueert.	Helemaal niet akkoord	13	5%
	Eerder niet akkoord	49	19%
	Eerder akkoord	151	58%
	Helemaal akkoord	47	18%
	N =	260	100%
Stelling 5: Ik vind het feit dat de AIG zetelt in organen die statutaire aspecten van het politieambt behandelen (zoals bijvoorbeeld weigering van toetreding bij de politie; negatieve beoordeling van een stage; aanrekening van de syndicale uren; weigering van verloven en beroepen inzake evaluatie van een personeelslid) verenigbaar met extern toezicht .	Helemaal niet akkoord	24	9%
	Eerder niet akkoord	85	33%
	Eerder akkoord	120	46%
	Helemaal akkoord	31	12%
	N =	260	100%
Stelling 6: Ik geloof dat de AIG een impact heeft op de verbetering van de politie , haar werking en de integriteit van haar leden.	Helemaal niet akkoord	13	5%
	Eerder niet akkoord	34	13%
	Eerder akkoord	157	60%
	Helemaal akkoord	56	22%
	N =	260	100%

Voor 5 van de 6 stellingen die werden voorgelegd met betrekking tot de Algemene Inspectie kunnen we in de tabel aflezen dat er telkens een grote meerderheid van de externe stakeholders 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' is.

Zo is 79% van de externe belanghebbenden 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' dat de **werkdomeinen en activiteiten** van de Algemene Inspectie beantwoorden aan datgene van wat een extern toezichtsorgaan wordt verwacht. 73% van de externe belanghebbenden zijn hiermee 'eerder akkoord'.

Hoewel 68% van de externe stakeholders 'eerder akkoord tot helemaal akkoord' is dat de Algemene Inspectie **transparant** is **over** haar **werking**, is ongeveer 1/3de van de externen hierover 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord'.

De Algemene Inspectie wordt als **onpartijdig en onafhankelijk van de geïntegreerde politie** beschouwd door 78% van de externe belanghebbenden. Iets meer dan de helft van de externe belanghebbenden is hiermee 'eerder akkoord'.

Voor 76% van de externe stakeholders is het belangrijk dat de Algemene Inspectie het **organisatiebeheersingssysteem** binnen een politiekorps of -dienst en de wijze waarop de leidinggevenden hun rol opnemen, evalueert. 58% van de externe belanghebbenden zijn hiermee 'eerder akkoord'.

82% van de externe belanghebbenden gelooft dat de Algemene Inspectie **impact** heeft **op de verbetering van de politie, haar werking** en de **integriteit van haar leden**. 60% van de externe belanghebbenden zijn hiermee 'eerder akkoord'.

Inzake de **verenigbaarheid van extern toezicht met het zetelen van de Algemene Inspectie in organen die de statutaire aspecten van het politieambt behandelen**, blijken de meningen van de externe stakeholders in het algemeen meer verdeeld. Een kleine meerderheid van de externe stakeholders (58%) is hiermee 'eerder akkoord tot helemaal akkoord'. 42% is hiermee 'helemaal niet akkoord tot eerder niet akkoord'.

5.5.2. NEW WAY OF INSPECTORATE

Aan de externe belanghebbenden werd de vraag voorgelegd of dat de Algemene Inspectie regelmatig en gestructureerd politiediensten en -korpsen moet doorlichten en moet evolueren naar een nieuwe methodologische aanpak. In dit verband werd gerefereerd aan het Engelse systeem van 'police, efficiency, effectiveness and legitimacy (PEEL) inspections'.

Tabel 34 Extern 'Politiekorpsen en -diensten regelmatig door de Algemene Inspectie doorlichten'.

Vraag	Antwoordschaal	Aantal antwoorden	Percentage antwoorden
Bent u voorstander dat de AIG de politiekorpsen en -diensten regelmatig en gestructureerd doorlicht, waarbij hun prestaties en resultaten worden afgetoetst aan nationale normen en standaarden en het doorlichtingsrapport ook wordt gepubliceerd?	Ja	179	69%
	Neen	81	31%
	N =	260	100%

De grote meerderheid van de externe stakeholders (69%) is voorstander dat de Algemene Inspectie de politiekorpsen en -diensten **regelmatig en gestructureerd doorlicht**, waarbij hun prestaties en resultaten worden afgetoetst aan nationale normen en standaarden en het doorlichtingsrapport ook wordt gepubliceerd. Quasi 1/3de van de externen is hier evenwel geen voorstander van.

5.5.3. ORGANISATIE EN WERKING ALGEMENE INSPECTIE

In dit onderdeel worden de **meningen, standpunten en voorstellen**, genoteerd door de **externe respondenten** in de **open rubrieken** van de survey, gesynthetiseerd weergegeven.

Meerwaarde – sterke punten?

Als troeven van de Algemene Inspectie worden in het **algemeen** door de externe respondenten ervaren **(a)** haar onafhankelijk en onpartijdig toezicht op zowel de federale politie als de lokale politie; **(b)** de kennis, de expertise en de terreinervaring van de medewerkers; **(c)** de output (zoals onder meer visieteksten en onderzoeksrapporten met aanbevelingen) en de outcome (zoals het bewerkstelligen van een verbetering van de organisatie en werking van de federale en lokale politie) en **(d)** haar helikopterview op het politielandschap.

Verbeterpunten – taken en opdrachten verenigbaar met elkaar?

Algemeen wordt verwezen naar **(a)** het gebrek aan personele en financiële middelen en **(b)** een leemte inzake de opvolging van gedane aanbevelingen na onderzoeken.

De externe respondenten wijzen op **(c)** de noodzaak om het takenpakket van de Algemene Inspectie te herbekijken, waarbij de focus dient te worden gelegd op kerntaken. Zo wordt voorgesteld om meer begeleiding en ondersteuning te bieden aan de leidinggevenden en de mandaathouders, ontwikkelde tools ter beschikking te stellen én thematische workshops en intervisiemomenten inzake onder meer integriteit en organisatiebeheersing te organiseren. Naast het uitvoeren van audits wordt de behoefte gesignaleerd aan het delen van gedetecteerde voorbeeldpraktijken. Het zetelen in commissies, jury's in verband met selecties en evaluaties moet de Algemene Inspectie eerder vermijden te doen.

(d) Het meer proactief aanwezig zijn op terrein en **(e)** het niet meer doorschuiven van onderzoeken van klachten naar de politiezones, worden eveneens als aandachtspunten vermeld.

Inzake de **interne werking** van de Algemene Inspectie wordt specifiek aandacht gevraagd voor **(a)** het herbekijken van haar samenstelling; **(b)** meer inbreng van de academische wereld te voorzien en **(c)**

meer in te zetten op de ontwikkeling van de expertise van haar leden om onder meer niet de voeling met het terrein niet te verliezen.

Inzake de **externe oriëntering** is het van belang dat de Algemene Inspectie **(a)** haar rol en opdrachten evenals haar plaats in het controlelandschap van de politie verduidelijkt, dit voor zowel de burgers, de overheden als de leden van de geïntegreerde politie; **(b)** meer inzet op de slagkracht van de gedeconcentreerde AIG-posten; **(c)** meer zichtbaar en toegankelijk wordt voor de politiediensten (korpussen en diensten van de federale politie) en **(d)** aan een positief imago (verder) werkt.

Effectiever en efficiënter werken – waar meer op inzetten in de toekomst?

Als **verbetervoorstellen** om effectiever en efficiënter te werken, hernemen de respondenten consequent **(a)** de noodzaak aan een open debat rond de kerntaken van de Algemene Inspectie; **(b)** het kunnen beschikken over de nodige personele en financiële middelen; **(c)** het evalueren en verduidelijken van haar onafhankelijke plaats binnen het landschap van toezichthouders op de politie; **(d)** het actief en transparant communiceren over haar werking en **(e)** het inzetten op de ontwikkeling van de expertise van haar leden in diverse onderzoeken.

5.6. IN EEN NOTENDOP

Hierna volgt een korte weergave van de meningen, standpunten en indrukken die het meest in het oog springen bij de bevraging van de externe stakeholders.

Toezicht op de politie, kern van het externe toezicht in onze democratische samenleving?

De externe stakeholders geloven dat het toezicht, onafhankelijk van de federale en lokale politie, ertoe **bijdraagt** dat de politiediensten de **democratische waarden respecteren**.

Het merendeel van de externe belanghebbenden meent dat er een **permanente beleidsreflectie** moet zijn over de **toekomst** van het externe politietoezicht met het oog op visie en beleid. De **impact** van een extern controleorgaan op de **integriteit** van het **politieambt** wordt het grootst ingeschat.

Onpartijdig en onafhankelijk toezicht?

Voor de externe belanghebbenden moet aan de volgende voorwaarden voldaan zijn om de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van een extern toezichtsorgaan te garanderen:

- het **objectief en neutraal** optreden en handelen;
- het **duidelijk omschrijven** van de **samenstelling**, de **opdrachten**, de **bevoegdheden** en het **bevoegdheidsgebied** binnen een reglementair kader.

Het toekomstige gewenste landschap inzake het externe toezicht?

De meeste externe stakeholders staan open voor :

- **1 centraal en autonoom** extern toezichtsorgaan met verschillende afdelingen en expertisedomeinen;
- de oprichting van **één tuchtorgaan** (tuchtrechtbank) dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politiemedewerkers betrokken zijn én in voorkomend geval ook over de tuchtstraf beslist;
- de **samenwerking** met **academische wereld**.

Rol en opdrachten van een extern toezichtsorgaan?

Een extern toezichtsorgaan moet **adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag** moet uitbrengen **aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties**.

Het **strafrechtelijk onderzoek** ten laste van leden van de politieorganisatie is volgens de externe stakeholders een **prioritaire en essentiële opdracht**.

Het **evalueren** hoe een politiekorps of -dienst de **risicobeheersing** aanpakt, beschouwen zij als een **niet-prioritaire en niet-essentiële taak**. Het **zetelen** in een **jury** betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het **directiebrevet** dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie, is volgens de externe stakeholders **geen taak** voor een extern controleorgaan.

Het **afkomstig zijn** van de federale of lokale **politie** mag **geen beletsel** zijn voor een ambt bij een extern toezichtsorgaan volgens de externe stakeholders.

Klachtenmechanisme, een belangrijke hoeksteen van het toezicht op de politie?

Het merendeel van de externe belanghebbenden vindt dat:

- een **uniforme klachtenreglementering** ervoor zorgt dat duidelijk is welke procedure moet worden gevolgd;
- de verplichting moet worden opgelegd om elke ontvangen klacht te registreren in **één elektronisch informatiesysteem** voor een globaal en centraal klachtenbeheer;
- een **extern toezichtsorgaan** de informatie en de **vaste gegevens** die een **klachtendossier** moet bevatten, **mee** moet kunnen **bepalen**;
- naast de realisatie van een kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming, **de te trekken lessen** uit klachten of de aanbevelingen uit onderzoeken moeten **bijdragen** tot de ontwikkeling van **nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies**;
- **één uniek meldpunt** nodig is voor klachten over de politie en haar medewerkers, waarbij een ondersteunende externe dienst (back-office) bepaalt en opvolgt welke klacht door welke dienst wordt behandeld;
- de **bemiddeling** tussen de klager en de betrokken politiemedewerker **formeel** moet voorzien zijn als **afhandelingsmogelijkheid** in de **klachtenprocedure**.

Hoe beschouwen de externe stakeholders de Algemene Inspectie?

De externe belanghebbenden ervaren de Algemene Inspectie als een organisatie

- waarvan haar **werkdomeinen** en de **activiteiten beantwoorden** aan datgene wat van een extern toezichtsorgaan **wordt verwacht**;
- die **onpartijdig en onafhankelijk** is van de geïntegreerde politie;
- die **impact heeft** op de verbetering van de politie, haar werking en de integriteit van haar leden.

De externe stakeholders beschrijven **diverse sterke punten en verbeterpunten** inzake de organisatie en de werking van de Algemene Inspectie, evenals suggesties waar de Algemene Inspectie **meer op kan inzetten in de toekomst**.

6. DE RESULTATEN VAN DE INTERNE EN EXTERNE BEVRAGING NAAST ELKAAR GELEGD

In dit laatste onderdeel worden de antwoorden van de medewerkers en de externe stakeholders van de Algemene Inspectie naast elkaar gelegd, om globaal zowel de overeenkomsten als de tegenstellingen te belichten tussen deze respondentengroepen. Zoals supra aangehaald, worden in dit onderdeel telkens 2 logisch gegroepeerd van de 4 antwoordcategorieën samengenomen.

6.1. NOTIE: EXTERN POLITIETOEZICHT IN ONZE DEMOCRATISCHE SAMENLEVING

6.1.1. ALGEMEEN

Aan de hand van vier stellingen is algemeen gepeild naar de mening van de medewerkers en de externe belanghebbenden over hun invulling van de notie “extern politietoezicht in onze democratische samenleving”.

Tabel 35 Intern & Extern ‘Notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving’.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling 1: Ik geloof dat extern toezicht op de politie er toe bijdraagt dat de politiediensten de democratische waarden respecteren.	Helemaal niet akkoord	0%	1%	6%	3%
	Eerder niet akkoord	6%	2%		
	Eerder akkoord	19%	26%	94%	96%
	Helemaal akkoord	75%	70%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling 2: Ik vind dat iedere macht (de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht) haar eigen extern toezicht op de politie moet kunnen uitoefenen.	Helemaal niet akkoord	13%	15%	39%	46%
	Eerder niet akkoord	26%	31%		
	Eerder akkoord	25%	27%	61%	54%
	Helemaal akkoord	36%	27%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling 3: Binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, moet een extern toezichtsorgaan adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties.	Helemaal niet akkoord	0%	1%	2%	4%
	Eerder niet akkoord	2%	3%		
	Eerder akkoord	19%	35%	98%	96%
	Helemaal akkoord	79%	61%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling 4: Ik vind dat een permanente beleidsreflectie over de toekomst van het externe toezicht op de politie noodzakelijk is met het oog op visie en beleid, of zoals nu bijvoorbeeld de Staten-Generaal Politie uitvoert inzake de toekomst van de politie.	Helemaal niet akkoord	2%	1%	11%	9%
	Eerder niet akkoord	9%	8%		
	Eerder akkoord	26%	46%	88%	91%
	Helemaal akkoord	62%	45%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				

De medewerkers en de externe belanghebbenden geven duidelijke standpunten over hun invulling van de notie “extern politietoezicht in onze democratische samenleving”. Zo menen ze dat:

- **het externe toezicht** op de politie ertoe **bijdraagt** dat de **politiediensten** de **democratische waarden respecteren**;
- een extern toezichtsorgaan, binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, **adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag moet uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties**.
- een **permanente beleidsreflectie over de toekomst van het externe toezicht** op de politie noodzakelijk is met het oog op visie en beleid.

Noch de medewerkers noch de externe stakeholders spreken zich uitdrukkelijk uit of **iedere macht** (de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht) al dan niet **haar eigen externe toezicht op de politie** moet kunnen uitoefenen.

6.1.2. CRITERIA

Bij de peiling naar criteria die belangrijk zijn om een ‘**onpartijdig en onafhankelijk**’ toezicht te kunnen garanderen, werden 9 voorwaarden, geïnspireerd op een aantal normen vooropgesteld door de Raad van Europa, op een antwoordschaal van ‘onbelangrijk tot zeer belangrijk’ aan de interne en externe respondenten voorgelegd.

Vijf voorwaarden voor onpartijdig en onafhankelijk politietoezicht worden door zowel de medewerkers als de externe stakeholders uitdrukkelijk vooruit geschoven, zij het in een andere volgorde van belangrijkheid, zoals blijkt uit tabel hierna.

Tabel 36 Intern & Extern 'Top 5 voorwaarden onpartijdig en onafhankelijk toezicht'.

Voorwaarden	Medewerkers		Externe stakeholders	
	Top 5	Gem score/10	Top 5	Gem score/10
Voorwaarde 1: Een extern toezichtsorgaan moet los / apart staan van de hiërarchie van de federale en van de lokale politie.	2 ^{de}	9,72/10	4 ^{de} en 5 ^{de}	8,95/10
Voorwaarde 3: Een extern toezichtsorgaan is onpartijdig en onafhankelijk door objectief en neutraal op te treden en te handelen.	3 ^{de}	9,68/10	2 ^{de}	9,37/10
Voorwaarde 6: De samenstelling , de opdrachten , de bevoegdheden en het bevoegdheidsgebied van een extern toezichtsorgaan moeten duidelijk omschreven zijn in regelgeving.	4 ^{de}	9,57/10	1 ^{ste}	9,41/10
Voorwaarde 7: De leden van een extern toezichtsorgaan moeten beschikken over alle bevoegdheden om een eerlijk, onafhankelijk en doeltreffend onderzoek te kunnen uitvoeren en toegang hebben tot alle informatie binnen een reglementair kader (onder andere tot alle politionele databanken).	1 ^{ste}	9,74/10	4 ^{de} en 5 ^{de}	8,95/10
Voorwaarde 9: Een extern toezichtsorgaan moet ook worden gecontroleerd .	5 ^{de}	8,62/10	3 ^{de}	8,98/10

Dat een extern toezichtsorgaan **onder de leiding** moet staan van personen die niet behoren tot de politie en **slechts onafhankelijk** is als het noch van het parlement, noch van een minister, noch van een gerechtelijke overheid afhangt worden het **minst belangrijk** geacht door zowel de medewerkers als de externe stakeholders als voorwaarden voor een onpartijdig en onafhankelijk toezicht.

Betreffende het **statuut van de leden** van een **extern toezichtsorgaan** werden twee stellingen voorgelegd aan de interne en externe respondenten.

Tabel 37 Intern & Extern 'Statuut leden extern toezichtsorgaan'.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling: De leden van een extern toezichtsorgaan mogen niet afkomstig zijn van de federale of lokale politie.	Helemaal niet akkoord	68%	42%	98%	81%
	Eerder niet akkoord	30%	39%		
	Eerder akkoord	0%	14%	2%	19%
	Helemaal akkoord	2%	5%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling: De leden werkzaam in een extern toezichtsorgaan kunnen gedurende hun verdere loopbaan niet terug naar de politie.	Helemaal niet akkoord	45%	40%	73%	77%
	Eerder niet akkoord	28%	37%		
	Eerder akkoord	23%	13%	27%	22%
	Helemaal akkoord	4%	9%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					

Medewerkers en externe stakeholders zijn noch de mening toegedaan dat **leden** van een **extern toezichtsorgaan niet afkomstig** mogen zijn van de **federale of lokale politie**, noch dat **leden** werkzaam in een **extern toezichtsorgaan gedurende** hun verdere **loopbaan niet terug** zouden kunnen **naar de politie**.

6.2. ORGANISATIE EN STRUCTUUR VAN HET EXTERNE POLITIETOEZICHT

Het huidige landschap inzake het externe toezicht is divers. In ons land bestaan **meerdere externe toezichtsorganen** die onafhankelijk van de politie en van elkaar, gelijk(w)aardige bevoegdheden²¹ hebben en opdrachten uitvoeren en waken over het optimaliseren van het functioneren van de federale politie en van de lokale politie.

6.2.1. EXTERN TOEZICHTSORGAAN: MEERDERE OF 1 CENTRAAL

Wat de organisatie en de structuur van het externe toezicht betreft, worden hierna de standpunten van de medewerkers en de externe belanghebbenden weergegeven over zowel (a) de huidige reële situatie (*AS IS*) als (b) een toekomstige gewenste of mogelijke situatie (*TO BE*). Verschillende scenario's werden in dit verband bevraged.

Op een reeks stellingen die uitgaan van de actuele Belgische realiteit, met name **het bestaan van meerdere toezichtsorganen** met volheid van bevoegdheid in toepassing van een wettelijk kader, zijn de meningen van zowel de medewerkers als de externe belanghebbenden verdeeld over de bevrageerde scenario's.

²¹ De tekst van het protocolakkoord tot regeling van de informatie-uitwisseling en de samenwerking tussen het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en de Algemene Inspectie bepaalt hierover onder punt 1.3.a) 'basisprincipes' dat "*ondanks hun verschillende specifieke kenmerken, beschikken het Comité P en de AIG over soms gelijkwaardige bevoegdheden, ...*".

Tabel 38 Intern & Extern 'Scenario's AS IS en TO BE'.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling 1: Ik vind meerdere naast elkaar bestaande externe toezichtsorganen goed.	Helemaal niet akkoord	26%	25%	60%	74%
	Eerder niet akkoord	34%	49%		
	Eerder akkoord	36%	23%	40%	26%
	Helemaal akkoord	4%	3%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling 2: Ik sta open voor één centraal en autonoom extern toezichtsorgaan, met verschillende afdelingen en expertisedomeinen (bijvoorbeeld gerechtelijk onderzoek, inspectie, audit, toezicht op Data Protection & Privacy...).	Helemaal niet akkoord	6%	3%	25%	15%
	Eerder niet akkoord	19%	12%		
	Eerder akkoord	38%	45%	76%	85%
	Helemaal akkoord	38%	40%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling 3: Ik vind dat er meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan, waarvan één extern toezichtsorgaan enkel bevoegd is voor alle (strafrechtelijke en niet-strafrechtelijke) klachten waarin leden van de politie betrokken zijn.	Helemaal niet akkoord	13%	20%	56%	63%
	Eerder niet akkoord	43%	43%		
	Eerder akkoord	30%	30%	43%	37%
	Helemaal akkoord	13%	7%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling 4: Ik vind dat er meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan, waarvan één extern toezichtsorgaan enkel bevoegd is om inspecties, audits en thematische onderzoeken uit te voeren.	Helemaal niet akkoord	17%	20%	57%	68%
	Eerder niet akkoord	40%	48%		
	Eerder akkoord	42%	28%	44%	32%
	Helemaal akkoord	2%	4%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling 5: Ik sta open voor het behoud van verschillende externe organen die toezicht houden op de politie, op voorwaarde dat er op het terrein wordt samengewerkt (gemengde onderzoeksteams, gezamenlijke inspecties).	Helemaal niet akkoord	11%	25%	58%	67%
	Eerder niet akkoord	47%	42%		
	Eerder akkoord	34%	25%	42%	34%
	Helemaal akkoord	8%	9%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling 6: Ik sta open voor het behoud van verschillende externe organen die toezicht houden op de politie, op voorwaarde dat de taken zeer strikt worden gescheiden .	Helemaal niet akkoord	9%	23%	60%	68%
	Eerder niet akkoord	51%	45%		
	Eerder akkoord	26%	25%	39%	32%
	Helemaal akkoord	13%	7%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				

We zien een tendens dat zowel de interne als de externe respondenten het naast elkaar **bestaan** van **meerdere externe toezichtsorganen** (AS IS) niet goed vinden.

Dezelfde tendens komt terug bij voorgelegde TO BE scenario's waarbij **meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk en naast elkaar** blijven **bestaan**.

Zowel de interne als de externe respondenten staan **open voor 1 centraal en autonoom extern toezichtsorgaan** met verschillende afdelingen en expertisedomeinen.

6.2.2. REGIONALISERING

Inzake een mogelijk toekomstig scenario van regionalisering van de politie stelden zich twee vragen met betrekking tot de organisatie van het externe politietoezicht.

Tabel 39 Intern & Extern 'Regionalisering en extern politietoezicht'.

Vragen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Vraag: Moet volgens u in geval van regionalisering van de politie het externe politietoezicht federaal zijn?	Ja	38	138	72%	53%
	Neen	15	122	28%	47%
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Vraag: In geval van regionalisering van de politie waarbij het externe politietoezicht federaal moet zijn, moet dit volgens u dan door één enkel federaal toezichtsorgaan worden uitgeoefend?	Ja	29	114	76%	83%
	Neen	9	24	24%	17%
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				

De organisatie van het **externe politietoezicht** in geval van regionalisering van de politie moet volgens de interne en externe respondenten **federaal** zijn en in voorkomend geval **door één enkel federaal toezichtsorgaan** worden uitgeoefend.

6.2.3. SPECIFIEKE ORGANEN VOOR TUCHT EN OPSPORINGSONDERZOEKEN

De vraag werd gesteld aan de medewerkers en de externe belanghebbenden in welke mate ze akkoord zijn met de oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie.

Tabel 40 Intern & Extern 'De oprichting van één tuchtorgaan en één specifieke onderzoekseenheid binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie'.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling: Ik vind dat één tuchtorgaan (tuchtrechtbank) moet worden opgericht dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politie-medewerkers betrokken zijn en in voorkomend geval ook over de tuchtstraf beslist.	Helemaal niet akkoord	4%	12%	15%	29%
	Eerder niet akkoord	11%	17%		
	Eerder akkoord	42%	40%	85%	71%
	Helemaal akkoord	43%	31%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				
Stelling: Voor de opsporingsonderzoeken onder leiding van een parketmagistraat en gerechtelijke onderzoeken onder leiding van een onderzoeksrechter en waarbij leden van de politie zijn betrokken, dient binnen de FOD Justitie, één specifieke (recherche)-onderzoekseenheid opgericht te worden.	Helemaal niet akkoord	13%	12%	39%	38%
	Eerder niet akkoord	26%	26%		
	Eerder akkoord	38%	42%	61%	62%
	Helemaal akkoord	23%	20%		
	N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)				

Bij deze meer specifieke TO BE-vragen zijn zowel de interne als de externe respondenten te vinden voor de oprichting van **één tuchtorgaan én één specifieke (recherche)-onderzoekseenheid binnen de FOD Justitie.**

6.2.4. SAMENWERKING MET ANDERE BELANGHEBBENDEN

Inzake de samenwerking tussen een extern toezichtsorgaan en diverse belanghebbenden hechten zowel de medewerkers als de externe belanghebbenden veel belang aan een **partnerschap met de academische wereld.** Daarnaast wordt samenwerking met de onafhankelijke publiekrechtelijke instanties (zoals FIRM, UNIA en MYRIA), de burger en maatschappelijk middenveldorganisaties (zoals Forum Etnisch-Culturele Minderheden, Vlaams Jeugdraad) ook door beide respondentengroepen relevant geacht.

Politiediensten; de 3 machten; de politiescholen... zijn andere mogelijke partners die door de twee respondentengroepen worden aangebracht.

6.3. BEVOEGDHEDEN EN OPDRACHTEN VAN EEN EXTERN TOEZICHTSORGAAN OP DE POLITIE

Binnen het Belgische regelgevende kader werden een aantal uitgangspunten bepaald met betrekking tot het externe toezicht op de politie. De ambitie van een extern toezichtsorgaan is bijdragen tot een integere en legitieme politie, of nog een politie die de mensenrechten zelf respecteert en doet respecteren. In toepassing van hun respectieve wetgeving hebben externe toezichtsorganen in sommige gevallen zowel identieke en gelijk(w)aardige als exclusieve bevoegdheden, opdrachten en taken.

6.3.1. DWINGEND KARAKTER

Middels onderzoeken en aanbevelingen over zowel de globale werking van de politiediensten als de uitoefening van het politieambt beoogt een extern toezichtsorgaan impact te hebben op de optimalisatie van de politie, de werking en het professioneel handelen van haar medewerkers.

Twee stellingen werden voorgelegd aan de medewerkers en de externe stakeholders om hun standpunt te kennen inzake het verlenen van een dwingend karakter aan aanbevelingen en instructies van een extern toezichtsorgaan met het oog op de optimalisatie van de politie.

Tabel 41 Intern & Extern 'Dwingend karakter'.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling: De aanbevelingen van een extern toezichtsorgaan met het oog op het verbeteren van de organisatie en werking van de politie moeten een dwingend karakter hebben voor de politie en hun verantwoordelijken.	Helemaal niet akkoord	6%	8%	12%	44%
	Eerder niet akkoord	6%	36%		
	Eerder akkoord	62%	47%	88%	56%
	Helemaal akkoord	26%	9%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling: Ik vind dat een extern toezichtsorgaan naast aanbevelingen, ook dwingende instructies aan een politiekorps of -dienst moet kunnen geven met het oog op de optimalisatie van de werking en organisatie.	Helemaal niet akkoord	4%	12%	12%	43%
	Eerder niet akkoord	8%	31%		
	Eerder akkoord	57%	46%	89%	58%
	Helemaal akkoord	32%	12%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 259 ²² (100%)					

De **aanbevelingen en instructies** met het oog op de optimalisatie van de werking en organisatie moeten een **dwingend karakter** hebben voor de politie en hun verantwoordelijken, voor zowel de interne als de externe respondenten.

²² Bij deze stelling hebben 259 van de 260 respondenten een keuze in de FORMS aangeduid.

6.3.2. SANCTIONERING

Zowel de medewerkers als de externe belanghebbenden vinden niet dat **een extern toezichtsorgaan moet kunnen sanctioneren**, bijvoorbeeld administratieve boetes opleggen.

Tabel 42 Intern & Extern 'Sanctionering'.

Stelling	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling: Ik vind dat een extern toezichtsorgaan ook moet kunnen sanctioneren (bijvoorbeeld administratieve boetes opleggen).	Helemaal niet akkoord	19%	34%	53%	63%
	Eerder niet akkoord	34%	29%		
	Eerder akkoord	28%	28%	47%	36%
	Helemaal akkoord	19%	8%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 258 ²³ (100%)					

6.3.3. NAAR DE KERN VAN EXTERN POLITIETOEZICHT

Dit onderdeel geeft de meningen en de standpunten van de medewerkers en de externe stakeholders weer wat de bevoegdheden, opdrachten en taken van externe toezichthouders betreft. Geïnspireerd op de Belgische regelgeving van externe toezichthouders werden 22 opdrachten en taken opgelijst met het oog op een positionering aan de hand van 3 vaste antwoordcategorieën.

De tabel op de volgende pagina's geeft de standpunten van de medewerkers en de externe belanghebbenden weer over (a) de prioritaire en essentiële taken van het externe toezicht (need to do), (b) de taken met een indirecte impact en zijnde niet-prioritair (nice to do) en (c) de oneigenlijke opdrachten (not to do) van een extern toezichtsorgaan.

²³ Bij deze stelling hebben 258 van de 260 respondenten een keuze in de FORMS aangeduid.

Tabel 43 Intern & Extern 'Opdrachten en taken van een extern toezichtsorgaan'.

Opdrachten en taken	Prioritair Essentieel		Niet-prioritair Niet-essentieel		Geen Oneigenlijk	
	≥ 50% van de respondenten		≥ 50% van de respondenten		≥ 50% van de respondenten	
	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten		≥ 1/3 en < 50% van de respondenten		≥ 1/3 en < 50% van de respondenten	
	IN N = 53	EX N = 260	IN N = 53	EX N = 260	IN = 53	EX N = 250
Opdracht/taak 1: Onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Konings of een onderzoeksrechter (opsporings- en gerechtelijke onderzoeken).	89%	80%	9%	13%	2%	7%
Opdracht/taak 2: Afhandelen van individuele (niet-strafrechtelijke en niet-tuchtrechtelijke) klachten van onder meer burgers en derden over de politie en haar leden.	38%	46%	40%	40%	23%	14%
Opdracht/taak 3: Onderzoeken naar de wettelijke en correcte uitvoering van politieactiviteiten door medewerkers met het oog op individuele sanctionering (onderzoeken tuchtrechtelijke feiten) waarin politiemedewerkers betrokken zijn.	57%	49%	32%	39%	11%	12%
Opdracht/taak 4: Onderzoeken van organisatorische mankementen en structurele disfuncties in een politiedienst en dus de werking van een politiekorps of -dienst doorlichten (door middel van inspectie, thematisch onderzoek of audit).	85%	65%	15%	32%	0%	3%
Opdracht/taak 5: Onderzoeken van de kwaliteit van de klachtenbehandeling en het klachtenbeheer door de politiekorpsen en -diensten.	64%	45%	32%	49%	4%	6%
Opdracht/taak 6: Onderzoeken van beroepen wanneer een klager niet tevreden is over de manier waarop het politiekorps of de politiedienst intern een klacht heeft behandeld en onderzocht.	43%	55%	49%	37%	8%	9%
Opdracht/taak 7: Adviezen verstrekken aan politieoverheden en andere belanghebbenden inzake politionele deontologie, integriteit en ethiek .	74%	55%	25%	40%	2%	5%
Opdracht/taak 8: Jaarlijks een integraal beeld op haar website publiceren waarbij de prestaties van de politiediensten worden getoetst aan de criteria efficiëntie, effectiviteit en legitimiteit.	43%	35%	47%	56%	9%	8%
Opdracht/taak 9: In real time en proactief toezicht op het terrein doen (bijvoorbeeld bij opsluiting van personen, bij de uitvoering van een ordedienst of een politieactie, bij de gedwongen terugkeer van te verwijderen personen...).	58%	28%	34%	46%	8%	27%
Opdracht/taak 10: In een politiekorps of -dienst financiële audits uitvoeren en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten.	19%	28%	47%	41%	34%	32%

Opdrachten en taken (vervolg)	Prioritair Essentieel		Niet-prioritair Niet-essentieel		Geen Oneigenlijk	
	≥ 50% van de respondenten		≥ 50% van de respondenten		≥ 50% van de respondenten	
	≥ 1/3 en < 50% van de respondenten		≥ 1/3 en < 50% van de respondenten		≥ 1/3 en < 50% van de respondenten	
	IN N = 53	EX N = 260	IN N = 53	EX N = 260	IN = 53	EX N = 250
Opdracht/taak 11: Evalueren hoe een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt en opvolgen van de implementatie van de aanbevelingen.	43%	25%	55%	59%	2%	16%
Opdracht/taak 12: Bijdragen aan het bepalen van nationale (kwantitatieve én kwalitatieve) standaarden en normen met betrekking tot de politie om een minimale gelijkwaardige en legitieme dienstverlening aan de bevolking te garanderen.	62%	40%	34%	47%	4%	13%
Opdracht/taak 13: Opvolgen van het integriteitsbeleid van de politiediensten.	66%	40%	25%	52%	9%	8%
Opdracht/taak 14: Zetelen in een selectiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	60%	25%	34%	41%	6%	35%
Opdracht/taak 15: Zetelen in een evaluatiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	58%	26%	36%	43%	6%	31%
Opdracht/taak 16: Zowel zetelen in de selectiecommissie als in de evaluatiecommissie voor een mandaatfunctie bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).	62%	23%	32%	40%	6%	38%
Opdracht/taak 17: Zetelen in een jury betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het directiebrevet dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie.	36%	15%	47%	42%	17%	43%
Opdracht/taak 18: Zetelen in een tuchtraad die de beroepen behandelt, ingediend door politieleiden, tegen voorstellen van zware tuchtstraffen.	62%	45%	30%	33%	8%	22%
Opdracht/taak 19: Voorzitten van een deontologische commissie inzake het politieambt.	64%	33%	30%	51%	6%	15%
Opdracht/taak 20: Zetelen in een raad van beroep waar dossiers worden behandeld van leden van de politie die als evaluatie een onvoldoende hebben gekregen over hun professioneel functioneren.	53%	30%	34%	43%	13%	27%
Opdracht/taak 21: Zetelen in een paritaire commissie waar dossiers worden behandeld van kandidaat-leden van het operationeel kader van de politiediensten waartegen een beslissing van ongeschiktheid tot benoeming werd genomen of waarbij de stageperiode negatief werd beoordeeld.	49%	20%	36%	42%	15%	38%
Opdracht/taak 22: Zetelen in een commissie waar de kwaliteit van de politieopleidingen wordt geëvalueerd .	72%	33%	23%	48%	6%	19%

Algemeen kunnen we stellen dat zowel de medewerkers als de externe stakeholders zich overwegend positioneren binnen de **2** antwoordcategorieën **‘de prioritaire en essentiële taken’** en **‘de niet-prioritaire en niet-essentiële taken’**.

50% of meer van de medewerkers duiden bijna vier keer meer taken en opdrachten aan als **‘need to do’** dan de externe stakeholders. Zo worden door 50% of meer van de **medewerkers 15** opdrachten en taken als prioritair en essentieel beschouwd. 50% of meer van de **externe belanghebbenden** duiden **4** opdrachten en taken als ‘need to do’ aan.

Volgende 3 gemeenschappelijk prioritaire en essentiële taken worden door 50% of meer van zowel de medewerkers als de externe stakeholders naar voren geschoven, namelijk:

- onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Konings of een onderzoeksrechter (opsporings- en gerechtelijke onderzoeken);
- onderzoeken van organisatorische mankementen en structurele disfuncties in een politiedienst en dus de werking van een politiekorps of -dienst doorlichten (door middel van inspectie, thematisch onderzoek of audit);
- adviezen verstrekken aan politieoverheden en andere belanghebbenden inzake politionele deontologie, integriteit en ethiek.

Bij de positionering van opdrachten en taken als **‘nice to do’** wordt enkel ‘het evalueren hoe een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt en het opvolgen van de implementatie van de aanbevelingen’ door 55% van de **medewerkers** aangeduid als niet-prioritair en niet-essentieel. 50% of meer van de **externe belanghebbenden** beschouwt bijkomend nog **3** andere taken als ‘nice to do’:

- jaarlijks een integraal beeld op haar website publiceren waarbij de prestaties van de politiediensten worden getoetst aan de criteria efficiëntie, effectiviteit en legitimiteit;
- opvolgen van het integriteitsbeleid van de politiediensten;
- voorzitten van een deontologische commissie inzake het politieambt.

Geen enkele opdracht en taak wordt door 50% of meer van zowel de **medewerkers** als de **externe stakeholders** vooruitgeschoven als **‘not to do’**.

Een beperkte groep **medewerkers** meent dat de opdracht ‘in een politiekorps of -dienst financiële audits uitvoeren en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten’ geen of een oneigenlijke taak is.

De **4** volgende opdrachten worden door een beperkte groep **externe stakeholders** aangeduid als een oneigenlijke taak van een extern controleorgaan:

- zetelen in een selectiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...);
- zowel zetelen in de selectiecommissie als in de evaluatiecommissie voor een mandaatfunctie bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...);
- zetelen in een jury betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het directiebrevet dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie;
- zetelen in een paritaire commissie waar dossiers worden behandeld van kandidaat-leden van het operationeel kader van de politiediensten waartegen een beslissing van ongeschiktheid tot benoeming werd genomen of waarbij de stageperiode negatief werd beoordeeld.

6.3.4. IMPACT OP POLITIEBELEID EN OPTIMALISATIE

Bij de peiling naar de veronderstelde impact van een extern controleorgaan op het politiebeleid en de optimalisatie van de politiediensten, zijn 7 algemene stellingen aan de medewerkers en de externe belanghebbenden voorgelegd om te scoren op een 10-puntschaal van 'geen impact tot zeer grote impact'. Op basis van de gemiddelde scores komen we tot volgende inzichten.

Tabel 44 Intern & Extern 'Impact op politiebeleid en optimalisatie'.

IMPACT	Medewerkers	Externe stakeholders
	Gem score/10	Gem score/10
Zeer grote impact		
Stelling 7: Toezicht, onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie, draagt bij tot de integriteit van het politieambt .	8,51/10	7,83/10
Grote impact		
Stelling 1: Een extern toezichtsorgaan draagt er toe bij dat de kwaliteit van het interne onderzoek door de politie naar niet-integer handelen en optreden wordt verbeterd.	7,26/10	7,17/10
Stelling 3: Een extern toezichtsorgaan draagt middels aanbevelingen in onderzoeksrapporten bij tot het identificeren van problemen en risico's binnen een politiekorps of -dienst.	7,87/10	7,53/10
Stelling 4: Een extern toezichtsorgaan draagt middels het delen van de onderzoeksbevindingen en aanbevelingen bij tot een verhoogd vertrouwen van de burger in de politie.	7,62/10	6,93/10
Stelling 5: Een extern toezichtsorgaan slaagt erin een bijdrage te leveren aan de optimalisatie van de federale politie en van de lokale politie door het aanreiken van denkpistes met het oog op verbetering en/of bijsturing.	7,75/10	6,90/10
Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan draagt ertoe bij dat de politieoverheden de nodige maatregelen nemen (bijvoorbeeld regelgeving, beleidsplan, bijsturing processen en procedures, individuele maatregelen tegen een medewerker...).	7,28	6,75/10
Geen/laagste impact		
Stelling 2: Een extern toezichtsorgaan zorgt ervoor dat de tuchtoverheden hun disciplinaire bevoegdheden daadwerkelijk uitvoeren.	6,70/10	6,28/10

De meningen van de interne en de externe respondenten zijn gelijklopend wat de door hun veronderstelde impact betreft van een extern controleorgaan op het politiebeleid en de optimalisatie van de politiediensten.

6.4. KLACHTENMECHANISME

Het klachtenmechanisme is een **belangrijke hoeksteen** van het toezicht op de politie. Wat het beheer, de coördinatie en de melding en de afhandeling van klachten en grieven betreft, werd aan de hand van 12 stellingen vooral gepeild naar een toekomstige gewenste en mogelijke situatie (TO BE).²⁴

6.4.1. UNIFORME EN AFDWINGBARE KLACHTENREGLEMENTERING

Drie van de twaalf stellingen behandelen de uniforme en afdwingbare klachtenreglementering.

Tabel 45 Intern & Extern 'Uniforme en afdwingbare klachtenreglementering'.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling 7: Een uniforme klachtenreglementering zorgt dat het voor iedereen, met name de klager, de politie en het externe toezichtsorgaan zelf, duidelijk is welke procedure moet gevolgd worden.	Helemaal niet akkoord	0%	1%	4%	6%
	Eerder niet akkoord	4%	5%		
	Eerder akkoord	38%	47%	96%	94%
	Helemaal akkoord	58%	47%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 2: Ik meen dat de klachtenprocedure afdwingbaar moet worden middels een duidelijke reglementering (wet of een koninklijk besluit).	Helemaal niet akkoord	2%	7%	13%	30%
	Eerder niet akkoord	11%	23%		
	Eerder akkoord	49%	48%	87%	70%
	Helemaal akkoord	38%	22%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 10: Ik vind dat een klager het recht moet hebben om een nazicht of een controle (2de lezing) aan te vragen bij een extern toezichtsorgaan wanneer hij of zij niet tevreden is over de manier waarop de politiedienst intern de klacht heeft behandeld en onderzocht.	Helemaal niet akkoord	9%	10%	28%	29%
	Eerder niet akkoord	19%	19%		
	Eerder akkoord	53%	45%	72%	71%
	Helemaal akkoord	19%	26%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					

Inzake de TO BE-situatie voor een uniforme en afdwingbare klachtenreglementering zijn zowel de interne als de externe respondenten van mening dat **(1)** een **uniforme klachtenreglementering** voor iedereen, met name de klager, de politie en het externe toezichtsorgaan zelf, er voor zorgt dat duidelijk is welke procedure moet gevolgd worden, **(2)** de **klachtenprocedure afdwingbaar** moet worden, middels een duidelijke reglementering in een wet of een koninklijk besluit en **(3)** een klager het recht moet hebben om **een nazicht of een controle (2de lezing)** aan te vragen bij een extern toezichtsorgaan, wanneer hij of zij niet tevreden is over de manier waarop de politiedienst intern de klacht heeft behandeld en onderzocht.

²⁴ Zie voetnoten 4 en 5 onder meer de bevindingen naar aanleiding van een Europese benchmark en het kader hierover aangereikt door de Raad van Europa hebben hierbij geïnspireerd.

6.4.2. CENTRAAL KLACHTENBEHEER EN BEELDVORMING

Vier van de twaalf stellingen betreffen de noodzaak aan een centraal klachtenbeheer en de beeldvorming.

Tabel 46 Intern & Extern 'Centraal klachtenbeheer en beeldvorming'.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling 5: Aan de politiediensten moet de verplichting worden opgelegd om elke ontvangen klacht te registreren in één elektronisch informatiesysteem voor een globaal en centraal klachtenbeheer zodat een extern toezichtsorgaan aan beeldvorming kan doen, risico's kan detecteren en maatregelen kan vooropstellen om te voorkomen dat bepaalde situaties zich in de toekomst herhalen.	Helemaal niet akkoord	0%	2%	0%	9%
	Eerder niet akkoord	0%	7%		
	Eerder akkoord	25%	46%	100%	91%
	Helemaal akkoord	75%	45%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan bepaalt mee de informatie en de vaste gegevens die een klachtendossier moet bevatten met het oog op een globale kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming.	Helemaal niet akkoord	0%	1%	2%	11%
	Eerder niet akkoord	2%	10%		
	Eerder akkoord	49%	62%	98%	89%
	Helemaal akkoord	49%	27%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 8: Ik vind dat te trekken lessen uit klachten of aanbevelingen uit onderzoeken van een extern toezichtsorgaan moeten bijdragen tot de ontwikkeling van nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies met het oog op een verbetering.	Helemaal niet akkoord	0%	0%	2%	3%
	Eerder niet akkoord	2%	3%		
	Eerder akkoord	43%	59%	98%	97%
	Helemaal akkoord	55%	38%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 3: Het vertrouwen van de burger in de politie en het externe toezicht erop wordt versterkt met de publicatie van concrete (geanonimiseerde) klachtencasussen en het gegeven gevolg .	Helemaal niet akkoord	6%	11%	31%	41%
	Eerder niet akkoord	25%	30%		
	Eerder akkoord	51%	45%	70%	60%
	Helemaal akkoord	19%	15%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					

Ook hier zien we dezelfde trend dat zowel de interne als de externe respondenten overtuigd zijn dat **(1)** aan de politiediensten de verplichting moet worden opgelegd om elke ontvangen klacht te **registreren in één elektronisch informatiesysteem**, **(2)** om een kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming te realiseren, **de informatie en de vaste gegevens** die een klachtendossier moet bevatten, mee moet kunnen bepaald worden door een extern toezichtsorgaan en **(3)** de **te trekken lessen** uit klachten of de **aanbevelingen** uit onderzoeken van een extern toezichtsorgaan, moeten bijdragen tot de **ontwikkeling van nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies**.

Beide respondentengroepen nuanceren enigszins dat het vertrouwen van de burger in de politie en het externe toezicht erop wordt versterkt door **de publicatie van concrete (geanonimiseerde) klachtencasussen en het gegeven gevolg**.

6.4.3. MELDING EN KLACHTENAFHANDELING

Vijf van de twaalf stellingen hebben betrekking op het melden en afhandelen van klachten.

Tabel 47 Intern & Extern 'Melding en klachtenafhandeling'.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling 1: Ik ben voorstander van één uniek meldpunt voor klachten over de politie en haar medewerkers, waarbij een ondersteunende externe dienst (back-office) bepaalt en opvolgt welke klacht door welke dienst wordt behandeld.	Helemaal niet akkoord	6%	5%	14%	20%
	Eerder niet akkoord	8%	15%		
	Eerder akkoord	26%	39%	86%	80%
	Helemaal akkoord	60%	41%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 9: Onder bepaalde omstandigheden moet de burger bij een extern toezichtsorgaan terecht kunnen voor een voorafgaand advies met betrekking tot het indienen van zijn of haar klacht over de politie.	Helemaal niet akkoord	17%	11%	34%	32%
	Eerder niet akkoord	17%	21%		
	Eerder akkoord	47%	51%	66%	69%
	Helemaal akkoord	19%	18%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 4: Klachtenafhandeling moet in principe plaatsvinden binnen het korps of dienst waar de feiten zich hebben voorgedaan.	Helemaal niet akkoord	11%	10%	47%	38%
	Eerder niet akkoord	36%	28%		
	Eerder akkoord	40%	46%	53%	61%
	Helemaal akkoord	13%	15%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 11: Ik vind dat bemiddeling tussen de klager en de betrokken politiemedewerker formeel moet voorzien zijn als afhandelingsmogelijkheid in de klachtenprocedure.	Helemaal niet akkoord	8%	9%	25%	29%
	Eerder niet akkoord	17%	20%		
	Eerder akkoord	47%	48%	75%	71%
	Helemaal akkoord	28%	23%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 12: Bemiddeling is in principe de verantwoordelijkheid van de dienst waar het probleem zich voordoet.	Helemaal niet akkoord	4%	9%	43%	39%
	Eerder niet akkoord	40%	30%		
	Eerder akkoord	40%	47%	57%	62%
	Helemaal akkoord	17%	15%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					

Wat de melding en klachtenafhandeling betreft, zijn ook hier zowel de medewerkers als de externe stakeholders dezelfde mening toegedaan dat **(1)** er **één uniek meldpunt voor klachten** over de politie en haar medewerkers moet komen, **(2)** een burger bij een extern toezichtsorgaan **voorafgaand advies, onder bepaalde omstandigheden**, moet kunnen vragen vooraleer te beslissen **om al dan niet klacht in te dienen** en **(3)** **bemiddeling** tussen de klager en de betrokken politiemedewerker formeel moet voorzien zijn als **afhandelingsmogelijkheid** in de klachtenprocedure.

Of de **klachtenafhandeling** moet plaatsvinden **binnen het korps of dienst** waar de feiten zich hebben voorgedaan en bemiddeling tussen de klager en de betrokken politiemedewerker in principe de **verantwoordelijkheid** is van de dienst waar het probleem zich voordoet, geeft bij beide respondentengroepen een meer genuanceerd beeld.

6.5. ALGEMENE INSPECTIE VAN DE FEDERALE POLITIE EN VAN DE LOKALE POLITIE

Dit laatste onderdeel herneemt de resultaten van de medewerkers- en externe stakeholdersbevraging over de richting die de Algemene Inspectie verder moet uitgaan als **'huis van expertise'**. De perceptie en standpunten van de medewerkers en de externe belanghebbenden over onder meer de opdrachten, werking, dienstverlening, onderzoeksrapporten, visieteksten, communicatie zijn waardevolle informatie met het oog op de groei van de organisatie en beleidsbepaling.

6.5.1. ALGEMEEN

Aangaande de Algemene Inspectie werden zes stellingen voorgelegd aan de medewerkers en de externe stakeholders.

Tabel 48 Intern & Extern 'Stellingen betreffende de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie'.

Stellingen	Antwoordschaal	Percentage antwoorden		Subtotalen	
		IN	EX	IN	EX
Stelling 1: De werkdomeinen en activiteiten van de Algemene Inspectie beantwoorden aan datgene wat van een extern toezichtsorgaan wordt verwacht.	Helemaal niet akkoord	0%	4%	4%	21%
	Eerder niet akkoord	4%	17%		
	Eerder akkoord	68%	73%	96%	79%
	Helemaal akkoord	28%	6%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 2: De AIG is transparant over haar werking, onderzoeken en activiteiten.	Helemaal niet akkoord	0%	5%	15%	32%
	Eerder niet akkoord	15%	27%		
	Eerder akkoord	49%	57%	85%	68%
	Helemaal akkoord	36%	11%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 3: Ik ervaar de AIG als een extern toezichtsorgaan, onpartijdig en onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie.	Helemaal niet akkoord	0%	5%	9%	22%
	Eerder niet akkoord	9%	17%		
	Eerder akkoord	40%	55%	91%	78%
	Helemaal akkoord	51%	23%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 4: Ik vind het belangrijk dat de AIG het organisatiebeheersingssysteem binnen een politiekorps of -dienst en de wijze waarop de leidinggevenden hun rol opnemen, evalueert.	Helemaal niet akkoord	2%	5%	6%	24%
	Eerder niet akkoord	4%	19%		
	Eerder akkoord	34%	58%	94%	76%
	Helemaal akkoord	60%	18%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 5: Ik vind het feit dat de AIG zetelt in organen die statutaire aspecten van het politieambt behandelen (zoals bijvoorbeeld weigering van toetreding bij de politie; negatieve beoordeling van een stage; aanrekening van de syndicale uren; weigering van verloven en beroepen inzake evaluatie van een personeelslid) verenigbaar met extern toezicht .	Helemaal niet akkoord	4%	9%	27%	42%
	Eerder niet akkoord	23%	33%		
	Eerder akkoord	45%	46%	73%	58%
	Helemaal akkoord	28%	12%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					
Stelling 6: Ik geloof dat de AIG een impact heeft op de verbetering van de politie , haar werking en de integriteit van haar leden.	Helemaal niet akkoord	0%	5%	8%	18%
	Eerder niet akkoord	8%	13%		
	Eerder akkoord	58%	60%	92%	82%
	Helemaal akkoord	34%	22%		
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					

De meningen en standpunten van de interne en de externe respondenten vertonen een overeenstemmende positieve trend over 5 (zijnde stellingen 1, 2, 3, 4 en 6) van de 6 voorgelegde stellingen, die onder meer peilen naar de werkdomeinen en de activiteiten; de transparantie... van de Algemene Inspectie.

Over de verenigbaarheid tussen het zetelen van de Algemene Inspectie in organen die statutaire aspecten van het politieambt behandelen en de notie 'extern toezicht' (stelling 5) zijn beide respondentengroepen meer genuanceerd in hun standpunten.

6.5.2. DE NEW WAY OF INSPECTORATE

Aan de medewerkers en de externe stakeholders werd de vraag voorgelegd of dat de Algemene Inspectie regelmatig en gestructureerd politiediensten en -korpsen moet doorlichten en moet evolueren naar een nieuwe methodologische aanpak. In dit verband werd gerefereerd aan het Engelse systeem van 'police, efficiency, effectiveness and legitimacy (PEEL) inspections.

Tabel 49 Intern & Extern 'Politiekorpsen en -diensten regelmatig door de Algemene Inspectie doorlichten'.

Vraag	Antwoordschaal	Aantal antwoorden		Percentage antwoorden	
		IN	EX	IN	EX
Bent u voorstander dat de AIG de politiekorpsen en -diensten regelmatig en gestructureerd doorlicht, waarbij hun prestaties en resultaten worden afgetoetst aan nationale normen en standaarden en het doorlichtingsrapport ook wordt gepubliceerd?	Ja	44	179	83%	69%
	Neen	9	81	17%	31%
N = Intern 53 (100%) – Extern 260 (100%)					

Zowel de interne als de externe respondenten zijn voorstander dat de Algemene Inspectie de politiekorpsen en -diensten **regelmatig en gestructureerd doorlicht**, waarbij hun prestaties en resultaten worden afgetoetst aan nationale normen en standaarden en het doorlichtingsrapport ook wordt gepubliceerd.

7. SLOTBESCHOUWINGEN

In een continu veranderende samenleving, gekenmerkt door de sociale en de economische gevolgen van de coronapandemie, is legitiem politiewerk een forse uitdaging. De politiefunctie is complex en het politieoptreden omvat een zeer gedifferentieerd takenpakket en verregaande bevoegdheden met het oog op het waarborgen en respecteren van de fundamentele individuele rechten en vrijheden van de mens. Dit gaat hand in hand met de veranderingen in onze samenleving. Vandaag de dag zijn het afleggen van verantwoording en transparantie een vanzelfsprekend onderdeel van het politiewerk. Hiermee komt meteen de **toegevoegde waarde van het externe politietoezicht in beeld**.

Het **externe toezicht** op de **geïntegreerde politie**, haar **werking en dienstverlening** en het **professioneel functioneren** van haar medewerkers is immers een basiselement in onze democratische rechtstaat. In essentie gaat het om de **legitimiteit van de toezichtsorganen** door de bril van de burger, de overheden en andere belanghebbenden.

De kerntaak van een extern toezichtsorgaan is erop toezien dat de politie en haar medewerkers bijdragen aan de democratische ontwikkeling van de maatschappij. Door te onderzoeken, informeren, rapporteren en zo nodig te interveniëren beogen de externe toezichthouders **de kwaliteit** van de **politie taakuitvoering** te verbeteren, het **functioneren** van de **politie** te optimaliseren en het **vertrouwen** van de **burger** te verhogen.

In het verlengde van **de Staten-Generaal van de politie** (SEGPOL anno 2021) en om **in verbinding te staan** met de componenten van de geïntegreerde politie waarop zij toezicht houdt, met de beleidsverantwoordelijken, de andere toezichthouders en ook de eigen medewerkers realiseerde de Algemene Inspectie **in de loop van 2022 een online bevraging** om hun standpunten, meningen en percepties af te toetsen over de huidige of reële situatie (AS IS) en een toekomstige of gewenste situatie (TO BE). De hamvraag hierbij is **“Hoe kan een toezichtsorgaan, onpartijdig en onafhankelijk van de politie, bijdragen tot een verbeterde politiewerking en een integere politie ten dienste van de burger?”**

Dit naslagwerk beschrijft de resultaten van de bevraging van de medewerkers en de externe stakeholders²⁵ en is bijgevolg een dienstige informatiebron voor een te houden reflectieoefening over de impact van de resultaten van de Staten-Generaal op de controleorganen. Toezichthouders staan immers niet op zich en **iedere wijziging binnen het politielandschap kan ook een impact hebben op het landschap van het toezicht op de politie**.²⁶ Bijkomend sluit dit perceptieonderzoek aan bij een recente wetenschappelijke vaststelling dat, gegeven de evolutie van het toezicht op de politie in België over de jaren heen, er nood is aan een denkoefening over **“hoe we de evaluatie van de werking van het toezicht beter kunnen uitvoeren en daar vervolgens concrete stappen in te zetten”**.²⁷

²⁵ De survey liep intern de Algemene Inspectie van 16 mei 2022 tot en met 3 juni 2022 en tijdens de periode van 30 mei 2022 tot en met 15 juli 2022 bij de externe stakeholders.

²⁶ Algemene beleidsnota Minister van Binnenlandse zaken van 10 november 2022, DOC 55 2934/028, pg. 78-79.

²⁷ A. VERHAEGE, Y. FEYS en A. STEVENS, Versnipperd toezicht? De evolutie van het toezicht op de politie in België, in: PANOPTICON 43, Maklu, januari 2022, pagina 29 – 52.

Omdat 'het extern toezicht op de politie' een zeer breed concept is, werd deze online survey gedifferentieerd naar **4 algemene thema's**. Bijkomend werd de mening van de respondenten bevraged inzake **de organisatie en de werking van de Algemene Inspectie** zelf.

We hernemen hierna **de meest markante conclusies²⁸ van dit onderzoek**, aangevuld met een aantal **standpunten, replieken en voorstellen van respondenten²⁹**.

1. Het externe politietoezicht in onze democratische samenleving

De respondenten geloven dat het **externe toezicht** op de politie er toe bijdraagt dat de politiediensten **de democratische waarden respecteren**. Binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, moet een extern toezichtsorgaan **adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag** uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties. De externe respondenten accentueren in het bijzonder de **noodzaak van een permanente beleidsreflectie** over de toekomst van het externe toezicht op de politie met het oog op visie en beleid.

Willen de externe toezichthouders het publiek vertrouwen versterken, dan is het volgens de respondenten cruciaal dat een extern toezichtsorgaan onpartijdig en onafhankelijk is **door objectief en neutraal op te treden en te handelen**. De respondenten geven aansluitend aan dat het essentieel is dat **de samenstelling, de opdrachten, de bevoegdheden en het bevoegdheidsgebied van een extern toezichtsorgaan duidelijk moeten omschreven zijn in regelgeving**.

De medewerkers vinden bijkomend dat een extern toezichtsorgaan afzonderlijk moet fungeren van de hiërarchie van de federale en van de lokale politie. Om hun **onafhankelijkheid** te versterken, moeten de leden van een extern toezichtsorgaan kunnen beschikken over alle bevoegdheden om een eerlijk, onafhankelijk en doeltreffend onderzoek te kunnen uitvoeren en toegang hebben tot alle informatie binnen een reglementair kader (onder andere tot alle politionele databanken).

Wat het **statuut van de leden** van een extern toezichtsorgaan betreft zijn de respondenten het eens dat deze medewerkers zouden mogen instromen vanuit de geïntegreerde politie.

Er wordt evenwel gewezen op het kunnen garanderen van de autonomie en de onafhankelijkheid van de toezichthouders. Om realistische, realiseerbare en gerichte aanbevelingen te kunnen doen, zijn volgens de respondenten **(a)** de kennis en de ervaring met het politiewerk; **(b)** het begrip van de werkomstandigheden van de politie en **(c)** het inzicht in de politiecultuur en de onderliggende dynamieken een absolute meerwaarde.

Om deze reflectie te verrijken wordt ook gerefereerd naar het statuut van de Inspecteur van Financiën of een vergelijking gemaakt met de Orde van Geneesheren en de Orde van Advocaten, die eveneens zijn samengesteld door beroepsbeoefenaars.³⁰

Om de onafhankelijkheid, de neutraliteit en de transparantie maximaal te faciliteren en het democratische gehalte van een extern toezichtsorgaan positief te beïnvloeden, wordt het belang van

²⁸ Betreft de overeenstemmende meningen en standpunten van zowel de interne als externe respondenten.

²⁹ Informatie en standpunten genoteerd in de open rubrieken.

³⁰ Ibidem.

een **divers rekruterings- en selectiebeleid** vooropgesteld. De aanwezigheid van ‘burgers’ wordt aanzien als noodzakelijk om de betrokkenheid van “de maatschappij” te verzekeren.³¹

De noodzaak aan een **diverse en gemengde personeelsformatie** (politieambtenaar, burgerpersoneel van de politie en externe burgers), maar ook de **mix van leidinggevenden van de politie, magistraten en academici op beleidsniveau** wordt herhaald om in volle onafhankelijkheid te kunnen werken en rapporteren, maar ook om een open visie en kritische (zelf)reflectie te garanderen. Zo wordt voorgesteld om **(a)** verschillende loopbaantrajecten voor de leidinggevenden en de leden van een extern toezichtsorgaan te ontwerpen om op lange termijn een uitdagende loopbaan te kunnen uitbouwen en zodoende de niet-terugkeermogelijkheid naar de politie op te vangen. Een ander voorstel betreft **(b)** om gegeven het vereiste profiel en de verwachte competenties de leden van een toezichtsorgaan aan te wijzen bij consensus en op basis van voordracht (zoals dat bijvoorbeeld gebeurt met de rechters in het Grondwettelijk Hof). Om geen voeling te verliezen met de politiepraktijk en/of niet vast te roesten in de functie volgde een voorstel om **(c)** de aanwezigheidstermijn van zowel leidinggevenden als leden van een toezichtsorgaan te limiteren, bijvoorbeeld tot maximaal twee keer 5 jaar of zoals het cooldown systeem voor de liaison-functies binnen de politie.³²

In het verlengde hiervan kaarten de respondenten ook het belang aan van de **integriteitstoetsing** van de leden van een extern toezichtsorgaan en dit **diepgaand** bij de indiensttreding, maar ook **tussentijds** doorheen hun loopbaan. Ingeval van onregelmatigheden en/of misbruik van de leden van een toezichtsorgaan wordt een streng optreden verwacht, wat refereert naar een belangrijke voorbeeldfunctie.³³

2. De organisatie en de structuur van het externe politietoezicht

Bij het voorleggen van **diverse scenario’s** wat zowel de huidige als de gewenste organisatie van het externe toezicht betreft, nemen de respondenten eerder genuanceerde standpunten in. De respondenten staan wel open **voor de inrichting van één centraal en autonoom toezichtsorgaan** met verschillende afdelingen en expertisedomeinen (bijvoorbeeld gerechtelijk onderzoek, inspectie, audit, toezicht op Data Protection & Privacy, ...). Ingeval van **regionalisering van de politie** én waarbij het **federaal politietoezicht** federaal wordt georganiseerd, bevestigen de respondenten dat ook het externe politietoezicht door **één enkel federaal toezichtsorgaan** moet worden uitgeoefend.

Daarnaast menen de respondenten dat ook **één tuchtorgaan** (tuchtrechtbank) dient opgericht te worden dat **alle tuchtdossiers** behandelt waarin medewerkers betrokken zijn én in voorkomend geval ook over de **tuchtstraf wordt beslist**.

Het in **verbinding staan met en uitbouwen van een partnerschap met de academische wereld** wordt door de respondenten vooruitgeschoven als speerpunt voor de externe toezichthouders om hun onderzoeken en analyses te verrijken met een academische visie op het thema politie in de samenleving.

³¹ Informatie en standpunten genoteerd in de open rubrieken.

³² Ibidem.

³³ Ibidem.

Een blijvend aandachtspunt van de respondenten is de **onduidelijkheid over de rol en het gelijk(w)aardige takenpakket** van het Comité P en de Algemene Inspectie. Wat logisch en correct lijkt op papier, zorgt in de praktijk voor verwarring zowel bij de politie als bij de overheden en de burger.³⁴

Afbakening wordt noodzakelijk geacht om bijvoorbeeld te voorkomen dat dezelfde bevraging van de componenten van de geïntegreerde politie door verschillende controleorganen wordt gedaan en tekens hetzelfde verhaal moet worden gebracht. **(a)** Coördinatie, vereenvoudiging en zo nodig centralisatie moet er kunnen toe bijdragen dat de informatie kan gedeeld worden; **(b)** de realisatie van vereenvoudiging en rationalisatie tussen de bestaande toezichtorganen middels scheiding van gelijklopende bevoegdheden en opdrachten en **(c)** de creatie van een uniek invalspunt voor de burger, de overheden en de politie zijn voorstellen in dit verband. Bijkomend wordt ook geijverd voor **(d)** een gelijke afhandeling van gelijkaardige klachtendossiers en **(e)** een harmonisatie van de tuchtjurisprudentie door specialisten in deze materie als alternatief voor de wettelijk discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de tuchtoverheid.³⁵

Een extern controleorgaan moet ook een informatiepositie realiseren van de Europese ontwikkelingen en de evoluties inzake het externe toezicht op de politie.³⁶

3. De bevoegdheden en opdrachten van een extern toezichtsorgaan

Bevraagd naar de kern van het externe politietoezicht menen de respondenten dat het **onderzoek van strafbare feiten** gepleegd door de leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Konings of een onderzoeksrechter (opsporings- en gerechtelijke onderzoeken) **een prioritaire en essentiële taak** is van een extern toezichtsorgaan.

Daar tegenover staat dat opdrachten zoals het **evalueren** van de wijze waarop een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt of het zetelen in een **jury** betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het **directiebrevet** dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie respectievelijk als een **niet-prioritaire taak** of als **geen opdracht** voor een extern controleorgaan worden opgevat.

Volgens de respondenten heeft een extern controleorgaan voornamelijk impact op het politiebeleid en de optimalisatie van de politiediensten middels **aanbevelingen naar aanleiding van geïdentificeerde problemen en risico's** binnen een politiekorps of -dienst. Met hun onafhankelijke blik wordt **de impact** van een extern controleorgaan op **de integriteit** van het politieambt als sterk beoordeeld.

Wat de veronderstelde **impact** van een extern toezichtsorgaan betreft, wordt opgemerkt dat een loutere causale redenering in termen van onrechtstreekse en rechtstreekse gevolgen evenwel voorbijgaat aan de ingewikkelde configuratie van de federale en lokale politie en prioriteiten, de wetgeving en haar vertegenwoordigers (zoals het parket) en allerlei wensen en vragen vanuit de bevolking.³⁷

³⁴ Informatie en standpunten genoteerd in de open rubrieken.

³⁵ Ibidem.

³⁶ Ibidem.

³⁷ Ibidem.

Er wordt ook aandacht gevraagd voor het openstaan van een toezichtsorgaan voor **adviesverlening en begeleiding** met het oog op het lerend vermogen van de politie om de politionele dienstverlening te verbeteren, eerder dan alleen op het aspect controle sensu stricto te focussen. Naast adviesverlening en begeleiding wordt er een behoefte gesignaleerd om voorbeeldpraktijken te detecteren en te delen met de geïntegreerde politie.³⁸

4. De klachtenafhandeling en het klachtenbeheer.

Met het oog op **transparantie inzake het klachtenmechanisme** vinden de respondenten dat een **uniforme klachten-reglementering** er voor zorgt dat het voor iedereen, met name de klager, de politie en het externe toezichtsorgaan zelf, duidelijk is welke procedure moet gevolgd worden.

Aan de politiediensten moet de **verplichting worden opgelegd om elke ontvangen klacht te registreren in één elektronisch informatiesysteem** voor een globaal en centraal klachtenbeheer zodat een extern toezichtsorgaan aan beeldvorming kan doen, risico's kan detecteren en maatregelen kan voorstellen om te voorkomen dat bepaalde situaties zich in de toekomst herhalen.

Te trekken lessen uit klachten of aanbevelingen uit onderzoeken van een extern toezichtsorgaan moeten bijdragen tot de ontwikkeling van **nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies met het oog op een verbetering.**

Inzake de klachtenafhandeling en het klachtenbeheer wordt het risico opgemerkt van een **te rigide klachtenprocedure**. Zorgen voor uniformiteit kan gebaseerd zijn op basis van principes, eerder dan een stringente formalistische procedure.

Er wordt ook aandacht gevraagd om het **oneigenlijk gebruik of zelfs misbruiken** van het **klachtenmechanisme** om bijvoorbeeld de politie in diskrediet te brengen of er een eigen voordeel uit te halen, absoluut aan banden te leggen middels bijvoorbeeld **(a)** een administratieve sanctie of consignatie, naast **(b)** het systematisch opstellen van een proces-verbaal voor lasterlijke aangifte.

De **impact van ongegronde klachten op het functioneren en welzijn** van de medewerkers mag geenszins onderschat of genegeerd worden. Het **informer**en van burgers die klacht willen indien impliceert ook dat de klagers moeten ingelicht worden van de eventuele **gevolgen** van **valse klachten** en/of een lasterlijke aangifte.³⁹

In welke mate **transparantie** over de **klachtenbehandeling en/of gevoerde onderzoeken** kan bijdragen tot meer geloofwaardigheid en vertrouwen impliceert ook nuancering en contextualisering bij de politieke overheden en de media.⁴⁰

³⁸ Informatie en standpunten genoteerd in de open rubrieken.

³⁹ Ibidem.

⁴⁰ Ibidem.

5. De Algemene Inspectie

Wat de **rol van de Algemene Inspectie** betreft, kan worden vastgesteld dat haar werkdomeinen en de activiteiten volgens de respondenten **beantwoorden** aan datgene wat van een extern toezichtsorgaan wordt verwacht. Evenwel worden tegenstrijdige visies genoteerd over het niet dwingend genoeg kunnen optreden (zoals bijvoorbeeld het niet bindend karakter van onder meer aanbevelingen en/of adviezen, het niet kunnen opleggen van sancties).⁴¹

De Algemene Inspectie wordt **gepercipieerd als een extern toezichtsorgaan, onpartijdig en onafhankelijk** van de federale politie en van de lokale politie, **dat impact heeft op de verbetering van de politie, haar werking en de integriteit van haar leden**. De **taken** die verband houden met **statutaire aspecten**, zoals het zetelen in selectie- en evaluatiecommissies van mandaathouders, worden niet gepercipieerd als opdrachten die aansluiten bij de missie en de visie van de Algemene Inspectie.⁴²

De opgebouwde kennis en expertise van haar leden wordt erkend, hoewel er wordt gewezen op de noodzaak om in te zetten op **specialisatie en borging van de expertise** zonder de **voeling** met het **terreinwerk** te verliezen.⁴³

Vanuit de gerechtvaardigde verwachtingen van de burger staan de respondenten open voor een **New Way of Inspectorate**, waarbij ingezet wordt op **regelmatig en gestructureerd doorlichten** van de politiekorpsen en -diensten én prestaties en resultaten worden **afgetoetst aan nationale normen en standaarden**.

Vanuit een **externe oriëntering** wordt aan de Algemene Inspectie gesuggereerd om **(a)** het imago van de organisatie te versterken door meer zichtbaar en aanspreekbaar te zijn voor de stakeholders; **(b)** meer in te zetten op slagkracht van de gedeconcentreerde posten van de Algemene Inspectie en **(c)** meer te communiceren en transparant te zijn over haar werking.⁴⁴

Terugblikkend naar de surveyresultaten kan worden besloten dat het externe toezicht op de politie een zeer breed en belangrijk domein is dat **een maatschappelijk debat ten gronde** noodzaakt. De door de Algemene Inspectie unieke bevraging van zowel de medewerkers als de externe stakeholders dient een relevant doel voor de burger en de samenleving.

Willen de externe toezichtsorganen **hun maatschappelijke rol centraal stellen** en de uitvoering ervan in beeld brengen is evenzeer **focus nodig binnen het brede toezichtsdomein**. Een dergelijke focus maakt voor de burger en de componenten van de geïntegreerde politie duidelijk wat kan worden verwacht van een onafhankelijk toezicht in een continu veranderende omgeving. De resultaten van deze bevraging zijn ontegensprekelijk een **opstap naar dialoog en constructief overleg met de diverse groepen belanghebbenden en een stimulans voor een beleidsreflectie, in het verlengde van de Staten-Generaal van de Politie**.

⁴¹ Informatie en standpunten genoteerd in de open rubrieken.

⁴² Ibidem.

⁴³ Ibidem.

⁴⁴ Ibidem.

In elk geval lijkt het de Algemene Inspectie zeer nuttig te zijn om, samen met de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie, over de **toekomst van het externe toezicht op de politiediensten** met het daartoe bevoegde orgaan van het parlement overleg te plegen. Vanuit de gerechtvaardigde verwachtingen van de burger is het belangrijk om het vertrouwen in haar politie en het democratische toezicht erop te versterken.

Hoofdcommissaris Johan De Volder
Adjunct-Inspecteur-generaal

1ste Hoofdcommissaris Thierry Gillis
Inspecteur-generaal

BIJLAGE

BIJLAGE 1: GRAFISCHE VOORSTELLING VAN DE KWANTITATIEVE RESULTATEN VAN DE MEDEWERKERS- EN EXTERNE STAKEHOLDERSBEVRAGING VAN DE ALGEMENE INSPECTIE

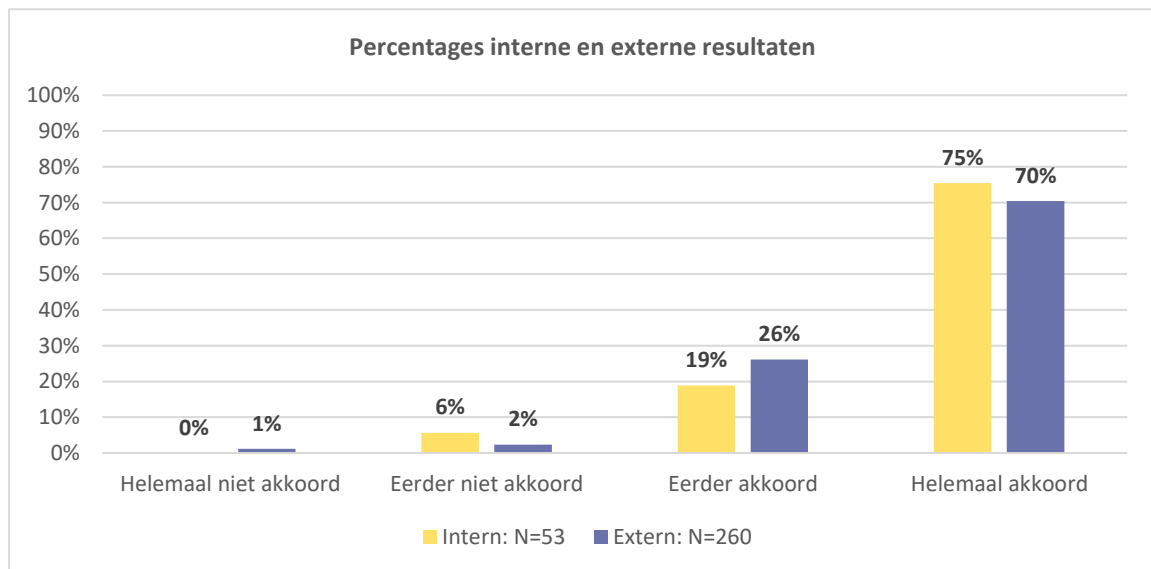
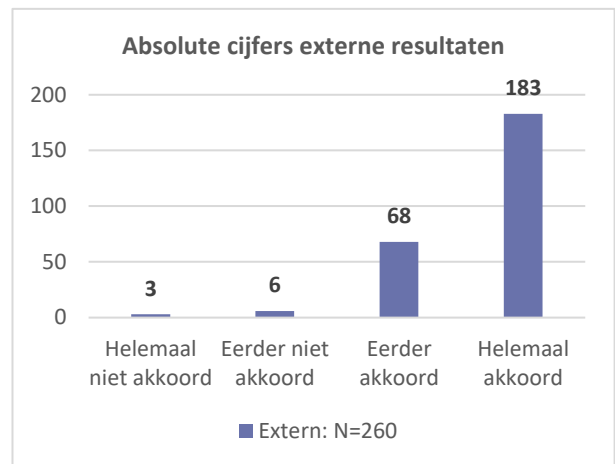
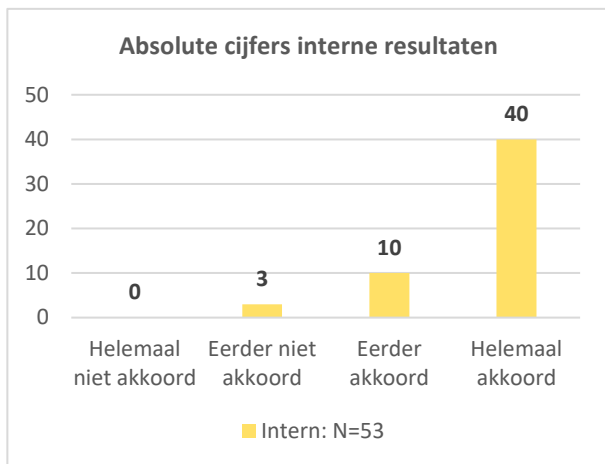
1. De notie: extern politietoezicht in onze democratische samenleving

In dit eerste onderdeel peilen we naar uw mening over de invulling van “extern politietoezicht in een democratische samenleving”. We zoeken vooral naar criteria die u belangrijk acht om te kunnen spreken van toezicht, onpartijdig en onafhankelijk van de federale en de lokale politie.

Duid bij de 4 onderstaande stellingen aan in welke mate u akkoord of niet akkoord bent.

Stelling 1: Ik geloof dat extern toezicht op de politie er toe bijdraagt dat de politiediensten de democratische waarden respecteren.

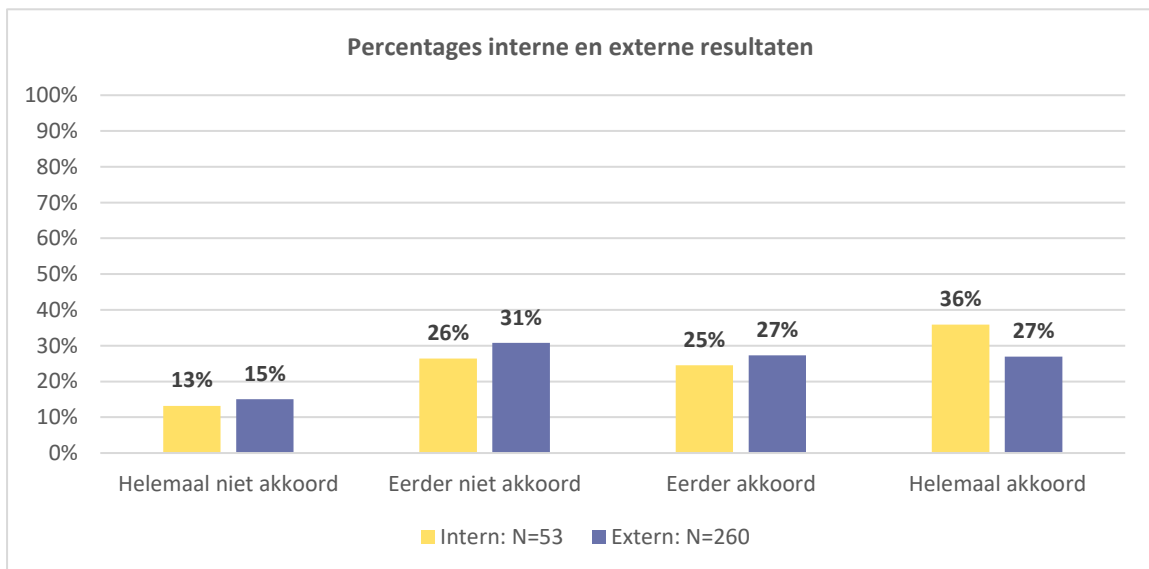
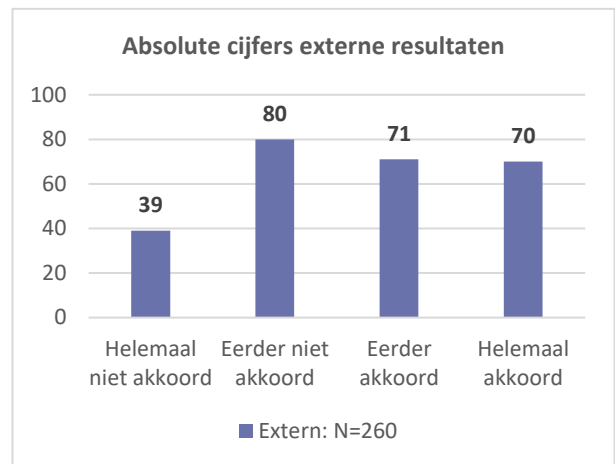
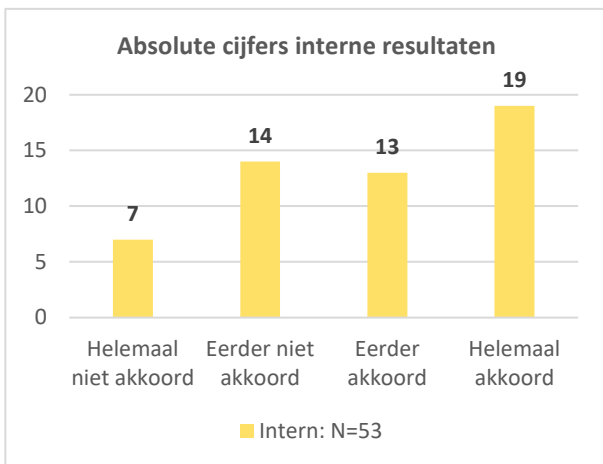
Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	3	1%
Eerder niet akkoord	3	6%	6	2%
Eerder akkoord	10	19%	68	26%
Helemaal akkoord	40	75%	183	70%

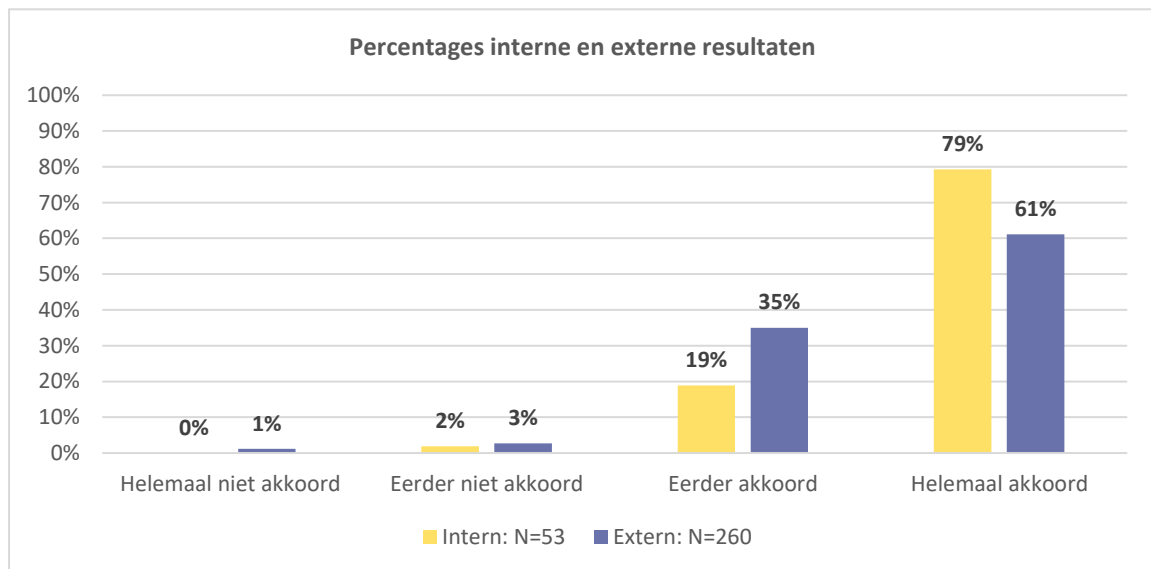
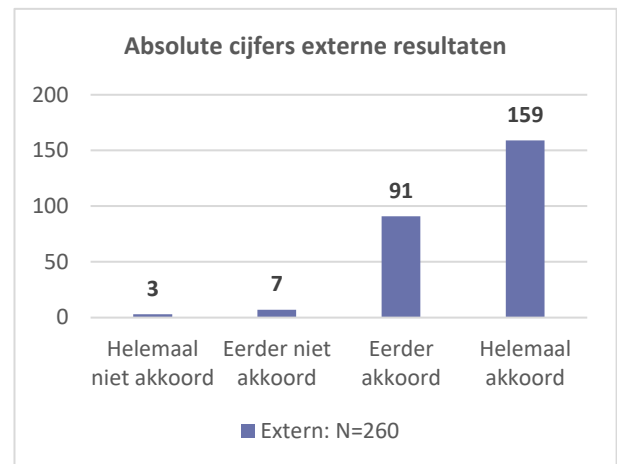
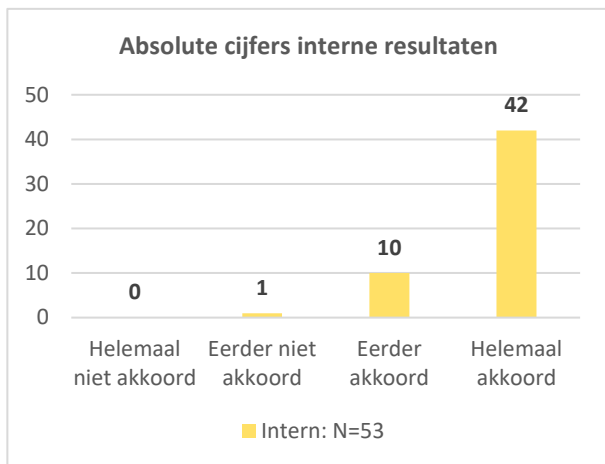
Stelling 2: Ik vind dat iedere macht (de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht) haar eigen extern toezicht op de politie moet kunnen uitoefenen.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	7	13%	39	15%
Eerder niet akkoord	14	26%	80	31%
Eerder akkoord	13	25%	71	27%
Helemaal akkoord	19	36%	70	27%

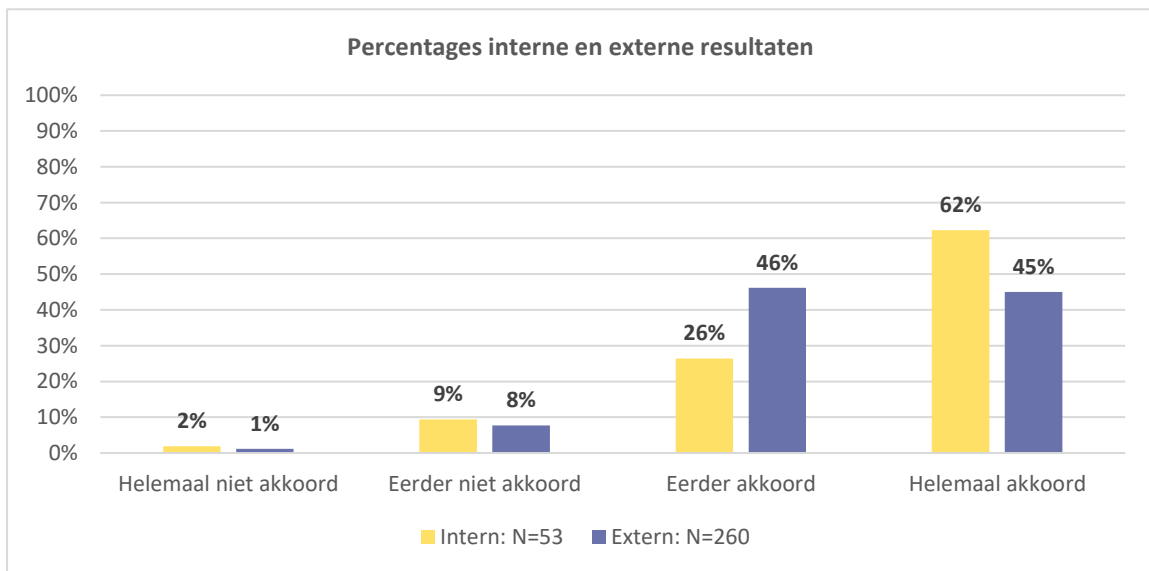
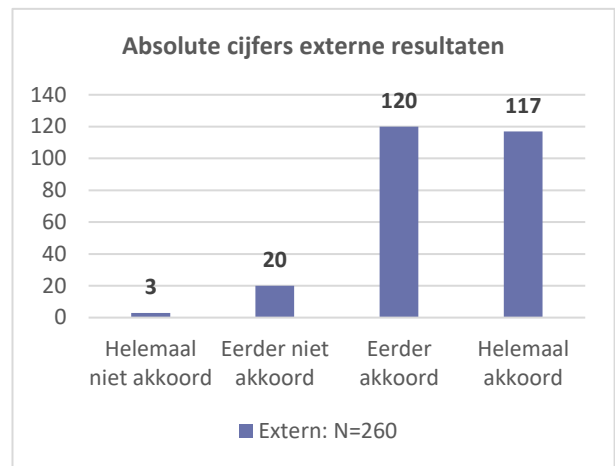
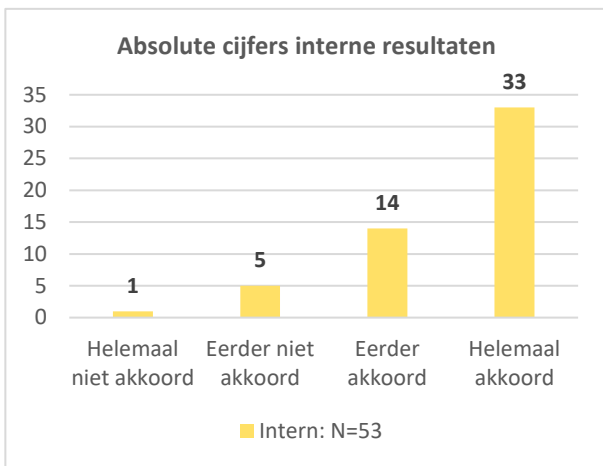
Stelling 3: Binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, moet een extern toezichtsorgaan adviezen, aanbevelingen, voorstellen en verslag uitbrengen aan de uitvoerende macht, de wetgevende macht en/of andere bevoegde instanties.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	3	1%
Eerder niet akkoord	1	2%	7	3%
Eerder akkoord	10	19%	91	35%
Helemaal akkoord	42	79%	159	61%

Stelling 4: Ik vind dat een permanente beleidsreflectie over de toekomst van het externe toezicht op de politie noodzakelijk is met het oog op visie en beleid, of zoals nu bijvoorbeeld de Staten-Generaal Politie uitvoert inzake de toekomst van de politie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	1	2%	3	1%
Eerder niet akkoord	5	9%	20	8%
Eerder akkoord	14	26%	120	46%
Helemaal akkoord	33	62%	117	45%

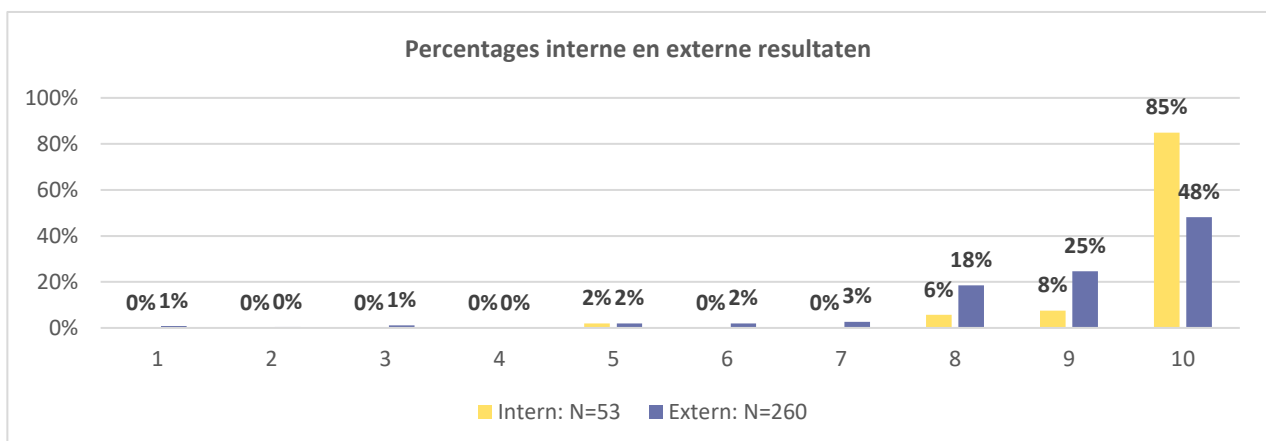
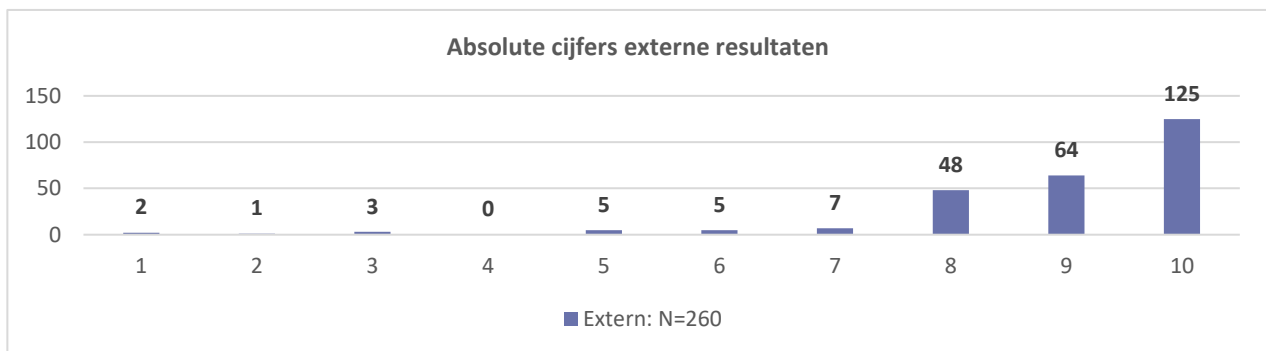
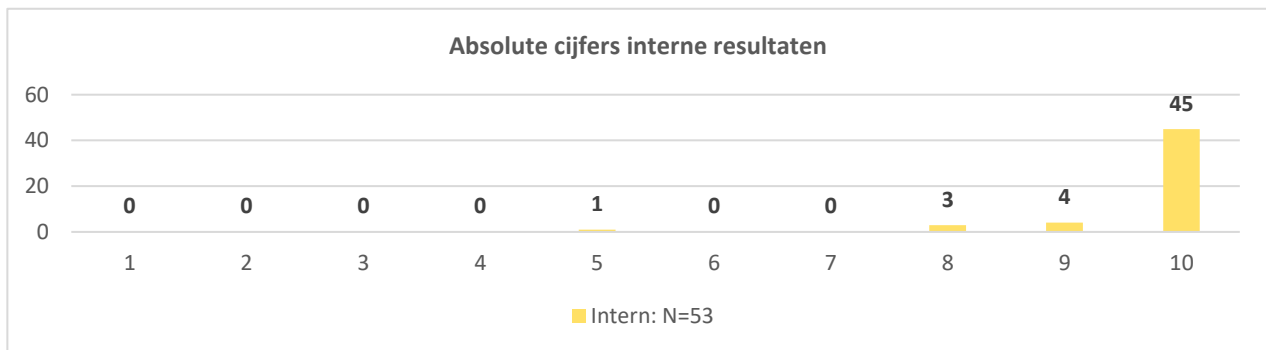

Hoe belangrijk zijn voor u onderstaande 9 voorwaarden die een 'onpartijdig en onafhankelijk' politietoezicht zouden kunnen garanderen?

Geef voor elke voorwaarde telkens een waarde van 1 tot 10 in, waarbij 1 = onbelangrijk en 10 = zeer belangrijk.

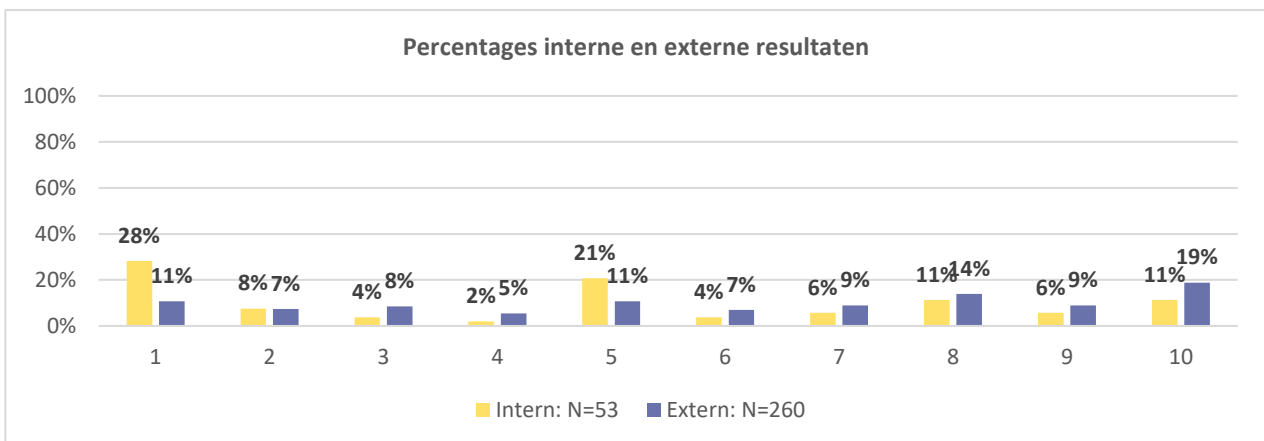
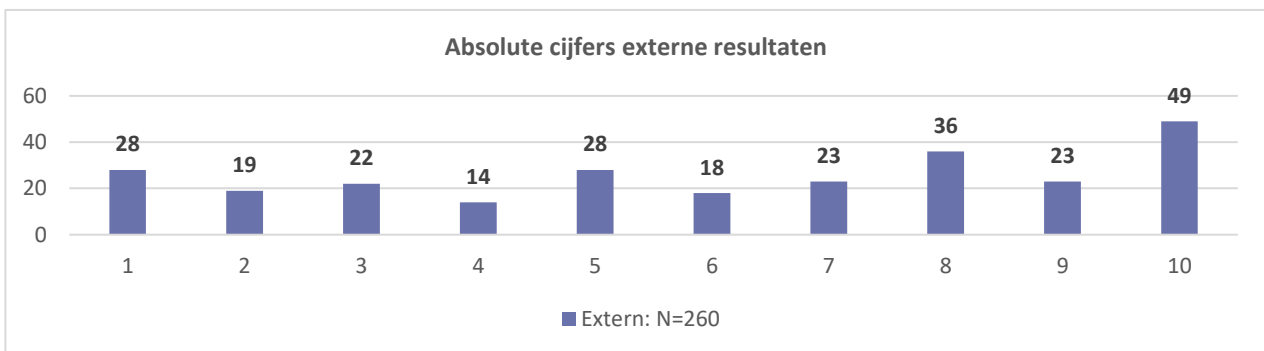
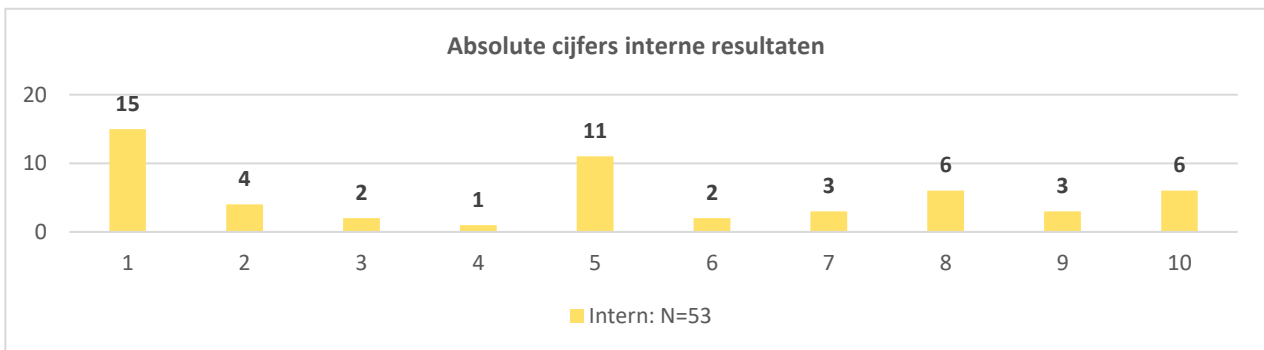
Voorwaarde 1: Een extern toezichtsorgaan moet los / apart staan van de hiërarchie van de federale en van de lokale politie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	0	0%	2	1%
2	0	0%	1	0%
3	0	0%	3	1%
4	0	0%	0	0%
5	1	2%	5	2%
6	0	0%	5	2%
7	0	0%	7	3%
8	3	6%	48	18%
9	4	8%	64	25%
10	45	85%	125	48%

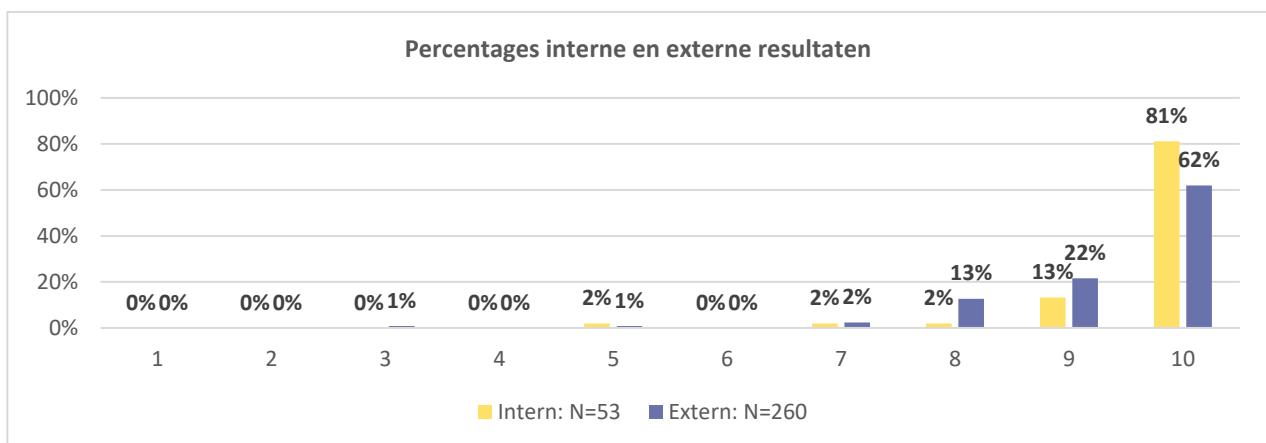
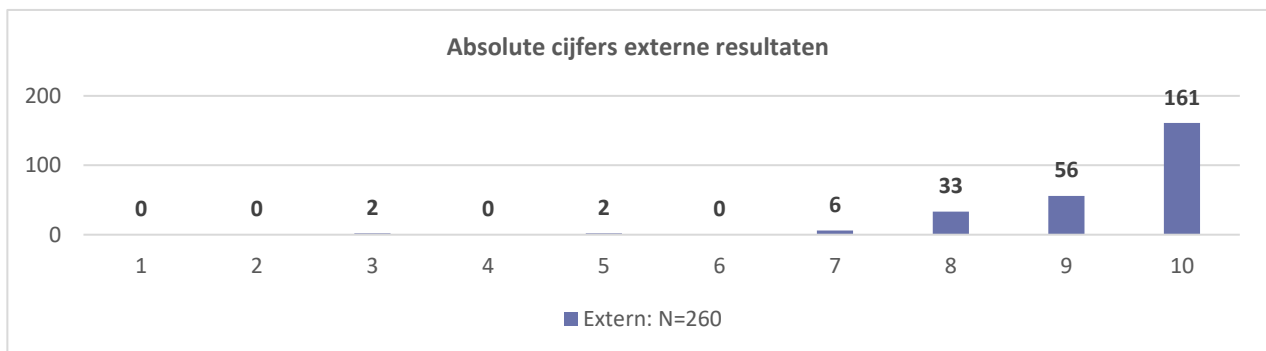
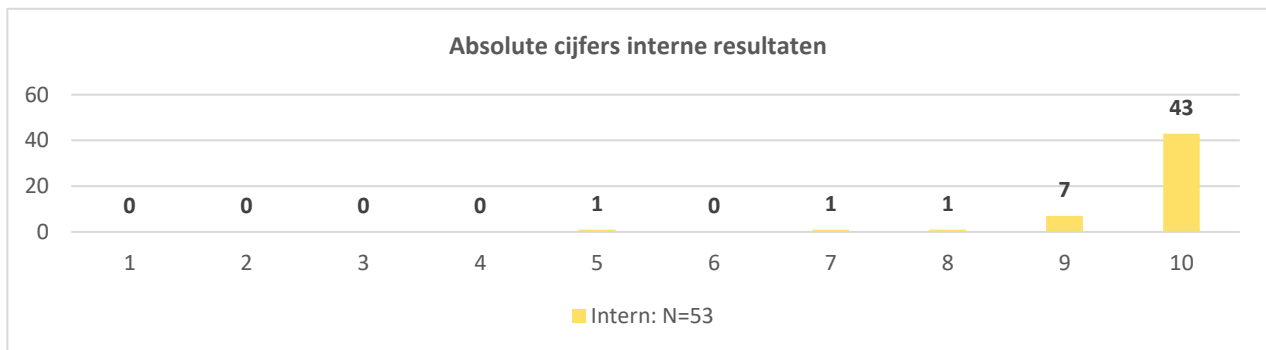
Voorwaarde 2: Een extern toezichtsorgaan moet onder de leiding staan van personen die niet behoren tot de politie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	15	28%	28	11%
2	4	8%	19	7%
3	2	4%	22	8%
4	1	2%	14	5%
5	11	21%	28	11%
6	2	4%	18	7%
7	3	6%	23	9%
8	6	11%	36	14%
9	3	6%	23	9%
10	6	11%	49	19%

Voorwaarde 3: Een extern toezichtsorgaan is onpartijdig en onafhankelijk door objectief en neutraal op te treden en te handelen.

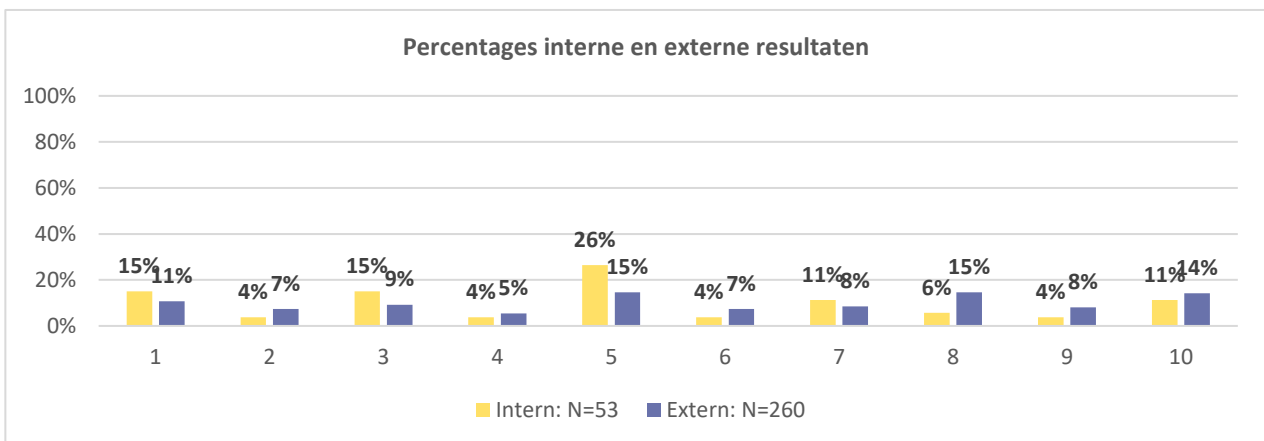
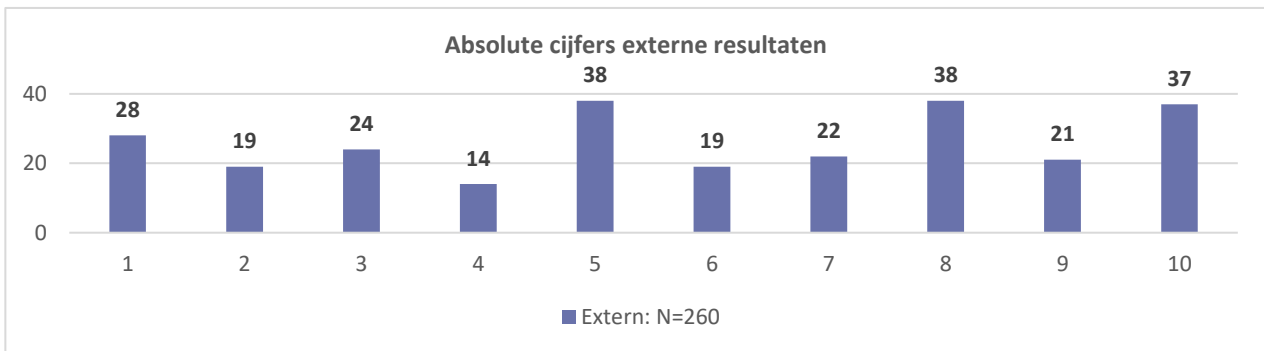
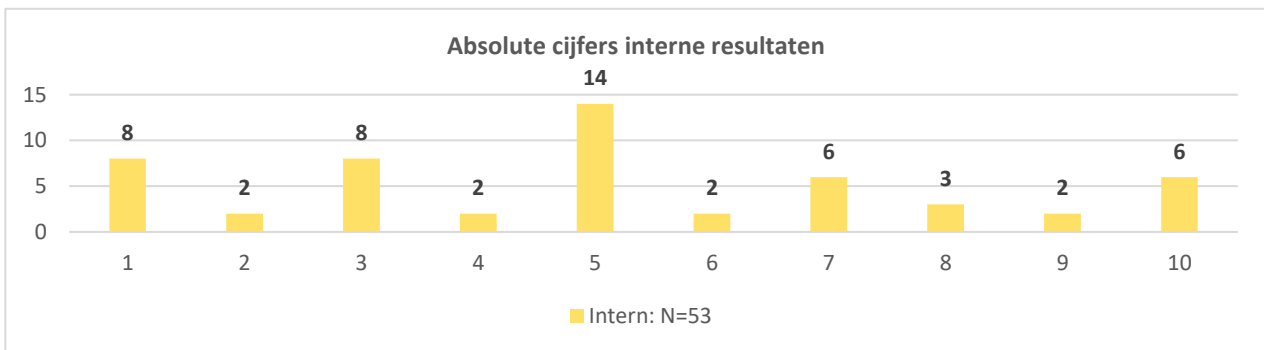
Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	0	0%	0	0%
2	0	0%	0	0%
3	0	0%	2	1%
4	0	0%	0	0%
5	1	2%	2	1%
6	0	0%	0	0%
7	1	2%	6	2%
8	1	2%	33	13%
9	7	13%	56	22%
10	43	81%	161	62%

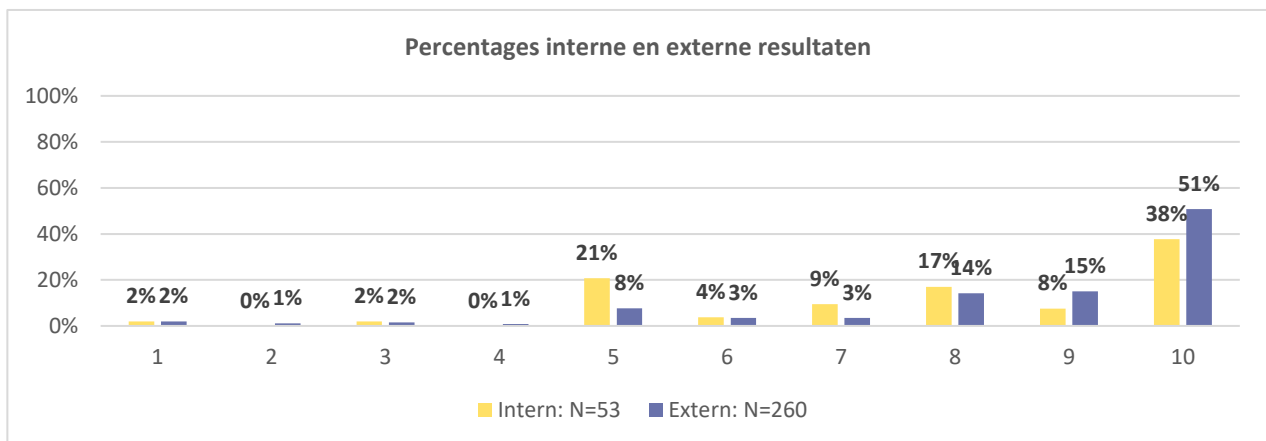
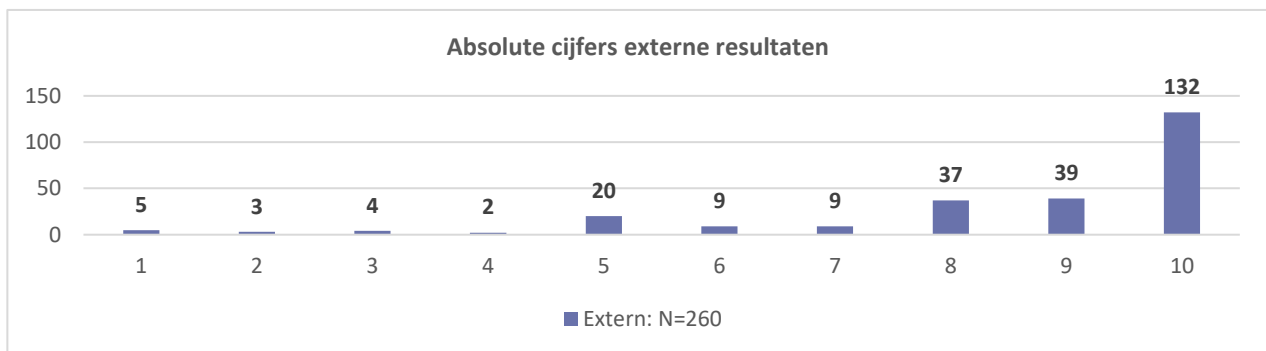
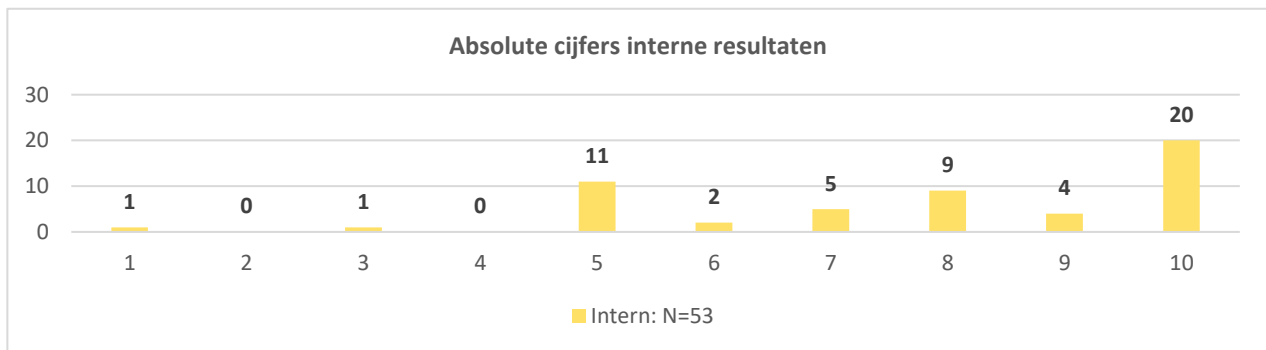
Voorwaarde 4: Een extern toezichtsorgaan is slechts onafhankelijk als het noch van het parlement, noch van een minister, noch van een gerechtelijke overheid afhangt.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	8	15%	28	11%
2	2	4%	19	7%
3	8	15%	24	9%
4	2	4%	14	5%
5	14	26%	38	15%
6	2	4%	19	7%
7	6	11%	22	8%
8	3	6%	38	15%
9	2	4%	21	8%
10	6	11%	37	14%

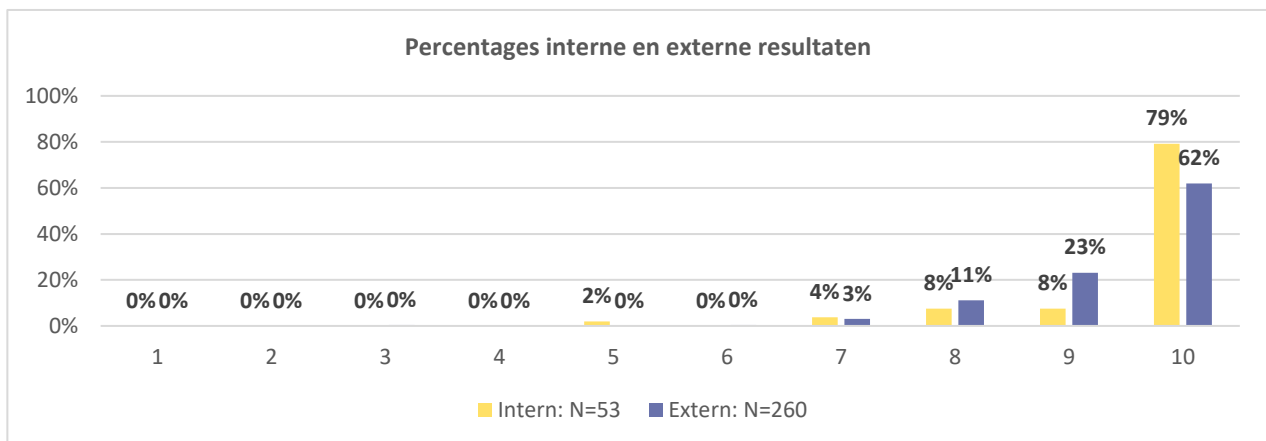
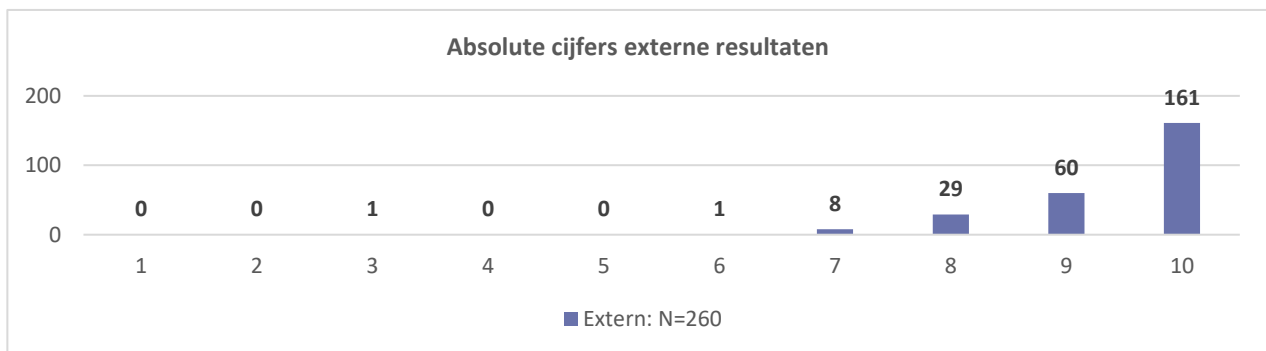
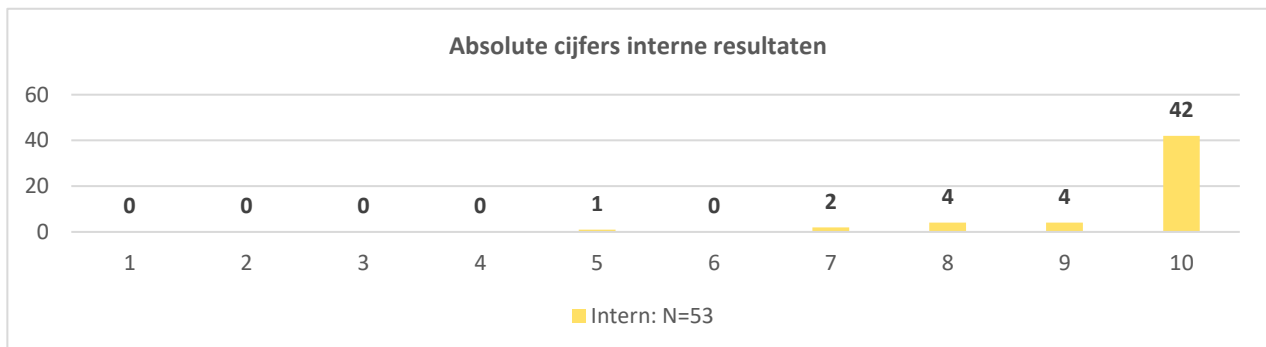
Voorwaarde 5: Een extern toezichtsorgaan moet enkel worden gefinancierd door de overheid.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	1	2%	5	2%
2	0	0%	3	1%
3	1	2%	4	2%
4	0	0%	2	1%
5	11	21%	20	8%
6	2	4%	9	3%
7	5	9%	9	3%
8	9	17%	37	14%
9	4	8%	39	15%
10	20	38%	132	51%

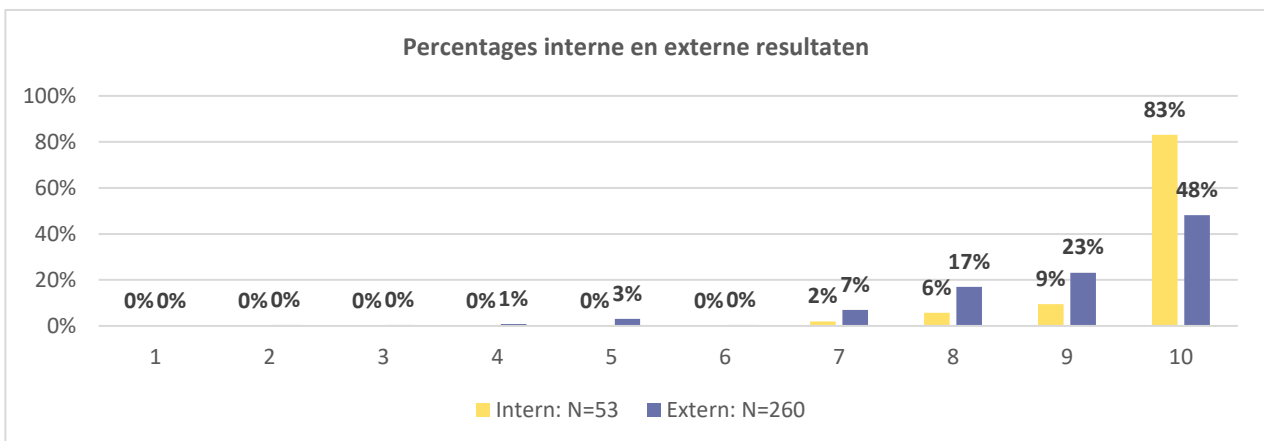
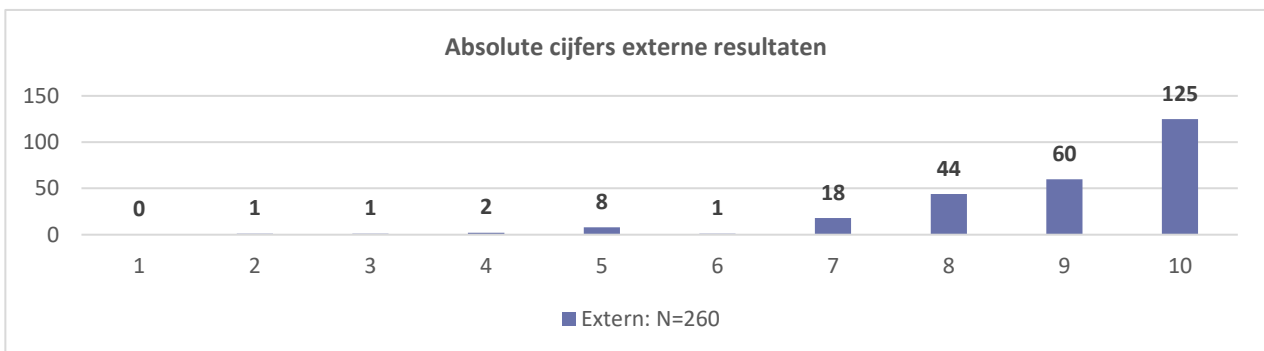
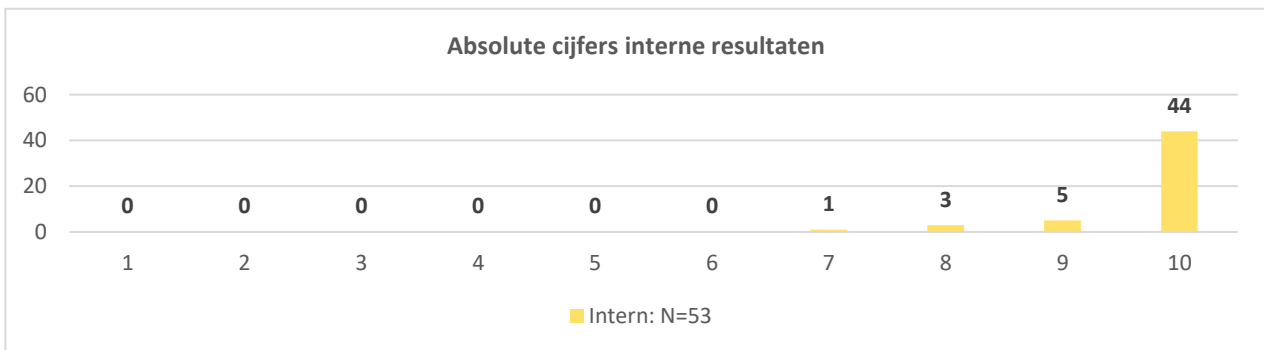
Voorwaarde 6: De samenstelling, de opdrachten, de bevoegdheden en het bevoegdheidsgebied van een extern toezichtsorgaan moeten duidelijk omschreven zijn in regelgeving.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	0	0%	0	0%
2	0	0%	0	0%
3	0	0%	1	0%
4	0	0%	0	0%
5	1	2%	0	0%
6	0	0%	1	0%
7	2	4%	8	3%
8	4	8%	29	11%
9	4	8%	60	23%
10	42	79%	161	62%

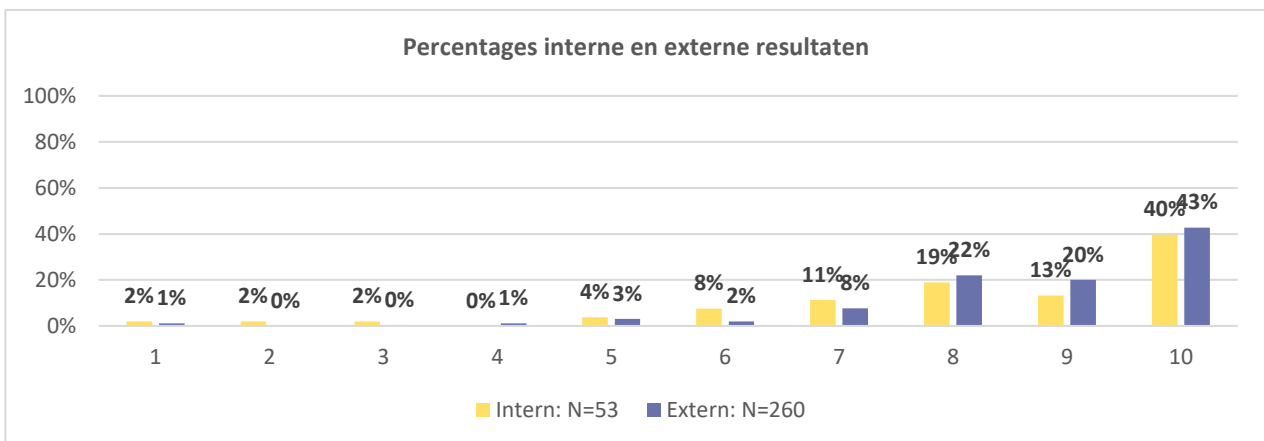
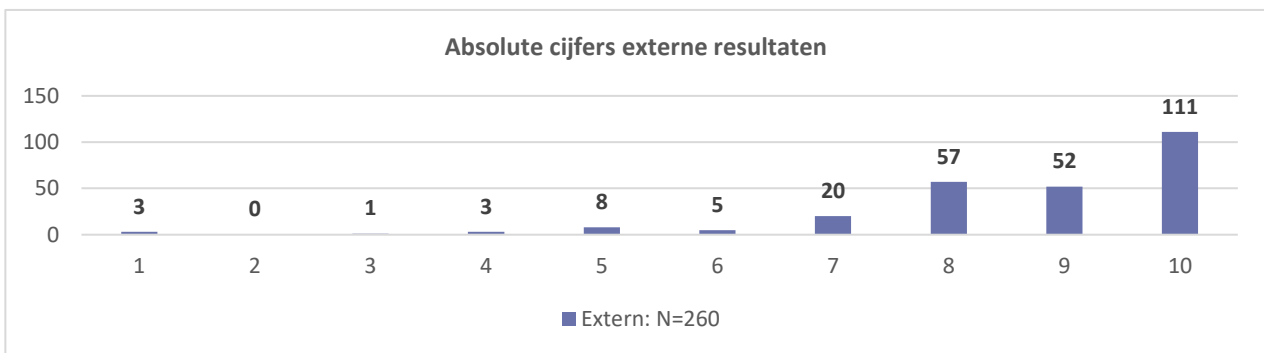
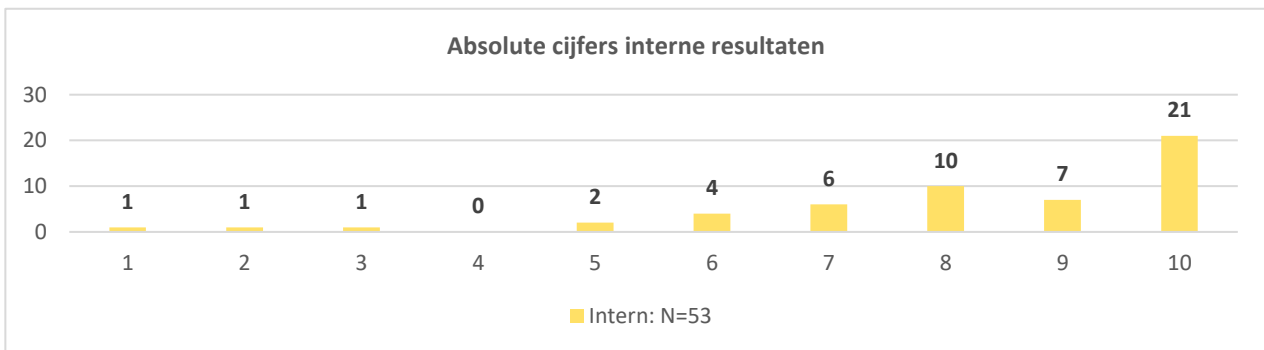
Voorwaarde 7: De leden van een extern toezichtsorgaan moeten beschikken over alle bevoegdheden om een eerlijk, onafhankelijk en doeltreffend onderzoek te kunnen uitvoeren en toegang hebben tot alle informatie binnen een reglementair kader (onder andere tot alle politionele databanken).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	0	0%	0	0%
2	0	0%	1	0%
3	0	0%	1	0%
4	0	0%	2	1%
5	0	0%	8	3%
6	0	0%	1	0%
7	1	2%	18	7%
8	3	6%	44	17%
9	5	9%	60	23%
10	44	83%	125	48%

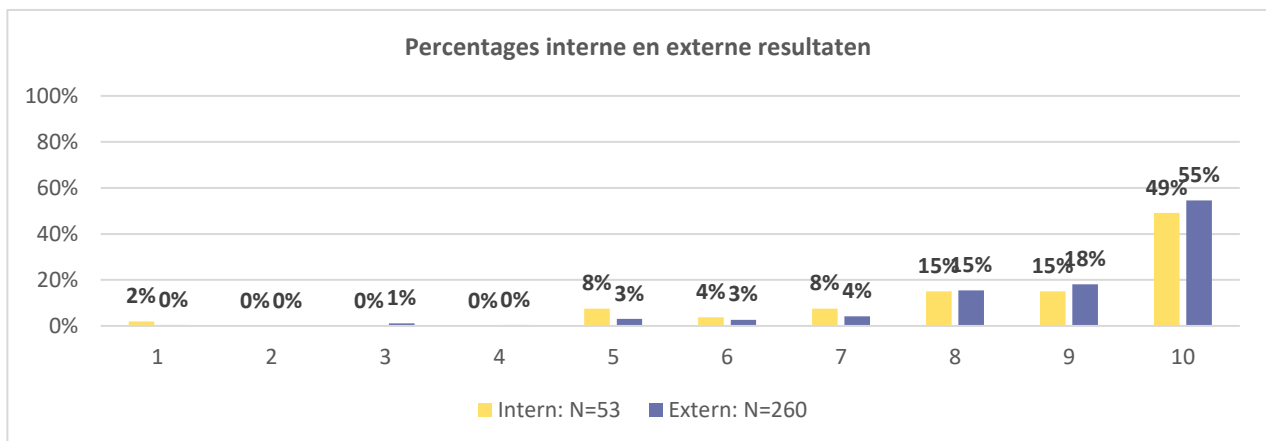
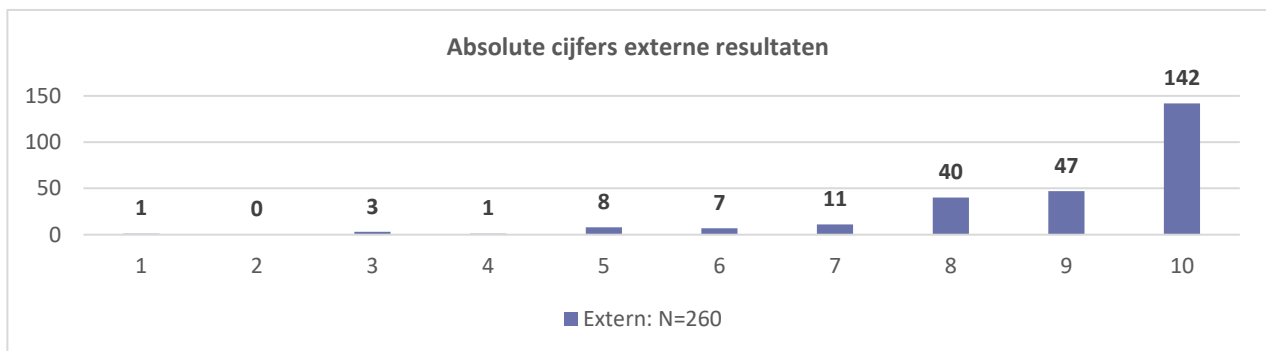
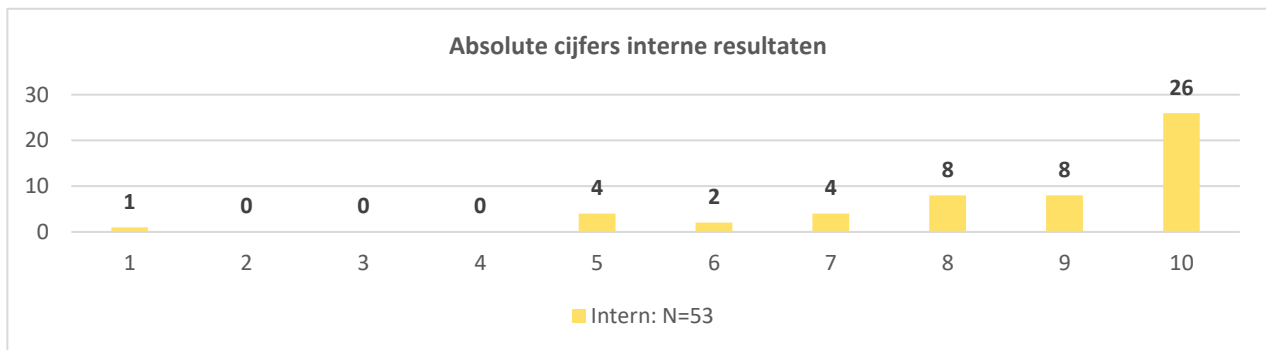
Voorwaarde 8: Een extern toezichtsorgaan moet op eigen initiatief, open en actief communiceren over bijvoorbeeld uitgevoerde opdrachten, gedane aanbevelingen....

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	1	2%	3	1%
2	1	2%	0	0%
3	1	2%	1	0%
4	0	0%	3	1%
5	2	4%	8	3%
6	4	8%	5	2%
7	6	11%	20	8%
8	10	19%	57	22%
9	7	13%	52	20%
10	21	40%	111	43%

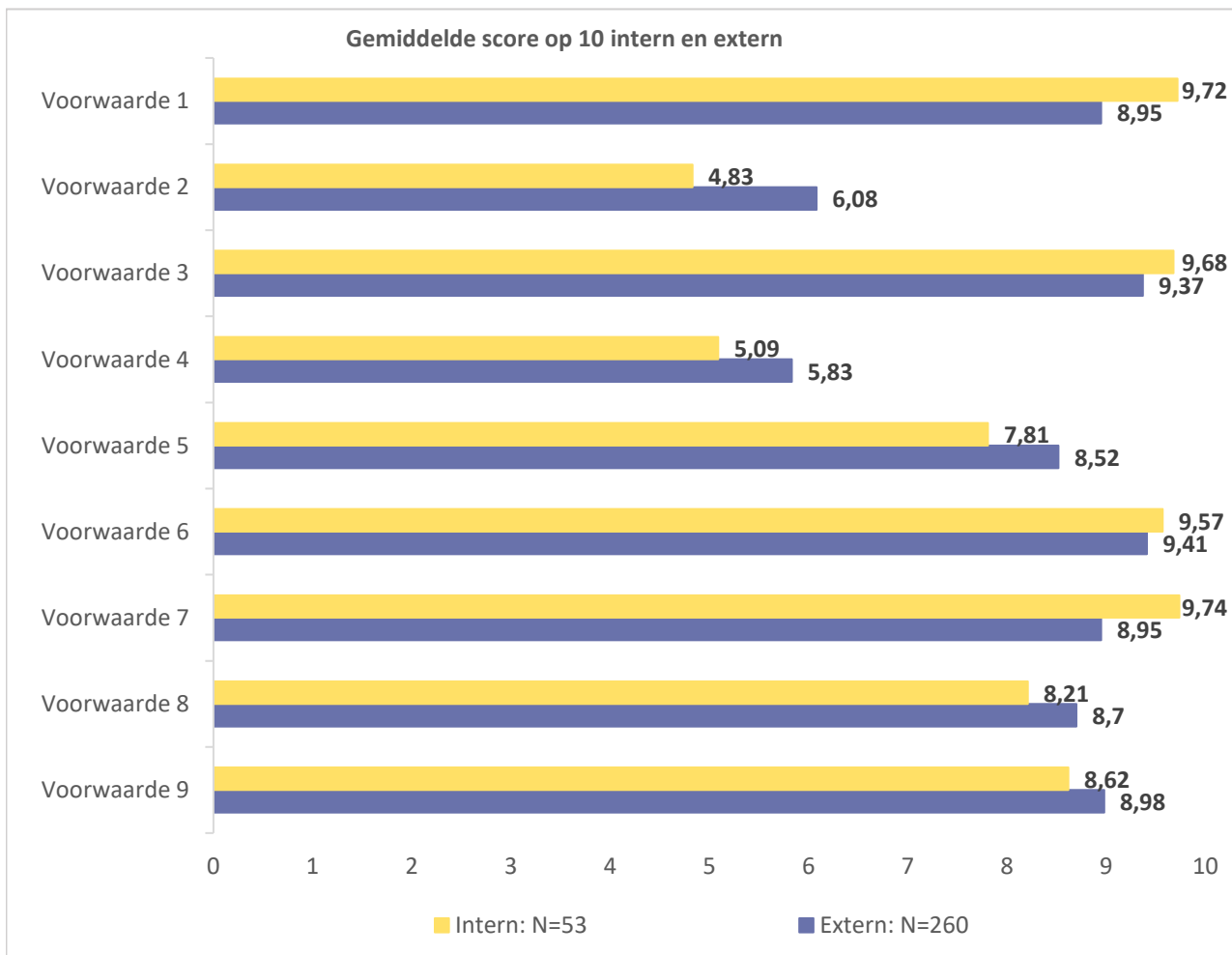
Voorwaarde 9: Een extern toezichtsorgaan moet ook worden gecontroleerd.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	1	2%	1	0%
2	0	0%	0	0%
3	0	0%	3	1%
4	0	0%	1	0%
5	4	8%	8	3%
6	2	4%	7	3%
7	4	8%	11	4%
8	8	15%	40	15%
9	8	15%	47	18%
10	26	49%	142	55%

Samenvattend overzicht

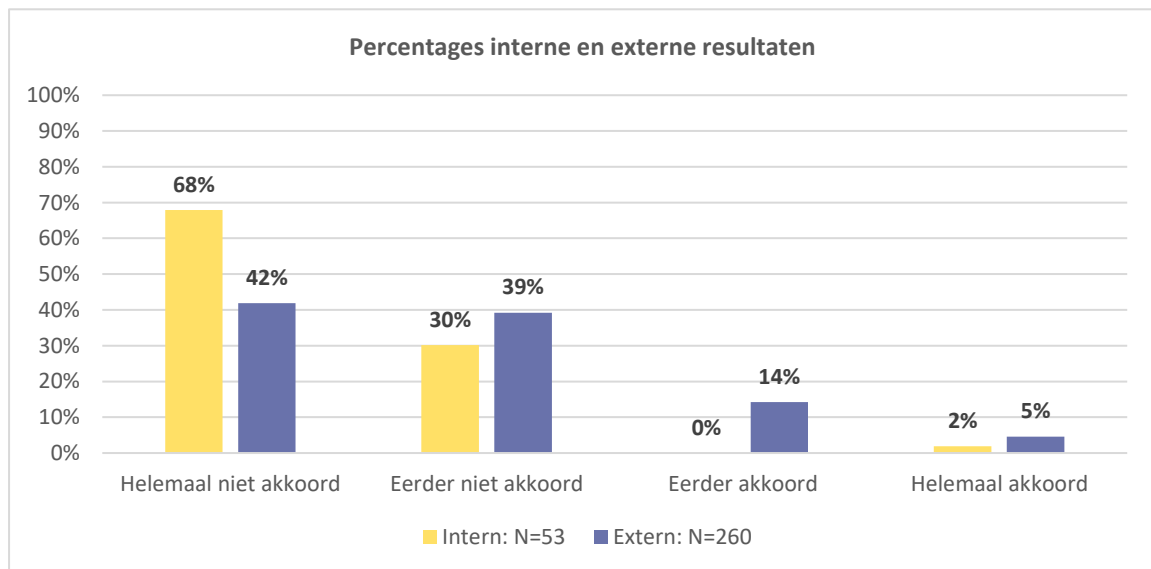
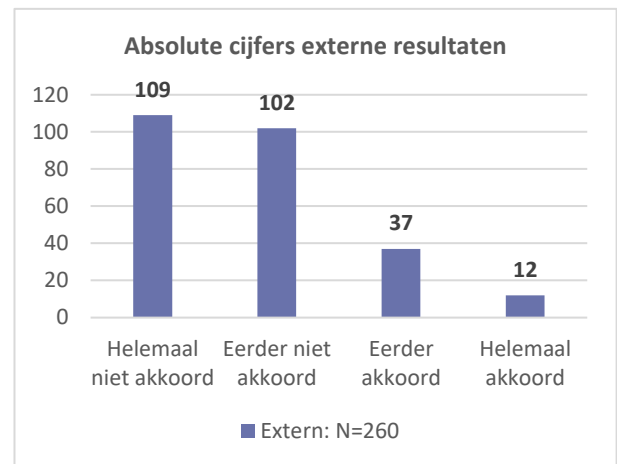
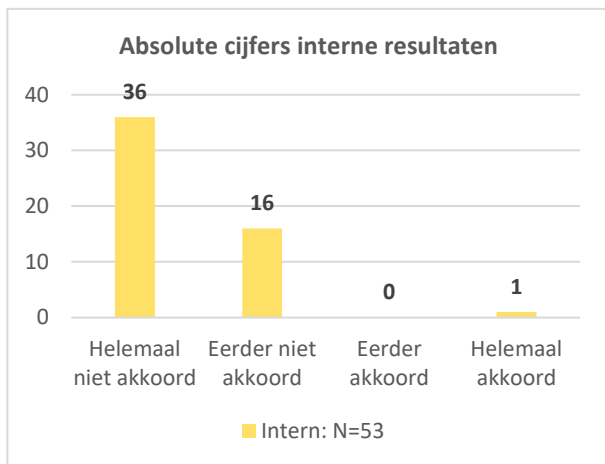
- Voorwaarde 1: Een extern toezichtsorgaan moet los / apart staan van de hiërarchie van de federale en van de lokale politie.
- Voorwaarde 2: Een extern toezichtsorgaan moet onder de leiding staan van personen die niet behoren tot de politie.
- Voorwaarde 3: Een extern toezichtsorgaan is onpartijdig en onafhankelijk door objectief en neutraal op te treden en te handelen.
- Voorwaarde 4: Een extern toezichtsorgaan is slechts onafhankelijk als het noch van het parlement, noch van een minister, noch van een gerechtelijke overheid afhangt.
- Voorwaarde 5: Een extern toezichtsorgaan moet enkel worden gefinancierd door de overheid.
- Voorwaarde 6: De samenstelling, de opdrachten, de bevoegdheden en het bevoegdheidsgebied van een extern toezichtsorgaan moeten duidelijk omschreven zijn in regelgeving.
- Voorwaarde 7: De leden van een extern toezichtsorgaan moeten beschikken over alle bevoegdheden om een eerlijk, onafhankelijk en doeltreffend onderzoek te kunnen uitvoeren en toegang hebben tot alle informatie binnen een reglementair kader (onder andere tot alle politionele databanken).
- Voorwaarde 8: Een extern toezichtsorgaan moet op eigen initiatief, open en actief communiceren over bijvoorbeeld uitgevoerde opdrachten, gedane aanbevelingen....
- Voorwaarde 9: Een extern toezichtsorgaan moet ook worden gecontroleerd.

Duid bij de 2 onderstaande stellingen aan in welke mate u akkoord of niet akkoord bent.

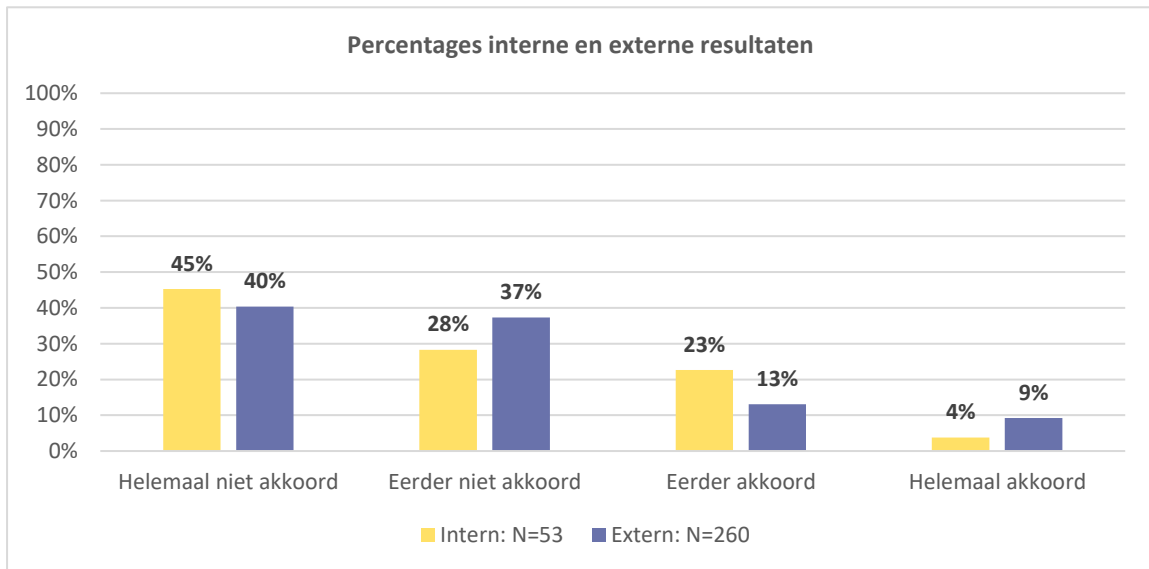
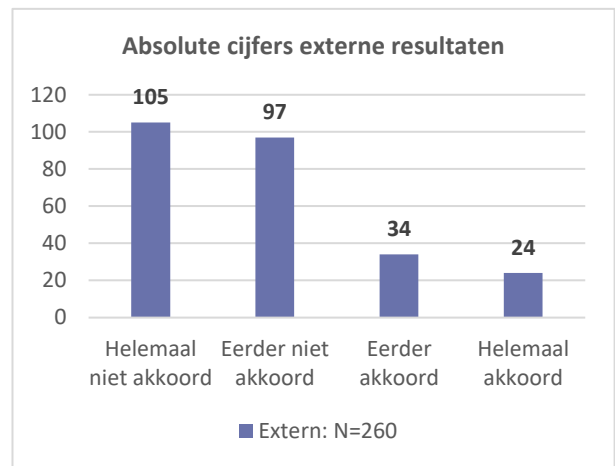
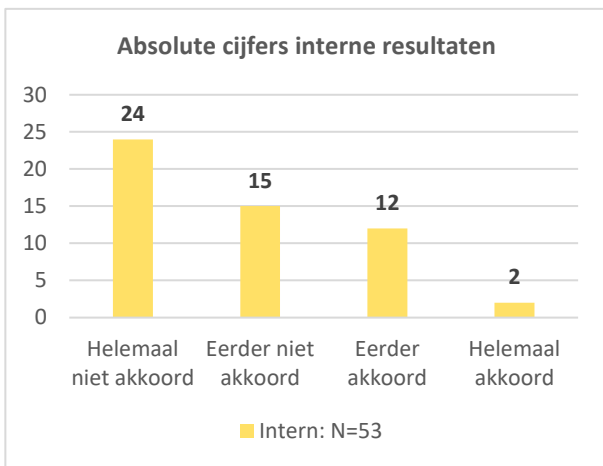
Stelling: De leden van een extern toezichtsorgaan mogen niet afkomstig zijn van de federale of lokale politie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	36	68%	109	42%
Eerder niet akkoord	16	30%	102	39%
Eerder akkoord	0	0%	37	14%
Helemaal akkoord	1	2%	12	5%

Stelling: De leden werkzaam in een extern toezichtsorgaan kunnen gedurende hun verdere loopbaan niet terug naar de politie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	24	45%	105	40%
Eerder niet akkoord	15	28%	97	37%
Eerder akkoord	12	23%	34	13%
Helemaal akkoord	2	4%	24	9%

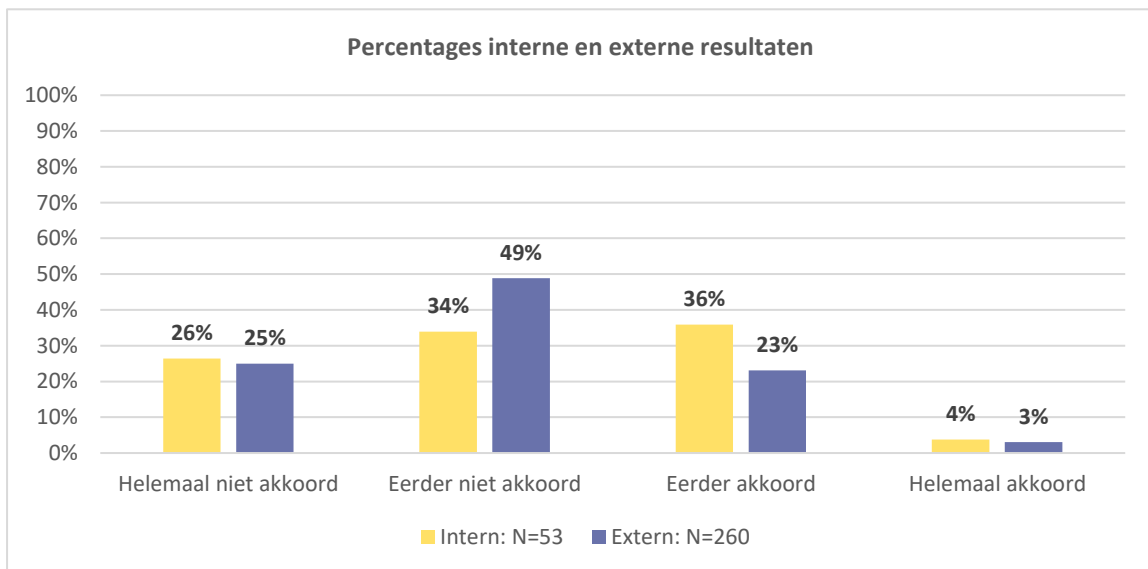
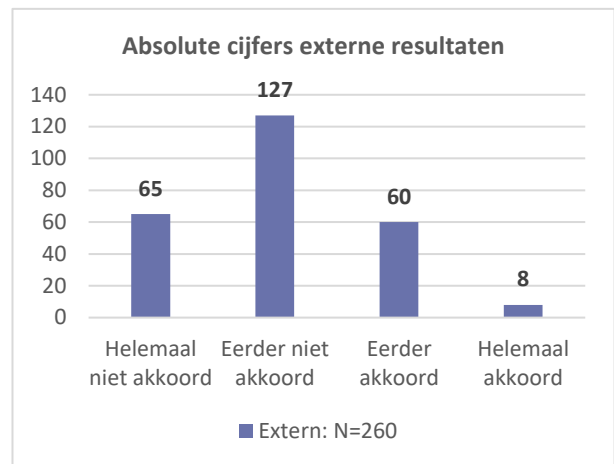
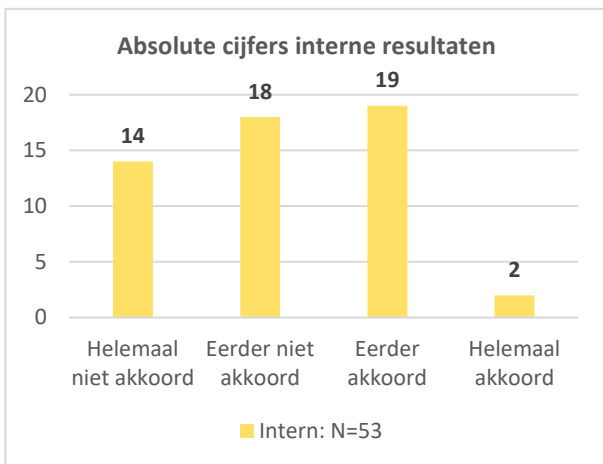
2. De organisatie en structuur van het externe politietoezicht

In dit tweede onderdeel peilen we naar uw perceptie en standpunten betreffende de organisatie en de structuur van het externe politietoezicht.

Duid voor volgende 6 stellingen telkens aan in welke mate u akkoord of niet akkoord bent:

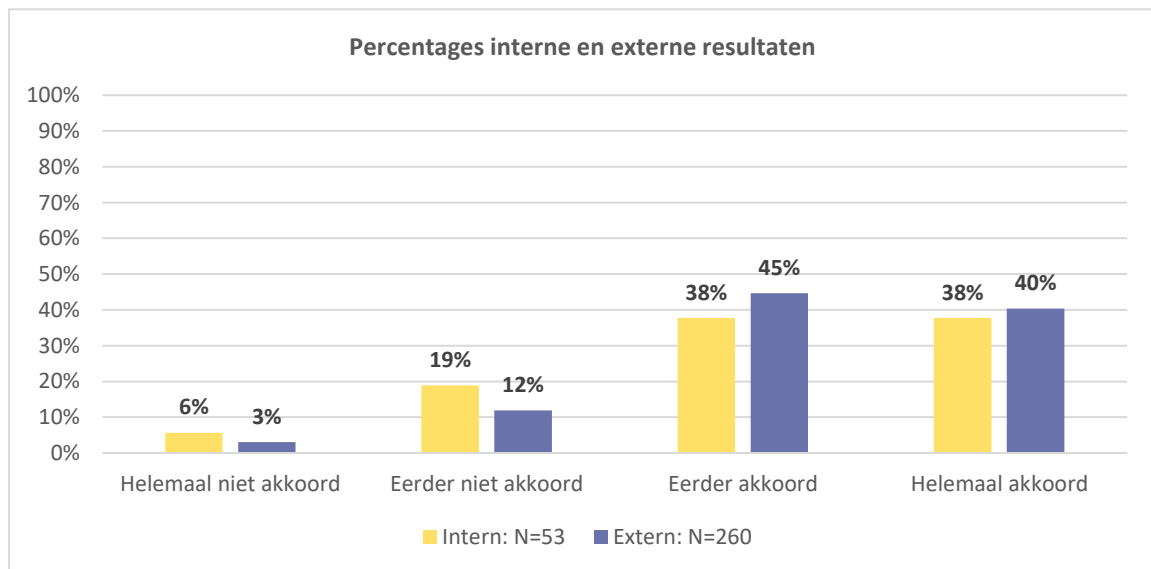
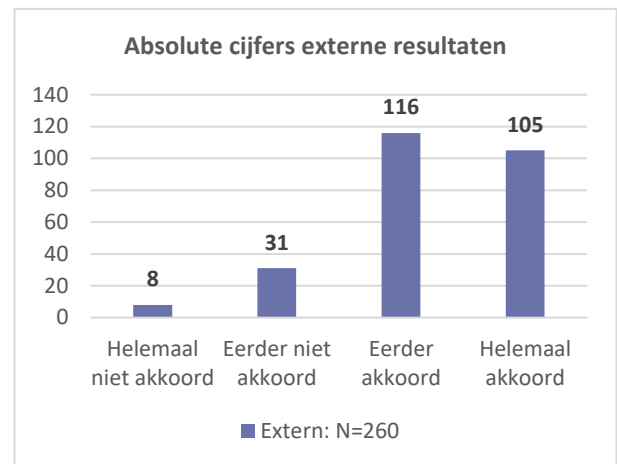
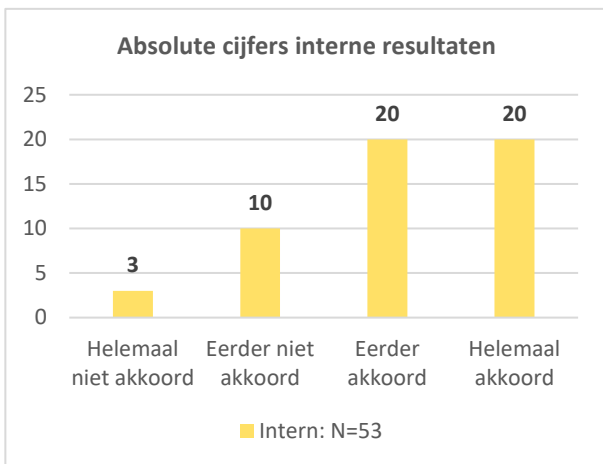
Stelling 1: Ik vind meerdere naast elkaar bestaande externe toezichtsorganen goed.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	14	26%	65	25%
Eerder niet akkoord	18	34%	127	49%
Eerder akkoord	19	36%	60	23%
Helemaal akkoord	2	4%	8	3%

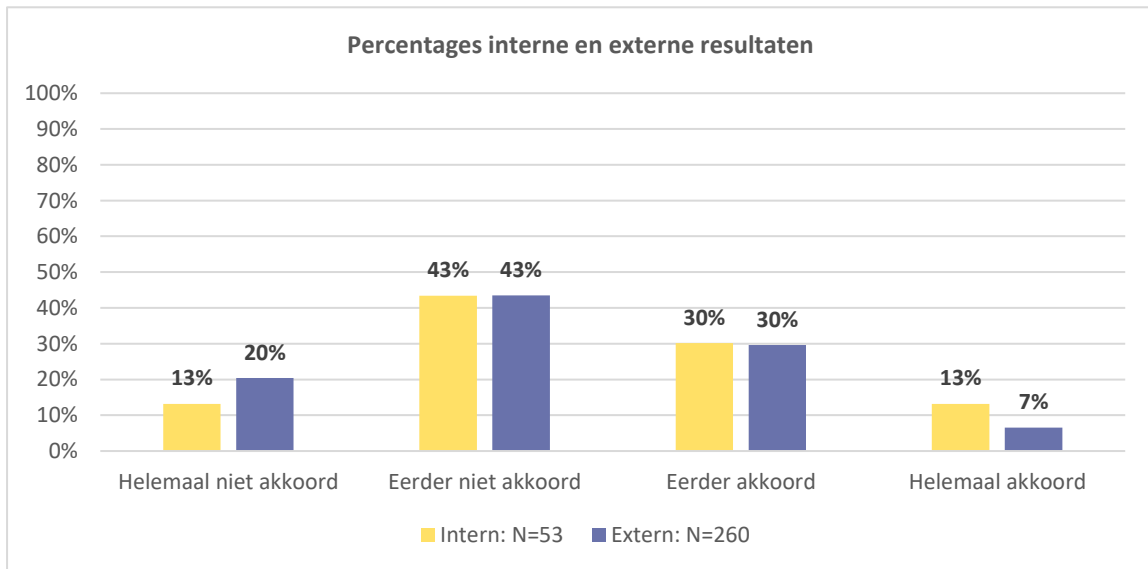
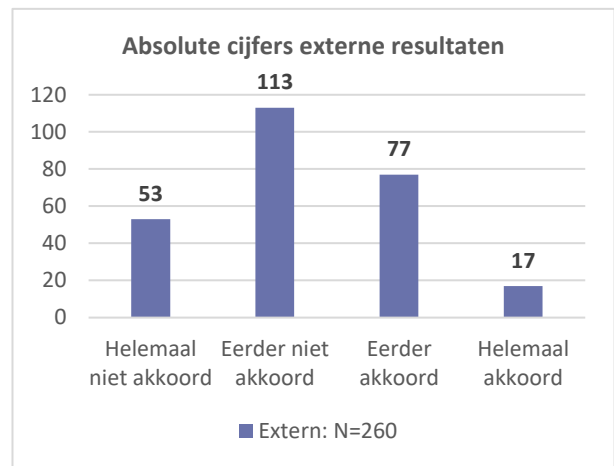
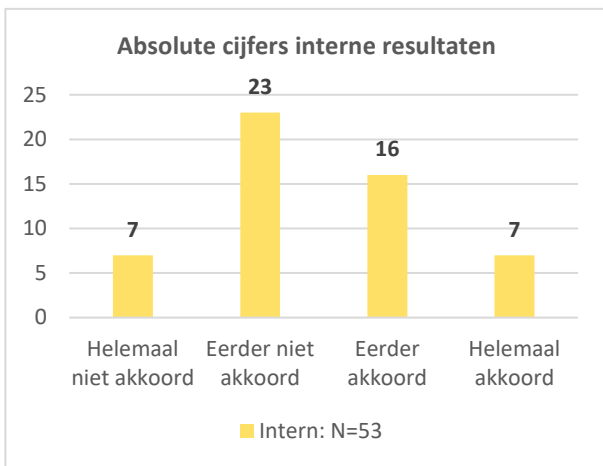
Stelling 2: Ik sta open voor één centraal en autonoom extern toezichtsorgaan, met verschillende afdelingen en expertisedomeinen (bijvoorbeeld gerechtelijk onderzoek, inspectie, audit, toezicht op Data Protection & Privacy...).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	3	6%	8	3%
Eerder niet akkoord	10	19%	31	12%
Eerder akkoord	20	38%	116	45%
Helemaal akkoord	20	38%	105	40%

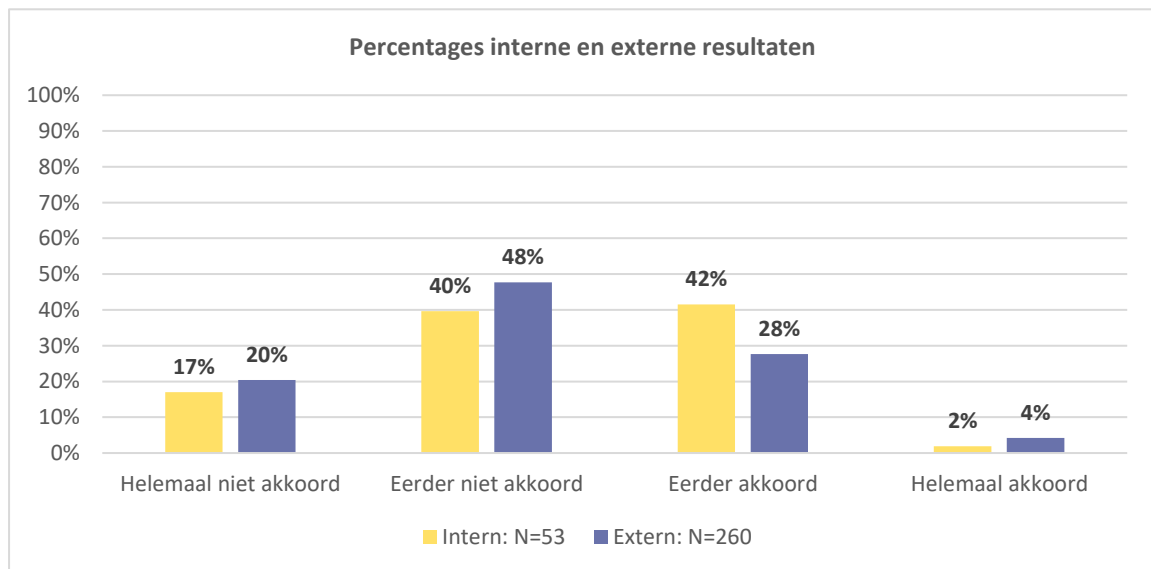
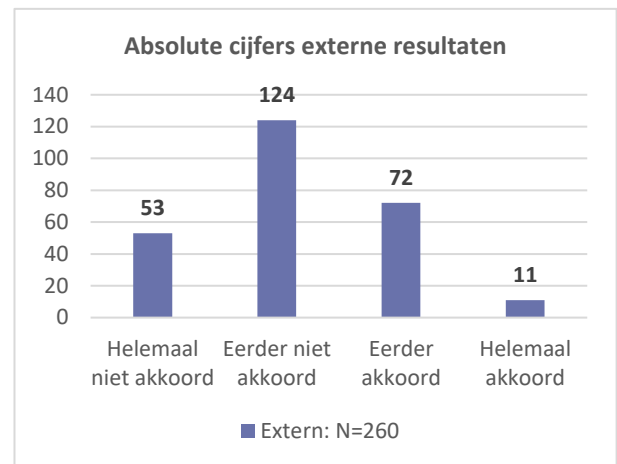
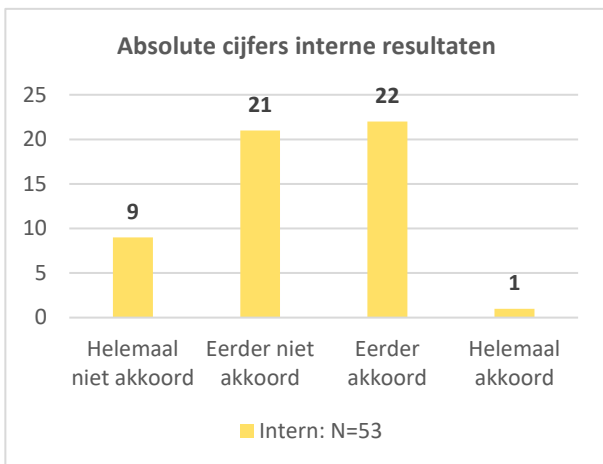
Stelling 3: Ik vind dat er meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan, waarvan één extern toezichtsorgaan enkel bevoegd is voor alle (strafrechtelijke en niet-strafrechtelijke) klachten waarin leden van de politie betrokken zijn.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	7	13%	53	20%
Eerder niet akkoord	23	43%	113	43%
Eerder akkoord	16	30%	77	30%
Helemaal akkoord	7	13%	17	7%

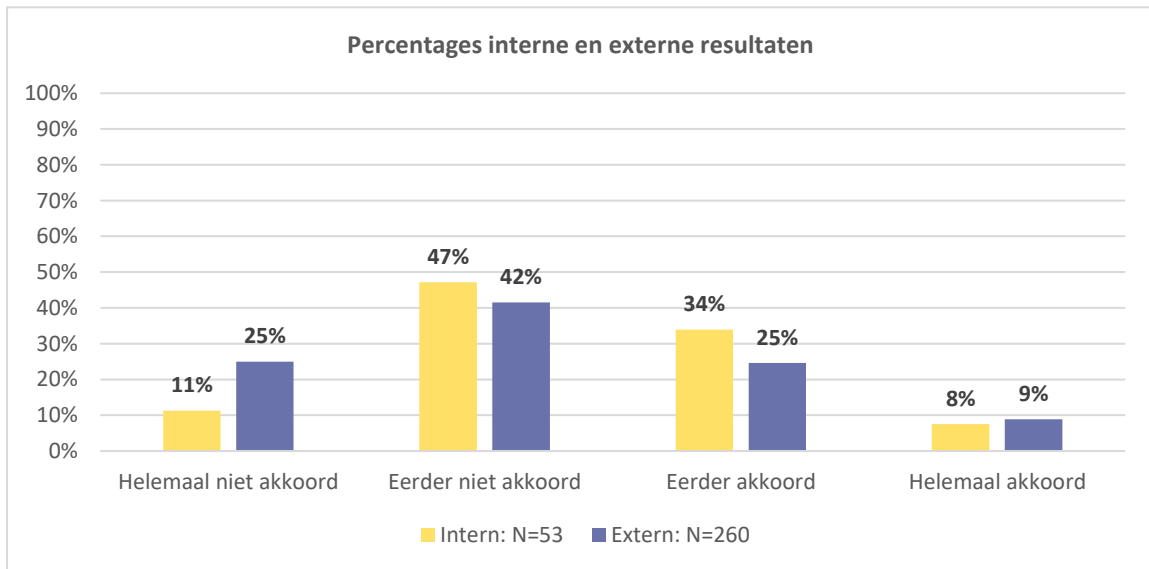
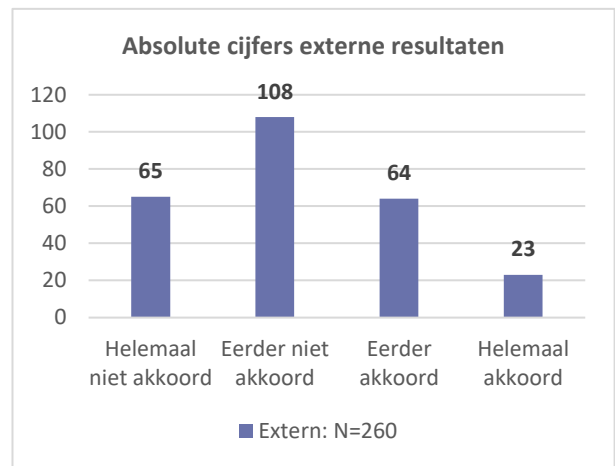
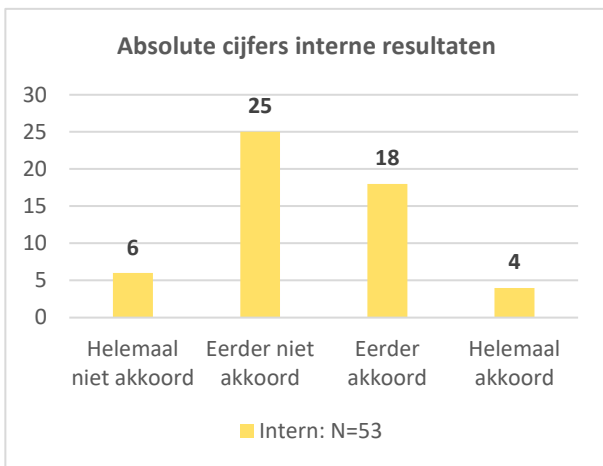
Stelling 4: Ik vind dat er meerdere externe toezichtsorganen onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan, waarvan één extern toezichtsorgaan enkel bevoegd is om inspecties, audits en thematische onderzoeken uit te voeren.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	9	17%	53	20%
Eerder niet akkoord	21	40%	124	48%
Eerder akkoord	22	42%	72	28%
Helemaal akkoord	1	2%	11	4%

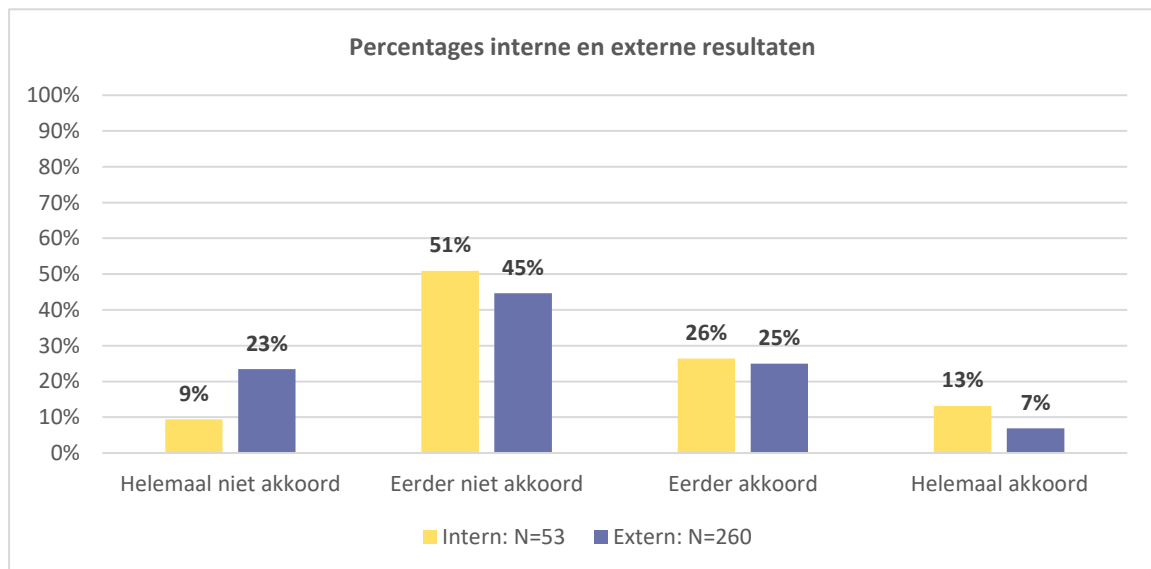
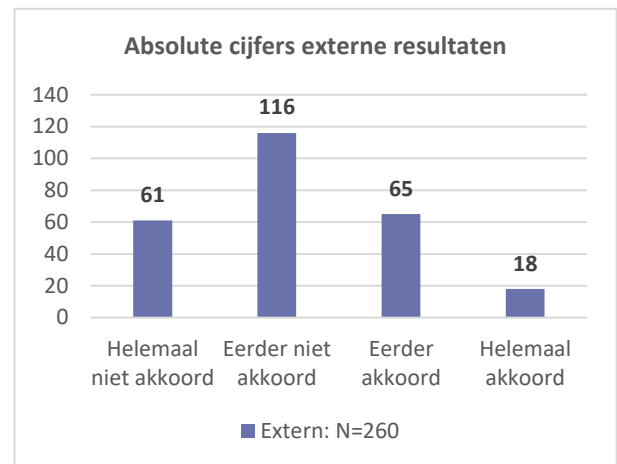
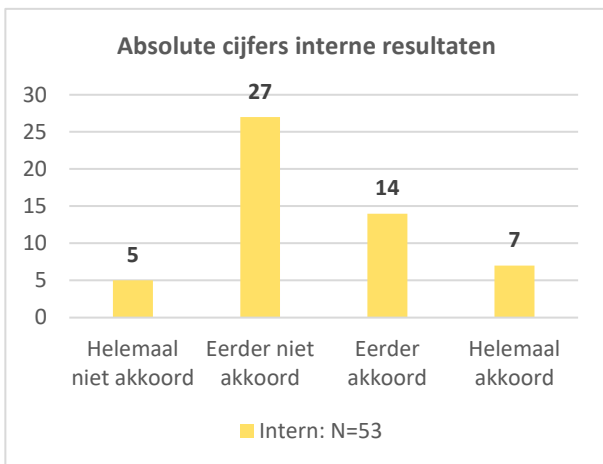
Stelling 5: Ik sta open voor het behoud van verschillende externe organen die toezicht houden op de politie, op voorwaarde dat er op het terrein wordt samengewerkt (gemengde onderzoeksteams, gezamenlijke inspecties).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	6	11%	65	25%
Eerder niet akkoord	25	47%	108	42%
Eerder akkoord	18	34%	64	25%
Helemaal akkoord	4	8%	23	9%

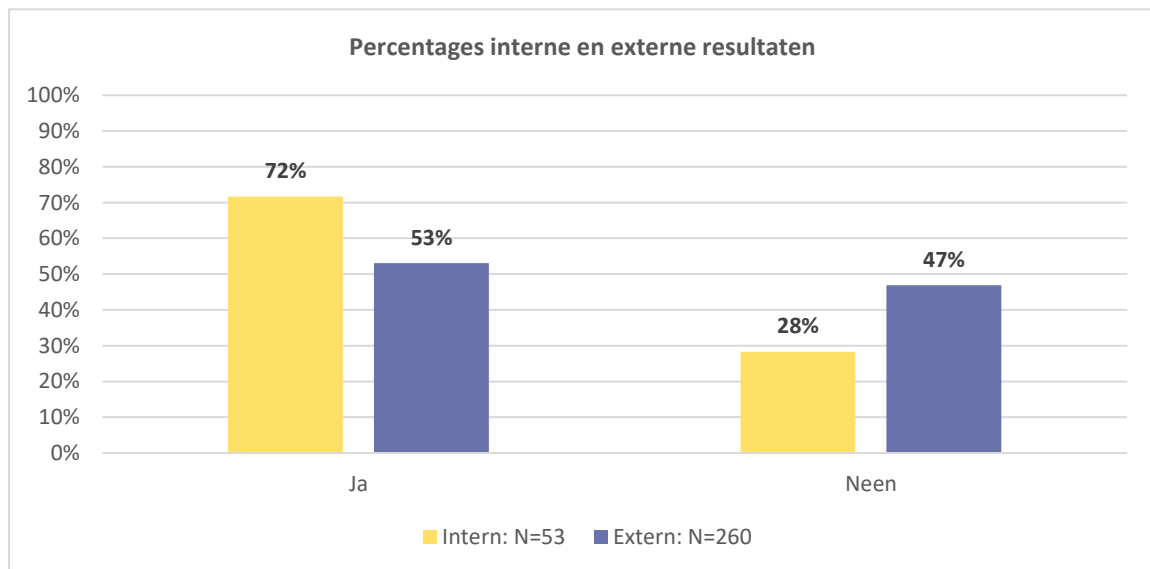
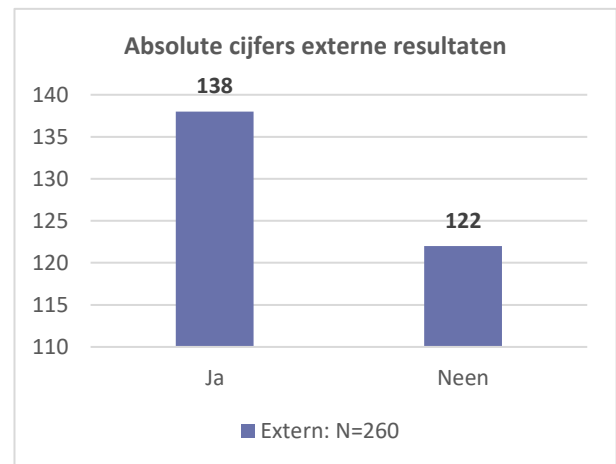
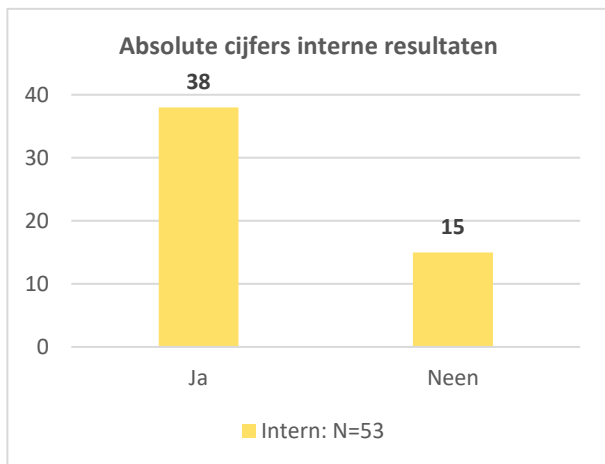
Stelling 6: Ik sta open voor het behoud van verschillende externe organen die toezicht houden op de politie, op voorwaarde dat de taken zeer strikt worden gescheiden.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	5	9%	61	23%
Eerder niet akkoord	27	51%	116	45%
Eerder akkoord	14	26%	65	25%
Helemaal akkoord	7	13%	18	7%

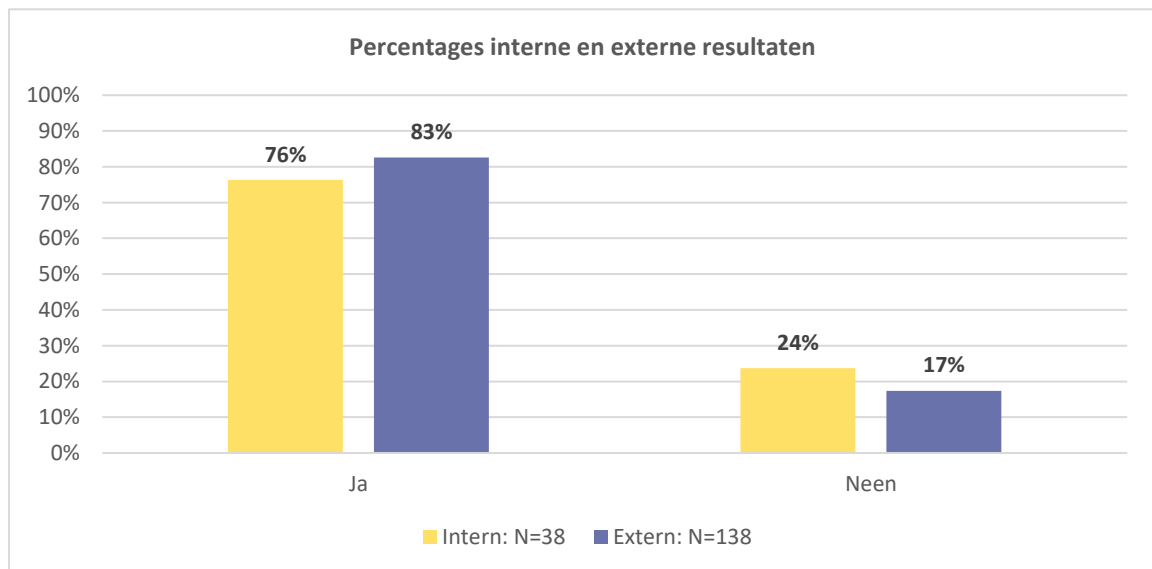
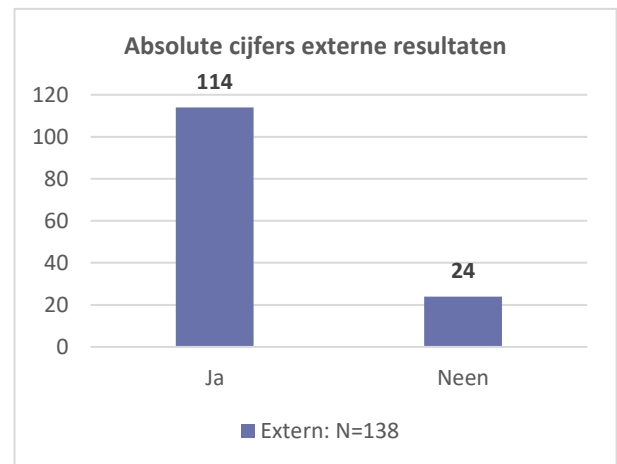
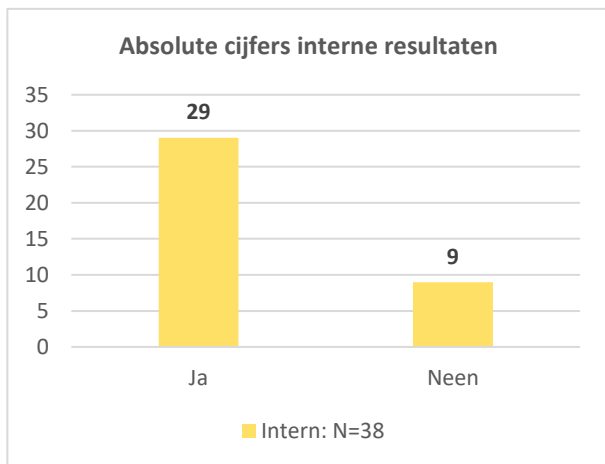
Moet volgens u in geval van regionalisering van de politie het externe politietoezicht federaal zijn?

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Ja	38	72%	138	53%
Neen	15	28%	122	47%

In geval van regionalisering van de politie waarbij het externe politietoezicht federaal moet zijn, moet dit volgens u dan door één enkel federaal toezichtsorgaan worden uitgeoefend?

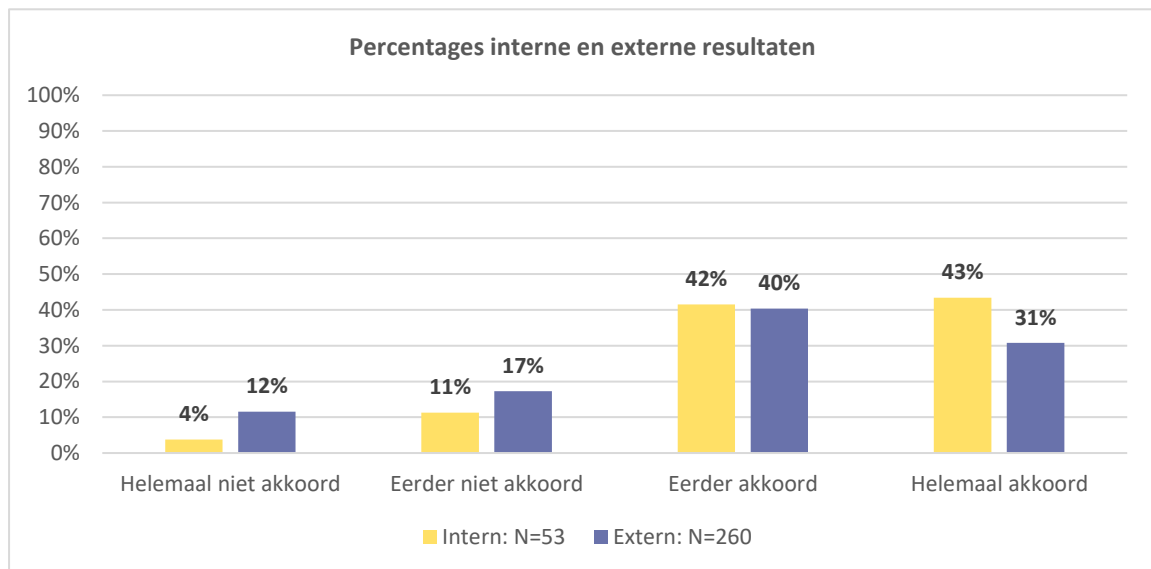
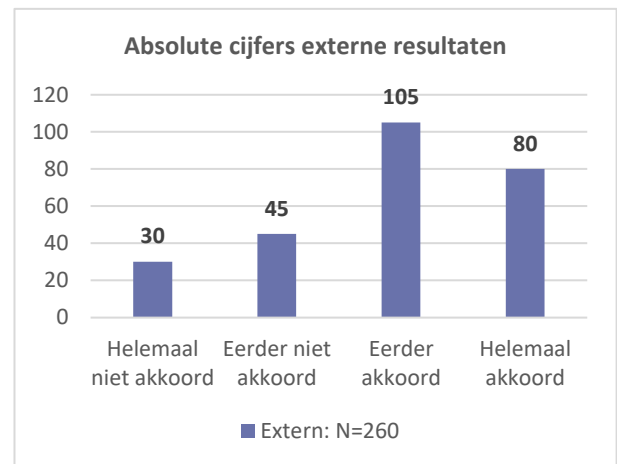
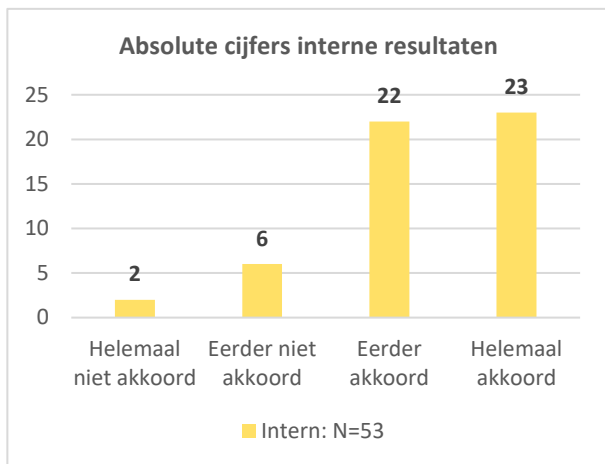
Antwoord	Intern: N=38		Extern: N=138	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Ja	29	76%	114	83%
Neen	9	24%	24	17%

Duid bij de 2 onderstaande stellingen aan in welke mate u akkoord of niet akkoord bent.

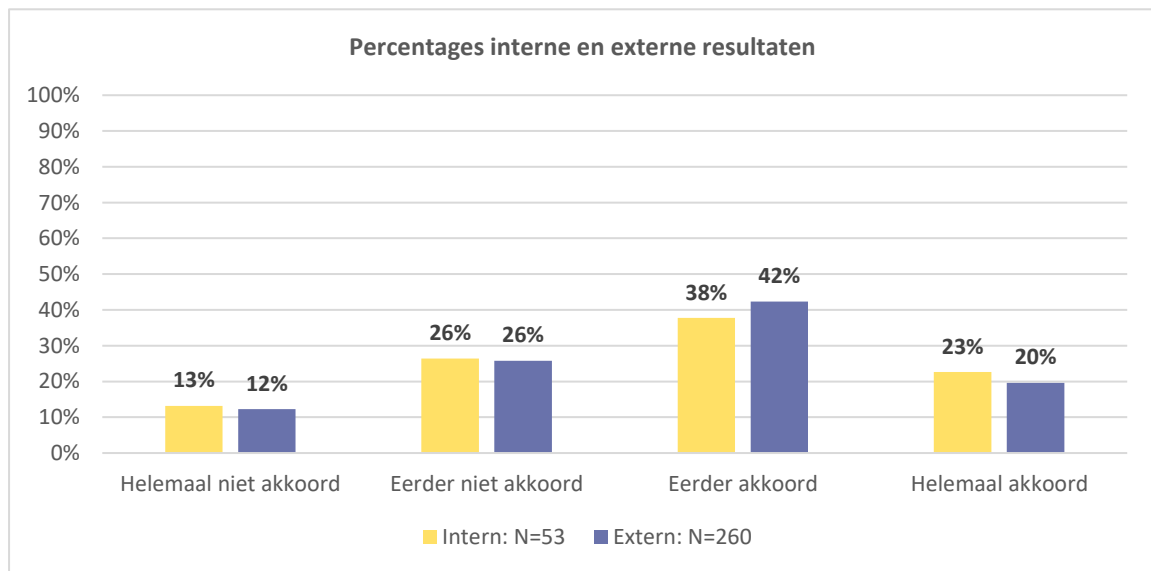
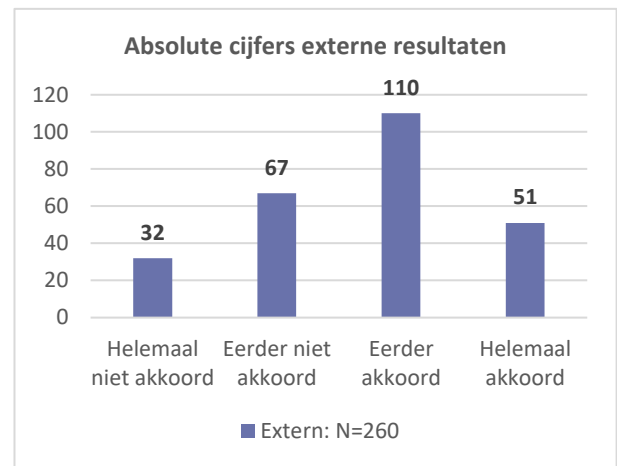
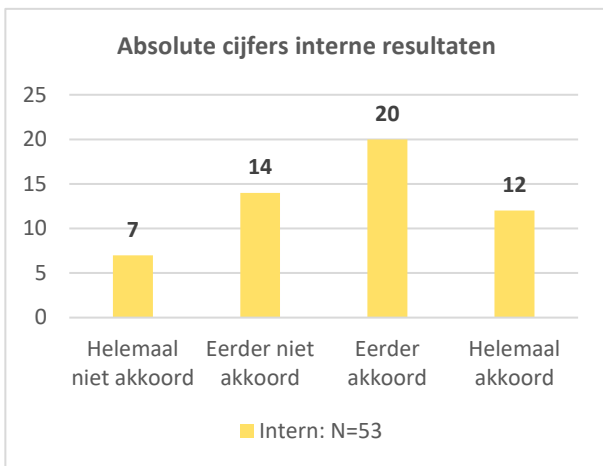
Stelling: Ik vind dat één tuchtorgaan (tuchtrechtbank) moet worden opgericht dat alle tuchtdossiers behandelt waarin politiemedewerkers betrokken zijn en in voorkomend geval ook over de tuchtstraf beslist.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	2	4%	30	12%
Eerder niet akkoord	6	11%	45	17%
Eerder akkoord	22	42%	105	40%
Helemaal akkoord	23	43%	80	31%

Stelling: Voor de opsporingsonderzoeken onder leiding van een parketmagistraat en gerechtelijke onderzoeken onder leiding van een onderzoeksrechter en waarbij leden van de politie zijn betrokken, dient binnen de FOD Justitie, één specifieke (recherche)-onderzoekseenheid opgericht te worden.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	7	13%	32	12%
Eerder niet akkoord	14	26%	67	26%
Eerder akkoord	20	38%	110	42%
Helemaal akkoord	12	23%	51	20%

3. De bevoegdheden en opdrachten van een extern toezichtsorgaan op de politie

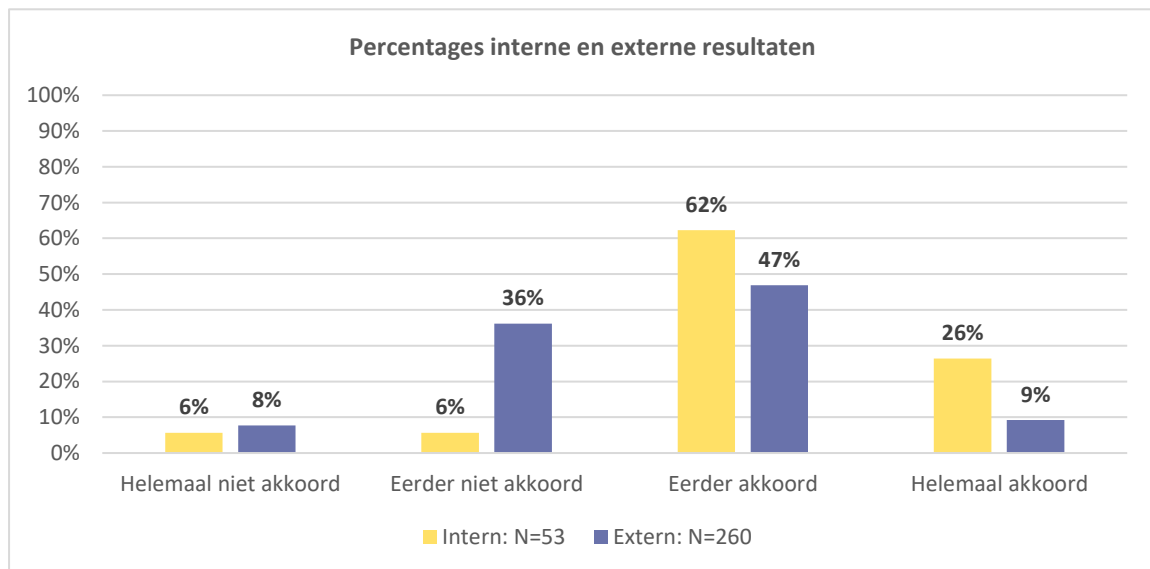
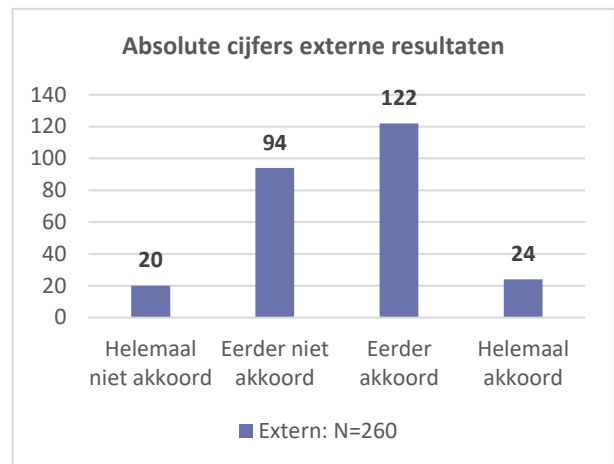
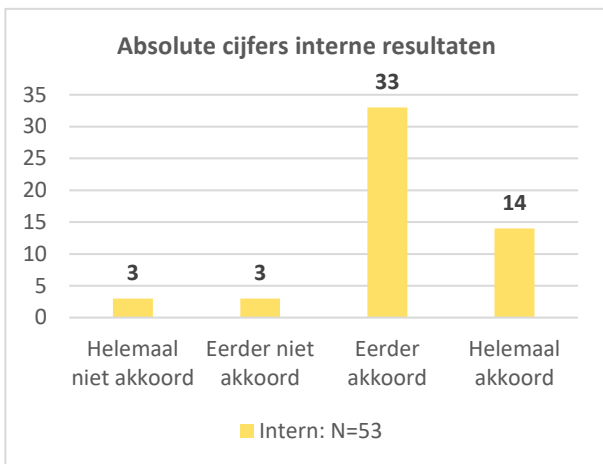
De ambitie van een extern toezichtsorgaan is bijdragen tot een democratische, integere en legitieme politie, of nog een politie die de mensenrechten respecteert en doet respecteren. Middels onderzoeken en aanbevelingen over zowel de globale werking van de politiediensten als de uitoefening van het politieambt beoogt een extern toezichtsorgaan impact te hebben op de optimalisatie van de politie, de werking en het professioneel handelen van haar medewerkers.

In dit derde onderdeel wensen we dieper in te gaan op de bevoegdheden, opdrachten en taken inzake het externe politietoezicht. We willen toetsen welke opdrachten en taken volgens u tot de kern van dit externe toezicht behoren en bijgevolg prioritair moeten zijn om maximaal impact te hebben op de politie.

Duid bij de 3 onderstaande stellingen aan in welke mate u akkoord of niet akkoord bent.

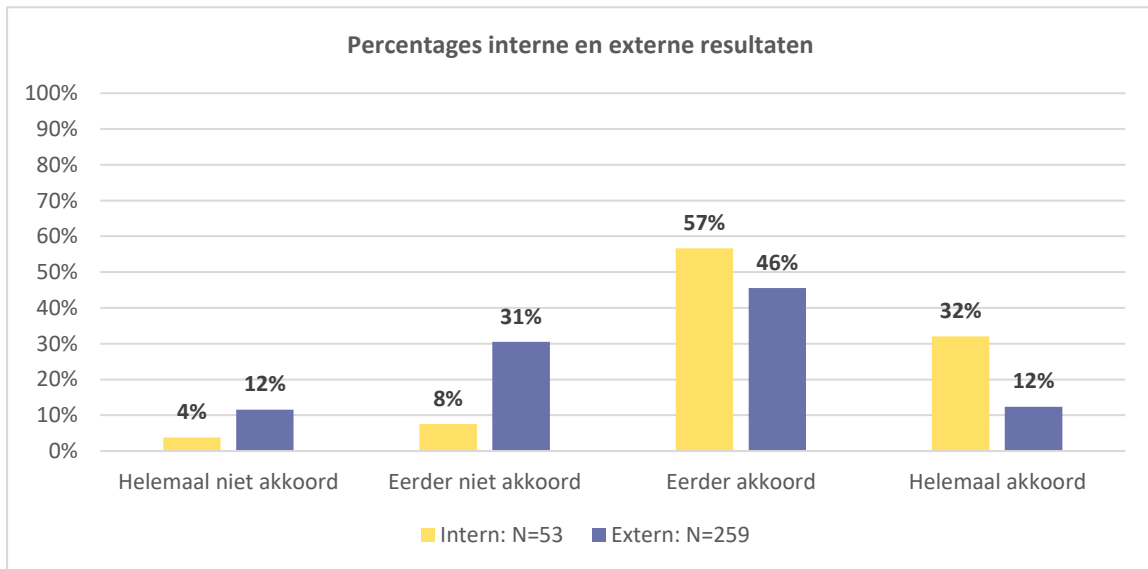
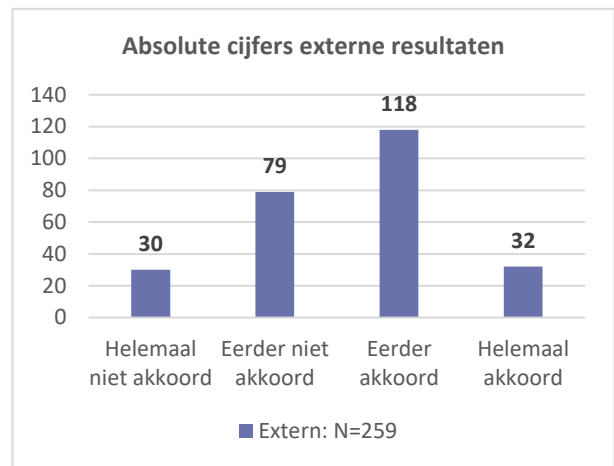
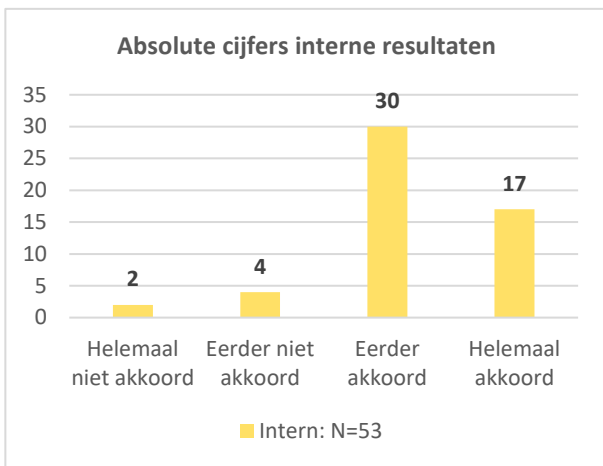
Stelling: De aanbevelingen van een extern toezichtsorgaan met het oog op het verbeteren van de organisatie en werking van de politie moeten een dwingend karakter hebben voor de politie en hun verantwoordelijken.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	3	6%	20	8%
Eerder niet akkoord	3	6%	94	36%
Eerder akkoord	33	62%	122	47%
Helemaal akkoord	14	26%	24	9%

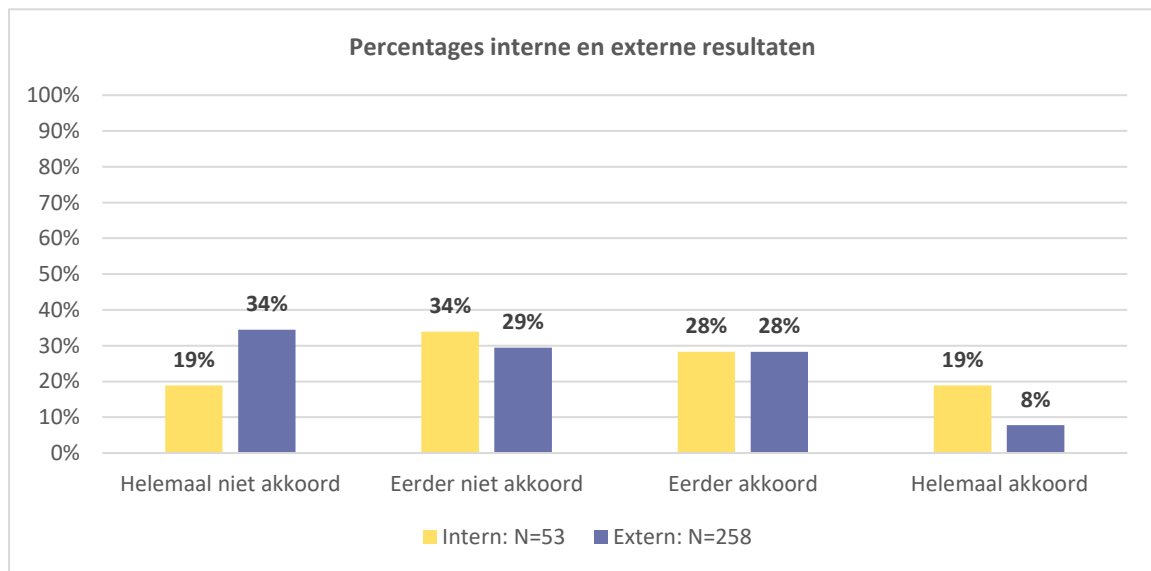
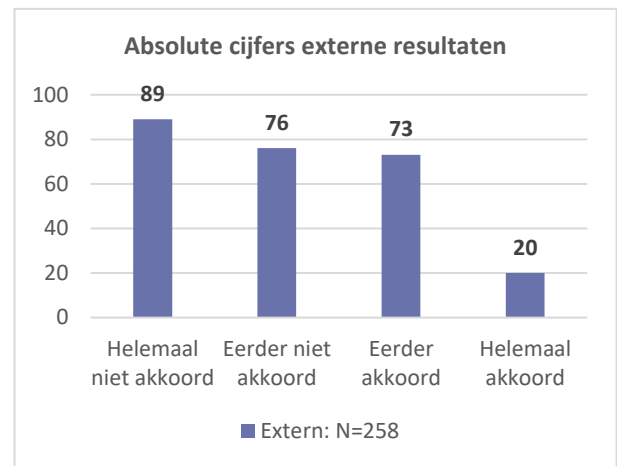
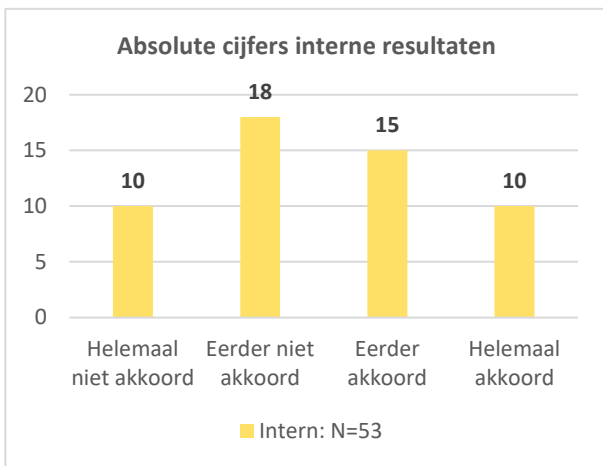
Stelling: Ik vind dat een extern toezichtsorgaan naast aanbevelingen, ook dwingende instructies aan een politiekorps of -dienst moet kunnen geven met het oog op de optimalisatie van de werking en organisatie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=259	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	2	4%	30	12%
Eerder niet akkoord	4	8%	79	31%
Eerder akkoord	30	57%	118	46%
Helemaal akkoord	17	32%	32	12%

Stelling: Ik vind dat een extern toezichtsorgaan ook moet kunnen sanctioneren (bijvoorbeeld administratieve boetes opleggen).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=258	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	10	19%	89	34%
Eerder niet akkoord	18	34%	76	29%
Eerder akkoord	15	28%	73	28%
Helemaal akkoord	10	19%	20	8%

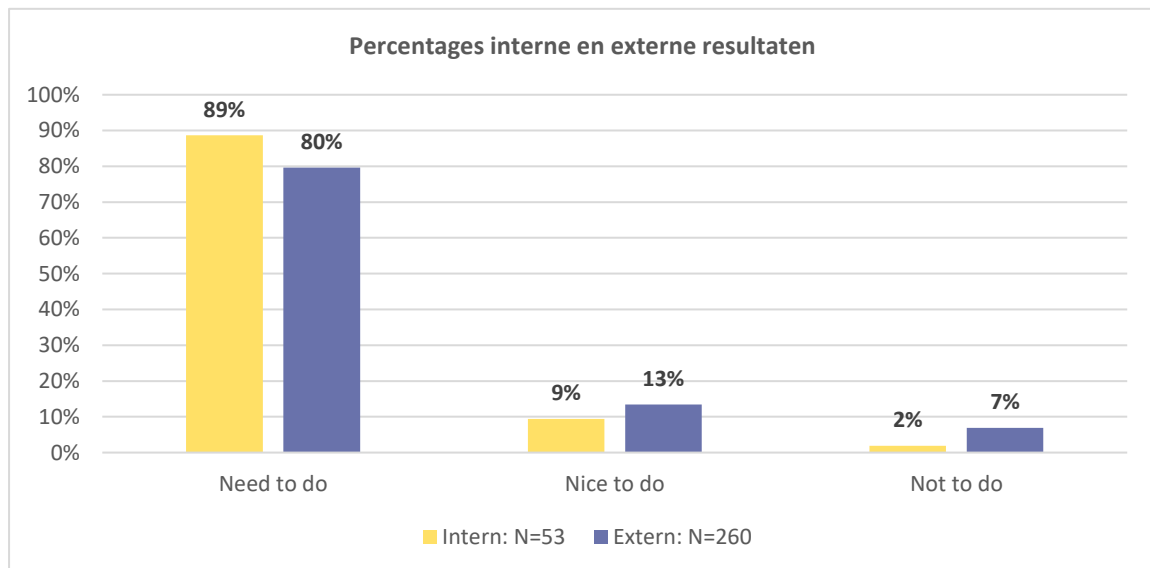
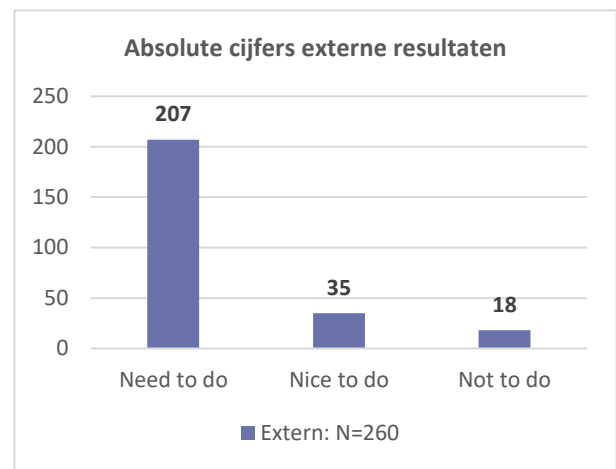
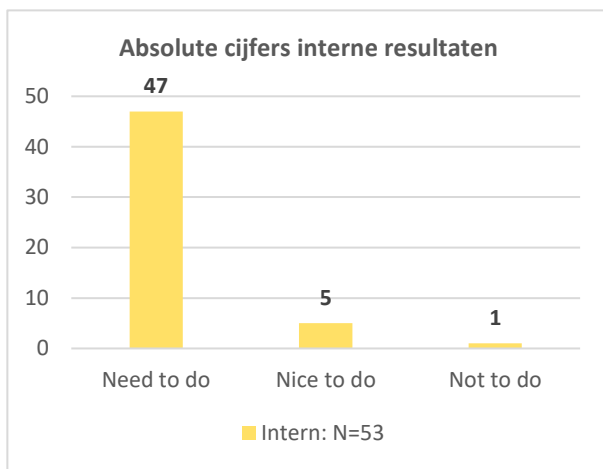

Duid voor volgende 22 opdrachten en taken van een extern toezichtsorgaan telkens aan wat u van toepassing vindt:

- Need to do = prioritaire en essentiële taak.
- Nice to do = taak met indirecte impact, niet-prioritair en niet-essentieel.
- Not to do = oneigenlijke taak, geen taak voor een extern toezichtsorgaan.

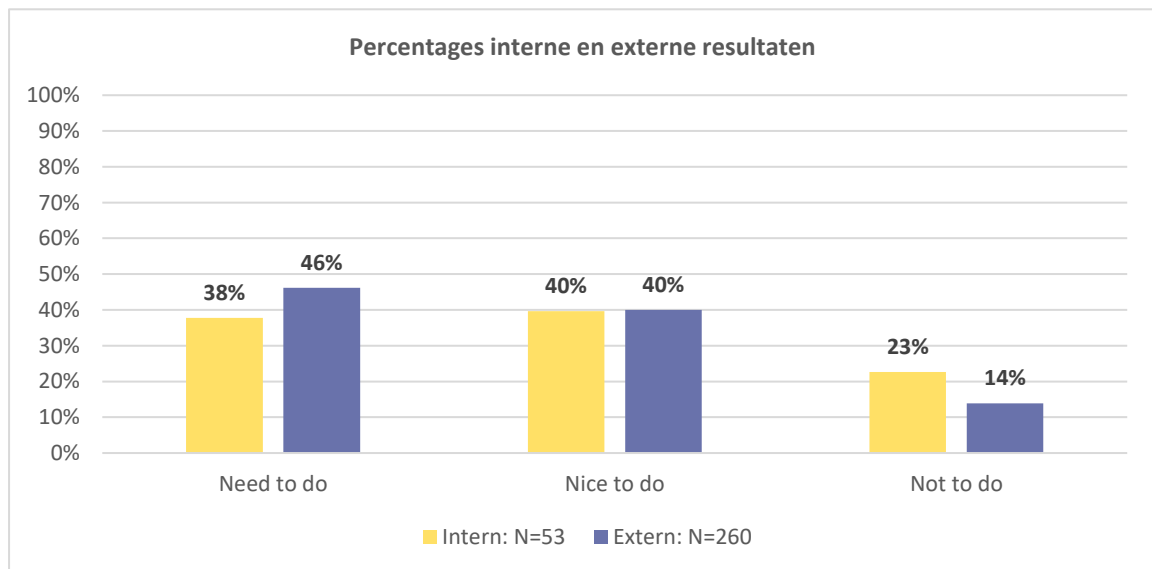
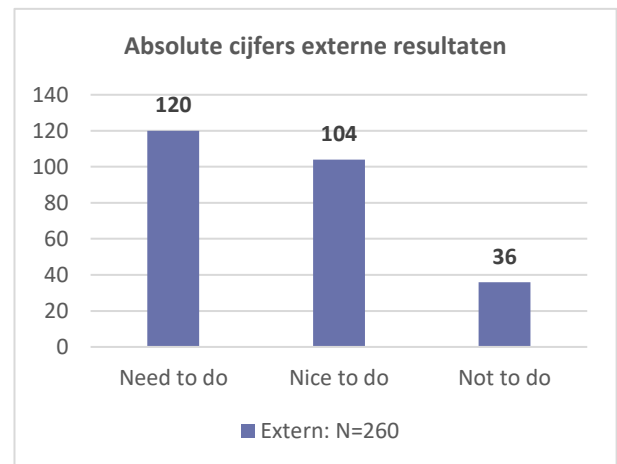
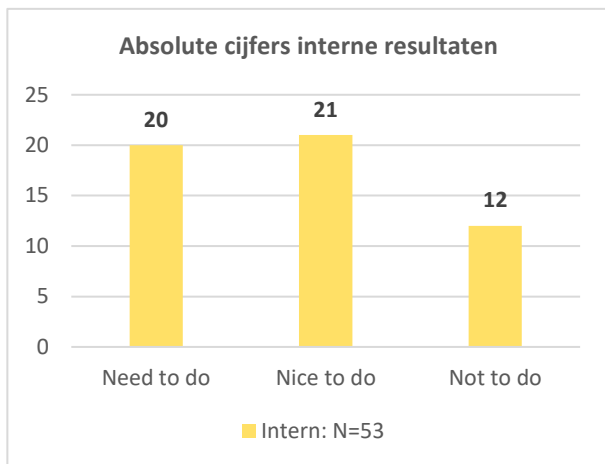
Opdracht/taak 1: Onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door leden van de politieorganisatie, onder leiding van de procureur des Konings of een onderzoeksrechter (opsporings- en gerechtelijke onderzoeken).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	47	89%	207	80%
Nice to do	5	9%	35	13%
Not to do	1	2%	18	7%

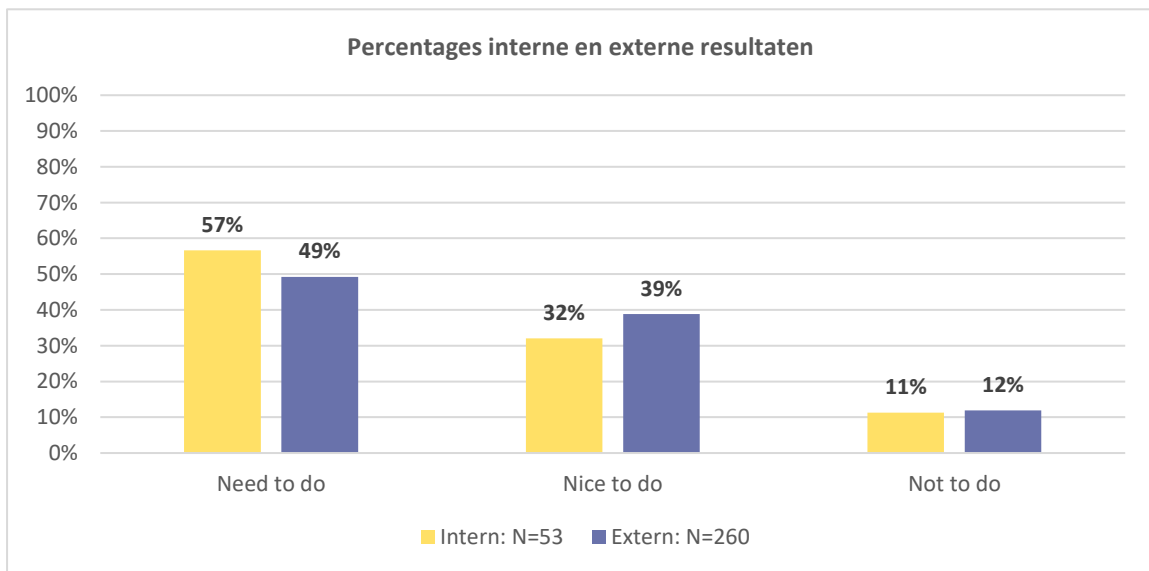
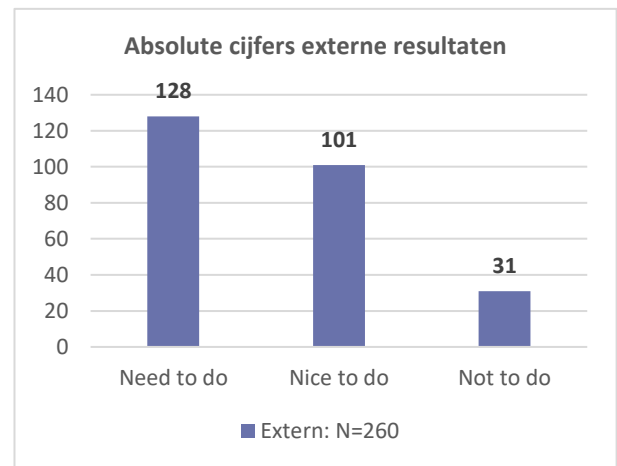
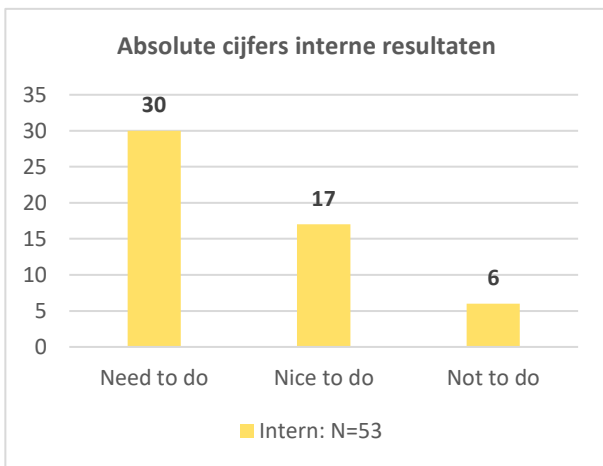
Opdracht/taak 2: Afhandelen van individuele (niet-strafrechtelijke en niet-tuchtrechtelijke) klachten van onder meer burgers en derden over de politie en haar leden.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	20	38%	120	46%
Nice to do	21	40%	104	40%
Not to do	12	23%	36	14%

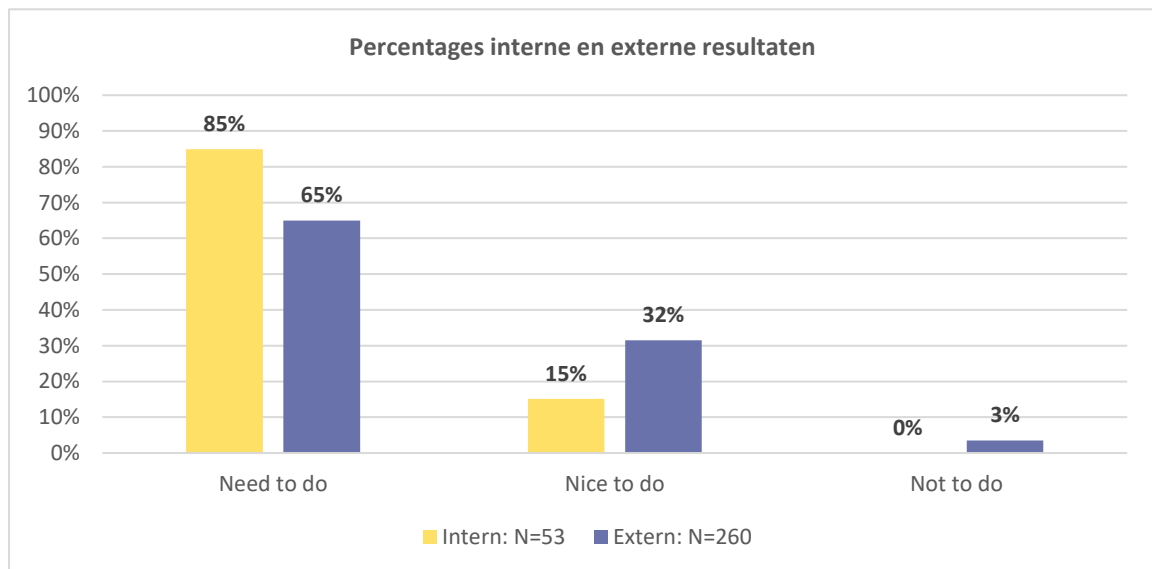
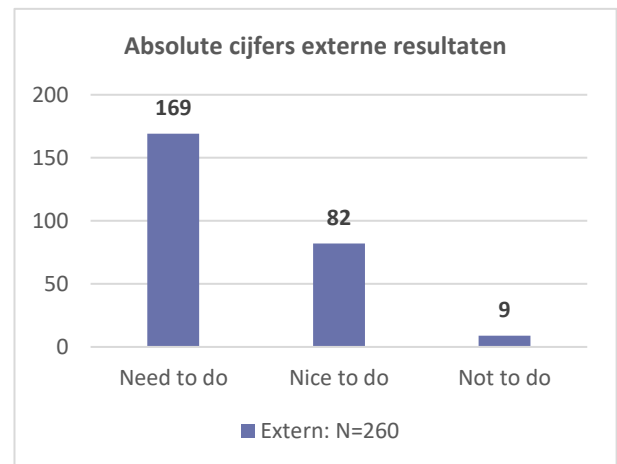
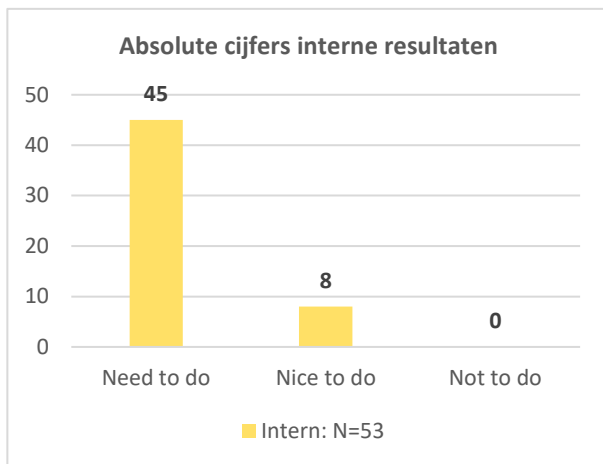
Opdracht/taak 3: Onderzoeken naar de wettelijke en correcte uitvoering van politieactiviteiten door medewerkers met het oog op individuele sanctionering (onderzoeken tuchtrechtelijke feiten) waarin politiemedewerkers betrokken zijn.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	30	57%	128	49%
Nice to do	17	32%	101	39%
Not to do	6	11%	31	12%

Oprichting/taak 4: Onderzoeken van organisatorische mankementen en structurele disfuncties in een politiedienst en dus de werking van een politiekorps of -dienst doorlichten (door middel van inspectie, thematisch onderzoek of audit).

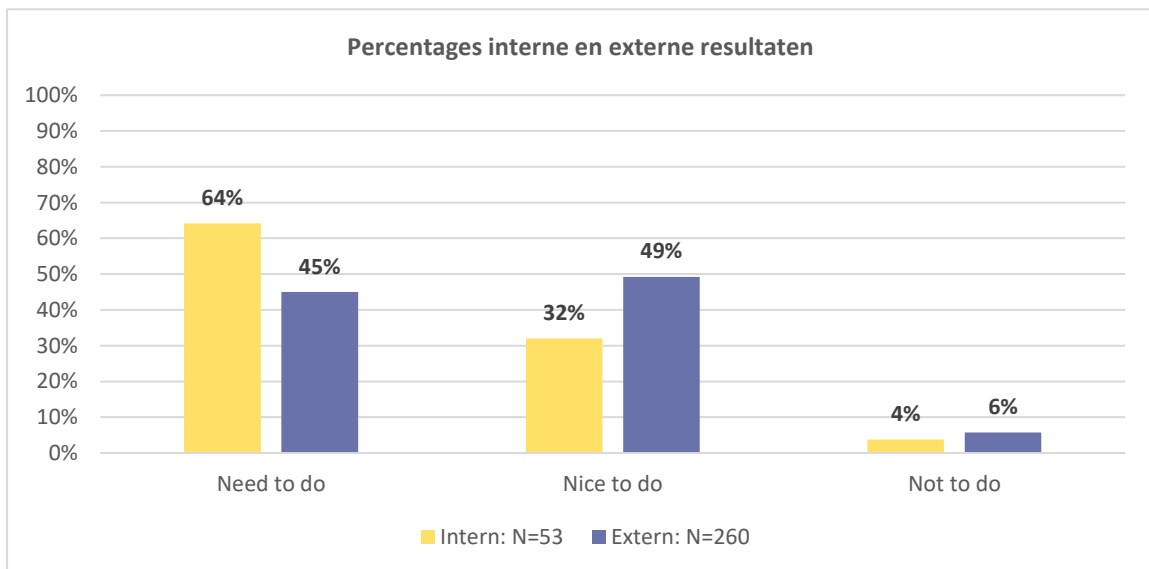
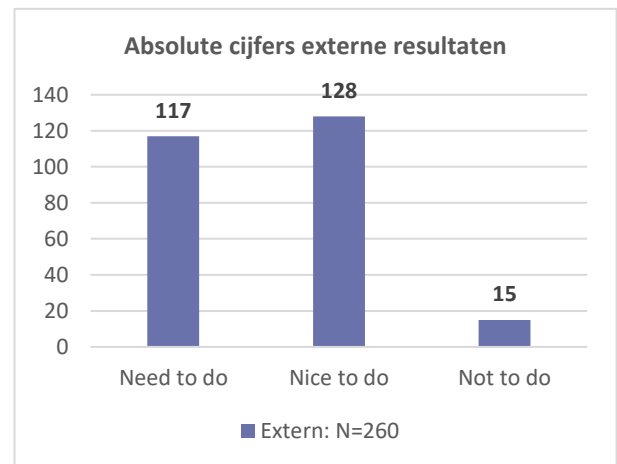
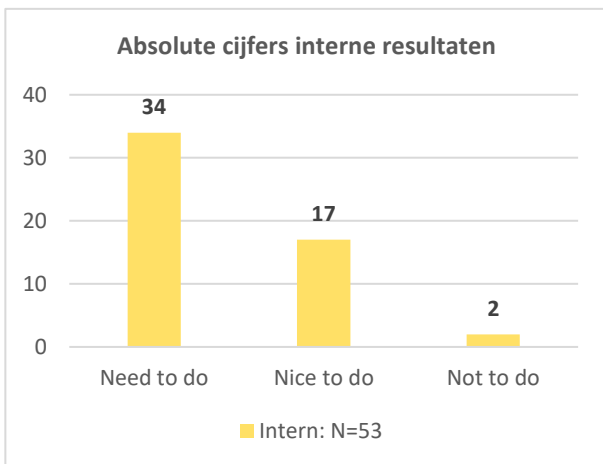
Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	45	85%	169	65%
Nice to do	8	15%	82	32%
Not to do	0	0%	9	3%

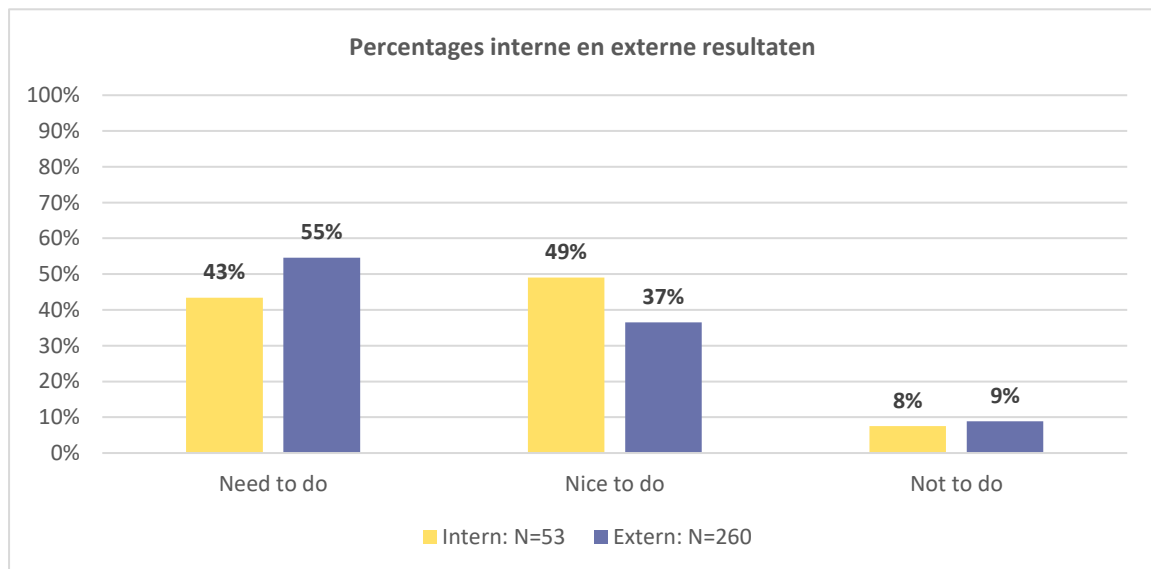
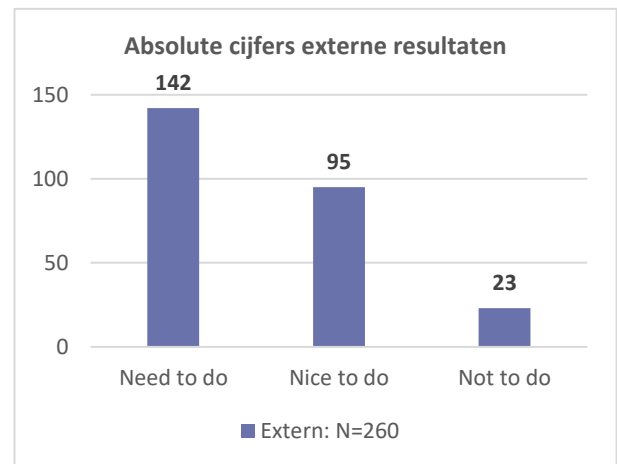
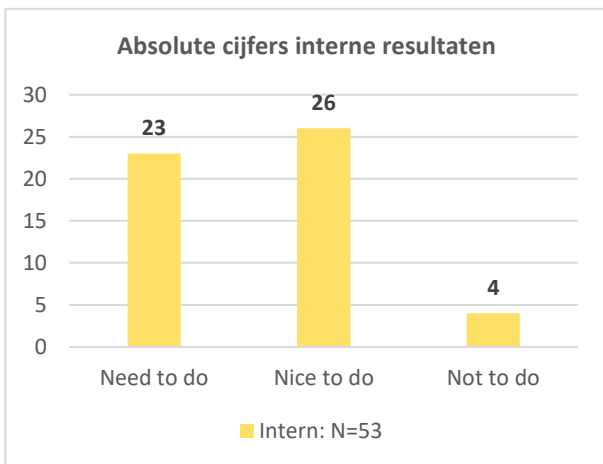
Opdracht/taak 5: Onderzoeken van de kwaliteit van de klachtenbehandeling en het klachtenbeheer door de politiekorpsen en -diensten.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	34	64%	117	45%
Nice to do	17	32%	128	49%
Not to do	2	4%	15	6%

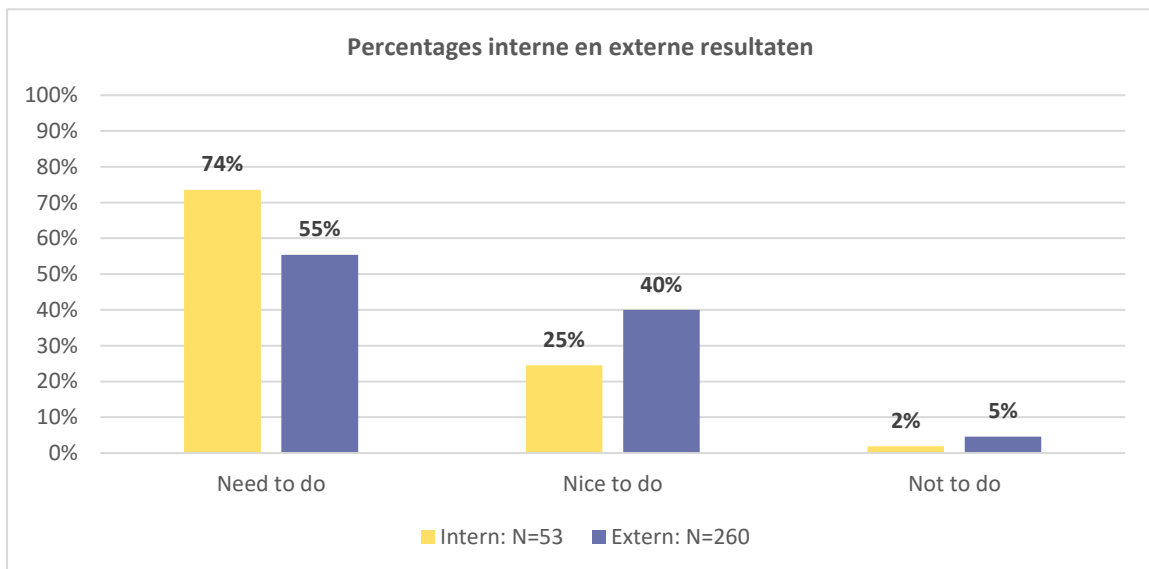
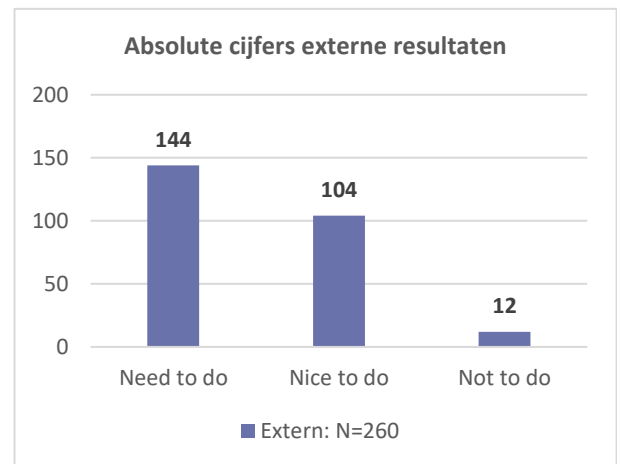
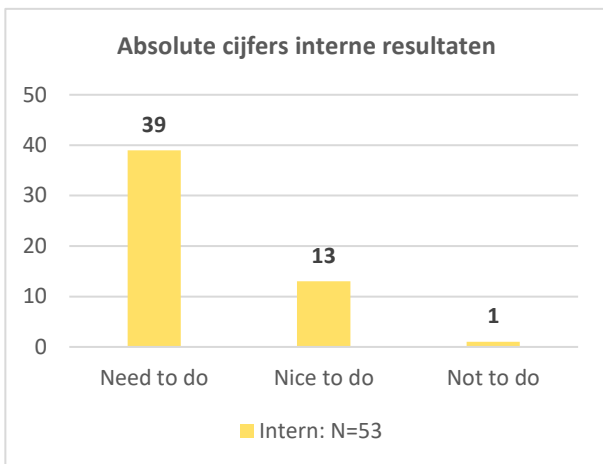
Opdracht/taak 6: Onderzoeken van beroepen wanneer een klager niet tevreden is over de manier waarop het politiekorps of de politiedienst intern een klacht heeft behandeld en onderzocht.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	23	43%	142	55%
Nice to do	26	49%	95	37%
Not to do	4	8%	23	9%

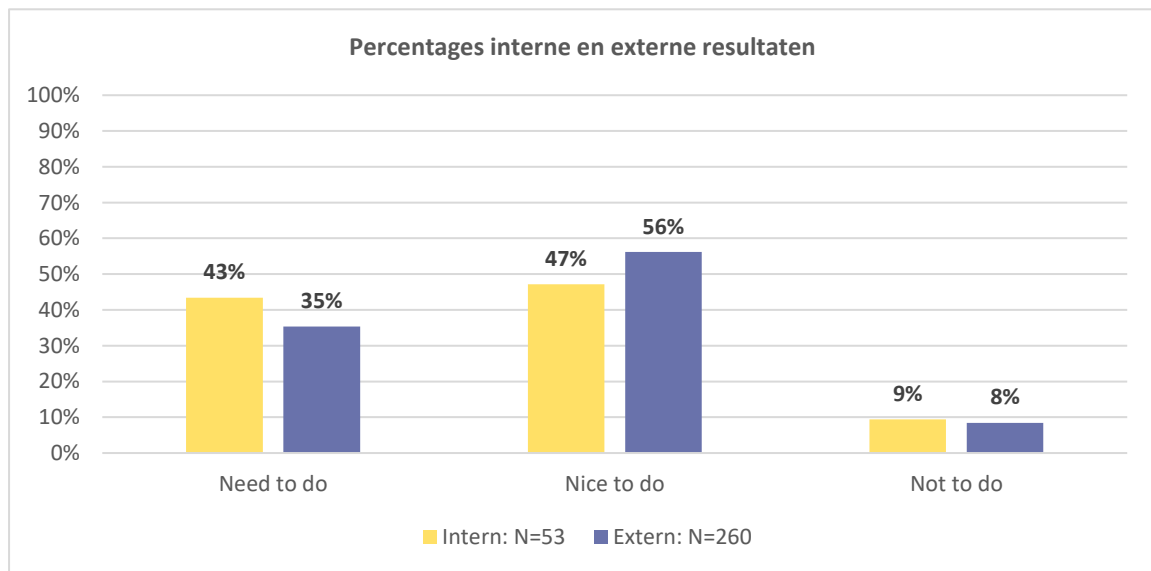
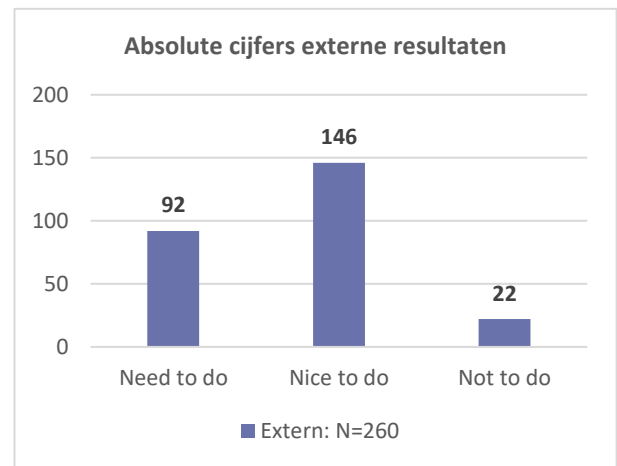
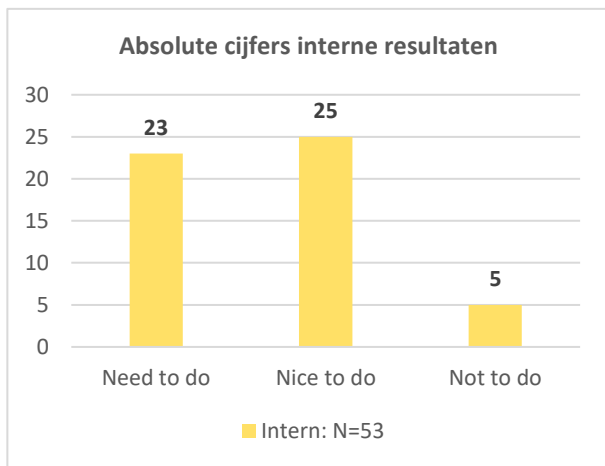
Opdracht/taak 7: Adviezen verstrekken aan politieoverheden en andere belanghebbenden inzake politionele deontologie, integriteit en ethiek.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	39	74%	144	55%
Nice to do	13	25%	104	40%
Not to do	1	2%	12	5%

Oprichting/taak 8: Jaarlijks een integraal beeld op haar website publiceren waarbij de prestaties van de politiediensten worden getoetst aan de criteria efficiëntie, effectiviteit en legitimiteit.

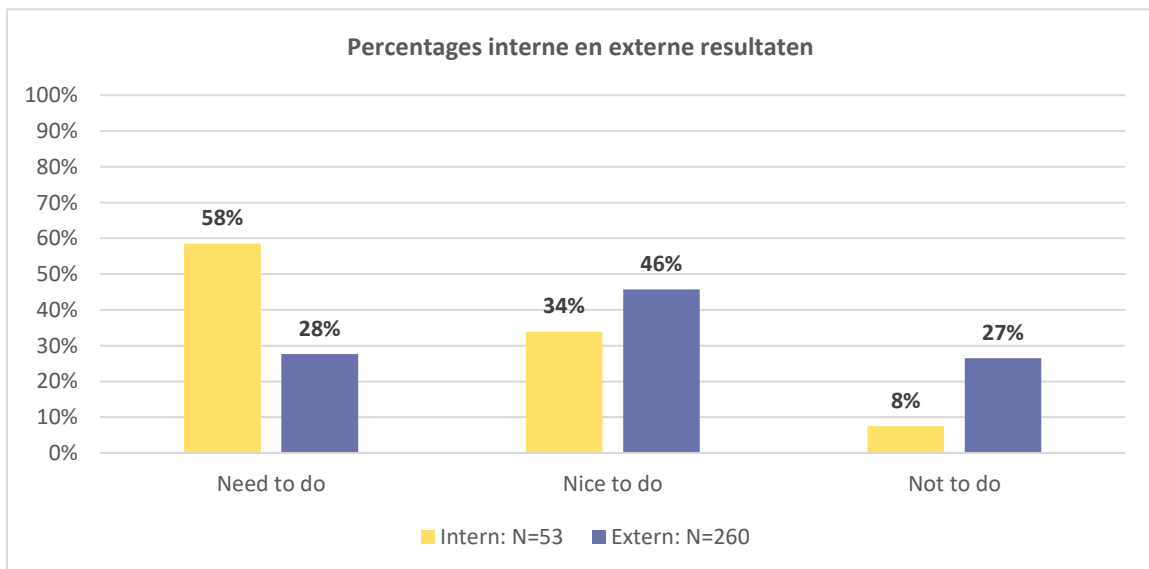
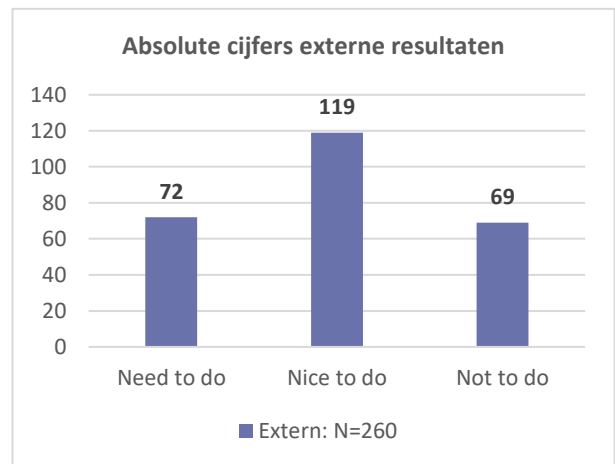
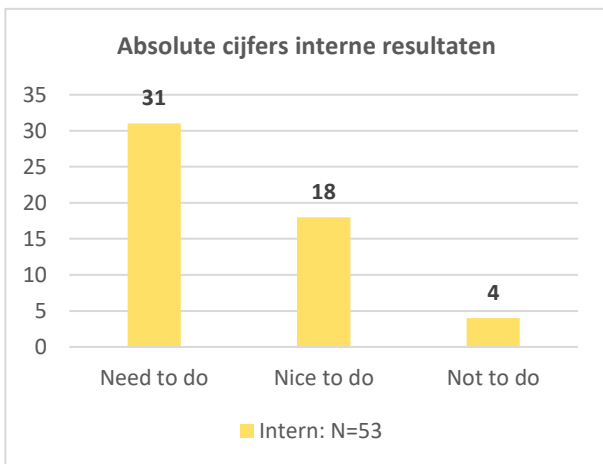
Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	23	43%	92	35%
Nice to do	25	47%	146	56%
Not to do	5	9%	22	8%

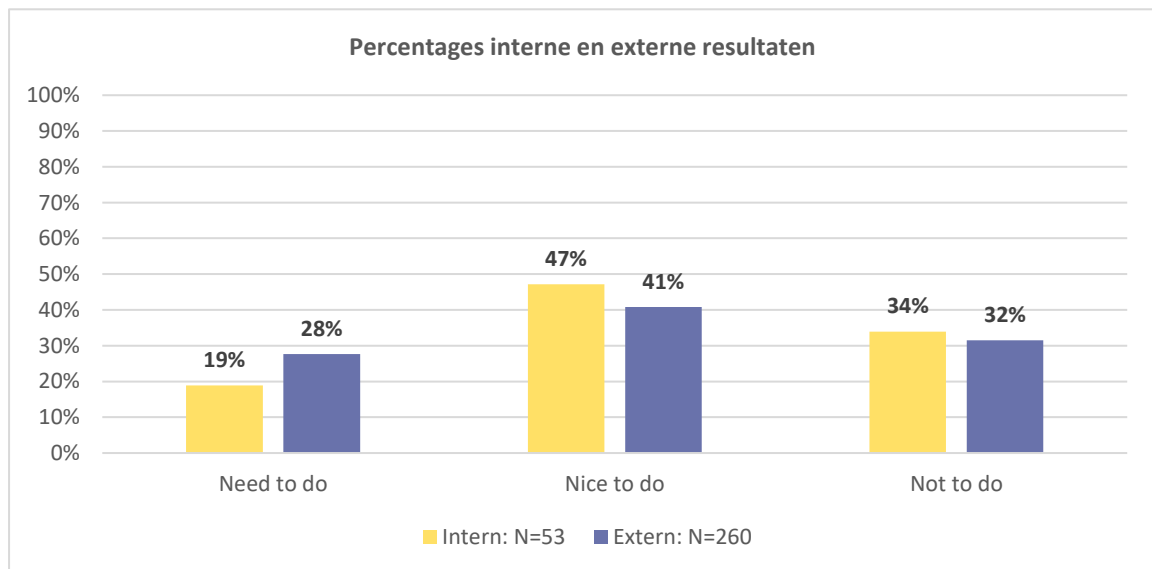
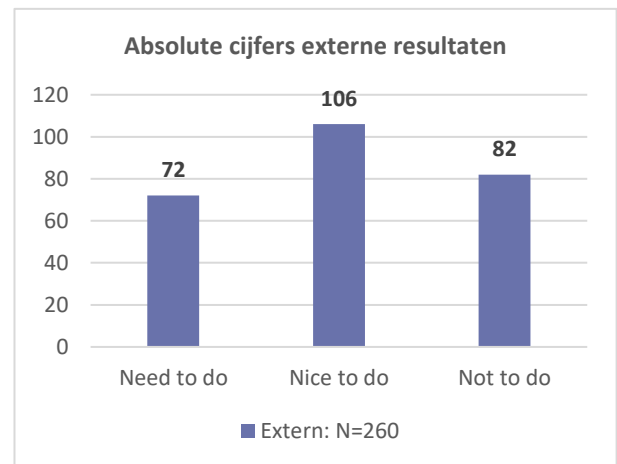
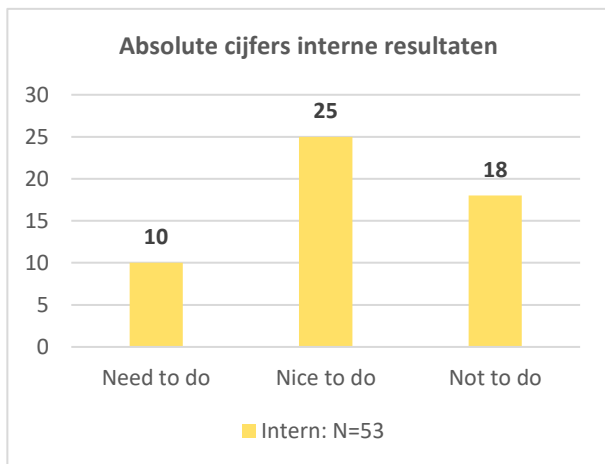
Opdracht/taak 9: In real time en proactief toezicht op het terrein doen (bijvoorbeeld bij opsluiting van personen, bij de uitvoering van een ordedienst of een politieactie, bij de gedwongen terugkeer van te verwijderen personen...).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	31	58%	72	28%
Nice to do	18	34%	119	46%
Not to do	4	8%	69	27%

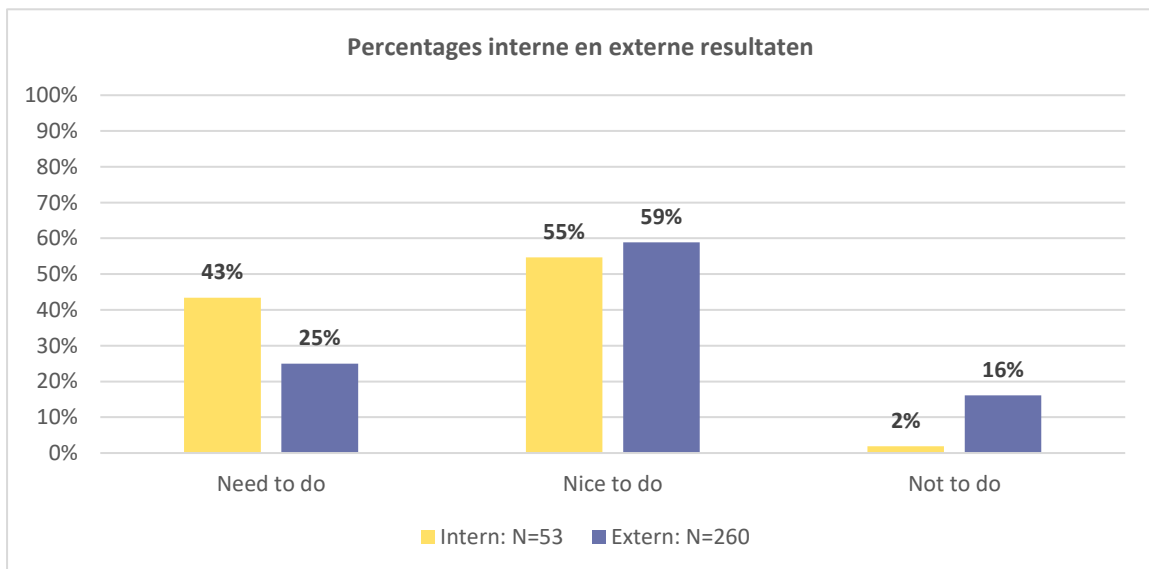
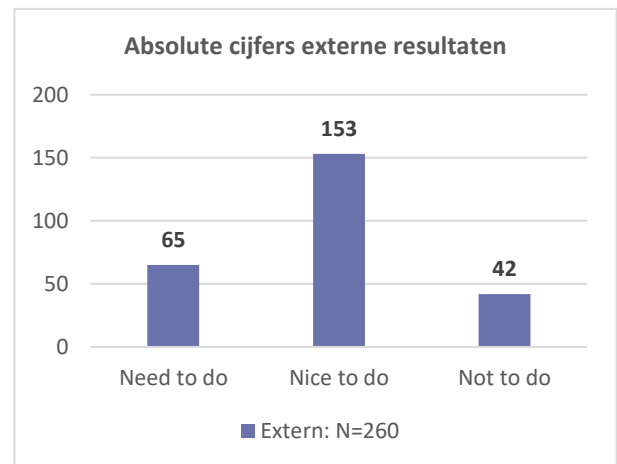
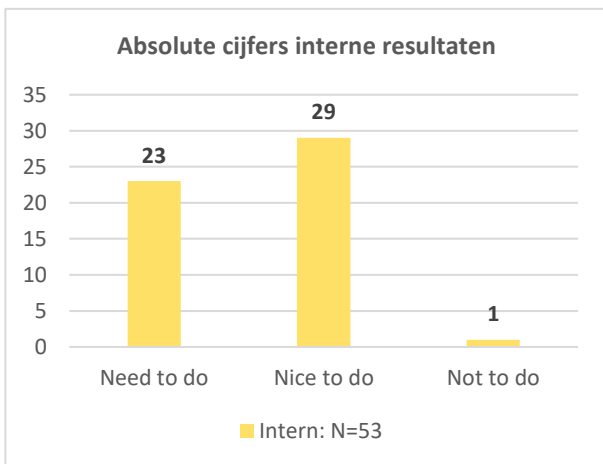
Oprichting/taak 10: In een politiekorps of -dienst financiële audits uitvoeren en het beheer van de ontvangen dotaties of subsidies doorlichten.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	10	19%	72	28%
Nice to do	25	47%	106	41%
Not to do	18	34%	82	32%

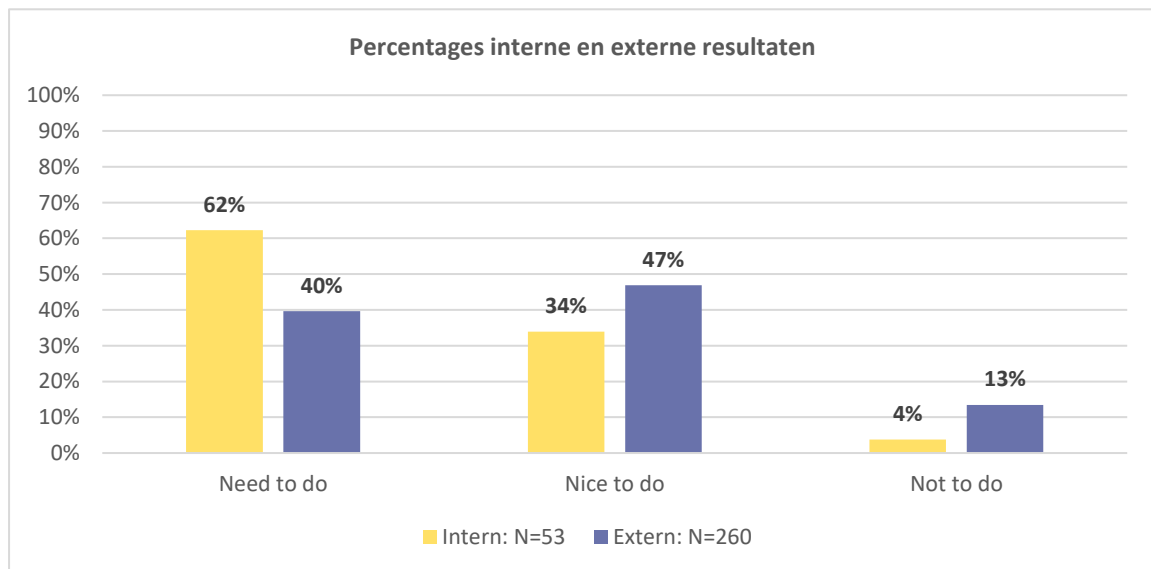
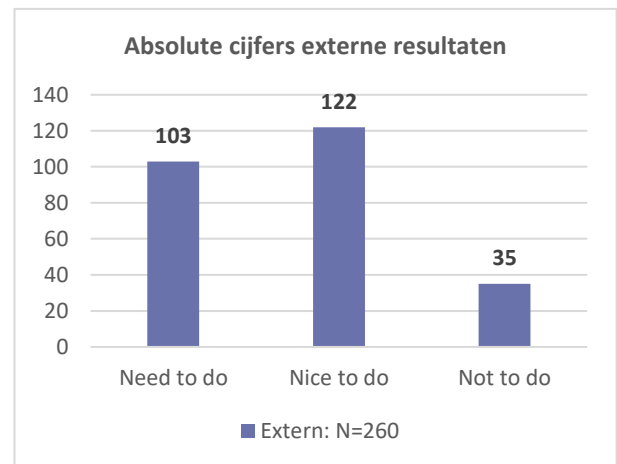
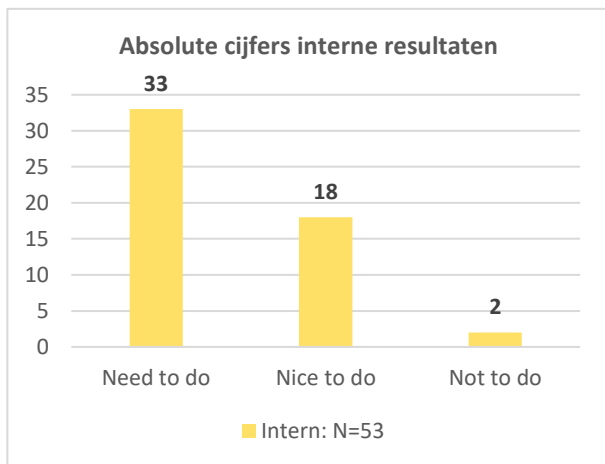
Opdracht/taak 11: Evalueren hoe een politiekorps of -dienst de risicobeheersing aanpakt en opvolgen van de implementatie van de aanbevelingen.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	23	43%	65	25%
Nice to do	29	55%	153	59%
Not to do	1	2%	42	16%

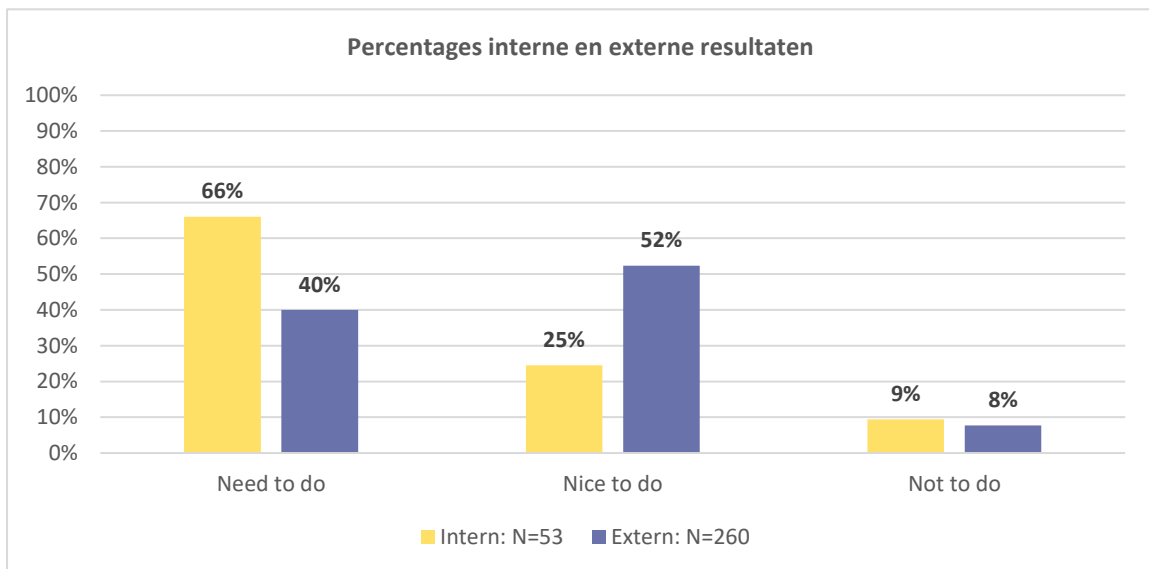
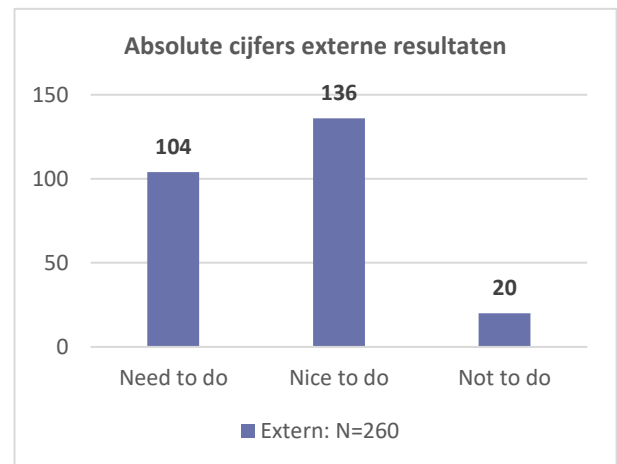
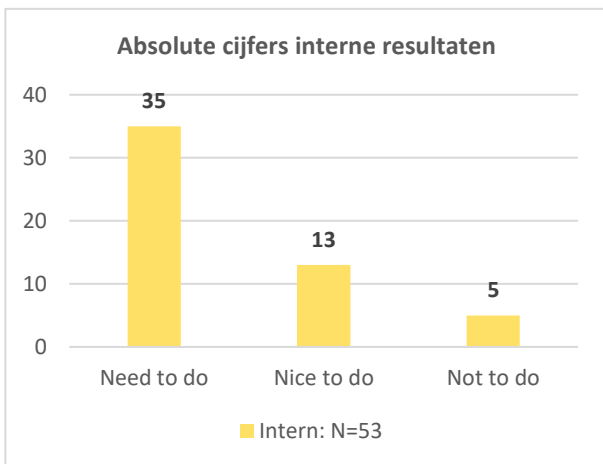
Opdracht/taak 12: Bijdragen aan het bepalen van nationale (kwantitatieve én kwalitatieve) standaarden en normen met betrekking tot de politie om een minimale gelijkwaardige en legitieme dienstverlening aan de bevolking te garanderen.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	33	62%	103	40%
Nice to do	18	34%	122	47%
Not to do	2	4%	35	13%

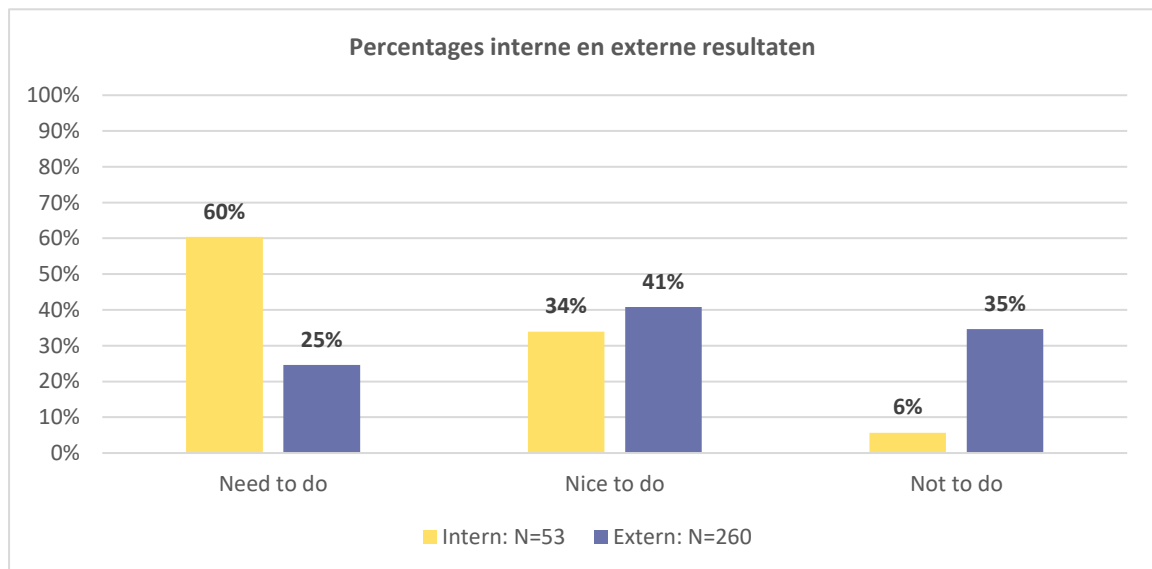
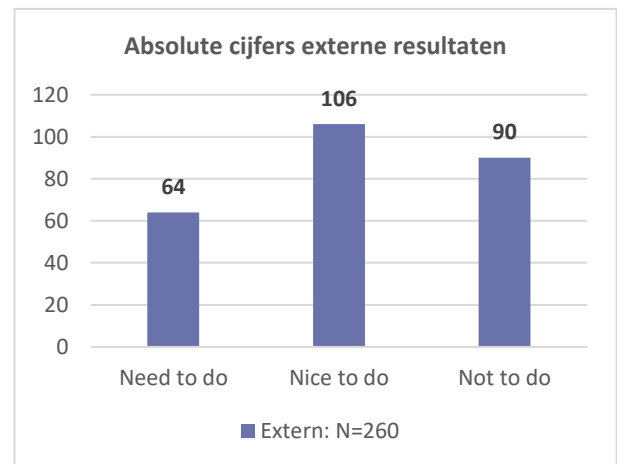
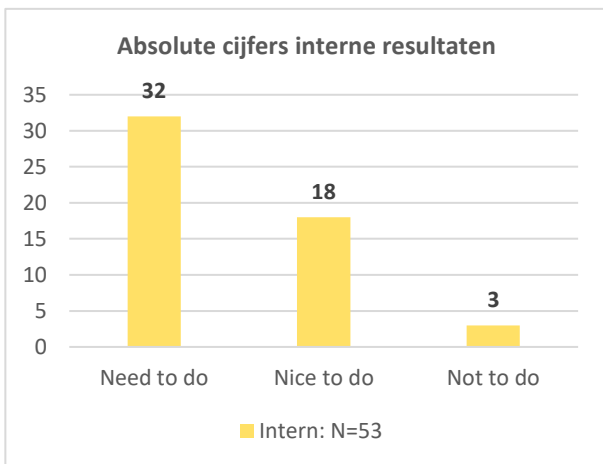
Opdracht/taak 13: Opvolgen van het integriteitsbeleid van de politiediensten.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	35	66%	104	40%
Nice to do	13	25%	136	52%
Not to do	5	9%	20	8%

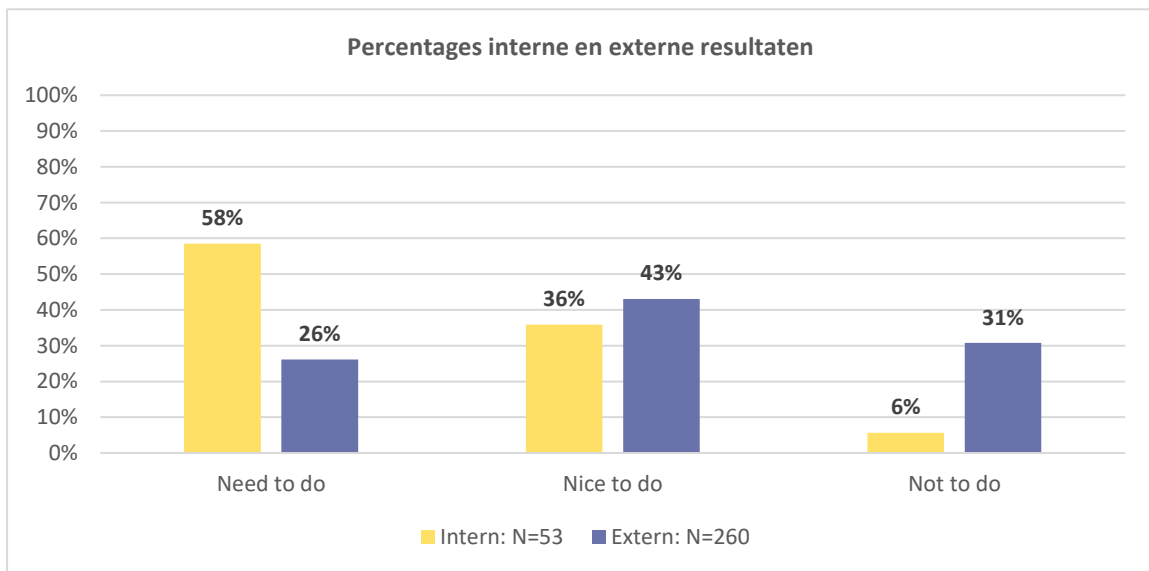
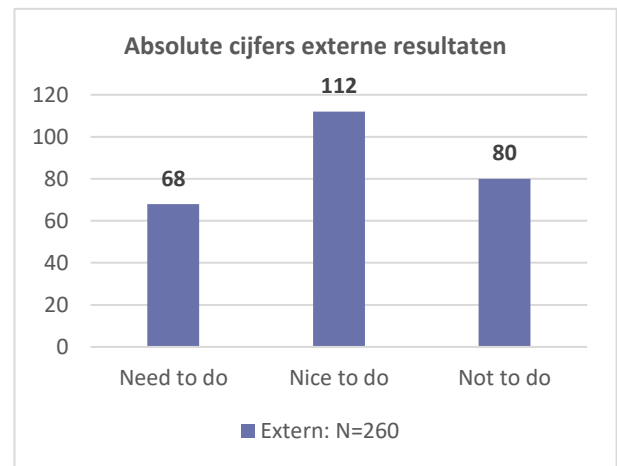
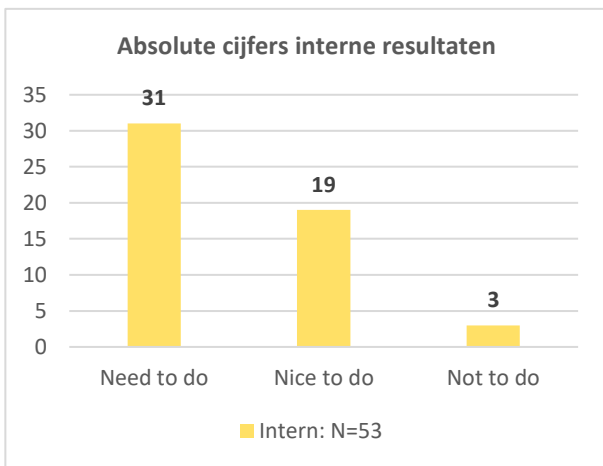
Opdracht/taak 14: Zetelen in een selectiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	32	60%	64	25%
Nice to do	18	34%	106	41%
Not to do	3	6%	90	35%

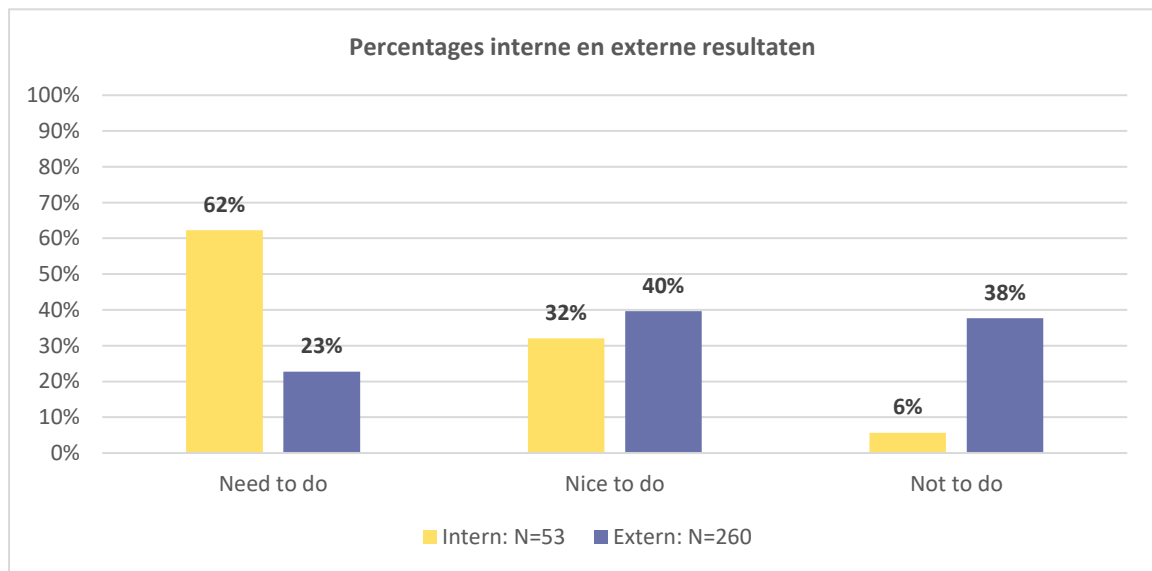
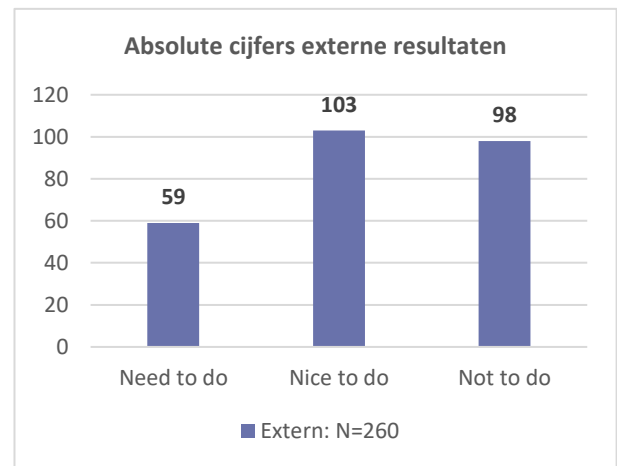
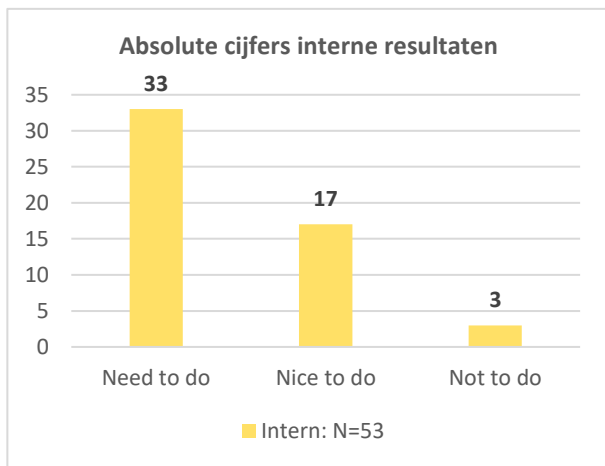
Opdracht/taak 15: Zetelen in een evaluatiecommissie van mandaathouders bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	31	58%	68	26%
Nice to do	19	36%	112	43%
Not to do	3	6%	80	31%

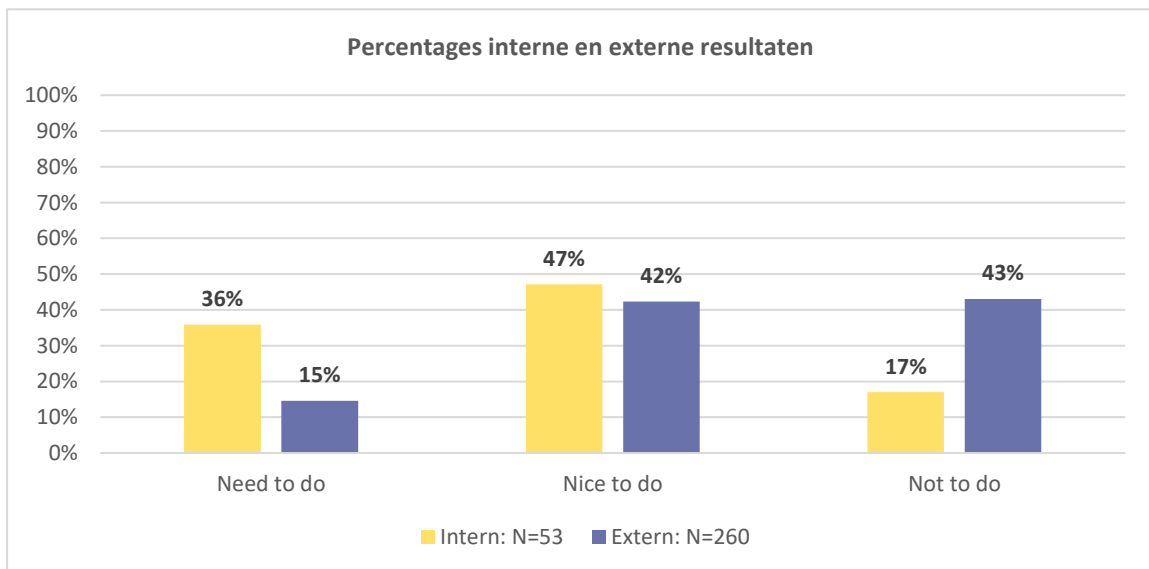
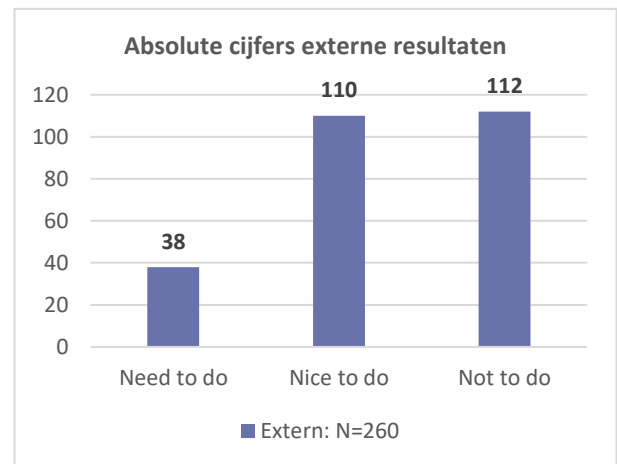
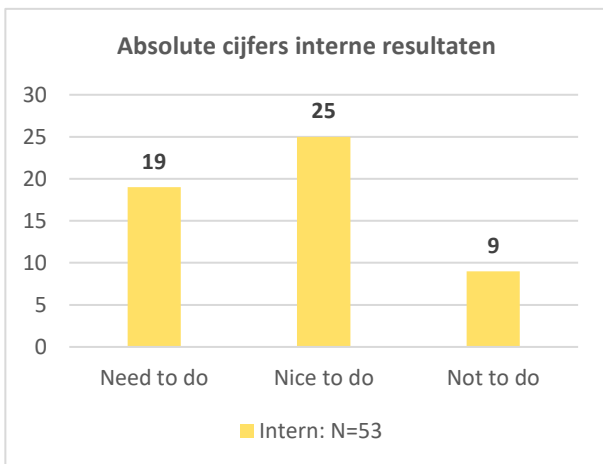
Opdracht/taak 16: Zowel zetelen in de selectiecommissie als in de evaluatiecommissie voor een mandaatfunctie bij de politie (bijvoorbeeld korpschef, commissaris-generaal, directeur-generaal...)?

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	33	62%	59	23%
Nice to do	17	32%	103	40%
Not to do	3	6%	98	38%

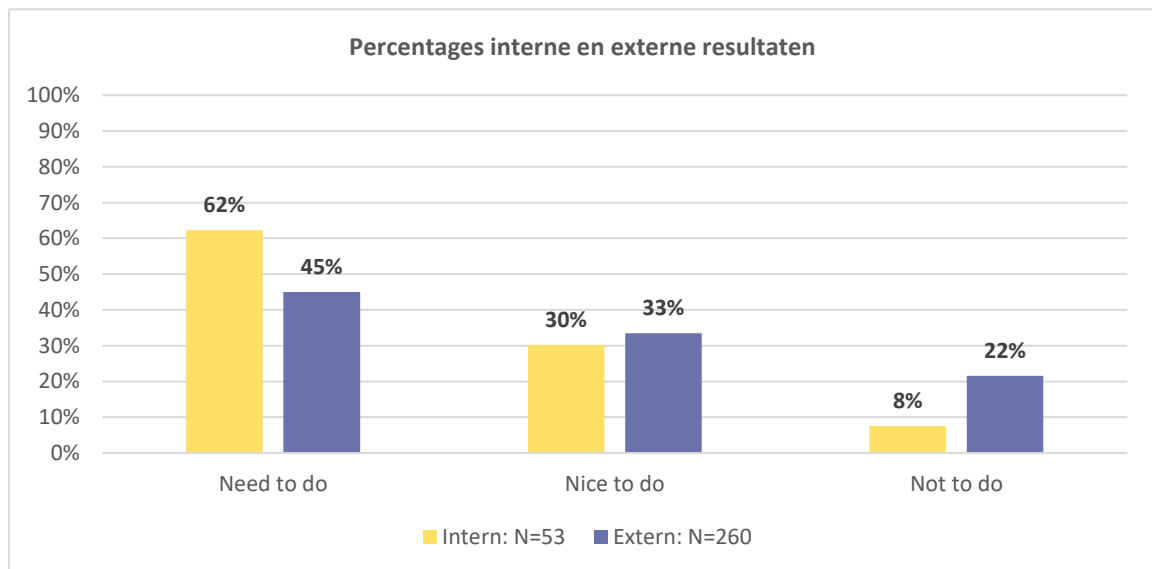
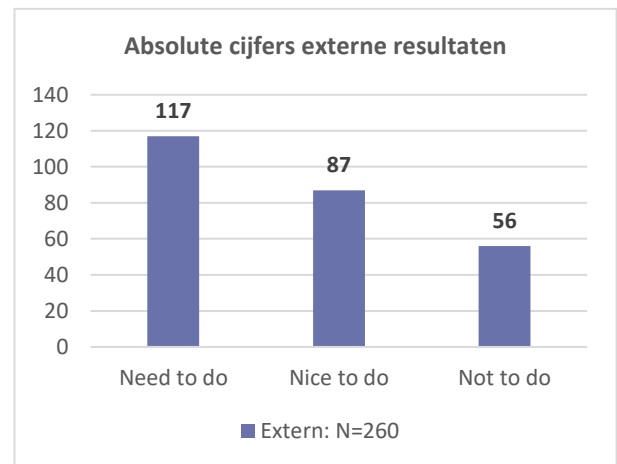
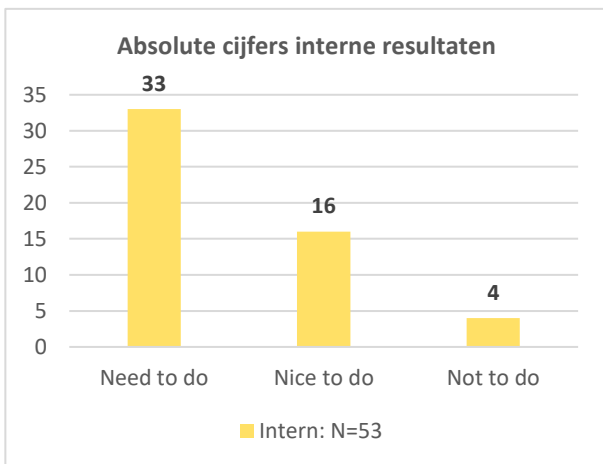
Opdracht/taak 17: Zetelen in een jury betreffende de promotieopleiding voor het behalen van het directiebrevet dat vereist is voor de bevordering tot de graad van hoofdcommissaris van politie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	19	36%	38	15%
Nice to do	25	47%	110	42%
Not to do	9	17%	112	43%

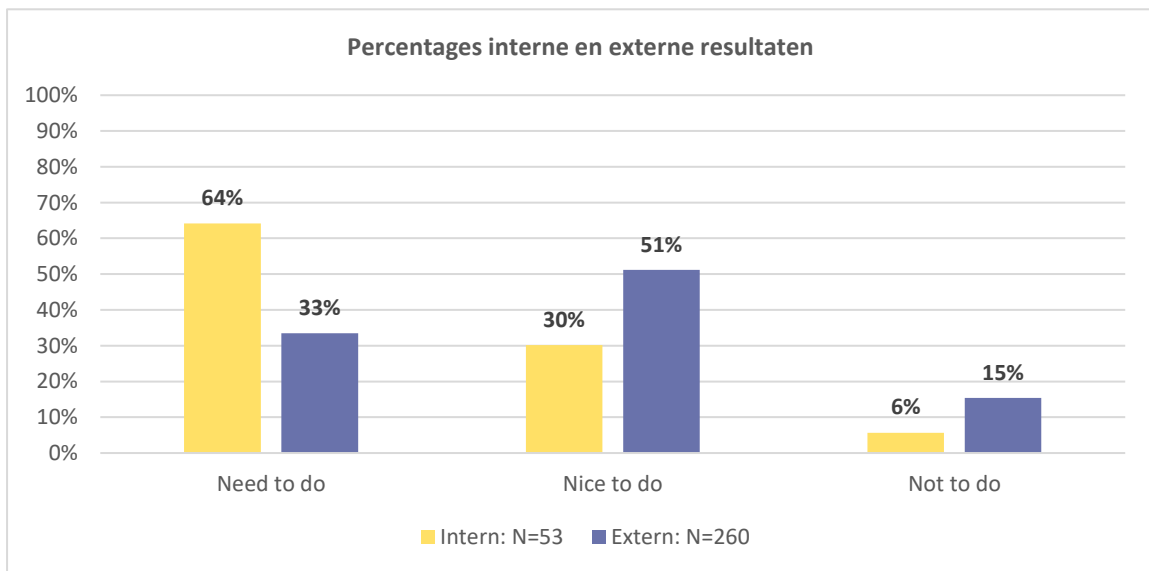
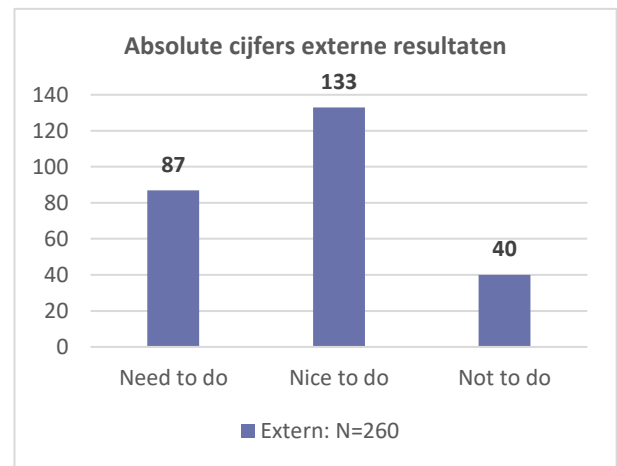
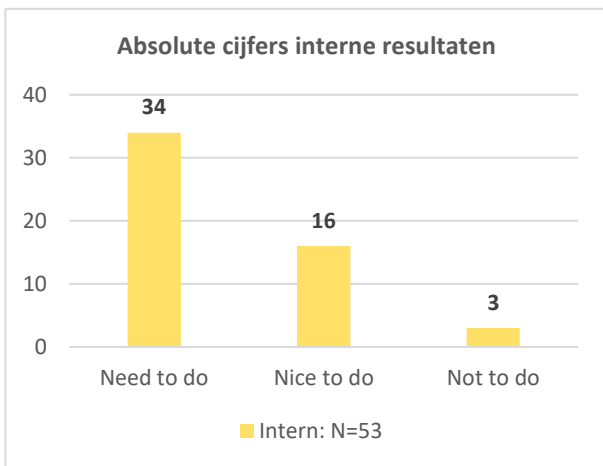
Opdracht/taak 18: Zetelen in een tuchtraad die de beroepen behandelt, ingediend door politieleiden, tegen voorstellen van zware tuchtstraffen.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	33	62%	117	45%
Nice to do	16	30%	87	33%
Not to do	4	8%	56	22%

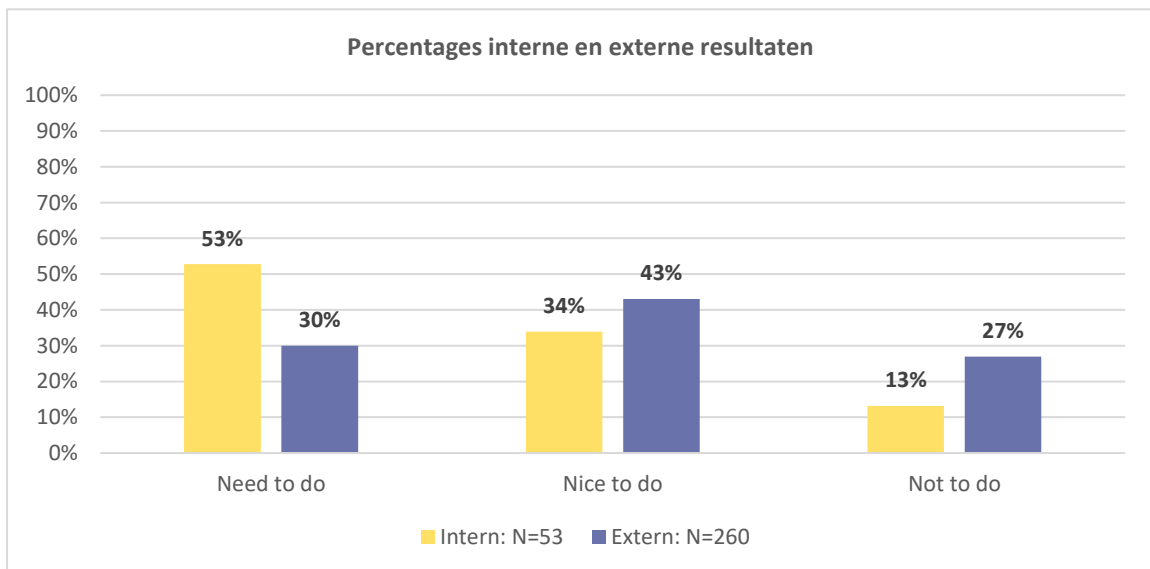
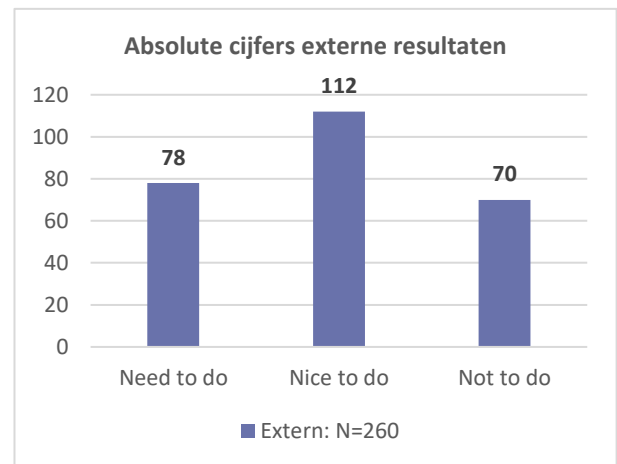
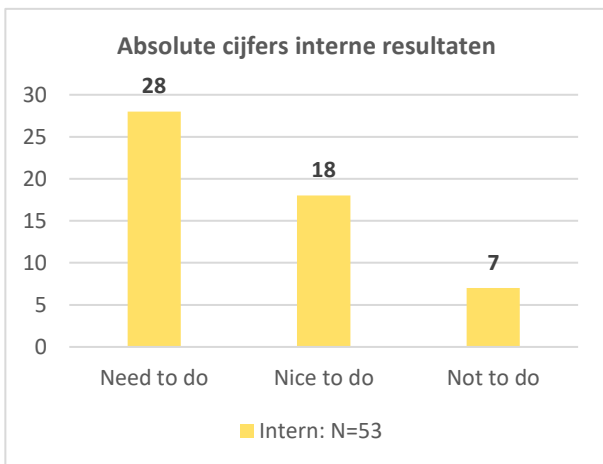
Opdracht/taak 19: Voorzitten van een deontologische commissie inzake het politieambt.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	34	64%	87	33%
Nice to do	16	30%	133	51%
Not to do	3	6%	40	15%

Opdracht/taak 20: Zetelen in een raad van beroep waar dossiers worden behandeld van leden van de politie die als evaluatie een onvoldoende hebben gekregen over hun professioneel functioneren.

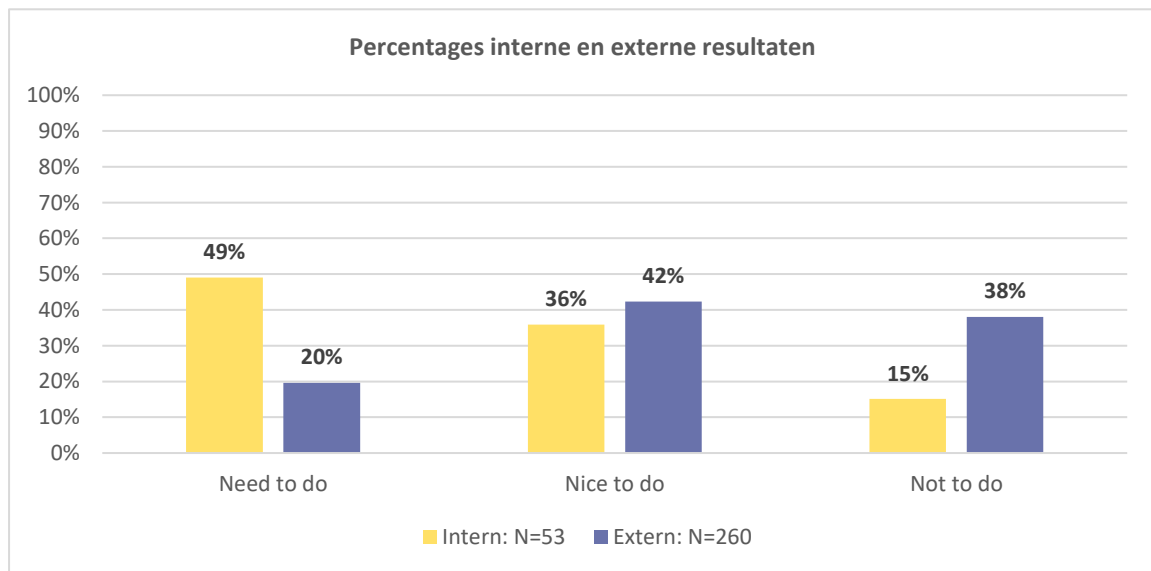
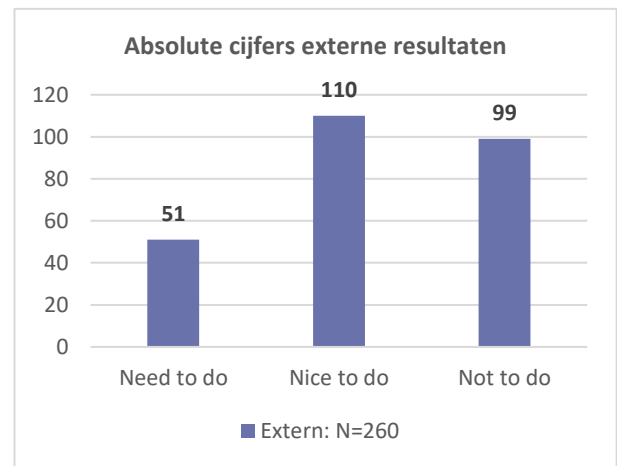
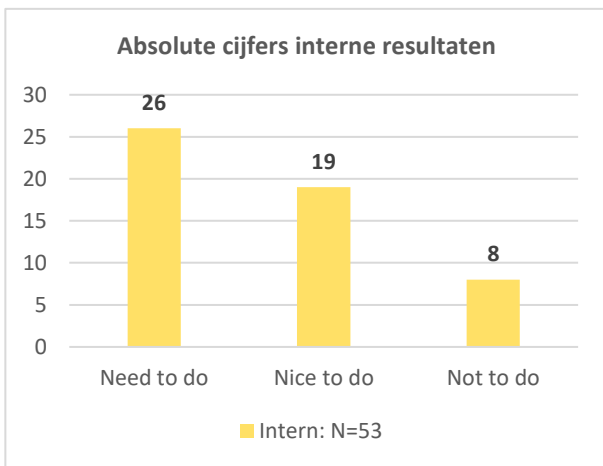
Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	28	53%	78	30%
Nice to do	18	34%	112	43%
Not to do	7	13%	70	27%

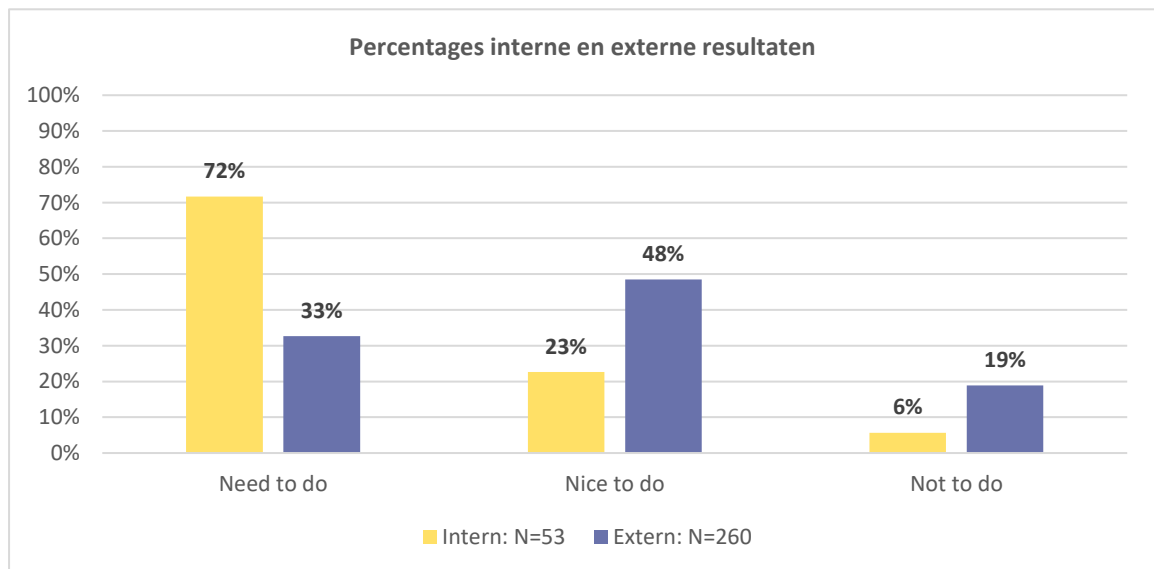
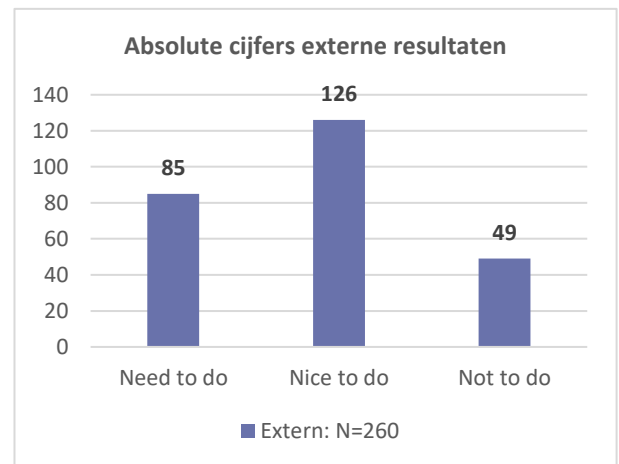
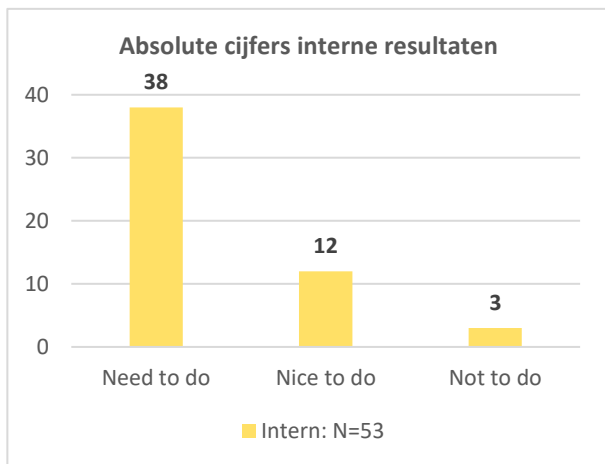
Opdracht/taak 21: Zetelen in een paritaire commissie waar dossiers worden behandeld van kandidaat-leden van het operationeel kader van de politiediensten waartegen een beslissing van ongeschiktheid tot benoeming werd genomen of waarbij de stageperiode negatief werd beoordeeld.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	26	49%	51	20%
Nice to do	19	36%	110	42%
Not to do	8	15%	99	38%

Opdracht/taak 22: Zetelen in een commissie waar de kwaliteit van de politieopleidingen wordt geëvalueerd.

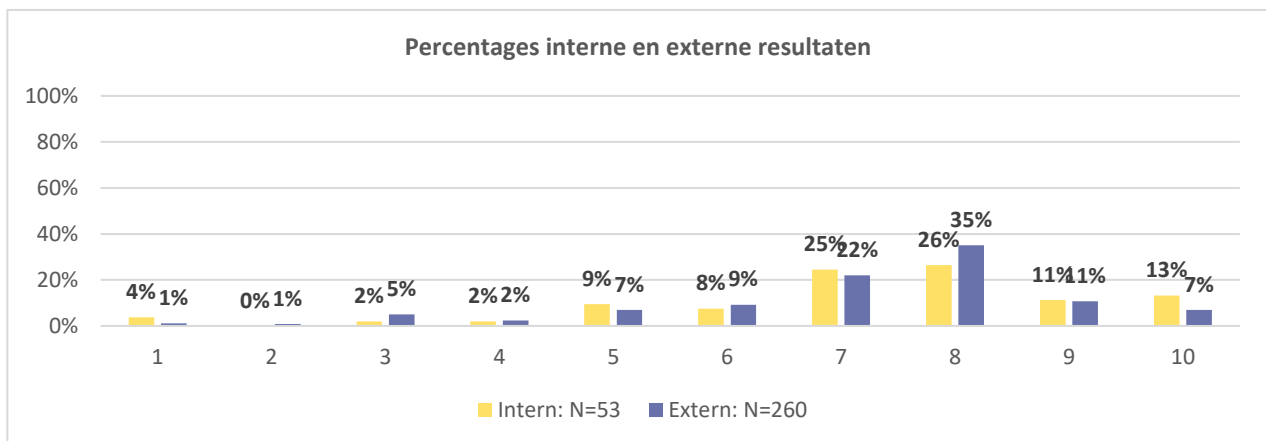
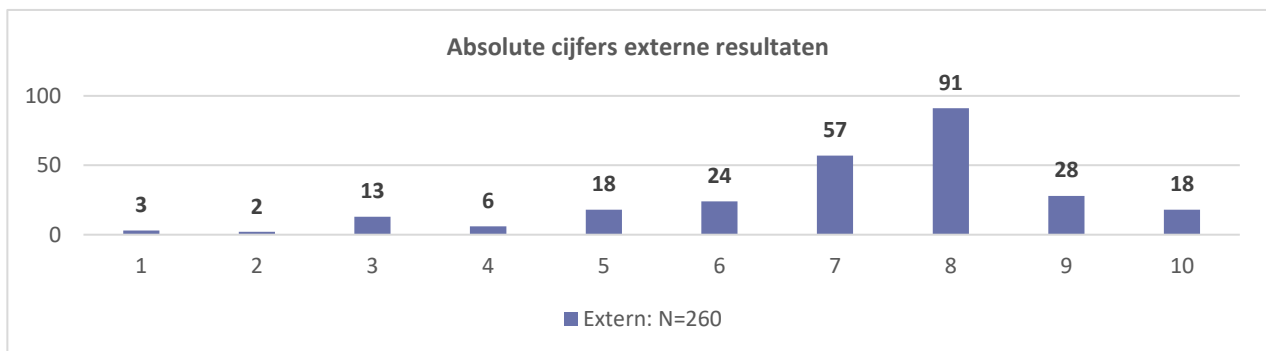
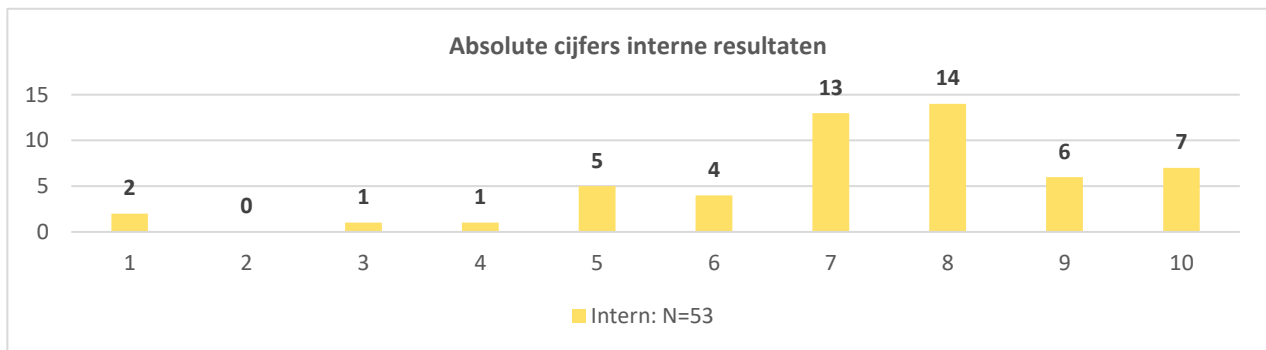
Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Need to do	38	72%	85	33%
Nice to do	12	23%	126	48%
Not to do	3	6%	49	19%

Hoe schat u de impact in van een extern controleorgaan op het politiebeleid en de optimalisatie van de politiediensten? Geef voor de onderstaande 7 stellingen telkens een waarde van 1 tot 10 in, waarbij 1 = geen impact en 10 = zeer grote impact.

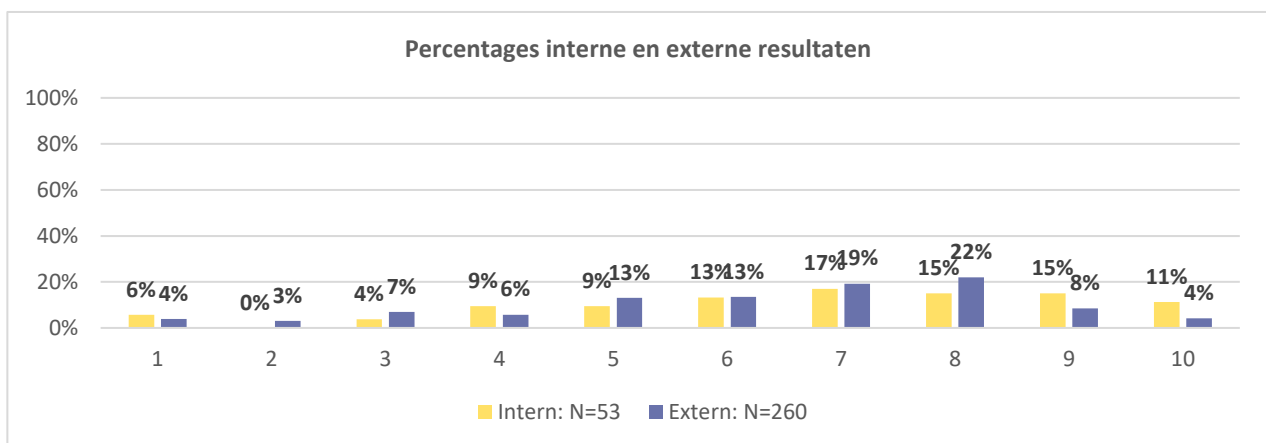
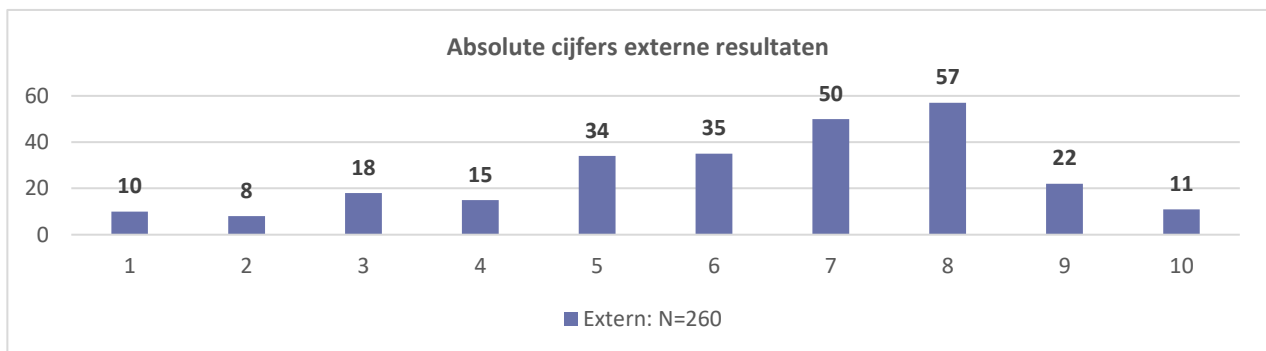
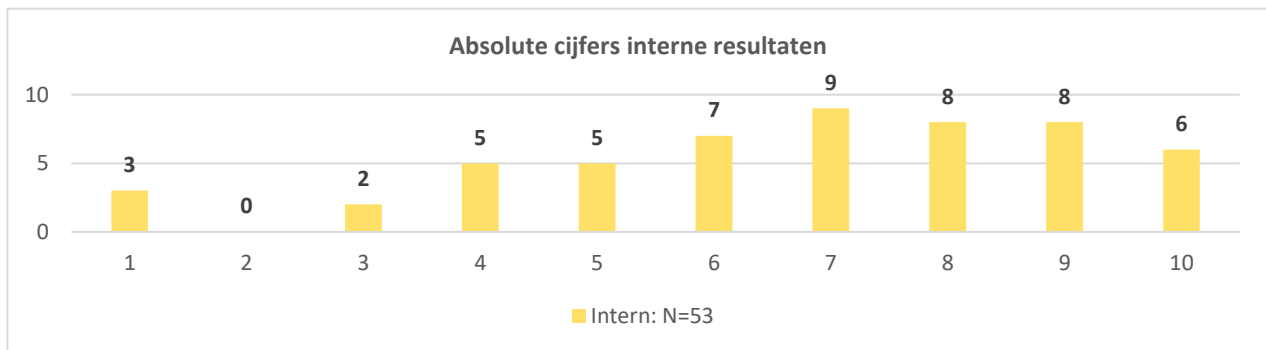
Stelling 1: Een extern toezichtsorgaan draagt er toe bij dat de kwaliteit van het interne onderzoek door de politie naar niet-integer handelen en optreden wordt verbeterd.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	2	4%	3	1%
2	0	0%	2	1%
3	1	2%	13	5%
4	1	2%	6	2%
5	5	9%	18	7%
6	4	8%	24	9%
7	13	25%	57	22%
8	14	26%	91	35%
9	6	11%	28	11%
10	7	13%	18	7%

Stelling 2: Een extern toezichtsorgaan zorgt ervoor dat de tuchtoverheden hun disciplinaire bevoegdheden daadwerkelijk uitvoeren.

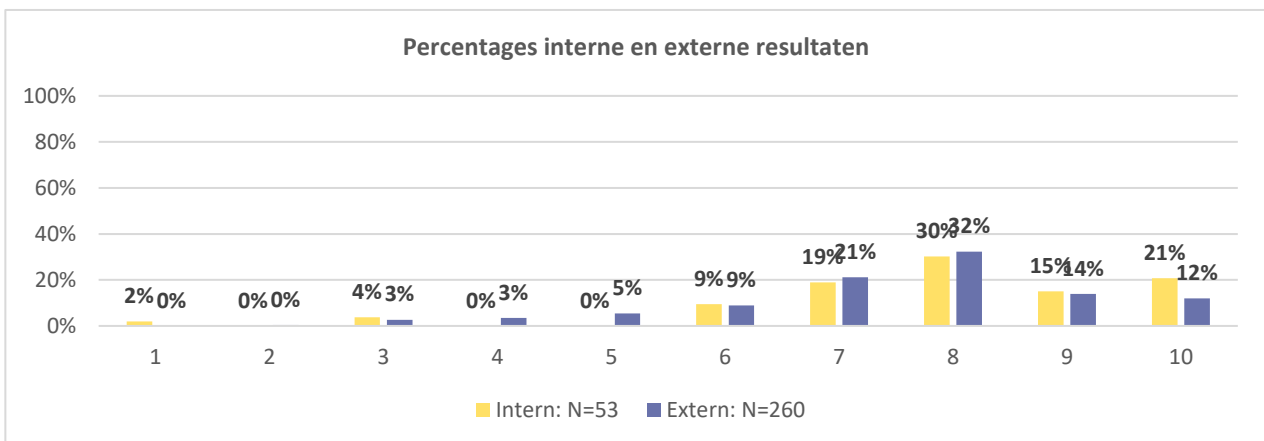
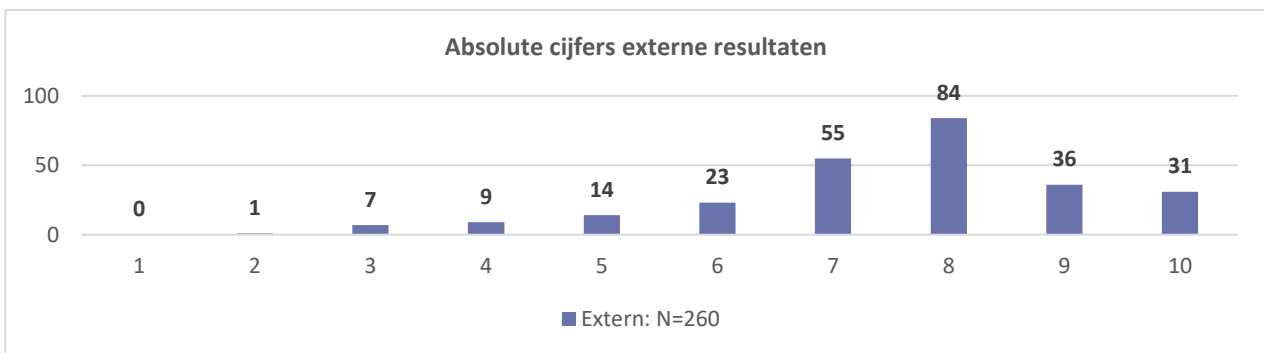
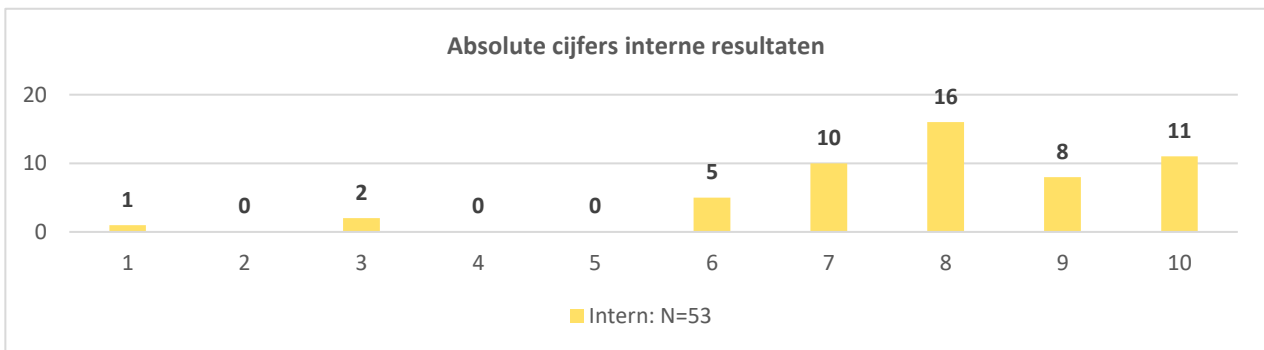
Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	3	6%	10	4%
2	0	0%	8	3%
3	2	4%	18	7%
4	5	9%	15	6%
5	5	9%	34	13%
6	7	13%	35	13%
7	9	17%	50	19%
8	8	15%	57	22%
9	8	15%	22	8%
10	6	11%	11	4%

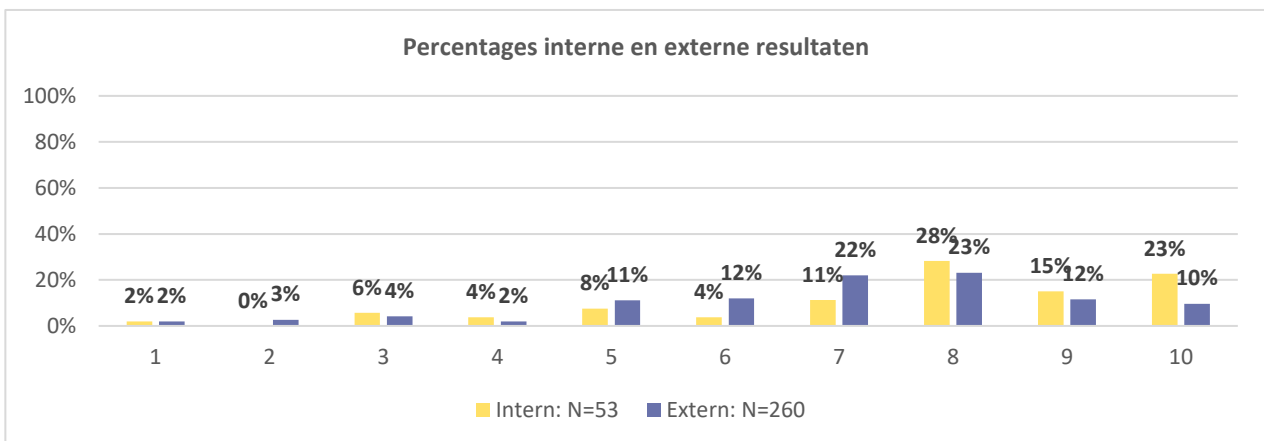
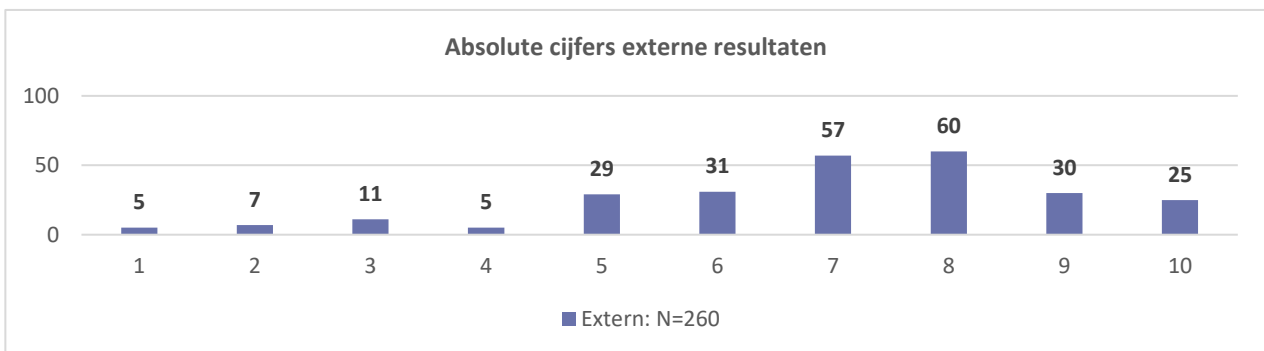
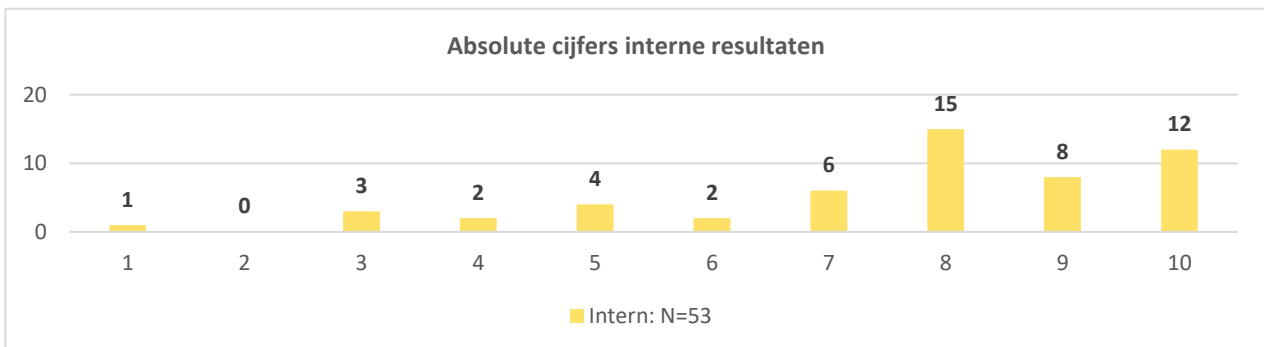
Stelling 3: Een extern toezichtsorgaan draagt middels aanbevelingen in onderzoeksrapporten bij tot het identificeren van problemen en risico's binnen een politiekorps of -dienst.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	1	2%	0	0%
2	0	0%	1	0%
3	2	4%	7	3%
4	0	0%	9	3%
5	0	0%	14	5%
6	5	9%	23	9%
7	10	19%	55	21%
8	16	30%	84	32%
9	8	15%	36	14%
10	11	21%	31	12%

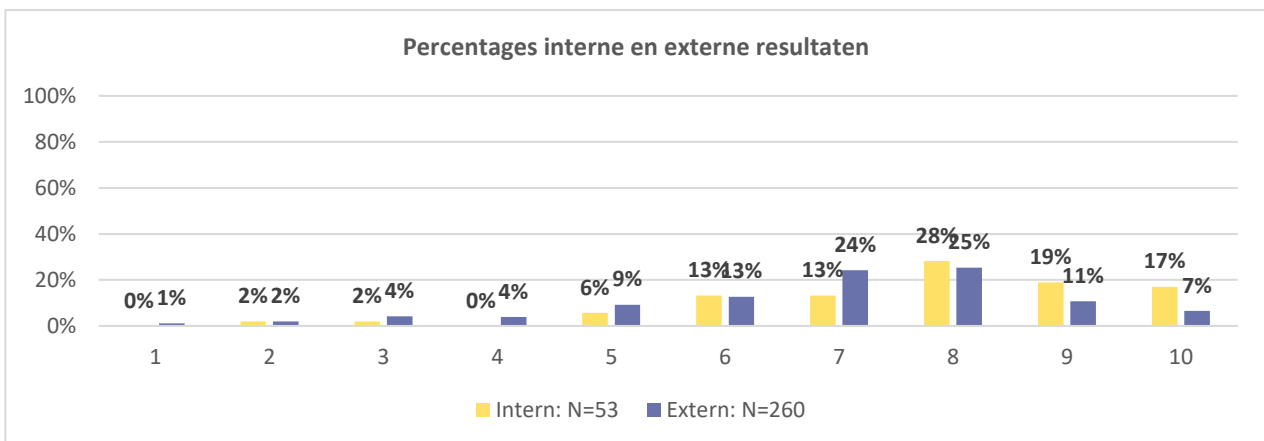
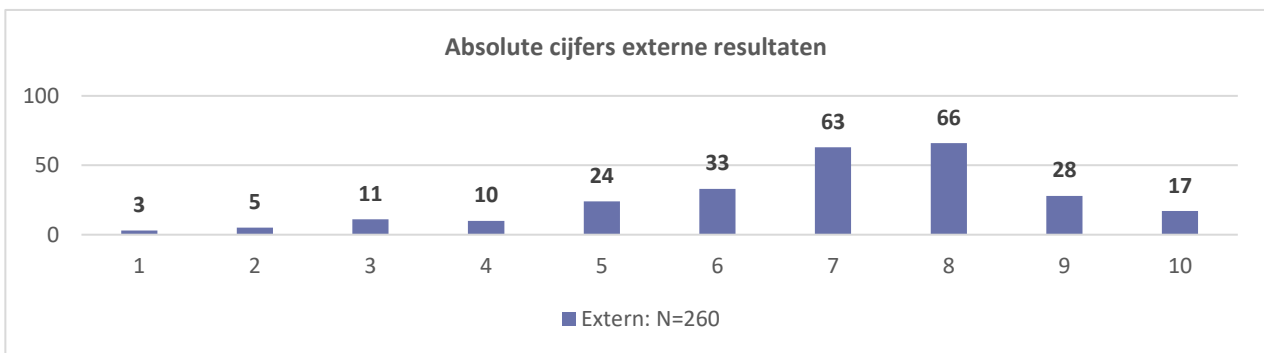
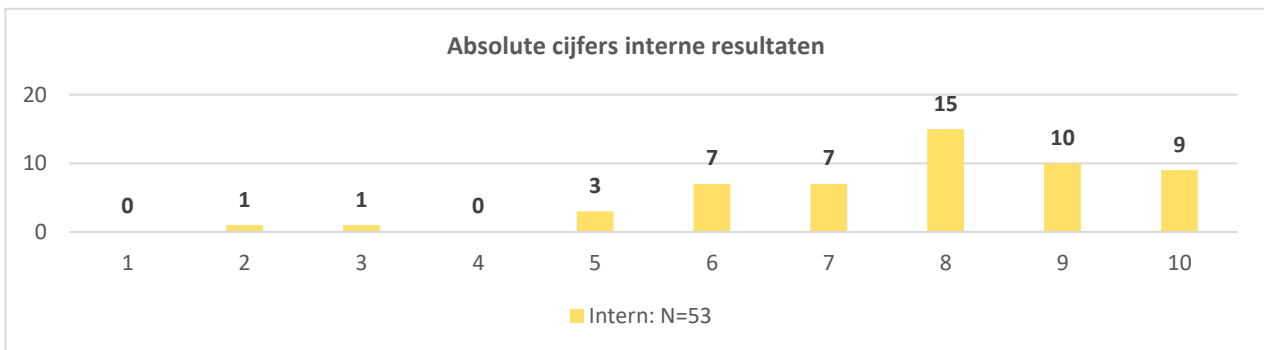
Stelling 4: Een extern toezichtsorgaan draagt middels het delen van de onderzoeksbevindingen en aanbevelingen bij tot een verhoogd vertrouwen van de burger in de politie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	1	2%	5	2%
2	0	0%	7	3%
3	3	6%	11	4%
4	2	4%	5	2%
5	4	8%	29	11%
6	2	4%	31	12%
7	6	11%	57	22%
8	15	28%	60	23%
9	8	15%	30	12%
10	12	23%	25	10%

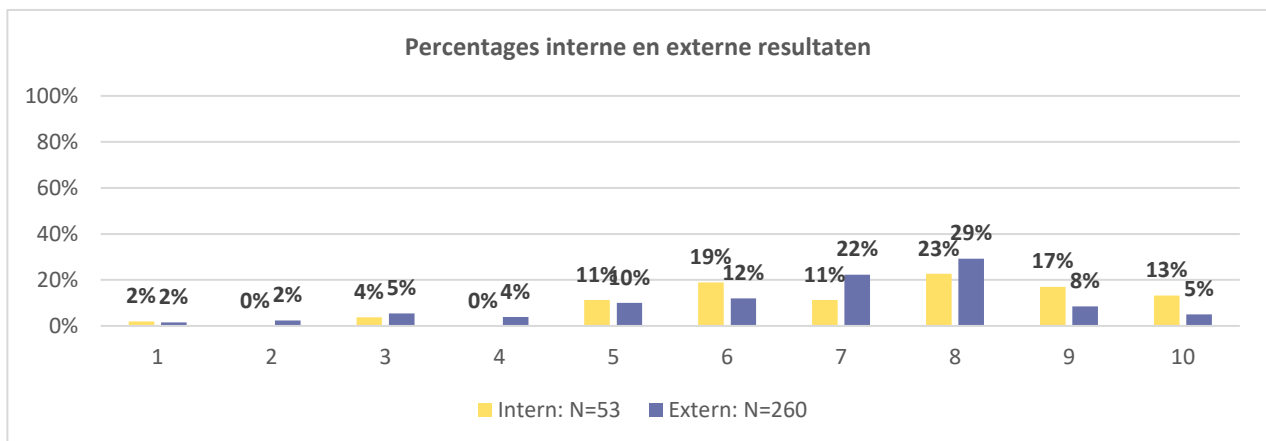
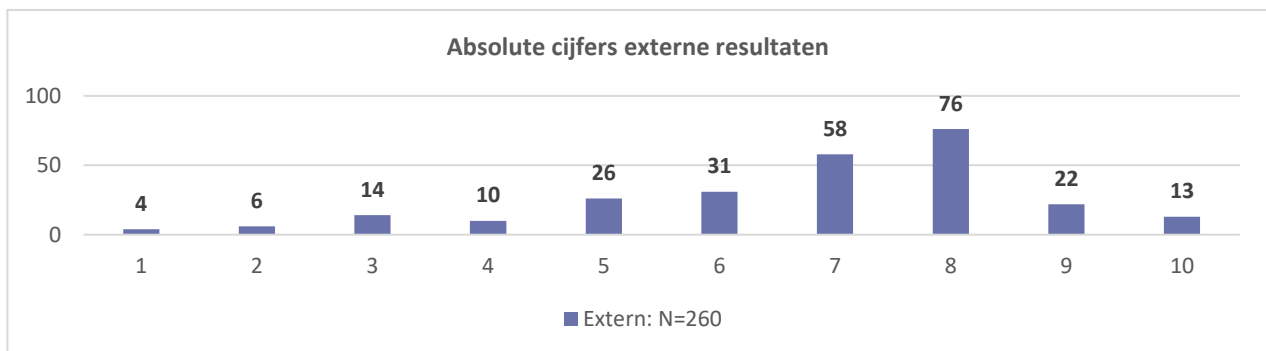
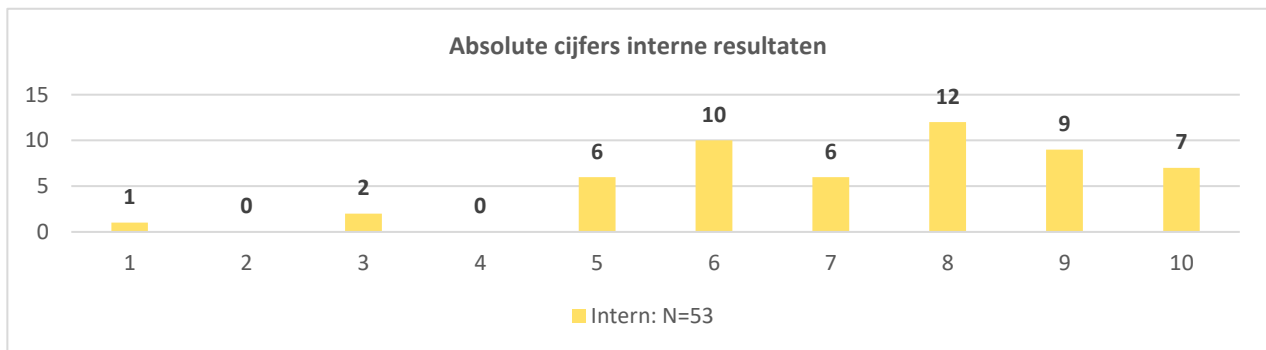
Stelling 5: Een extern toezichtsorgaan slaagt erin een bijdrage te leveren aan de optimalisatie van de federale politie en van de lokale politie door het aanreiken van denkpistes met het oog op verbetering en/of bijsturing.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	0	0%	3	1%
2	1	2%	5	2%
3	1	2%	11	4%
4	0	0%	10	4%
5	3	6%	24	9%
6	7	13%	33	13%
7	7	13%	63	24%
8	15	28%	66	25%
9	10	19%	28	11%
10	9	17%	17	7%

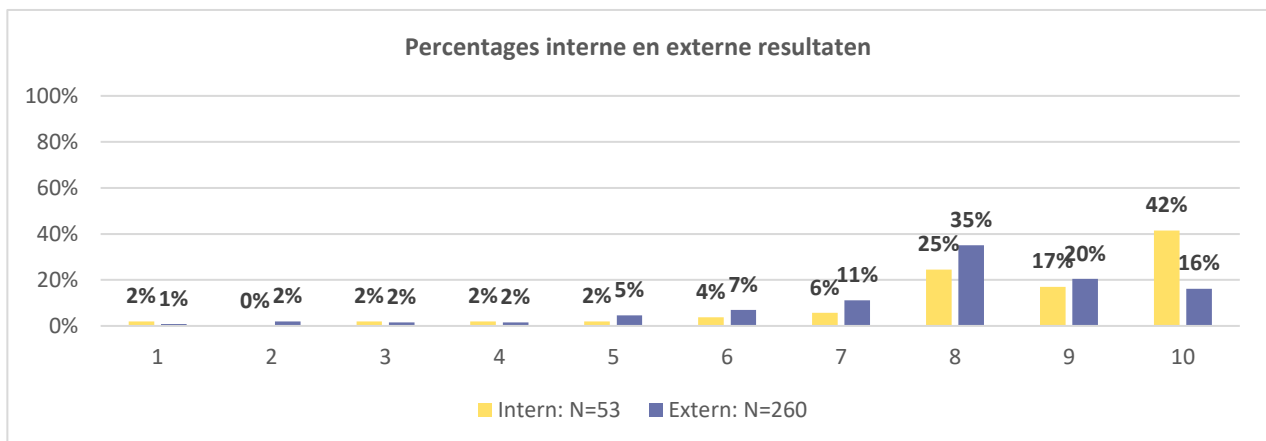
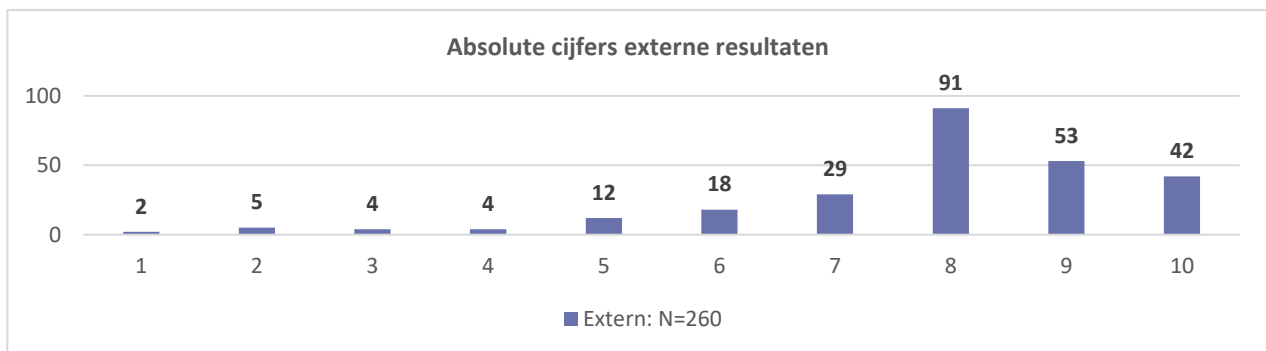
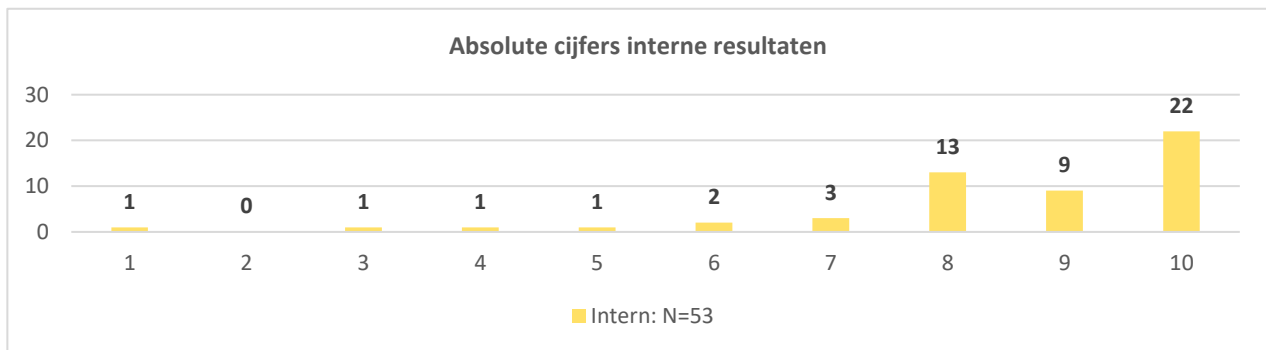
Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan draagt ertoe bij dat de politieoverheden de nodige maatregelen nemen (bijvoorbeeld regelgeving, beleidsplan, bijsturing processen en procedures, individuele maatregelen tegen een medewerker...).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	1	2%	4	2%
2	0	0%	6	2%
3	2	4%	14	5%
4	0	0%	10	4%
5	6	11%	26	10%
6	10	19%	31	12%
7	6	11%	58	22%
8	12	23%	76	29%
9	9	17%	22	8%
10	7	13%	13	5%

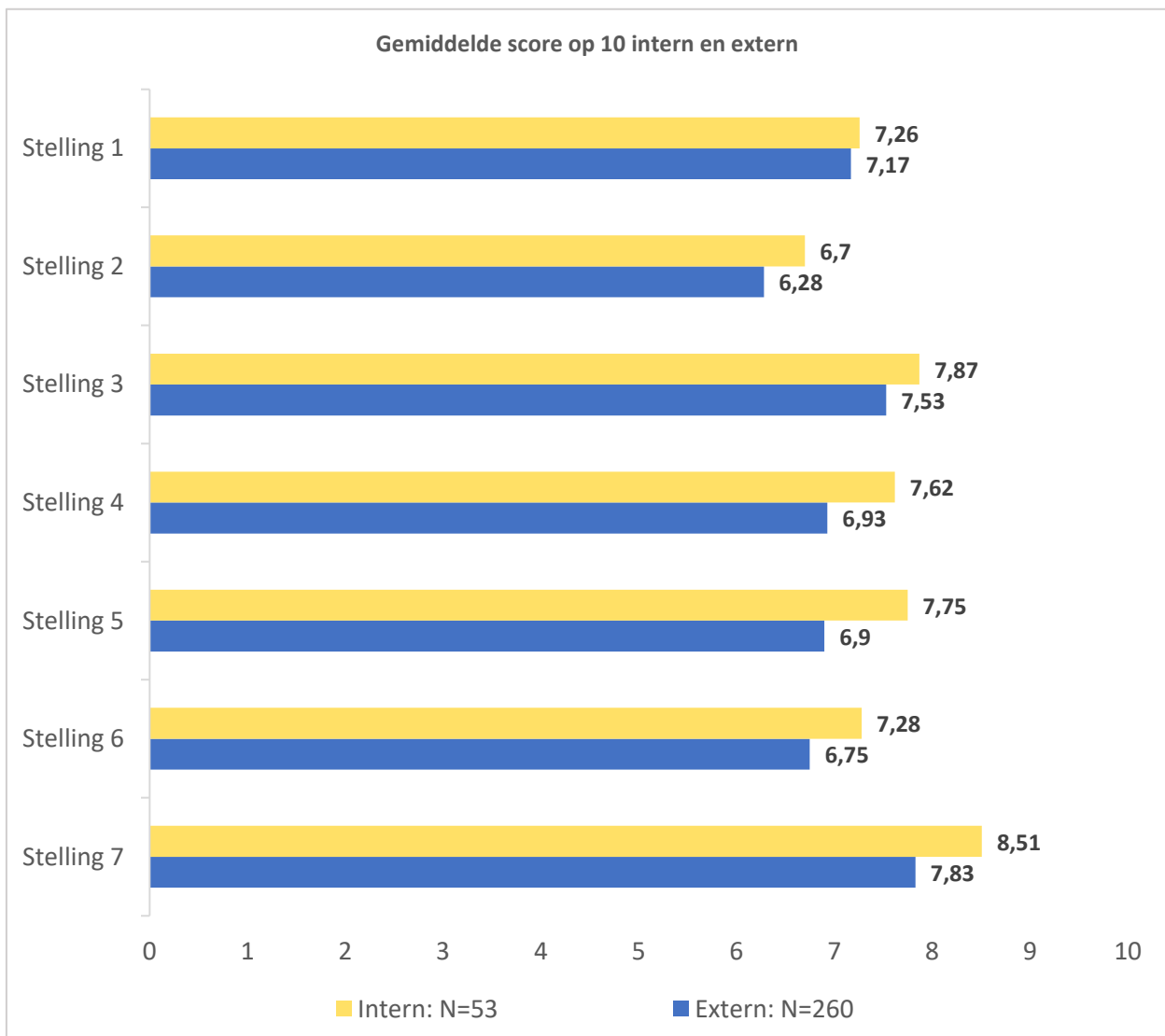
Stelling 7: Toezicht, onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie, draagt bij tot de integriteit van het politieambt.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
1	1	2%	2	1%
2	0	0%	5	2%
3	1	2%	4	2%
4	1	2%	4	2%
5	1	2%	12	5%
6	2	4%	18	7%
7	3	6%	29	11%
8	13	25%	91	35%
9	9	17%	53	20%
10	22	42%	42	16%

Samenvattend overzicht

- Stelling 1: Een extern toezichtsorgaan draagt er toe bij dat de kwaliteit van het interne onderzoek door de politie naar niet-integer handelen en optreden wordt verbeterd.
- Stelling 2: Een extern toezichtsorgaan zorgt ervoor dat de tuchtoverheden hun disciplinaire bevoegdheden daadwerkelijk uitvoeren.
- Stelling 3: Een extern toezichtsorgaan draagt middels aanbevelingen in onderzoeksrapporten bij tot het identificeren van problemen en risico's binnen een politiekorps of -dienst.
- Stelling 4: Een extern toezichtsorgaan draagt middels het delen van de onderzoeksbevindingen en aanbevelingen bij tot een verhoogd vertrouwen van de burger in de politie.
- Stelling 5: Een extern toezichtsorgaan slaagt erin een bijdrage te leveren aan de optimalisatie van de federale politie en van de lokale politie door het aanreiken van denkpistes met het oog op verbetering en/of bijsturing.
- Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan draagt ertoe bij dat de politieoverheden de nodige maatregelen nemen (bijvoorbeeld regelgeving, beleidsplan, bijsturing processen en procedures, individuele maatregelen tegen een medewerker...).
- Stelling 7: Toezicht, onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie, draagt bij tot de integriteit van het politieambt.

4. Het klachtenmechanisme is een belangrijke hoeksteen van het toezicht op de politie

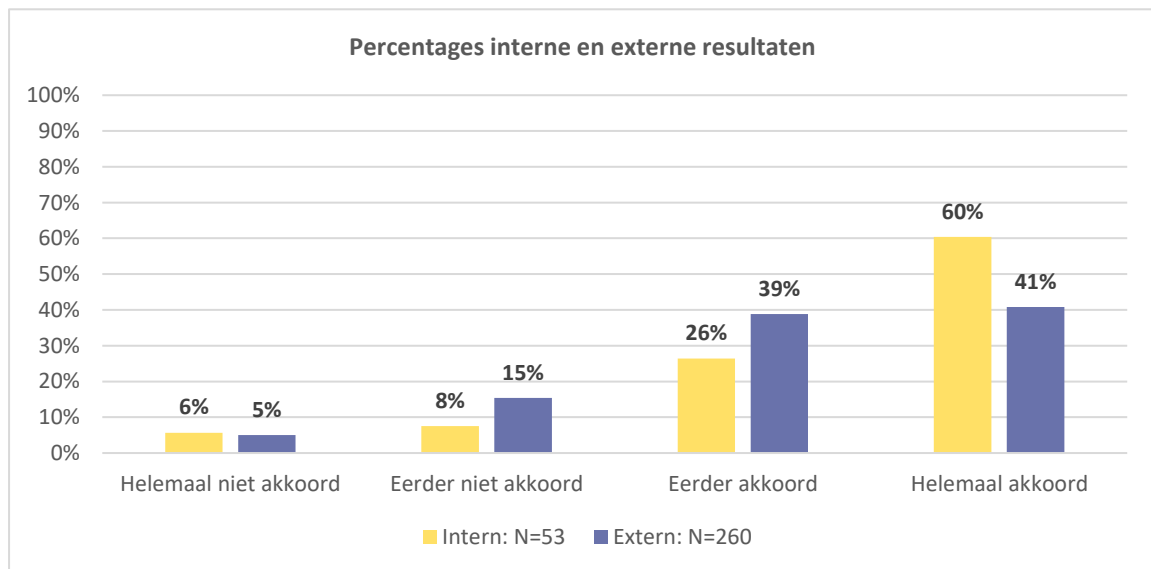
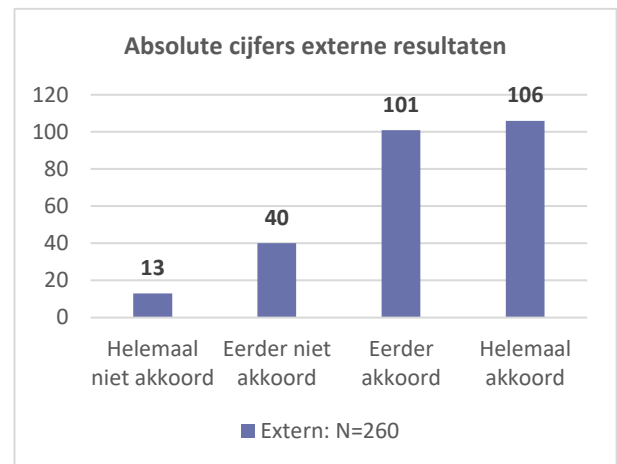
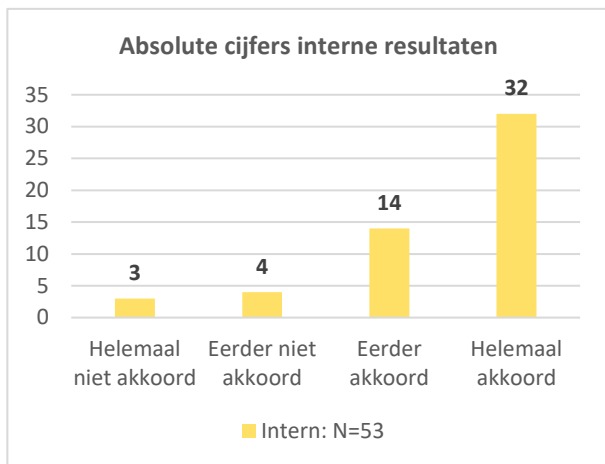
In de praktijk blijkt het voor de burger moeilijk te zijn om te weten tot welke dienst hij of zij zich kan wenden en hoe zijn of haar klacht wordt behandeld en wat het resultaat ervan is.

In dit vierde onderdeel peilen we naar uw perceptie en standpunten over het beheer, de coördinatie en de melding en de afhandeling van klachten en grieven van onder meer burgers en derden die verband houden met de uitoefening van het politieambt en/of betrekking hebben op een politiemedewerker of politiedienst. We hebben het hier dus niet over strafrechtelijke klachten of tuchtinbreuken.

Duid voor volgende 12 stellingen telkens aan in welke mate u akkoord of niet akkoord bent:

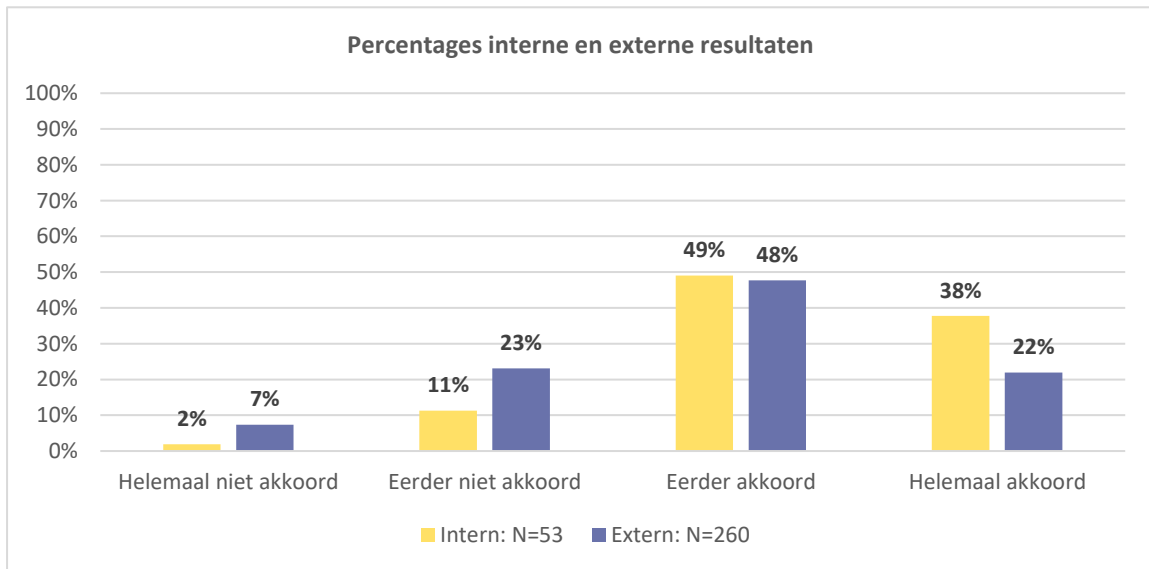
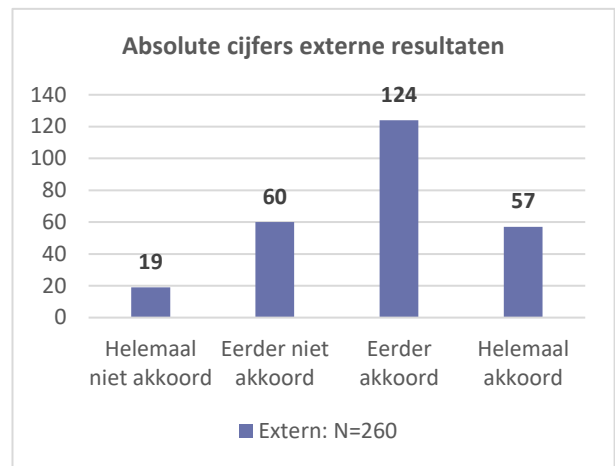
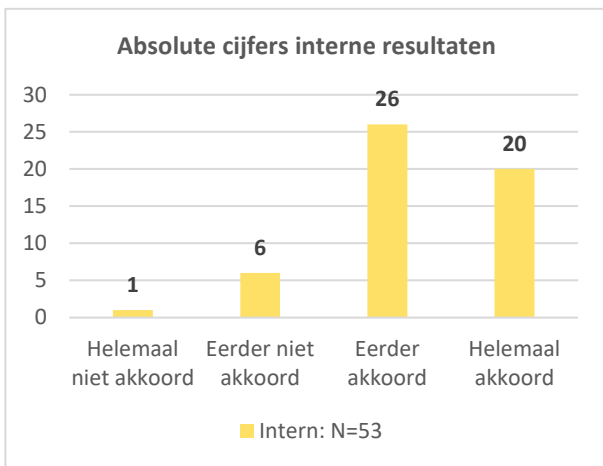
Stelling 1: Ik ben voorstander van één uniek meldpunt voor klachten over de politie en haar medewerkers, waarbij een ondersteunende externe dienst (back-office) bepaalt en opvolgt welke klacht door welke dienst wordt behandeld.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	3	6%	13	5%
Eerder niet akkoord	4	8%	40	15%
Eerder akkoord	14	26%	101	39%
Helemaal akkoord	32	60%	106	41%

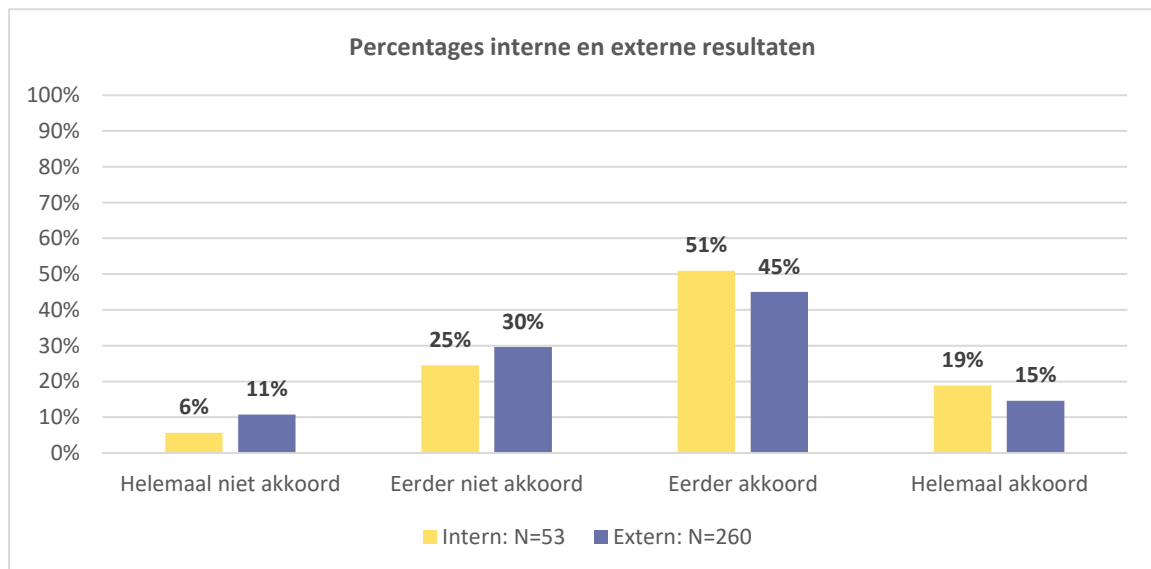
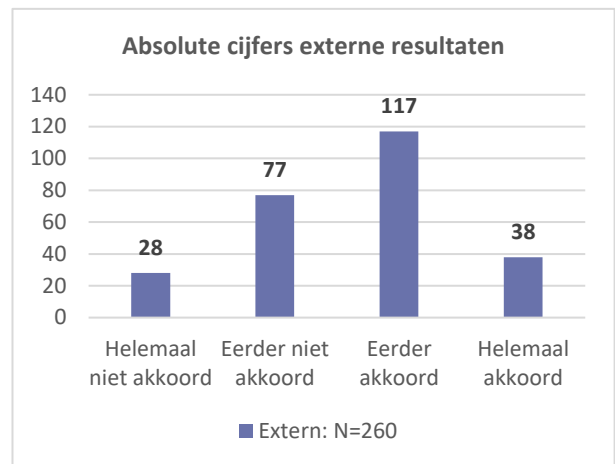
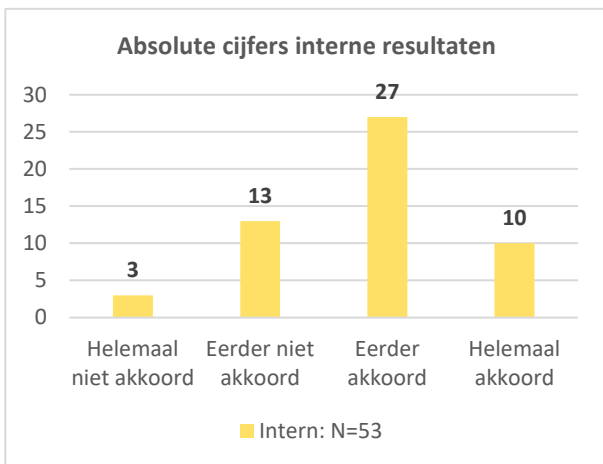
Stelling 2: Ik meen dat de klachtenprocedure afdwingbaar moet worden middels een duidelijke reglementering (wet of een koninklijk besluit).

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	1	2%	19	7%
Eerder niet akkoord	6	11%	60	23%
Eerder akkoord	26	49%	124	48%
Helemaal akkoord	20	38%	57	22%

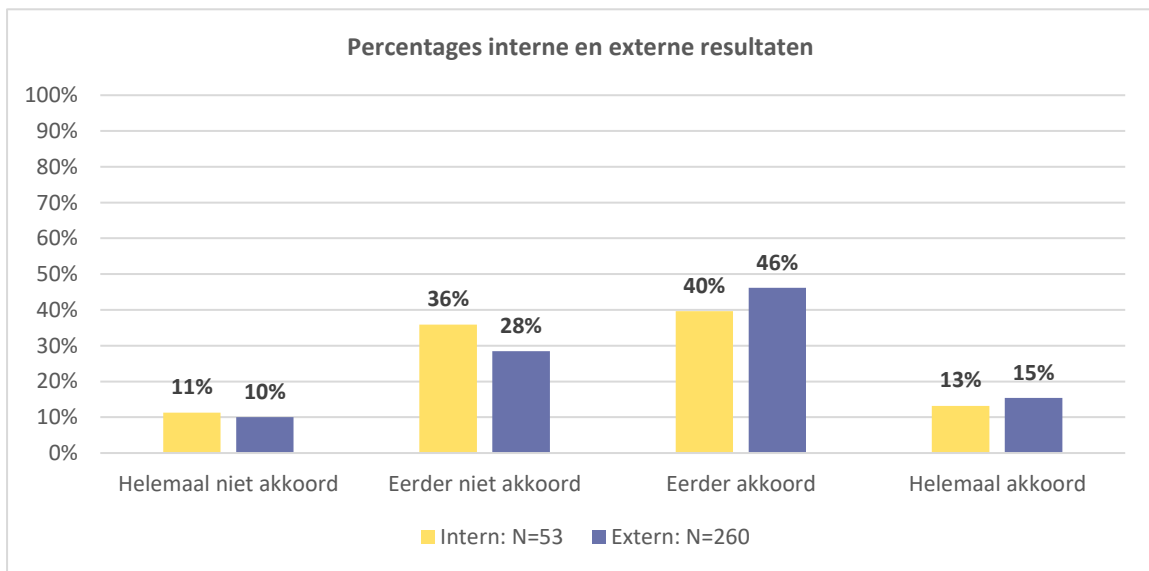
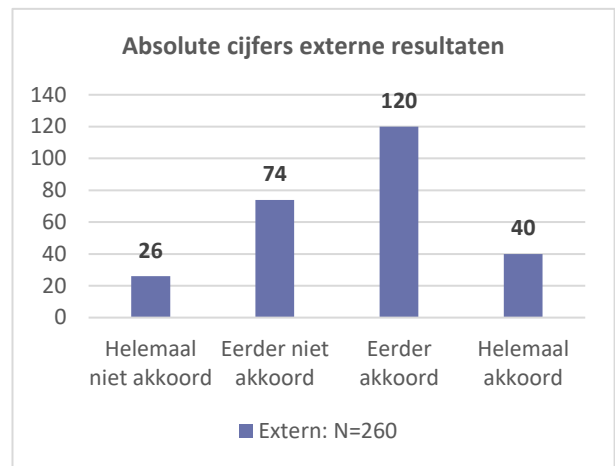
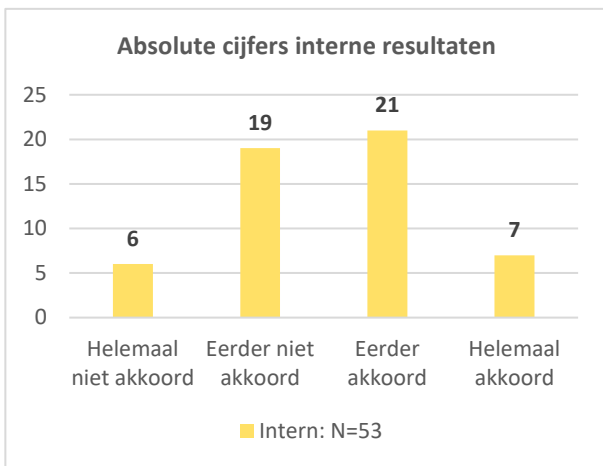
Stelling 3: Het vertrouwen van de burger in de politie en het externe toezicht erop wordt versterkt met de publicatie van concrete (geanonimiseerde) klachtencasussen en het gegeven gevolg.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	3	6%	28	11%
Eerder niet akkoord	13	25%	77	30%
Eerder akkoord	27	51%	117	45%
Helemaal akkoord	10	19%	38	15%

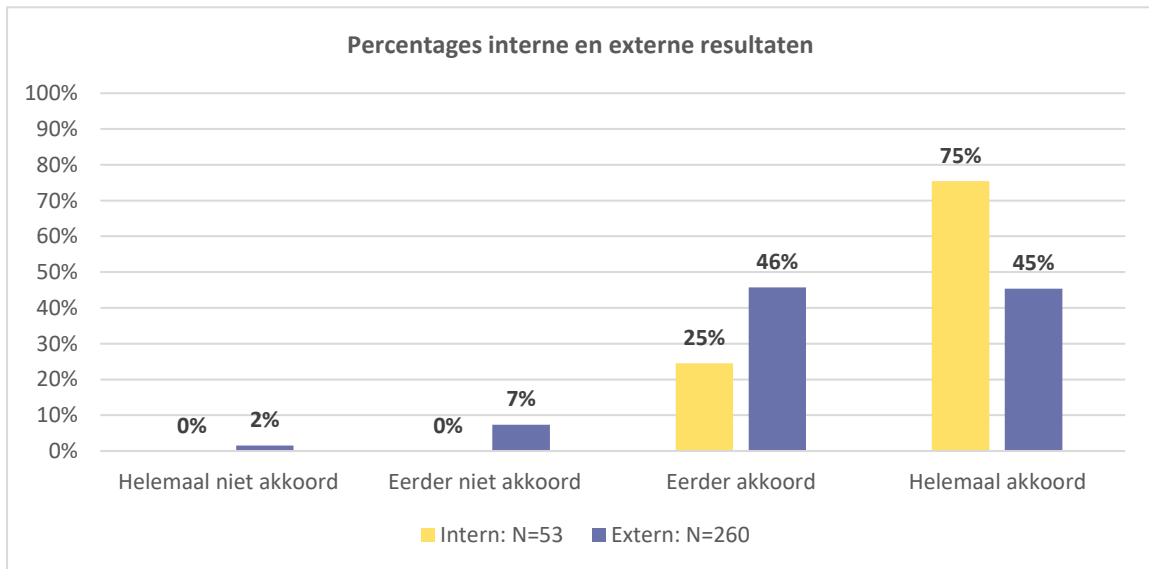
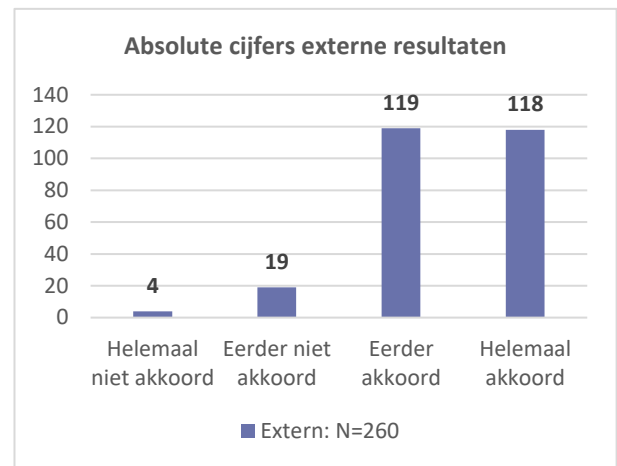
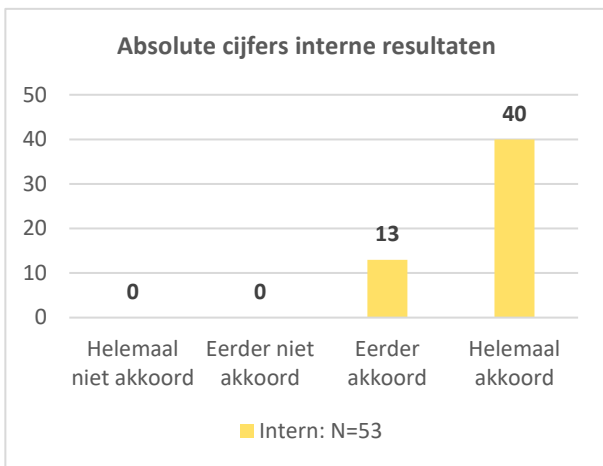
Stelling 4: Klachtenafhandeling moet in principe plaatsvinden binnen het korps of dienst waar de feiten zich hebben voorgedaan.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	6	11%	26	10%
Eerder niet akkoord	19	36%	74	28%
Eerder akkoord	21	40%	120	46%
Helemaal akkoord	7	13%	40	15%

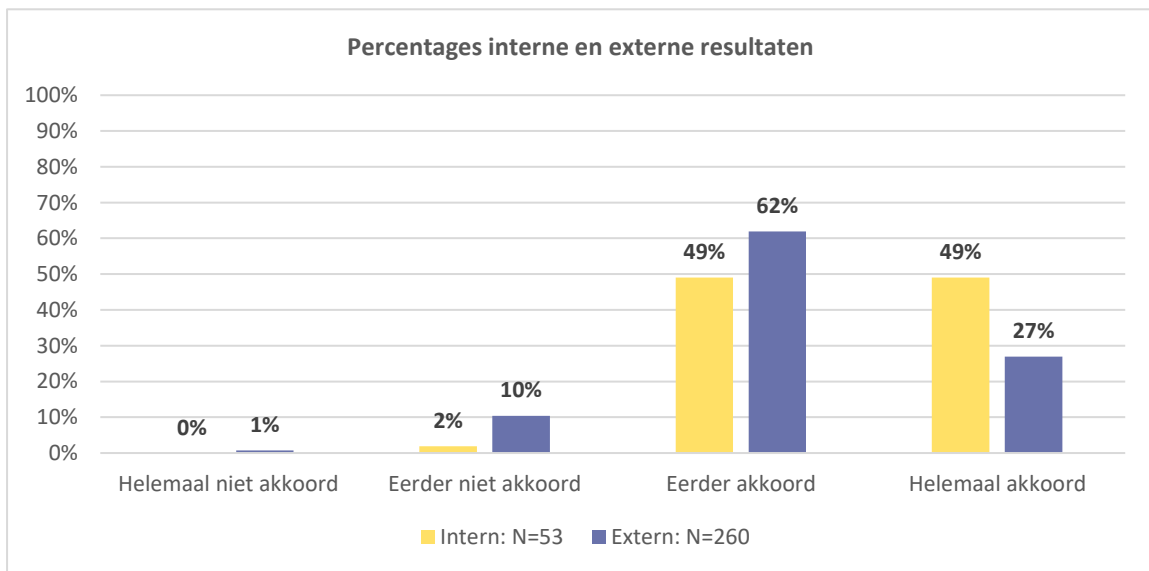
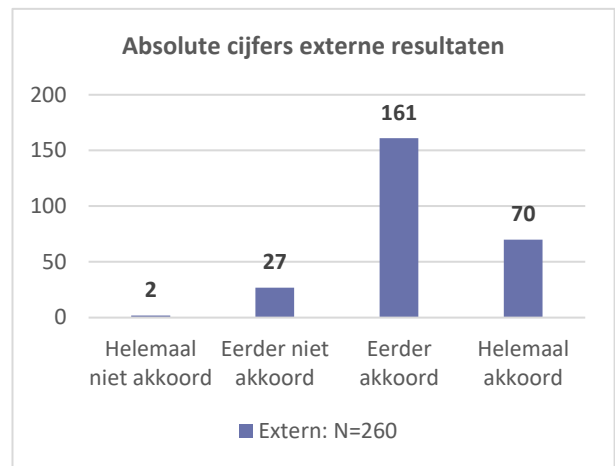
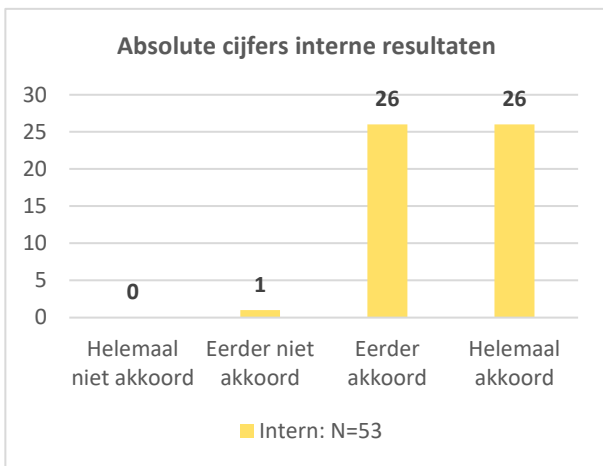
Stelling 5: Aan de politiediensten moet de verplichting worden opgelegd om elke ontvangen klacht te registreren in één elektronisch informatiesysteem voor een globaal en centraal klachtenbeheer zodat een extern toezichtsorgaan aan beeldvorming kan doen, risico's kan detecteren en maatregelen kan voorstellen om te voorkomen dat bepaalde situaties zich in de toekomst herhalen.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	4	2%
Eerder niet akkoord	0	0%	19	7%
Eerder akkoord	13	25%	119	46%
Helemaal akkoord	40	75%	118	45%

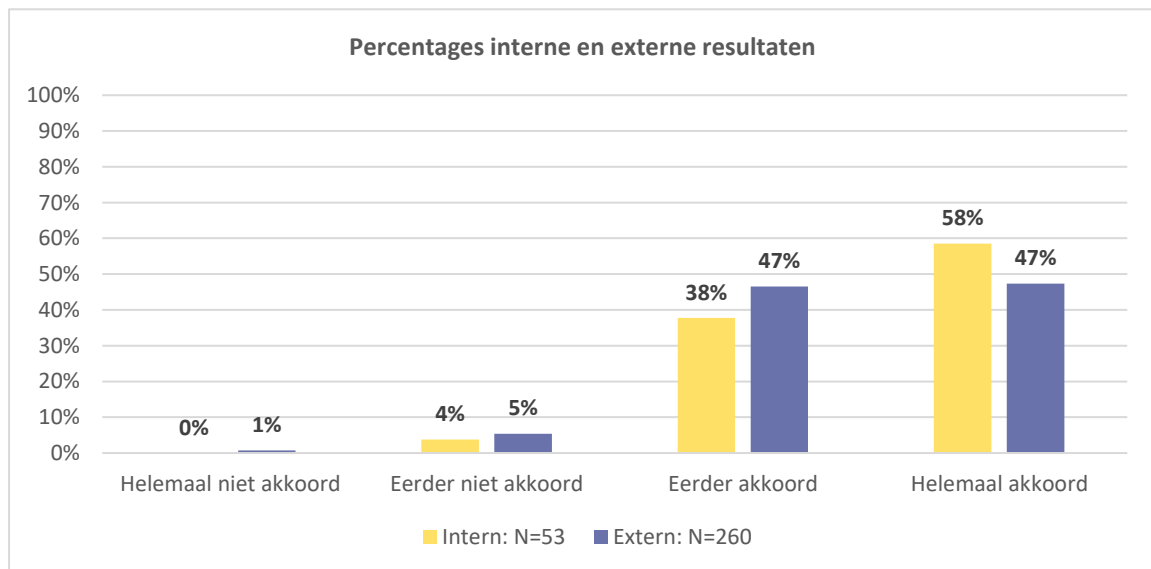
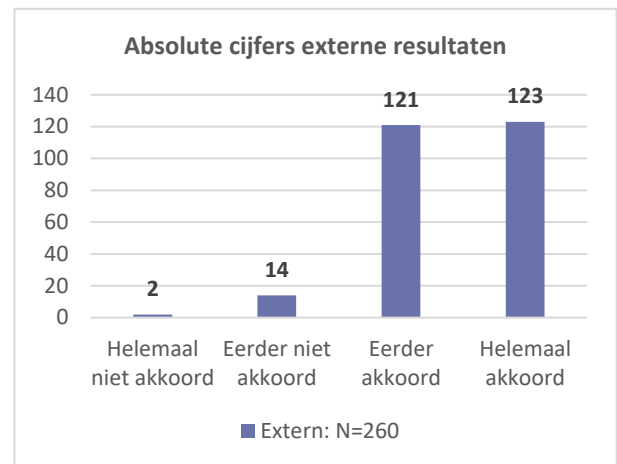
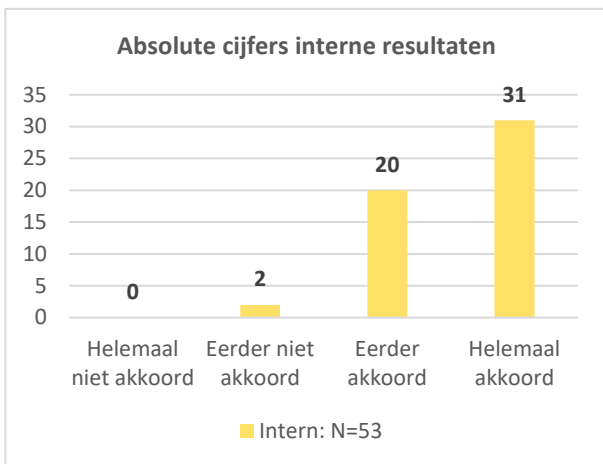
Stelling 6: Een extern toezichtsorgaan bepaalt mee de informatie en de vaste gegevens die een klachtendossier moet bevatten met het oog op een globale kwalitatieve en kwantitatieve beeldvorming.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	2	1%
Eerder niet akkoord	1	2%	27	10%
Eerder akkoord	26	49%	161	62%
Helemaal akkoord	26	49%	70	27%

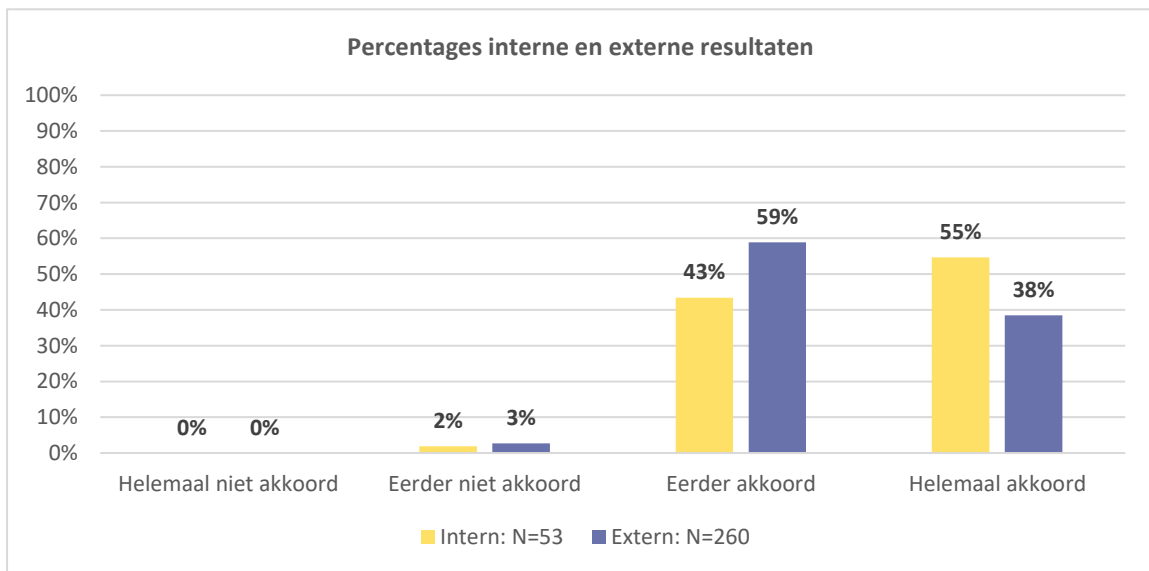
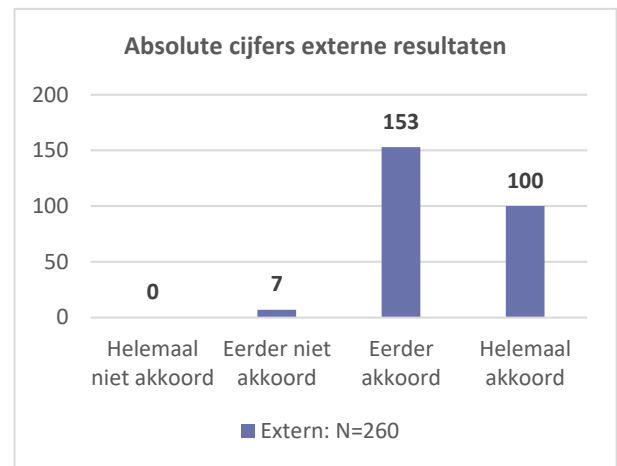
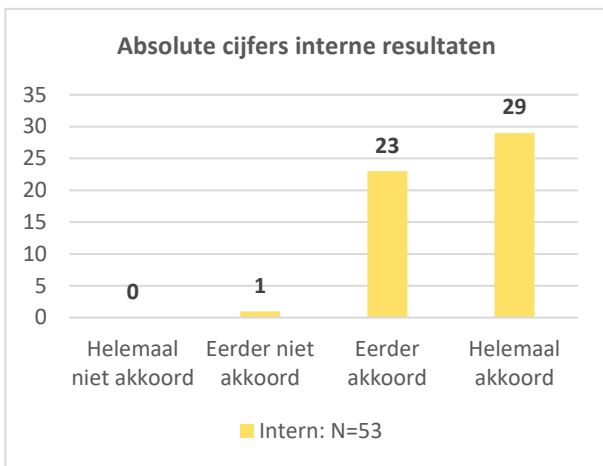
Stelling 7: Een uniforme klachtenreglementering zorgt dat het voor iedereen, met name de klager, de politie en het externe toezichtsorgaan zelf, duidelijk is welke procedure moet gevolgd worden.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	2	1%
Eerder niet akkoord	2	4%	14	5%
Eerder akkoord	20	38%	121	47%
Helemaal akkoord	31	58%	123	47%

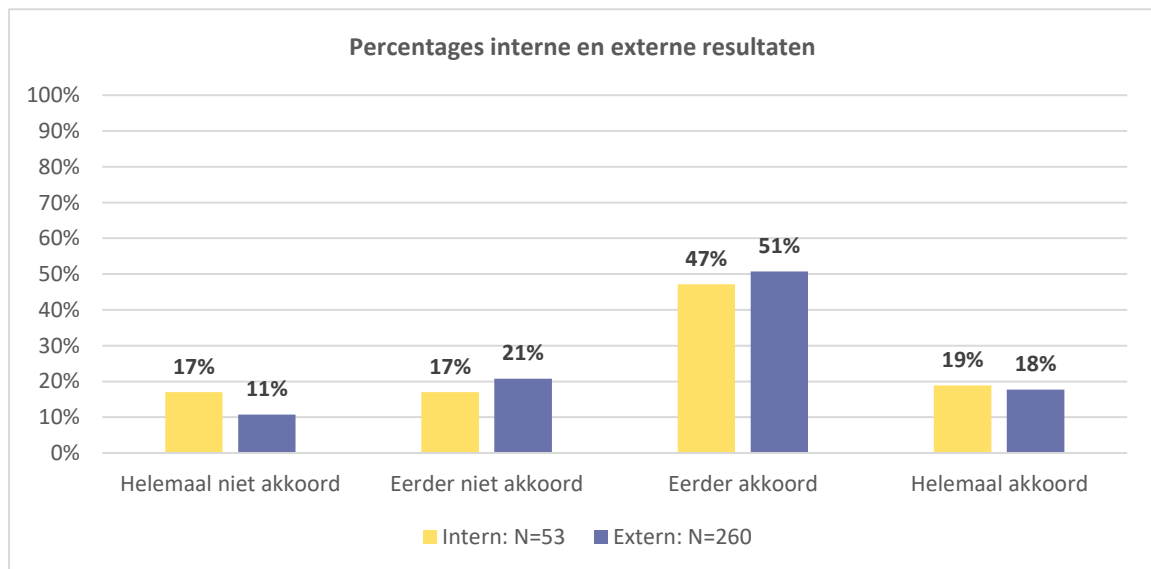
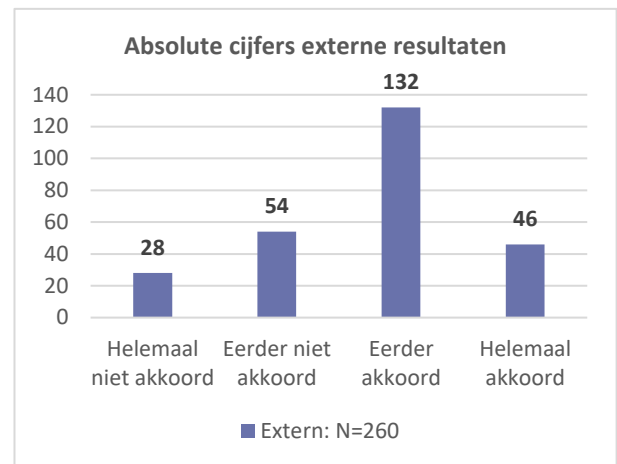
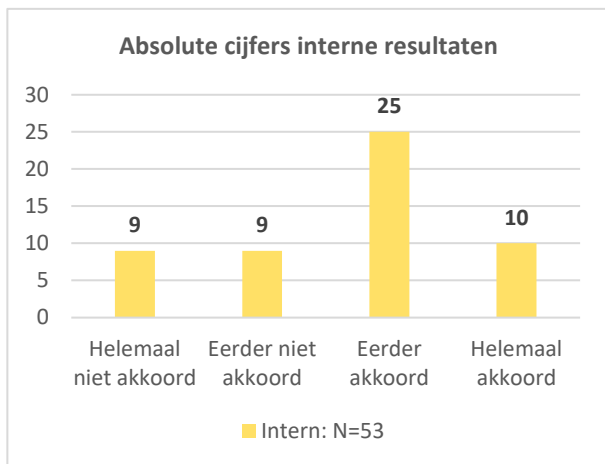
Stelling 8: Ik vind dat te trekken lessen uit klachten of aanbevelingen uit onderzoeken van een extern toezichtsorgaan moeten bijdragen tot de ontwikkeling van nieuw beleid, nieuwe procedures en nieuwe instructies met het oog op een verbetering.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	0	0%
Eerder niet akkoord	1	2%	7	3%
Eerder akkoord	23	43%	153	59%
Helemaal akkoord	29	55%	100	38%

Stelling 9: Onder bepaalde omstandigheden moet de burger bij een extern toezichtsorgaan terecht kunnen voor een voorafgaand advies met betrekking tot het indienen van zijn of haar klacht over de politie.

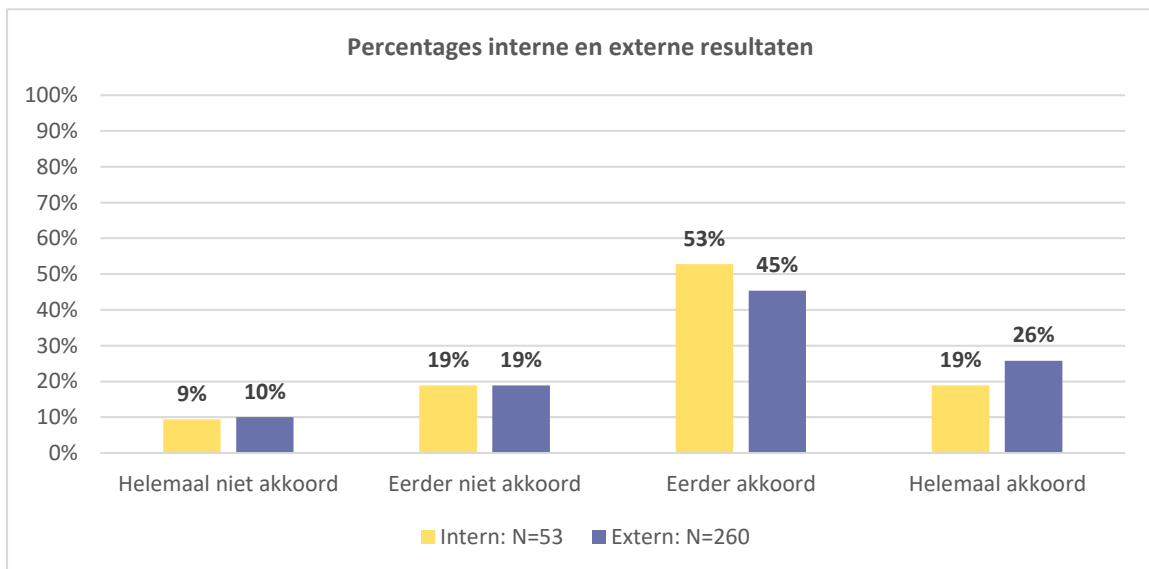
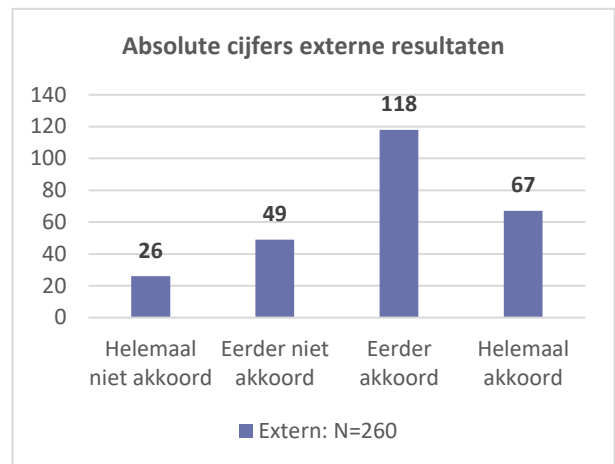
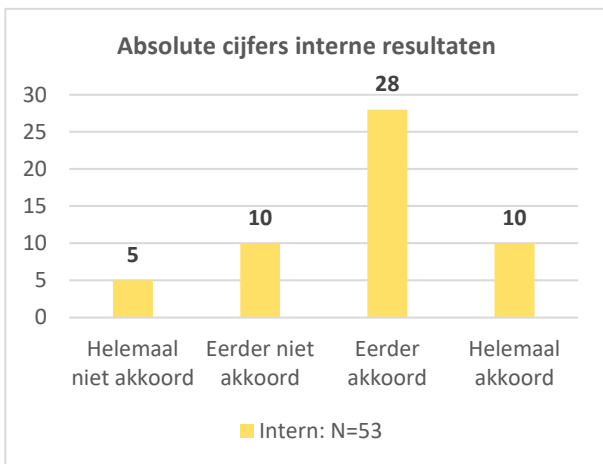
Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	9	17%	28	11%
Eerder niet akkoord	9	17%	54	21%
Eerder akkoord	25	47%	132	51%
Helemaal akkoord	10	19%	46	18%

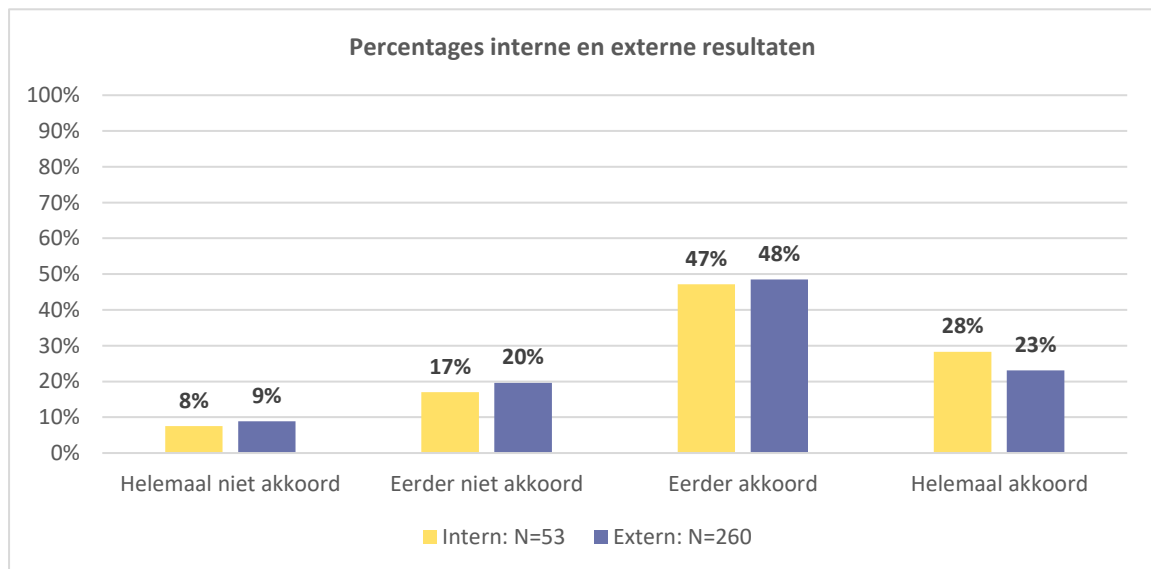
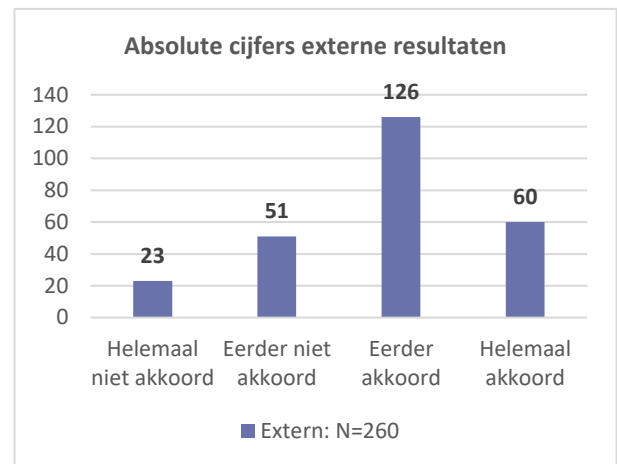
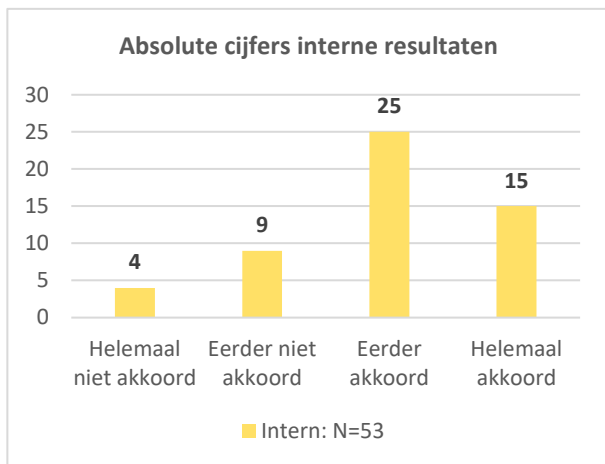
Stelling 10: Ik vind dat een klager het recht moet hebben om een nazicht of een controle (2de lezing) aan te vragen bij een extern toezichtsorgaan wanneer hij of zij niet tevreden is over de manier waarop de politiedienst intern de klacht heeft behandeld en onderzocht.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	5	9%	26	10%
Eerder niet akkoord	10	19%	49	19%
Eerder akkoord	28	53%	118	45%
Helemaal akkoord	10	19%	67	26%

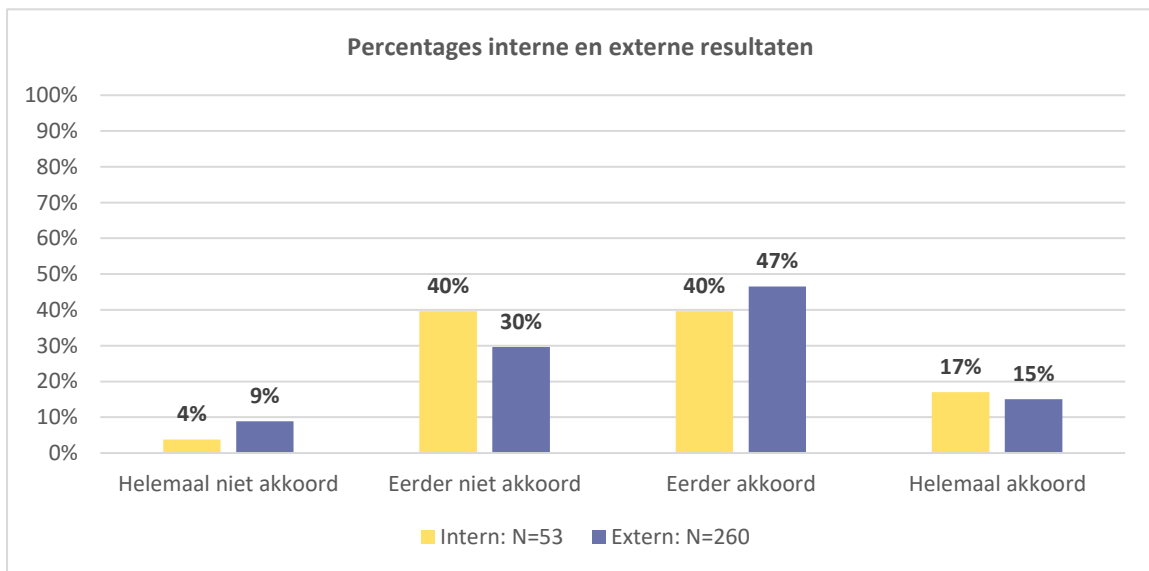
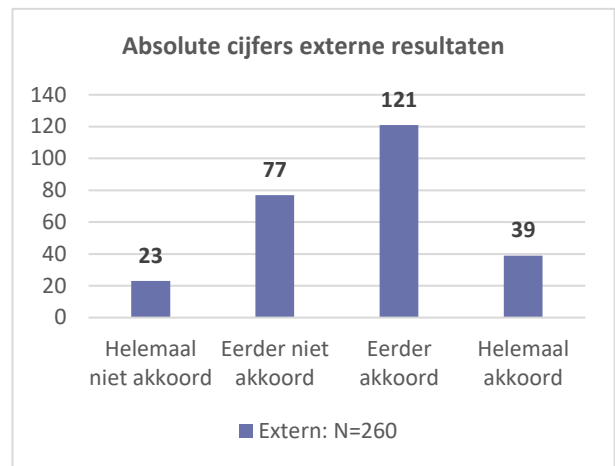
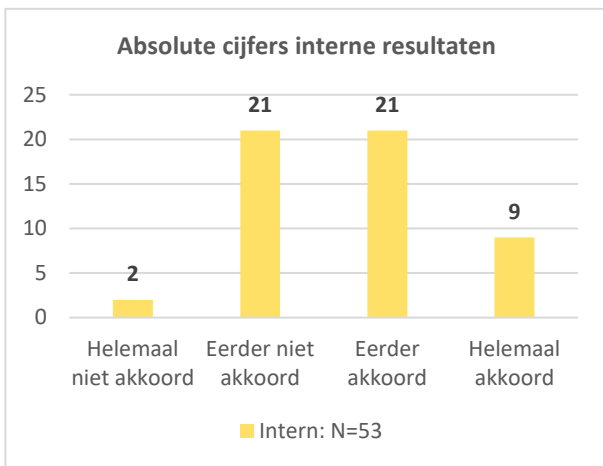
Stelling 11: Ik vind dat bemiddeling tussen de klager en de betrokken politiemedewerker formeel moet voorzien zijn als afhandelingsmogelijkheid in de klachtenprocedure.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	4	8%	23	9%
Eerder niet akkoord	9	17%	51	20%
Eerder akkoord	25	47%	126	48%
Helemaal akkoord	15	28%	60	23%

Stelling 12: Bemiddeling is in principe de verantwoordelijkheid van de dienst waar het probleem zich voordoet.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	2	4%	23	9%
Eerder niet akkoord	21	40%	77	30%
Eerder akkoord	21	40%	121	47%
Helemaal akkoord	9	17%	39	15%

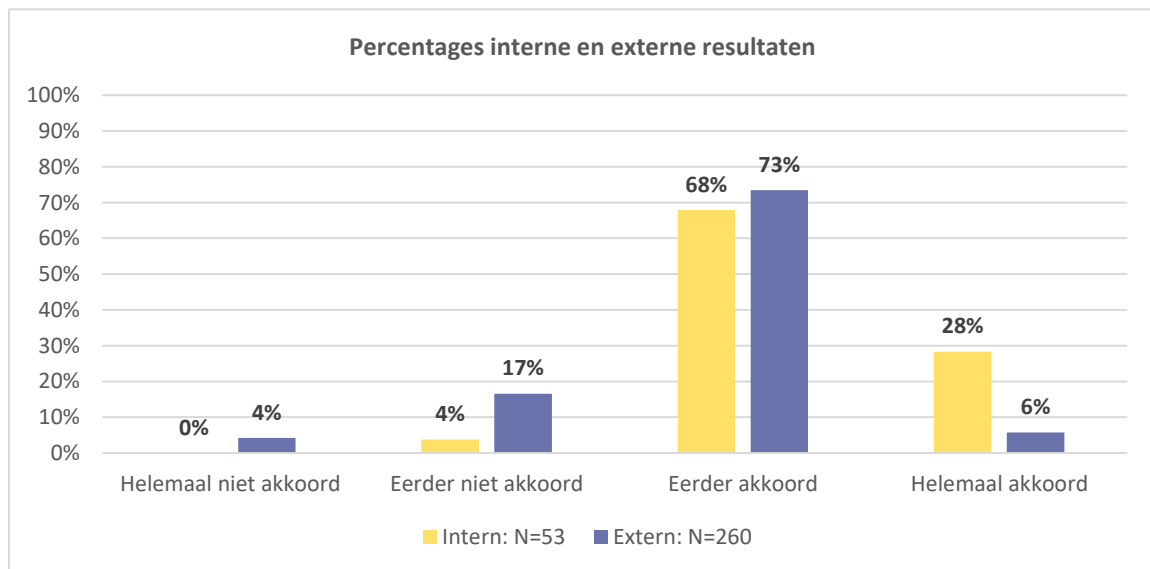
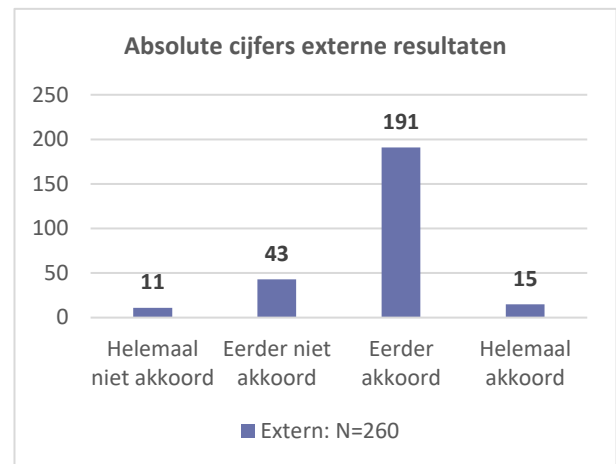
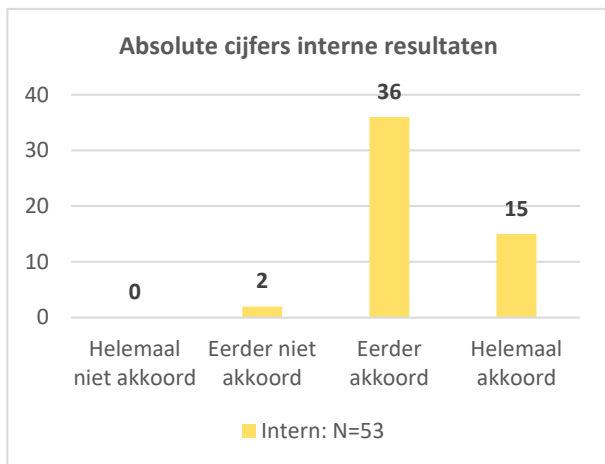
5. De Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie

In dit laatste onderdeel bevragen we u specifiek over de richting die we moeten uitgaan met de AIG. Uw perceptie en standpunten over onze opdrachten, werking, dienstverlening, onderzoeksrapporten, visieteksten, communicatie... zijn voor ons waardevolle informatie met het oog op de groei van onze organisatie en expertise.

Duid voor volgende 6 stellingen betreffende de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie (AIG) telkens aan in welke mate u akkoord of niet akkoord bent:

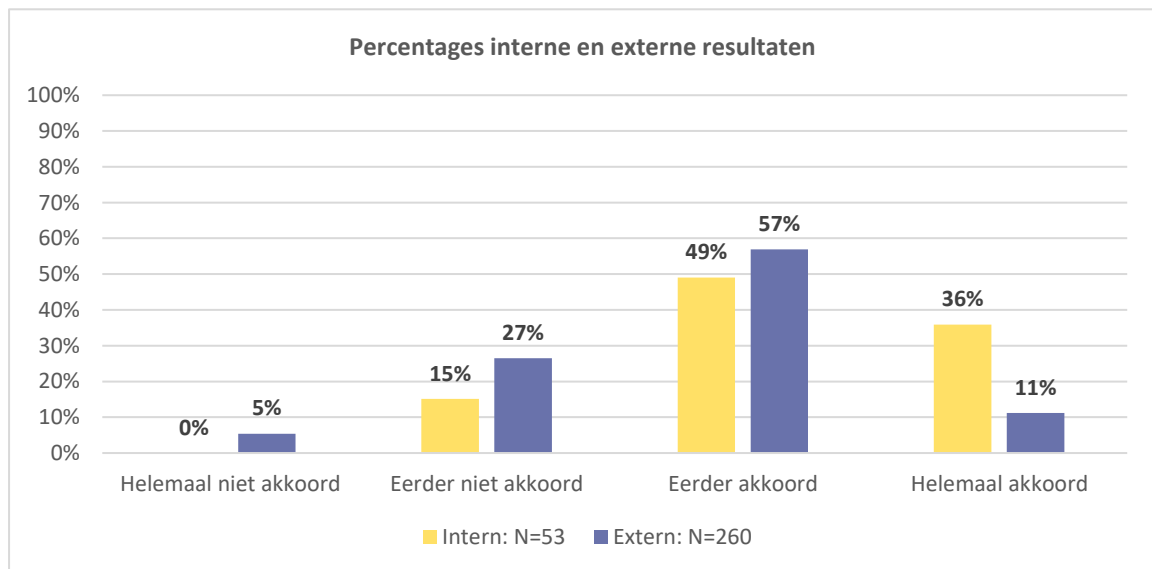
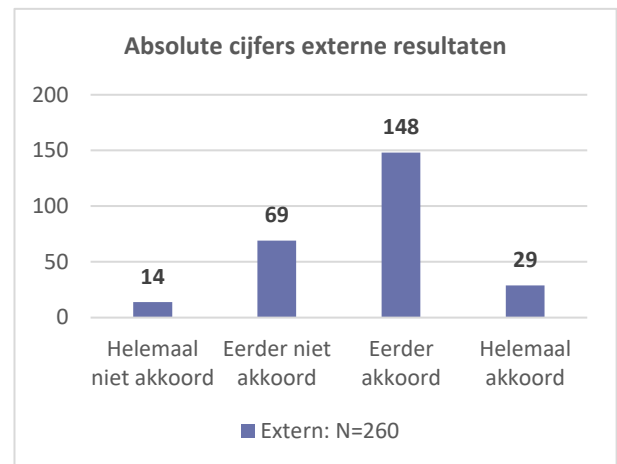
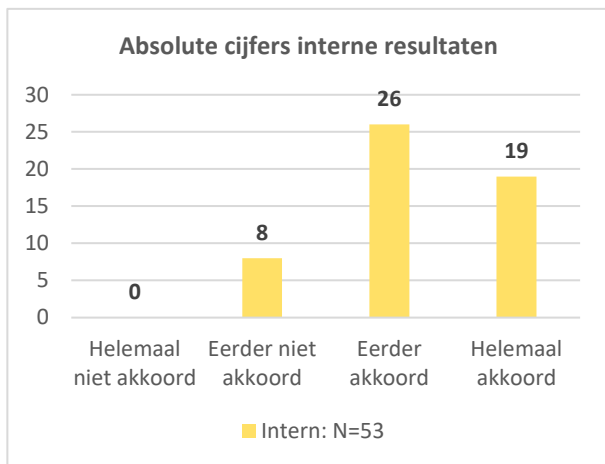
Stelling 1: De werkdomeinen en activiteiten van de AIG beantwoorden aan datgene wat van een extern toezichtsorgaan wordt verwacht.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	11	4%
Eerder niet akkoord	2	4%	43	17%
Eerder akkoord	36	68%	191	73%
Helemaal akkoord	15	28%	15	6%

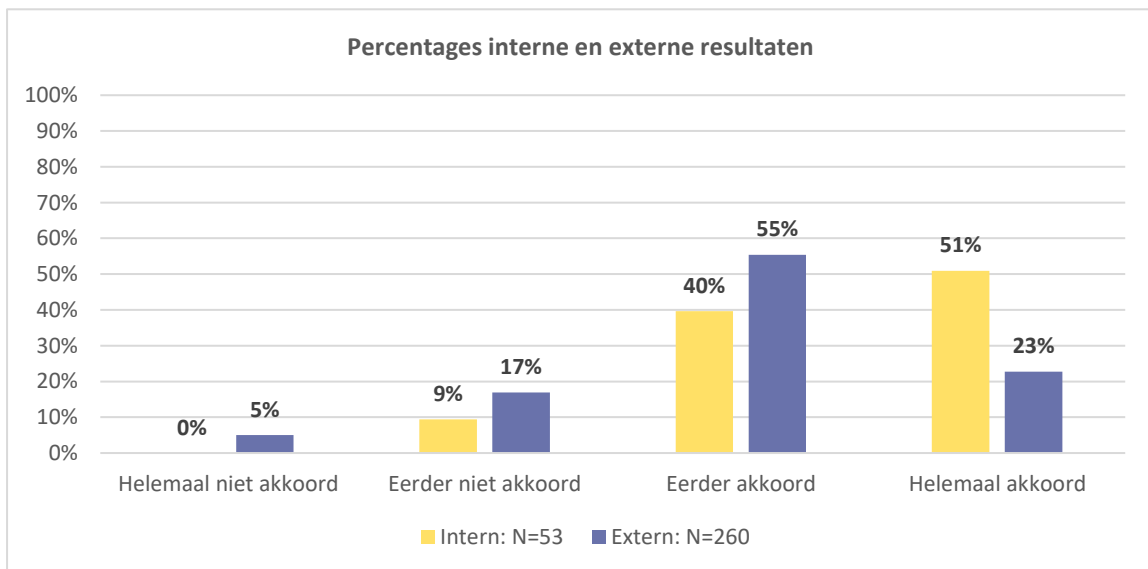
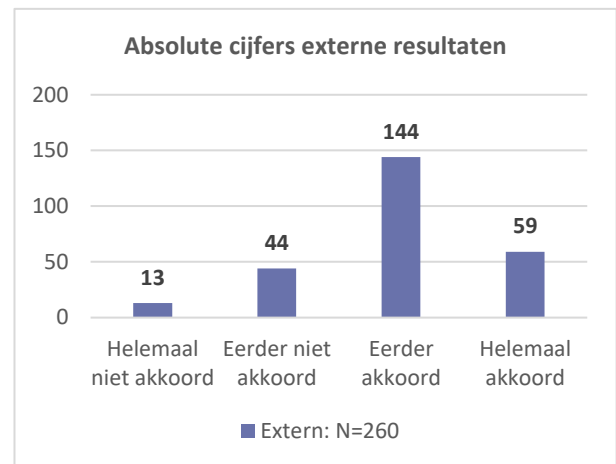
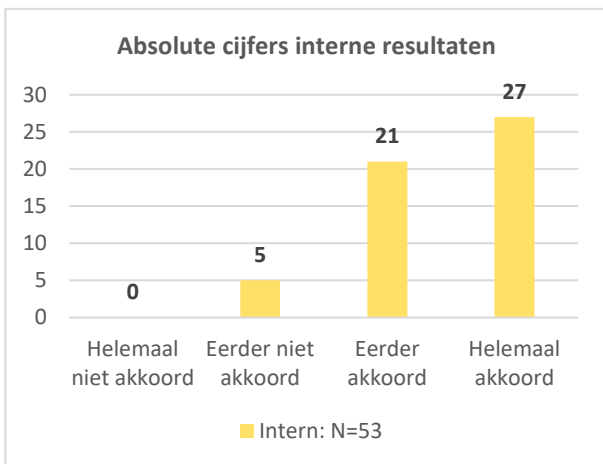
Stelling 2: De AIG is transparant over haar werking, onderzoeken en activiteiten.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	14	5%
Eerder niet akkoord	8	15%	69	27%
Eerder akkoord	26	49%	148	57%
Helemaal akkoord	19	36%	29	11%

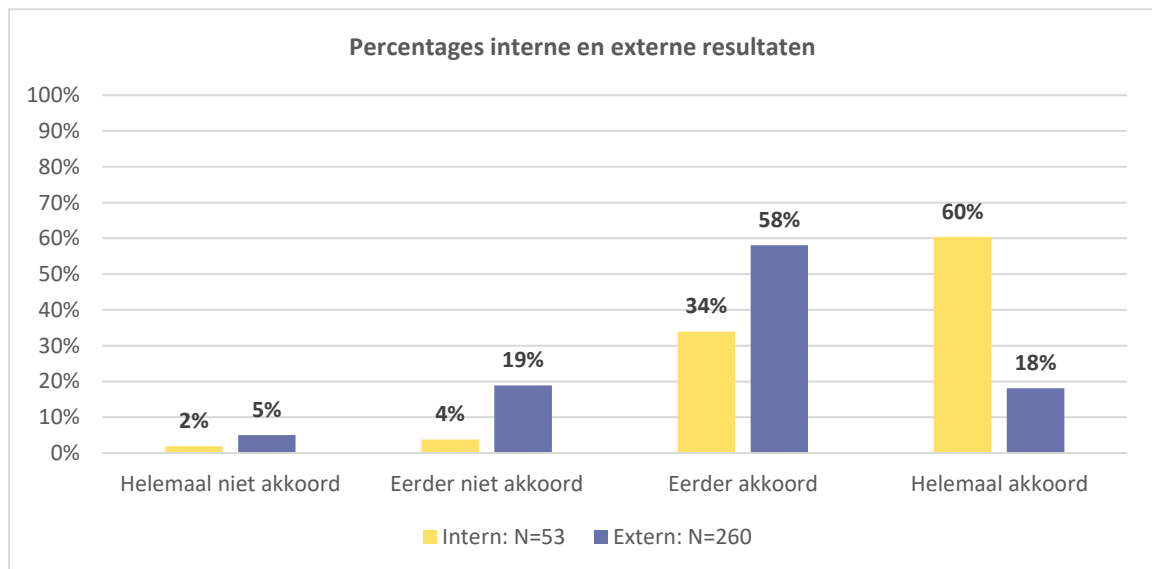
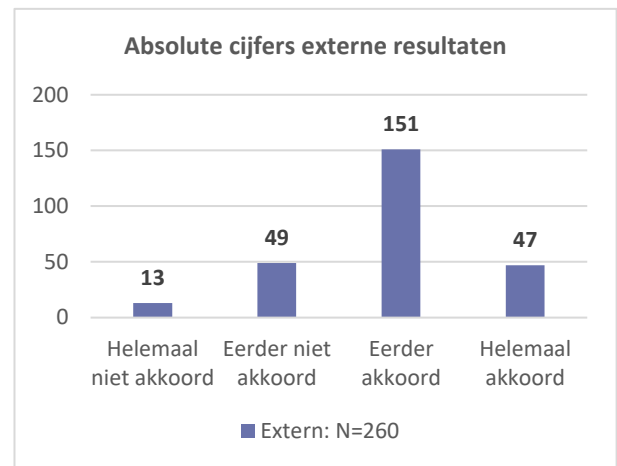
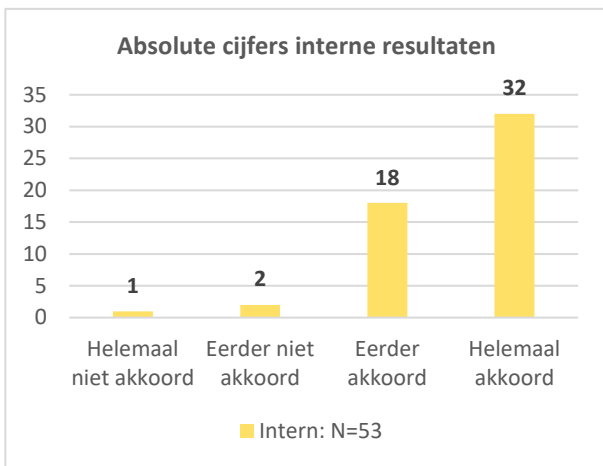
Stelling 3: Ik ervaar de AIG als een extern toezichtsorgaan, onpartijdig en onafhankelijk van de federale politie en van de lokale politie.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	13	5%
Eerder niet akkoord	5	9%	44	17%
Eerder akkoord	21	40%	144	55%
Helemaal akkoord	27	51%	59	23%

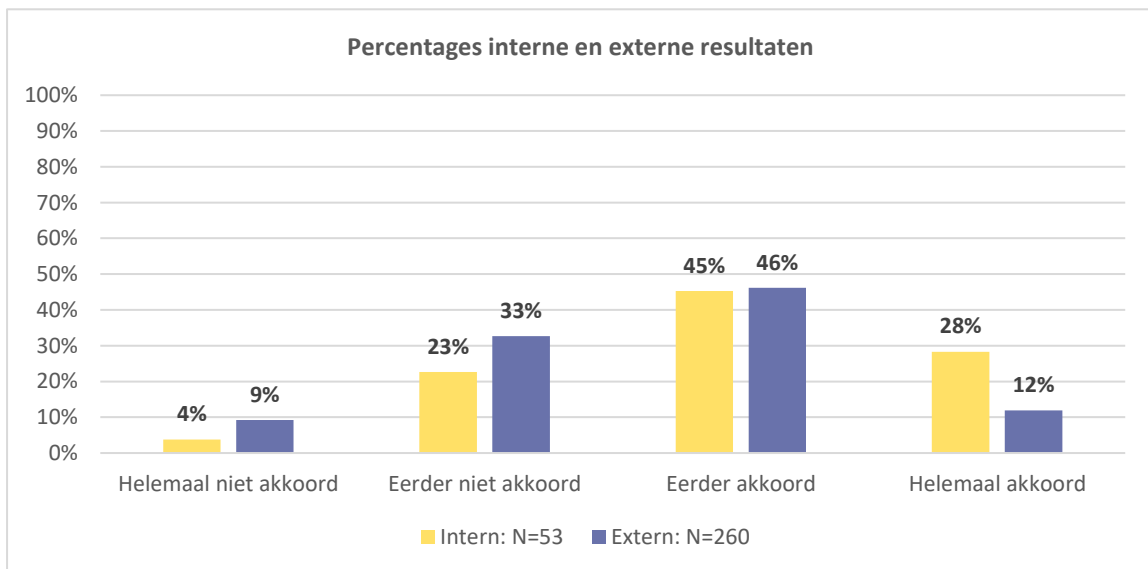
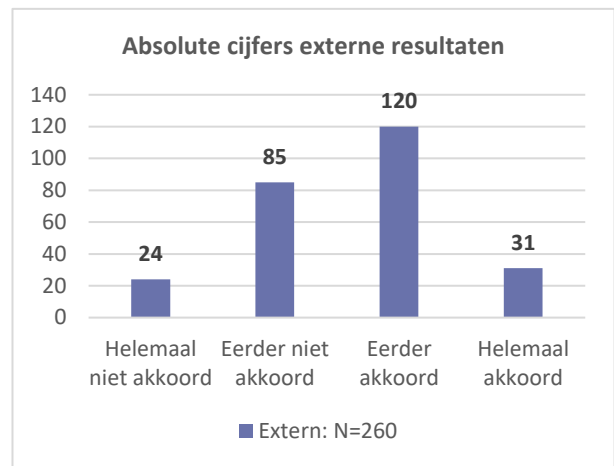
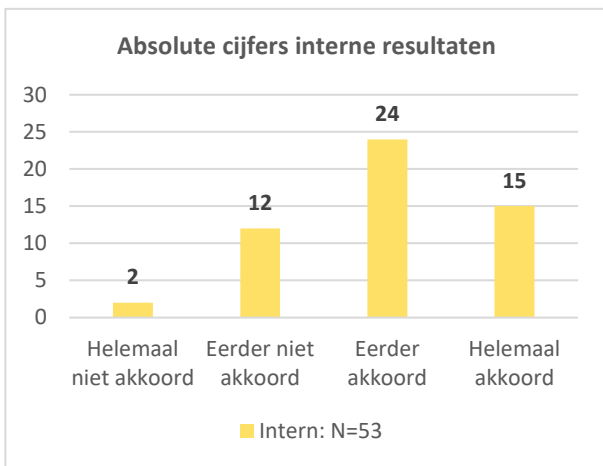
Stelling 4: Ik vind het belangrijk dat de AIG het organisatiebeheersingssysteem binnen een politiekorps of -dienst en de wijze waarop de leidinggevenden hun rol opnemen, evalueert.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	1	2%	13	5%
Eerder niet akkoord	2	4%	49	19%
Eerder akkoord	18	34%	151	58%
Helemaal akkoord	32	60%	47	18%

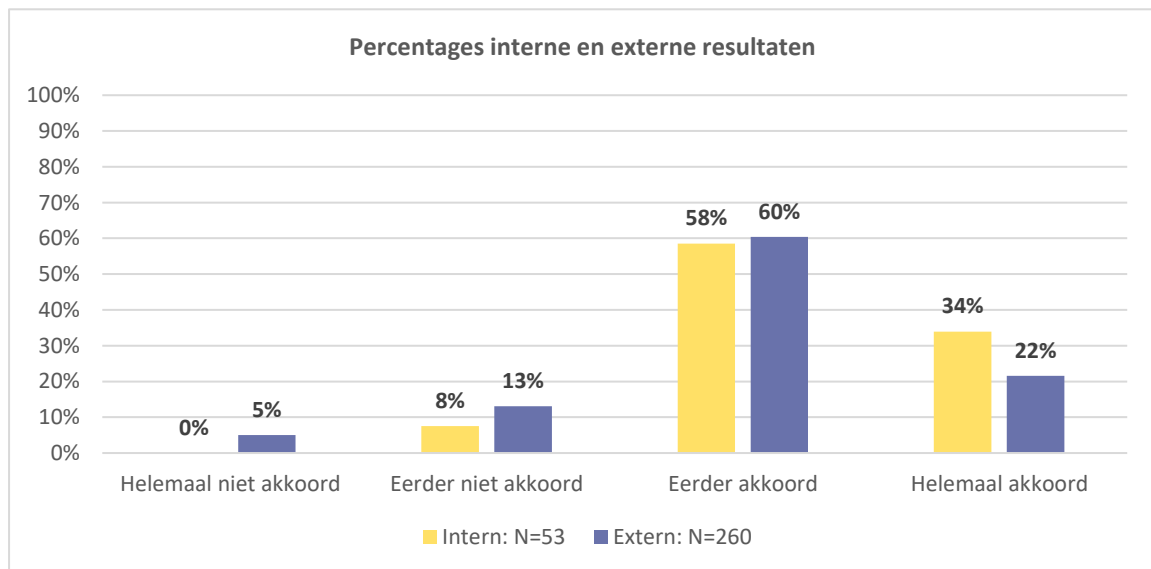
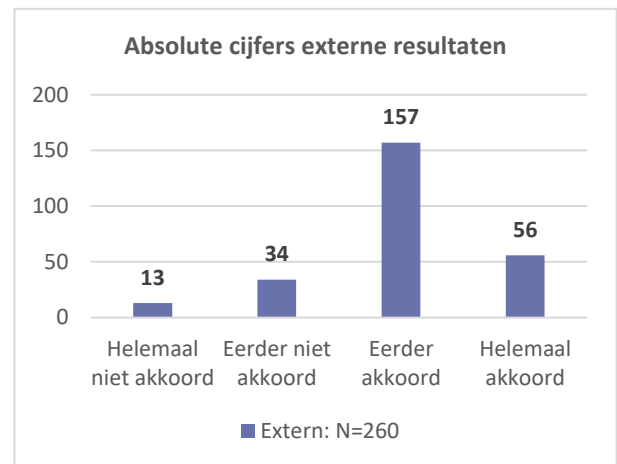
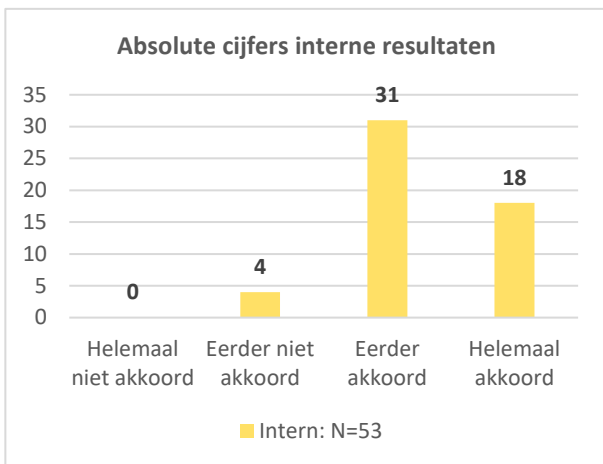
Stelling 5: Ik vind het feit dat de AIG zetelt in organen die statutaire aspecten van het politieambt behandelen (zoals bijvoorbeeld weigering van toetreding bij de politie; negatieve beoordeling van een stage; aanrekening van de syndicale uren; weigering van verloven en beroepen inzake evaluatie van een personeelslid) verenigbaar met extern toezicht.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	2	4%	24	9%
Eerder niet akkoord	12	23%	85	33%
Eerder akkoord	24	45%	120	46%
Helemaal akkoord	15	28%	31	12%

Stelling 6: Ik geloof dat de AIG een impact heeft op de verbetering van de politie, haar werking en de integriteit van haar leden.

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Helemaal niet akkoord	0	0%	13	5%
Eerder niet akkoord	4	8%	34	13%
Eerder akkoord	31	58%	157	60%
Helemaal akkoord	18	34%	56	22%

Bent u voorstander dat de AIG de politiekorpsen en -diensten regelmatig en gestructureerd doorlicht, waarbij hun prestaties en resultaten worden afgetoetst aan nationale normen en standaarden en het doorlichtingsrapport ook wordt gepubliceerd?

Antwoord	Intern: N=53		Extern: N=260	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Ja	44	83%	179	69%
Neen	9	17%	81	31%

